

HELSINŠKI ODBOR ZA LJUDSKA PRAVA U SRBIJI

DOKUMENTI

Vladan Vlačković

VOJNA TAJNA

I DEO

Vladan Vljaković:
VOJNA TAJNA — Prvi deo

IZDAVAČ:
Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji

ZA IZDAVAČA:
Sonja Biserko

PRELOM I KORICE:
Vesna Srbinović

LEKTOR:
Vesna Šolti

ŠTAMPA:
“Zagorac”
Beograd, 2004.

MEDIJSKI SPONZOR:
Televizija B92

TIRAŽ:
5000

ISBN 86-7208-086-6 (knj. 1)

ISBN 86-7208-087-4 (niz)

Vladan Vlaković

VOJNA TAJNA

I DEO

SADRŽAJ

Uvod	3
Prisluškivanje VJ od SDB Srbije	6
Zašto sam uhapšen	16
Pripreme za potpisivanje Kumanovskog sporazuma	32
Pregovori oko zaustavljanja bombardovanja SRJ	22
Dolazak stranih trupa na Kosovo	53
Pregovori sa Ahtisarijem	73
Povlačenje vojske i naroda sa Kosova i Metohije	86
Dolazak Rusa na Kosovo	95
Pobuna rezervista na jugu Srbije	104
Prvi kontakt sa zvaničnicima Vlade Crne Gore	109
Praćenje “unutrašnjeg neprijatelja”	119
Miloševićev sastanak sa generalima	124
Poverljive informacije	130
Procene VJ o ishodu građanskog rata u Crnoj Gori	135
Pripreme za sukob u Crnoj Gori	142
Sedmi bataljon VJ i MUP Crne Gore	148
Praćenje generala Momčila Perišića	153
Miloševićeva pobeda nad snagama NATO	157
Progon Zorana Živkovića	163
Zaoštravanje sukoba sa Crnom Gorom	167
Državni terorizam	172
Prvi otvoreni sukob u Crnoj Gori	204
Montirani proces protiv Zorana Živkovića	220
Umesto zaključka	225
Prilozi	229

RECENZIJAJA

U kabinetu načelnika Generalštaba VJ radio sam u vreme kosovske krize, kao i u posleratnom periodu do petog oktobra 2000. godine. Bilo mi je omogućeno da prisustvujem kolegijumima NG VJ u svojstvu tehničkog lica koji je imao obavezu da snima razgovore kolegijuma i da ih stenografiše. Prisustvujući takvim sastancima u vreme politizacije VJ od strane Miloševića, imao sam pristup informacijama koje su jasno ukazivale da politizacijom i negativnom kadrovskom politikom želi da se postigne potpuna i bespogovorna stranačka potčinjenost armije tadašnjem političkom vrhu zemlje. To je bilo potrebno da bi se eliminisali politički protivnici režima kako u Srbiji tako i u Crnoj Gori. Stalne bespotrebne tenzije i sukobi koje je po nalogu političkog vrha izazivao vojni establišment sa Crnom Gorom, kao i praćenje srpske opozicije, izazvali su u meni odbojnost prema nedelima koja su osmišljavana na takvim sastancima. Nisam imao dvoumljenja o tome da li treba da učestvujem u političkom i vojničkom sunovratu države i nacije ili da pomognem onoliko koliko moja malenkost može. Deleći mišljenje sa autorom ove knjige, lako sam doneo odluku da pomognem svom narodu da iskorači sa utabane staze koja ga je vodila ka propasti. Ne uslovljavajući moju pomoć bilo čime, potpuno svestan rizika i posledica koje me čekaju u slučaju da se sazna za moje namere, uradio sam ono što bi svako normalan učinio. Od jula 1999. godine pa do avgusta 2001. godine crnogorska vlada i srpska opozicija imale su uvid u sve ono što se dešavalo u vojnom vrhu kao i u samoj državi, zahvaljujući informacijama i dokumentima koje su mi bili na raspolaganju.

Potpuno sam bio svestan šta bi mi se desilo da su kojim slučajem samo naslutili šta nameravam da uradim sa saznanjima do kojih sam došao.

Zadatak koji sam hteo da ostvarim svojim radom bio je sprečavanje bratoubilačkog rata u Crnoj Gori i izbegavanje reprize već viđenog prvog čina drame koji je trajao 78 dana tokom proleća 1999. godine.

Potrebno je bilo svojim radom doprineti smanjenju broja žrtava, gubitku mladih života, smanjenju bede i nemštine zarad nečije osionosti i tvrdoglavosti.

Moram priznati da sam bio spreman na posledice ukoliko ispolitizovani Generalštab sazna šta mi je namera, ali nisam bio spreman da kroz tu golgotu prolazim posle dolaska na vlast ljudi i stranaka koje su bile oličenje evropskih stremljenja i kojima su ti podaci mnogo značili da bi se izbegla kataklizma koja je izgledala kao neminovnost.

Pre petog oktobra sam bio oficir sa najboljim ocenama u karijeri, imao sam sreden porodični život, bio sam pred doktoratom iz oblasti informatike, na položaju pukovnika sa vojničkom perspektivom. Danas sam udaljen sa dužnosti, plata mi je prepolovljena, bez ikakve perspektive čekam presudu onih ljudi i vlasti kojima sam tako nesebično pomagao, verujući i onda i sada da činim pravu stvar. Ne kajem se ni zbog čega što sam uradio i mogu da potvrdim pod punom odgovornošću da je potpuna istina od reči do reči napisana u ovoj knjizi i da ona predstavlja samo delić zla koje nam se dešavalo. Bez obzira na cenu koju sam platio zbog toga što sam radio,

siguran sam da će uvek postojati dovoljno časnih oficira koji će oficirsku čast i ponos izdići iznad ličnih interesa, što će biti najbolja garancija da monstruoznost osmišljena u glavama pojedinih političara i generala neće biti sprovedena, ma kako ona bila objašnjavana sopstvenom narodu.

Beograd, decembra 2003. godine

mr Miodrag Sekulić, dipl. inž.

Član 133 Ustava SRJ

“Savezna Republika Jugoslavija ima Vojsku koja brani suverenitet, teritoriju, nezavisnost i ustavni poredak...”

“Okrivljeni Aca Tomić, Mikelić Borislav i Vujičić Dragan,

Tokom 2002. godine u Beogradu postali su pripadnici zavere koju su organizovali pokojni Dušan Spasojević i Milorad Luković Legija, opisanom pod tačkom I optužnice, na taj način što je okrivljeni Aca Tomić u više navrata ostvarivao kontakte sa pok. Spasojevićem i Lukovićem, kako u zgradi Uprave bezbednosti VJ u ul. Kneza Miloša, tako i u svom stanu gde su pored razmatranja aktuelne političke situacije, kada im je davao podatke sa 'mera prisluškivanja' govorio da nakon hapšenja generala Perišića zbog špijunaže, kome Skupština nije skinula imunitet, cela vlada treba da se pohapsi i izvrši državni udar, da u svojim političkim stavovima prema vlasti treba da ostanu dosledni, inače će zemlja pasti u ruke izdajnika, da se specijalne jedinice VJ 'Kobre' neće mešati i konfrontirati sa JSO, sugerišući im da Ljiljanu Buhu, koja je čuvana od strane Spasojevića na Novom Beogradu, treba premestiti na drugo, sigurnije mesto, a da bi prilikom jednog viđenja u zgradi Uprave bezbednosti VJ od pokojnog Spasojevića dobio na poklon mobilni telefon marke 'Nokia' sa kamerom, dok je okri. Mikelić povezivao i zakazivao sastanke Lukoviću i Spasojevića kod Tomića, u više mahova odlazio na sastanke kod Spasojevića i Lukovića u ul. Šilerovu ili ih primao kod sebe u stan prenoseći im informacije o tome da li je Karla del Ponte donela haške optužnice protiv Legije i Šešelja, čije hapšenje, kako je navodio, treba da bude spektakularno, a okr. Vujičić prenosio informacije o Spasojeviću i Lukoviću, do kojih je dolazio iz kontakta sa ljudima iz vlasti kao i informaciju da će se ljudi iz JSO-a isporučivati Hagu i angažovanjem Mikelića omogućavao susrete okr. Lukovića i pok. Spasojevića sa okr. Acom Tomićem.”

Izvod iz optužnice protiv generala Ace Tomić, bivšeg načelnika Uprave bezbednosti VJ

NAPOMENA:

Orginalni stenogrami su preneti bez ispravki gramatičkih i slovnih grešaka nastalih prebacivanjem zvučnog snimka razgovora u formu stenograma.

Ovu knjigu posvećujem svom tragično preminulom bratu Goranu Vlajkoviću Viragi, rođenom 14.08.1966. godine, nastradalom 28.12.2002. godine.

UVOD

”Istorija je samo popis zločina i nesreća.”

Volter

Ako je istorija učiteljica života, a jeste, onda je knjiga svedočanstvo koje pomaže istoriji da generacijama koje dolaze ukaže gde smo i zbog čega smo grešili opominjući nas da se ne spotičemo dvaput o isti kamen.”Vojna tajna” je svedočanstvo nastalo spletom čudnih istorijskih okolnosti i želje moje malenkosti da po svaku cenu i do kraja razotkrije mesto i ulogu vojnog vrha u očuvanju jednog sulu-dog i Srbima i Crnogorcima nesvojstvenog režima na početku dvadesetprvog veka. Uvučen u igre velikih službi, izvučen iz anonimnosti, a podstaknut ličnim stradanjem, zahvaljujući dobrim ljudima iz vojske i policije, bio sam u prilici da svojom malenkušću, kao i plemenitošću drugih ljudi, možda utičem na neke istorijske tokove u sada, po svemu, bivšoj Jugoslaviji. Svestan da je pojedincu država zahvalna samo dok joj je potreban, bez želje za osvetom i bez trunke kajanja za ono što sam uradio, potruđiću se da u narednim stranicama iznesem sopstvenu priču o progonu od režima i autentične dokaze o zloupotrebama funkcija i činova političara i generala na štetu naroda kom pripadaju. Knjiga se ne bavi zlom koje je naneto drugom narodu, već prvenstveno nacionalnom suicidalnošću proizvedenom u glavama generala čije su epolette stečene poništavanjem svega onog što je krasilo srpskog i crnogorskog vojnika, a to su čojstvo i junaštvo. Uz dužno poštovanje prema nekim generalima, vrlo retkim, potruđiću se da čitaocu na najautentičniji način približim mesta, ljude, događaje i odluke koje su ovu naciju dovele do ivice ponora sa koje se ne vraća lako. Prikazivanjem kolektivnog generalskog ludila, oličenog u citatima delova stenograma sa kolegijuma načelnika Generalštaba VJ, ne ispravljajući čak ni gramatičke i pravopisne greške, trudiću se da osvetlim tu tamniju stranu naše istorije i zločine protiv sopstvenog naroda izvučen ispod žiga “vojne tajne”. Knjiga je nastala posle ubistva premijera Đinđića, kao izraz gneva i očaja zbog zadržavanja ljudi iz Miloševićeve ere na visokim položajima, čiji smo danas postali taoci razapeti između umirućeg nacionalizma i nametnutog kosmopolitizma.

Da se lustrirala Miloševićeva kadrovska oligarhija, da se nije dogodilo ubi-

stvo premijera Đinđića i da su nemoralni začutili, a pametni propričali, knjiga nikada ne bi bila napisana. Prečutao bih je i onda kada bi svako razuman mahao listovima dokaza o najsravnijim danima u istoriji Vojske Srbije i Crne Gore. Zarad pružanja šanse ljudima koji su nasledili haos u državi i koji su prihvatili odgovornost za budućnost nacije, radi verovanja u mogućnost greške, iz najbolje namere, prečutao sam i kad nije trebalo i kad nisam smeo da ćutim. Da sam tada napisao ovo što sad pišem, možda bi se neko cimmuo iz debelog sna i možda bi premijer Đinđić bio sa svojim Lukom i svojom Jovanom. Pošto je situacija dijametralno suprotna razumu i nadama normalnih, odlučio sam se na najradikalniji vid izlaganja dokaza sudu javnosti, a nadam se i sudu države Srbije u koju verujem. Gospoda iz patriotskog bloka su svakom građaninu ove zemlje oduzeli po petnaest godina života, što mereno brojem građana iznosi čitavu večnost. Na žalost, mnogima su oduzeli i život.

Pored ličnih saznanja i svedočenja pojedinaca, autentičnost ovog dokumenta potvrđuje i surova stvarnost kroz koju smo prošli u poslednjih nekoliko godina.

Knjiga obuhvata period neposredno pred bombardovanje naše zemlje 1999. godine, pa sve do današnjih dana. Zato dragi čitaoče, još jedno upozorenje, otvaranjem ove knjige ulaziš u svet Vojne tajne kojom su čuvani zločini, a za šta ti Vojni sud može izreći kaznu i do pet godina zatvora. Zato budi oprezan i nikome ne pričaj šta si pročitao.

Autor

Ličnosti i funkcije koje se pominju u knjizi

GENERALŠTAB VOJSKE JUGOSLAVIJE

R.BR.	ORG.JED.GŠ VJ	ČIN, IME I PREZIME
1.	Predsednik SRJ	gospodin SLOBODAN MILOŠEVIĆ
2.	Savezni ministar za odbranu	general–armije DRAGOLJUB OJDANIĆ
3.	Načelnik GŠ VJ	general–pukovnik NEBOJŠA PAVKOVIĆ
4.	Zamenik NGŠ VJ	general–pukovnik SVETOZAR MARJANOVIĆ
5.	Savetnik NGŠ VJ PNGŠ za OŠP	general–pukovnik MIODRAG SIMIĆ
6.	PNGŠ za KoV	general–potpukovnik LJUBIŠA STOIMIROVIĆ

7.	PNGŠ za RV i PVO	general–potpukovnik BRANISLAV PETROVIĆ
8.	PNGŠ za RM	kontraadmiral VLADE NONKOVIĆ
9.	PNGŠ za PM i SP	general–pukovnik STAMENKO NIKOLIĆ
10.	PNGŠ za ŠONID	general–pukovnik ZLATOJE TERZIĆ
11.	PNGŠ za VI i ED	general–major GRUJICA USKOKOVIĆ
12.	PNGŠ za LOGISTIKU	general–pukovnik BRANISLAV OBRADOVIĆ
13.	Inspekcija VJ	general–potpukovnik NINOSLAV KRSTIĆ
14.	Uprava bezbednosti	general–potpukovnik MILAN ĐAKOVIĆ
15.	Obaveštajna uprava GŠ VJ	general–potpukovnik BRANKO KRGA
16.	Uprava za I i M GŠ VJ	general–potpukovnik MILEN SIMIĆ
17.	I uprava GŠVJ	general–potpukovnik ĐORĐE ĆURČIN
18.	Načelnik kabineta NGŠ VJ	general–major DRAGAN ŽIVANOVIĆ
19.	Načelnik Pete urave	general–potpukovnik ŽIVORAD VUJČIĆ
20.	Komandant 1. armije	general–pukovnik SRBOLJUB TRAJKOVIĆ
21.	Komandant 2. armije	general–pukovnik MILORAD OBRADOVIĆ
22.	Komandant 3. armije	general–potpukovnik VLADIMIR LAZAREVIĆ
23.	Komandant RV i PVO	general–pukovnik SPASOJE SMILJANIĆ
24.	Komandant RM	admiral MILAN ZEC
25.	Načelnik vojnog kabineta pred. SRJ	general–pukovnik dr. SLAVOLJUB ŠUŠIĆ

OSTALE LIČNOSTI

IME I PREZIME	UNKCIJA KOJU JE OBAVLJAO
Goran Matić	Savezni ministar za informisanje SRJ
Vlajko Stoiljković	Republički ministar unutrašnjih poslova
Rade Marković	Načelnik SDB Srbije
Filipović Dragan	Načelnik odeljenja za specijalne operacije
Momčilo Perišić	Bivši NG VJ i potpredsednik Vlade Srbije
Aca Dimitrijević	Bivši načelnik Uprave bezbednosti VJ
Budimir Šćepanović	Specijalni savetnik za nacionalnu bezbednost Vukašina Maraša i bivši vršilac dužnosti SDB Crne Gore
Vukašin Maraš	Bivši ministar MUP-a CG i sadašnji zamenik ministra odbrane
Dragan Leštarić	Bivši pripadnik SDB Srbije
Živadin Jovanović	Bivši ministar inostranih poslova SR Jugoslavije
Nikola Šainović	Bivši potpredsednik Savezne vlade
Miroslav Filipović	Novinar lista "Danas"
Vesli Klark	Komandant snaga NATO za Evropu
Ahtisari	Specijalni izaslanik generalnog sekretara UN
Černomirdin	Specijalni izaslanik generalnog sekretara UN
Nebojša Vujović	Jugoslovenski diplomata
Borislav Milošević	Bivši ambasador SRJ u Rusiji i brat Slobodana Miloševića
Geza Farkaš	Bivši načelnik Uprave za bezbednost VJ
Sekulić Miodrag	Informatičar u kabinetu NG VJ

PRISLUŠKIVANJE VJ OD SDB SRBIJE

*"Lopov počinje time što predstavlja da laž naliči na istinu,
a završava time što istina naliči na laž.."*

Balzak

U predvečerje, ko zna kog rata po redu na ovom nesrećnom Balkanu, privodila se kraju diplomatska i svaka druga inicijativa da razum pobedi kaos i sujetu. U malenoj tački u Evropi, zvanj Savezna Republika Jugoslavija, ukrštali su se raznorazni interesi i uticaji, fokusirajući se u samo jednom pravcu, a to je konačni rasplet ili za neke konačni zaplet, gde su glavni glumci pobjegli u bunkere, a statisti ostali da čekaju bombe koje će biti i najuticajniji kritičari po-

zorišne predstave koja se zove rat. Posle pauze od jedva dve godine u kojoj Slobodan nije uspeo da pronađe neprijatelja i da povede konačnu bitku do ubistva i poslednjeg građanina u svojoj Stradiji, počeli su sukobi na Kosovu. Tamo gde je i počelo njegovo vaznesenje, rešio je da obavi i sopstveni politički i vojnički ukop. U taj sunovrat poveo je narod i zemlju koja ga je iznedrila i na krilima nacionalizma, kakvog ne vide ni devetnaesti vek, posadila na Voždov tron sa kog bez velike muke i krvi teško da će sići. Kako reče jedan filozof: “Glupost je bolest od koje ne strada oboleli već ljudi oko njega.”

Nekoliko godina posle potpisivanja Dejtonskog sporazuma i privremenog predaha, krajem 1997. i početkom 1998. godine ono što je ostalo od kadrovski degradirane i tehnički zastarele armije, priključilo se uvertiri koja će nas odvesti blizu ambisa iz kog nema povratka. Slobodan Milošević je izvršio smenu načelnika Generalštaba VJ, general-pukovnika Momčila Perišića i na njegovo mesto doveo intelektualno i vojnički mnogo inferiornijeg generala Dragoljuba Ojdanića. Dovođenje lošijeg kadra bilo je prvi znak da Milošević želi vojsku potpuno potčinjenu samo sebi, a da VSO postane samo mrtvo slovo na papiru.

Pre Perišića smenjen je Jovica Stanišić, dotadašnji šef SDB i na njegovo mesto za načelnika SDB Srbije postavljen je Rade Marković. Kadrovanje u državi preuzela je stranka bez glasača — Jugoslovenska udružena levica. Dakle, politički mutant je preuzeo finasije, vojsku, SDB i medije. Iz jedne tako temeljno pogrešno vođene kadrovske politike moglo se očekivati samo bezuslovno i katastrofalno podaništvo koje će ovom narodu doneti nesreću kakva nije zabeležena od Drugog svetskog rata. Za kratko vreme Slobodanove vladavine uspelo se postići da nam saveznici postanu neprijatelji, da nam privreda bude svedena na nivo zemljoradničke zadruge, inteligencija na društvo gluvonemih, a armija na socijalnu ustanovu sastavljena od ljudi rastrganih između ideala i želje da dobiju državu i državljanstvo.

Odluka o smeni generala Perišića doneta je na sednici Vrhovnog saveta odbrane održanoj 24. novembra 1998. godine u Beogradu. Sednici je predsedavao predsednik SRJ Slobodan Milošević, a učestvovali su i predsednik Republike Srbije Milan Milutinović i predsednik Crne Gore Milo Đukanović. U zapisniku sa te sednice piše:

“Otvarajući raspravu o kadrovskim pitanjima u VJ, predsednik Slobodan Milošević je ukazao na potrebu promene načelnika Generalštaba, s obzirom na činjenicu da je general-pukovnik Momčilo Perišić već neuobičajno dugo na toj dužnosti. Predsednik je zatim rekao da među generalima ima nekoliko kandidata za tu dužnost:

prvi general-pukovnik Ljubiša Veličković, ali je on već postavljen za zamениkasaveznog ministra za odbranu;

drugi je general-pukovnik Dragoljub Ojdanić, sada zamenik načelnika generalštaba VJ. On je do sada obavljao više odgovornih dužnosti u vojsci.

Dosadašnji načelnik Generalštaba general-pukovnik Momčilo Perišić bio bi postavljen za savetnika Savezne vlade za pitanja odbrane.

Predsednik milošević izneo je stav da u buduće treba voditi računa da načelnik Generalštaba ne bude dugo na toj dužnosti, navodeći primer Sjedinjenih Američkih Država u kojima se na toj dužnosti u proteklih pet godina promenila trojica generala.

Predsednik Milo Đukanović je, u vezi s kadrovskim pitanjem u Vojsci izneo dva stava:

Prvi saglasan je da se napravi reorganizacija i racionalizacija Generalštaba i SMO, kako je to u drugim zemljama. To zaslužuje potpunu pažnju i to treba konceptijski dovesti u red.

Drugo, nije za promenu sadašnjeg načelnika Generalštaba VJ general Perišića, bez obzira što je dugo na toj dužnosti. Prema mišljenju predsednika Đukanovića, general Perišić dokazani autoritet. Ima veliko iskustvo, sačuvaio je autoritet i ustavnu poziciju Vojske Jugoslavije. To je učinio ne samo u zemlji već i na međunarodnom planu.

General Perišić ima i sasvim korektnu saradnju sa rukovodstvom Crne Gore. Bio je u prilici da i na međunarodnom planu brani interes i ugled Vojske Jugoslavije. Prema mišljenju predsednika Đukanovića general Perišić je spremniji i kvalitetniji od ostalih kandidata.

Predsednik Milan Milutinović je u vezi s pitanjem promene čelnog starešine Generalštaba, imao drugačije mišljenje, mada ne spori ono što je rekao predsednik Đukanović. Naglasio je da je nama potreban načelnik Generalštaba koji je odličan operativac. General Perišić je na međunarodnom planu delovao u skladu sa političkim instrukcijama legalnih organa političke vlasti ove zemlje. To je, bez sumnje, bilo uspešno. Ipak, dugo je na toj dužnosti i treba učiniti promenu. Mi sada imamo paralelne institucije u generalštabu i SMO, odnosno dupliranje pojedinih delatnosti, što je očigledno neracionalno i skupo.

Što se tiče lepog mišljenja koje Perišić uživa u međunarodnom planu, to treba primiti srezervom i ne treba se mnogo na to osvrnati. Mi ćemo naše unutrašnje stvari da rešavamo kako smatramo da je najbolje a ne prema njihovim interesima.

General Ojdanić je, možda, manje poznat široj javnosti ali nije manje kvalitetan u poređenju sa sadašnjim načelnikom Generalštaba.

Predsednik Milo Đukanović je ponovo istakao da je za njega opredeljujući element da general Perišić dugo radi kao načelnik Generalštaba i da to dobro radi; da je to jedini razlog zašto nije za njegovu smenu.

Obraćajući se Đukanoviću predsednik Milošević je rekao da on manje poznaje generala Ojdanića ističući, pored ostalog da je general Ojdanić kada je bio komandant Prve armije – proveo anonimnu anketu među svojim potčinjenim starešinama. Taj upitnik je imao 36 tačaka i dobijeni rezultati pokazali su da je njegov autoritet kod potčinjenih bio veoma visok po mnogim elementima. Magistar je vojnih nauka. Reč je o izuzetno časnom i dobrom generalu. Predsednik Milošević prihvata i sugestije predsednika Đukanovića ali smatra da general Ojdanić treba da bude načelnik Generalštaba Vojske Jugoslavije. Reč je o logičnoj promeni u Vojsci.

Predsednik Milo Đukanović je na ovo rekao da Vrhovni savet odbrane radi kako radi. Ako ste vi za to onda će biti tako. Ja sam protiv. Molim da se to i konstatuje. Kao član Vrhovnog saveta odbrane iz Crne Gore ja sam protiv promene načelnika Generalštaba generala Perišića, i ne samo ja već prenosim i stav celog rukovodstva Republike.

Predsednik slobodan milošević je pored ostalog, izrazio uverenje da stav predsednika Crne Gore nije uperen protiv novog kandidata već je predsednik Đukanović za to da sadašnji načelnik Generalštaba VJ ostane na dosadašnjoj dužnosti.

Na to je predsednik Đukanović ponovo insistirao da se konstatuje da je predsednik Crne Gore – izrazio negativan stav u pogledu promene načelnika generalštaba VJ general–pukovnika Momčila Perišića. On je potom rekao da su propisi u pogledu nadležnosti prema Vojsci jasni, ali da nije dobro da se napušta ranija praksa u radu i odlučivanju Vrhovnog saveta odbrane.

Predsednik Republike doneo je ukaz o postavljenju general–pukovnika dragoljuba ojdanića za načelnika Generalštaba VJ, a dosadašnjeg načelnika Generalštaba general–pukovnika Momčila Perišića – za savetnika Savezne vlade za pitanja odbrane. “

Procena načelnika Uprave bezbednosti VJ, general–pukovnika Ace Dimitrijevića, bila je vrlo realna i vrlo racionalna, utoliko pre što je doneta uoči samog bombardovanja na Kosovu, kada je njena specifična težina bila merena hiljadama ljudskih glava i milijardama dolara moguće štete. Posle saznanja da se jedinice VJ na teritoriji Kosova i Metohije upotrebljavaju van znanja i saglasnosti Generalštaba VJ, upućeno je pismo tadašnjeg načelnika Generalštaba VJ general–pukovnika Momčila Perišića predsedniku Miloševiću, uz upozorenje da takva praksa može da razruši i ono malo što je od nekada respektabilne armije ostalo. To pismo mu je pomoglo da bude smenjen sa te dužnosti. General Perišić je od Miloševića zahtevao da se jedinice ne upotrebljavaju bez proglašenja vanrednog stanja na Kosovu i Metohiji, čime bi se izbegla zloupotreba Prištinskog korpusa. To je bilo suprotno politici koju je vladajući establišment vodio. Naime, ta politika nije priznavala da na Kosovu zaista postoje problemi, vojna pobuna i bujanje separatizma, koji je svakog trenutka mogao da zapali Srbiju, a i Balkan. Ono što nije video gospodar iz Bulevara mira, videli su ljudi sa Zapada...

Milošević nije voleo loše vesti, a general Aca Dimitrijević nije bio čovek koji je spreman da svoju karijeru gradi na dodvoravanju i prenošenju onoga što “šef” voli da čuje. Na kolegijumu održanom u januaru 1999. god. general Dimitrijević, načelnik Uprave bezbednosti VJ, izneo je procenu o sledu događaja.

general–pukovnik
ALEKSANDAR DIMITRIJEVIĆ,

Gospodine generale, što se tiče bezbednosne situacije na terenu u zemlji uop-

šte pa i u vojci, u odnosu na prošli kolegijum nema bitnijih promena, niti bih ja o tome imao bilo šta više da kažem, ali bih se malo osvrnuo na ono upravo što je i tema današnjeg kolegijuma.

Pre svega želim da kažem i smatram da je u ovom trenutku za ovu državu najbolje rešenje prihvatiti ponudu Kontakt grupe i krenuti na razgovore, svako drugo rešenje nije dobro rešenje i ono bi bilo protiv ove zemlje. Ja sam prošli put upoznao kolegijum sa operativnim saznanjima službe o tome šta Kontakt grupa priprema, nažalost sve se to potvrdilo. Naša saznanja za varjantu da ne prihvatimo razgovore, ponudu Kontakt grupe iz istih izvora kažu, da bi u tom slučaju već 20–og februara bili otpočeli vazdušni udari, po svim postrojenjima vojske a Savet bezbednosti UN bi Kosovo proglasio teritorijom pod kontrolom Saveta bezbednosti ili drugačije rečeno protektoratom što bi bila varjanta kojom mi definitivno Kosovo gubitmo. Prema tome, ova varjanta prihvatanja predloga, odnosno zahteva Kontakt grupe je mislim u ovom trenutku najbolja, jer ona daje mogućnost da se mudrom politikom pametnim radom u naredne tri, ili četiri godine, već kako će biti definisano neke stvari postave drugačije i da se pokuša da se Zapad okrene da nama duva u leđa, a ne da mu mi stalno guramo prste u oči.

Bojim se da niko od nas osim onoga što je i to ponešto bilo objavljivano u štampi nezna ovaj dokument koji čini osnovu predstojećih razgovora. Dakle, osnova je neka modifikovana verzija Hilovog plana⁽¹⁾ i državni, najviši državni organi znaju šta sve u njemu piše. Ono što je za nas bitno i što je sa aspekta teritorijalne celovitosti SRJ važno to je da predmet razgovora, nije vojska, dakle, nije pitanje odbrane, nije pitanje granica, pitanje carine, pitanje valute, dakle onih elemenata koji čine jednu državu.

Sve to daje mi za pravo da kažem i da ponovo potenciram da je varjanta prihvatanja razgovora gde se mudrim pregovaranjem može postići u ovom trenutku maksimum a to znači stvoriti uslove jer ni Kontakt grupa nije predložila ništa što bi značilo ni treću federalnu jedinicu, ni republiku niti izdvajanje odnosno promenu granica SRJ. Mislim da su to bitne odrednice ove ponude.

Što se tiče suvereniteta, ja se tu nebi složio sa generalom Marjanovićem. To mogu politički lideri za domaću upotrebu da kažu taj suverenitet je ozbiljno narušen onog trenutka kada je ova država potpisala sporazum sa OEPS–om⁽²⁾ kada su ti takozvanih 2.000 civila ušli u zemlju i rade to što rade. Kad je prihvaćena verifikacija iz vazduha, dakle minimalna cena za ono pred čim smo se u oktobru mesecu nalazili.

Prema tome, mislim da sada da konstatujemo da bi eventualno ovo ili ono značilo gubitak suvereniteta mislim da sam ja i ranije ovde govorio i da smo o tome diskutovali apsolutnog suvereniteta nema, svaka država se odriče dela suvereniteta u korist zajednice, prema tome ja ovde se ne zalažem za to da treba dovesti snage na Kosovo, ali znači taj suverenitet je relativan pojam i mislim da i u ovom trenut-

1. Hilov plan su odbile i srpska i albanska strana početkom decembra 1998. godine. Njegov tvorac je Kristofer Hil, američki diplomata. Albanci su očekivali nezavisnost, a Srbi centralizovanu vlast, što planom nije bilo predviđeno.

2. Evropska organizacija za bezbednost i saradnju

ku možemo da govorimo o tome da je on upravo prisustvom verifikacione misije OEPS–a i verifikacione misije iz vazduha narušen.

Znači oko Rusa je reč. Čude se neki kako je Rusija promenila stav. Molim vas, po našim podacima prilikom posete Olbrajtove⁽³⁾ Moskvi i u razgovorima sa Primakovim⁽⁴⁾ Rusiji je reprogramiran dug od 380 milijardi dolara za narednih dvadeset godina. Valjda smo svi pametni da shvatimo šta to za tu Rusiju znači i ako neko zaista očekuje da će se Rusija podii da ratuje za rad nas mislim da je to lišeno svake osude.

Cena bombardovanja Srbije bila je već ustanovljena i blanko odobrena. Obavljane su poslednje pripreme za ono što će je spustiti na najniže grane u poslednja dva veka otkako postoji. Otuda tolika samouverenost zapadnih pregovarača da Rusija neće intervenisati, niti na drugi način ometati eventualno bombardovanje SRJ. Iz tog razloga bili su jalovi pokušaji vojnog i političkog vrha da animira braću sa one strane Urala da u bilo kom pogledu pomognu za vreme bombardovanja SRJ.

Želeo bih da istaknem da u isto vreme albanski lobi, nije delovao samo prema Vašingtonu, već i prema Moskvi. Možda manje agresivno, ali jednako efikasno. Zbog specifičnog predsedničkog sistema u Rusiji to delovanje bilo je suptilnije i manje direktno. Mislim da je išlo u dva pravca. Prvi preko kontroverznog albanskog biznismena koji je ujedno i jedan od glavnih finansijera albanskih paravojski na teritoriji Kosova i Metohije Bedžeta Pacolija, bivšeg muža Ane Okse, italijanske pop zvezde. On se u to vreme družio sa Borisom Jeljcinom, predsednikom Rusije. Zbog finansijskih malverzacija sa ruskim predsednikom, Pacoli je bio i pod istragom tadašnjeg vrhovnog tužioca Švajcarske, a sadašnjeg tužioca haškog tribunala, Karle del Ponte. Njihovo prijateljstvo i poslovna saradnja svakako su prevazilazili Jeljcinovu ljubav prema Slovenima.

Drugi pravac lobiranja bila je albanska mafija, koja je imala dobre kontakte sa ruskim kolegama, a oni su opet u Jeljcinovo vreme imali ogroman uticaj na Kremlj. Svakako da im je na ruku išlo i to što Jeljcinove godine nisu davale veliki prostor njegovoj odlučnosti koja je bila vrlo diskutabilna.

Kako se rat bližio i postajao sve izvesniji, tako je smena “neposlušnih” generala postajala sve neminovnija. Svakako da je general Dimitrijević bio prvi na tom spisku. U njegovoj smeni je maksimalno učestvovao i general Ojdanić, koji je to činio više iz razloga što je dobro procenio “šefovu” želju, nego zato što je sam bio dovoljno kadar da samostalno da takav predlog. Kako je general Aca Dimitrijević bio više nego informisan čovek, iskren i direktan, na kolegijumu koji je održan u februaru 1999. godine, pred zapanjenim kolegama izneo je svoja saznanja o kadrovanju i perspektivi takve politike.

3. Medlin Olbrajt, državni sekretar Sjedinjenih Američkih Država

4. Jevgenji Primakov, premijer Rusije

general-pukovnik

ALEKSANDAR DIMITRIJEVIĆ,

Hteo bih međutim da kada je reč o samom Prištinskom korpusu i saradnji o kojoj smo i juče imali reči ukažem na jednu činjenicu. Mi smo naime ovih dana aktivnošću organa bezbednosti utvrdili da je praktično čitava komanda Prištinskog korpusa pod kontrolom službe državne bezbednosti. Znači, 34 telefona u komandi Prištinskog korpusa na čelu sa komandantom se prisluškuju od strane državne bezbednosti. Ja postavljam pitanje, je li to neko naređuje da se vojska kontroliše, šta je cilj toga, je li cilj da se vidi šta to vojska radi ili će sutra to biti cilj da se vidi šta je vojska radila i šta pojedinačno ko u vojsci radi?

Iz tih razloga s obzirom da mi je u poslednje vreme dosta zatvoren prostor za rad, s obzirom da se odvijaju da tako kažem neke ilegalne aktivnosti na mojoj sme- ni, na izboru novog načelnika uprave u čemu nažalost ili Vi učestvujete ili se mani- puliše Vašim imenom, tražim da mi se obezbedi razgovor kod predsednika SRJ.

general-pukovnik

DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Ima li pitanja, ili ne slaganja sa izlaganjem generala Dimitrijevića? Nema. Imaš li Aco za ovakvu tvrdnju dokaze neke, da se cela Komanda Prištinskog korpusa prisluškuje?

general-pukovnik

ALEKSANDAR DIMITRIJEVIĆ,

Apsolutno. Za svaku izgovorenu reč.

Terorizam koji je na Kosovu počeo da pušta korene i koji u početnoj fazi nije imao jako uporište u albanskom narodu, imao je ogromnu prednost u flek- sibilnosti terorističkih grupa, kao i konspirativnosti koju mu je omogućavao albanski tradicionalizam i konzervativizam. Usled nedostatka političkog dijaloga i nepriznavanja postojanja problema na Kosovu i Metohiji od vladajuće garnitu- re u Beogradu, popularnost raznoraznih Jašarija uzdizala se među Albancima do nivoa mita i legende. U jednoj tako osetljivoj situaciji, kada nismo mogli da računamo na podršku Zapada, a još manje Istoka, režim je odlučio da se sa terorističkim grupama obračuna na prilično neprimeran način i štetan po sop- stvene interese. Naime, sve su češće naređenja o upotrebi jedinica zaobilazila Generalštab VJ i redovnu liniju komandovanja, oslanjajući se na partiji odane generale, pre svega na generala Pavkovića, sa čijim unapređenjem se, svojevre- menno, nije složio general Perišić. Pavkovićeva vrtoglava karijera započeta u Prištinskom korpusu završice se u aferama i zatvorskim ćelijama. Pred početak bombardovanja SRJ smenjen je i general Aca Dimitrijević, načelnik Uprave bezbednosti VJ, u narodu poznatije kao KOS (Kontraobaveštajna služba), kao poslednji general, zajedno sa general potpukovnikom Blagojem Grahovcem,

koji se takođe protivio jednoj takvoj politici. Na kolegijumu održanom 18. marta 1999. godine, sedam dana pred bombardovanje, general Ojdanić je ispričao sadržaj razgovora i ponuda koje je dobio od generala Veslija Klarka, glavnokomandujućeg snaga NATO.

general-pukovnik

DRAGOLJUB OJDANIĆ

Ajde kada je već Panić ovo učinio da vas ja upoznam sa mojim polučasovnim razgovor sa generalom Klarkom. Tu je bio i general Krga.

Klark je naglasio da mu je žao što ja nisam došao prošle nedelje u Vrhovnu komandu NATO-a. Rekao je da je želeo da mi objasni primenu sporazuma Kosova i Metohije sa vojnog aspekta. Prema njegovim informacijama što je bilo znači prekjuche, kaže danas bi Albanci u Parizu trebali da potpišu celovit sporazum.

Posle toga Klark je rekao da želi da mi prenese jedan ozbiljan problem, a to je da će Vojska Jugoslavije biti uništena ako uđe u sukob sa NATO-om. Ako se to od NATO-a bude tražilo biće uništena skladišta, kasarne i snage Vojske Jugoslavije.

Naglasio je da želi da bude jasan, ako se to dogodi Vojska Jugoslavije će za par dana da izgubi sve ono što je u nju ulagalo se pedeset godina i od toga se neće oporaviti.

Molim vas, nemoj da se manipuliše sa ovim razgovorima, uostalom poznato je da oni samo prete i plaše. Dodao je da traže od mene da ubedim ja državno rukovodstvo da ne učine grešku koja bi NATO dovela u situaciju da primeni silu i pitao je da li ću to ja da učinim.

Ja sam rekao da ću preneti ove stavove nadležnom državnom rukovodstvu, te da će se dalji postupci se odvijati u skladu sa raspoloženjem naroda da brani svoj neotuđivi deo a to je Kosova i Metohija. Naglasio sam da ne verujem da se može doneti odluka u upotrebi sile protiv Vojske, posebno zbog toga što ne bi moglo da se opravda jer Vojska Jugoslavije ništa ne čini što je Ustav ne obavezuje.

Ja sam u nastavku izneo da smo mi ukazivali da se na Kosovu i Metohiji nastavlja terorističke akcije i to po mom sa dva cilja: da se kompromituju pregovarački procesi u Parizu, jer deo Šiptara ceni da neće biti zadovoljene sve njihove aspiracije, i drugo da se isprovocira Vojska Jugoslavije da uzvrati na njihove akcije, i da se tako pridobije NATO da deluje u funkciji podrške šiptarskih terorista.

U realizaciji tih ciljeva vođena je zabeleška, Šiptari nanose gubitke i svom narodu slično kao što su to radili Muslimani u Sarajevu. Indikativno je to da se zadovolje NATO snage u Makedoniji, pojačava akcija šiptarskih terorista u zagraničnom prostoru, prema toj republici verovatno sa ciljem da se snage NATO uvuku u te sukobe.

Zadaci Vojske Jugoslavije su poznati, pa sam im ponovio obezbeđenje državne granice, vojnih objekata, komunikacija, rasporeda, a u nekim slučajevima kad je napadnut u blizini rasporeda Vojske Jugoslavije.

Sve naše akcije su bile odgovor na provokacije i ne vidimo razlog da se donese

odluka koja bi kako je on izneo, znači general Klark imala takve posledice na Vojsku Jugoslavije, ovu zemlju i ovaj narod. Izlaz iz ove situacije je samo u mirnom rešenju u skladu sa principima koje je postavila Kontakt grupa i podržala naša državna delegacija.

Na to je on rekao: da Vojska Jugoslavije krši obećanja koje je predsednik Milošević dao oktobra meseca, a general Ojdanić decembra prošle godine. Zatražio je da se snage Vojske Jugoslavije vrate na prvobitne lokacije izuzev tri čete na terenu kojima je to dozvoljeno, te da se preduzmu mere da se od MUP-a izuzme teško naoružanje protivvazдушna odbrana sistemi PVO kojim je dala VOjska Jugoslavije. Dodao je da ne može da se pobedi takozvana OVK⁽⁵⁾ vojnim snagama i da ne postoje vojne operacije kojima bi se ona uništila. Upotreba Vojske Jugoslavije u konvencionalnim dejstvima dovodi do toga da se uništava Kosovo i Metohija i životi ljudi. Zbog toga naglašava potrebu da se prihvate predlozi kontakt grupe o dovođenju snaga NATO koje bi im pomogle svim snagama na Kosovu i Metohiji. Tvrdi da nemaju nikakvu nameru da ugrožavaju teritorijalni integritet i suverenitet zemlje.

Ja sam ga pitao da li general Klark nešto traži od takozvane OVK? Na to pitanje Klark je odgovorio da oni moraju da poštuju sporazum i da se izvrši njihova delimitarizacija da predaju oružje, prestanu da nose uniforme i uopšte da prekinu sa funkcionisanjem. Upitao je on mene, da li imam mogućnost da pročitam vojni deo sporazuma na šta sam ja odgovorio da sam sa tim dokumentom delimično upoznat.

Klark je nastavio da vojni deo sporazuma u našem interesu pošto čete imati svi zadatak da pročitate to, pa vidite tu stranu šta se predviđa. To je strava šta se predviđa, niti imamo države, nemamo ništa. Ja vas molim da to studiozno pročitate jer moramo inače zbog kontakata sa ovima, ali više nijedan telefonski poziv neću da prihvatim. Ne može se telefonom ovako ozbiljni ne mogu voditi i uvek čovek ostane nedorečen, a drugo iscrpljujuće je. Ovako kada se sedne onda je nešto drugo.

Klark je nastavio kako je rekao da vojni deo sporazuma je u našem interesu jer to omogućuje Vojsci Jugoslavije da ostane na granicama zemlje, a videli ste samo da obezbeđuje granicu znači štitim ja Šiptare, a oni rade šta hoće tamo. Oni u ovoj zemlji rade šta hoće država nad državom ovom onako kako predviđaju postavke u onom političkom sporazumu, odnosno nacrt taj, da ostane u granicama van zemlje i u komandama u unutrašnjosti zemlje. Ovo ne stoji u aneksu 7. Nema povlačenje i to tačno rok, evo koji je rok da se u roku od 170 dana načelnik Generalštaba u roku od 30 dana dostavi detaljan plan povlačenja jedinica Vojske Jugoslavije.

Posebno je naglasio da pripadnici takozvane OVK u takvoj situaciji ne bi postojale, ukoliko bi se ovo prihvatilo izgledalo bi da je Srbija ostvarila pobedu, umesto naših snaga i plementaciju sporazuma preuzele bi strane trupe, a Vojska Jugoslavije bi mogla da nastavi modernizaciju, da se po prvi put uspostavi saradnja sa NATO–om, da izađe na kraj sa problemima plata, penzija i td. NATO bi to koštalo oko milijarde maraka, a Jugoslavija ne bi izdvajala nikakva sredstva. Još jednom je pozvao mene da dođem u Komandu i da o svemu ovome se razgovara.

5. OVK (na albanskom UČK) paravojna, teroristička organizacija koja je delovala na teritoriji Kosova i Metohije sa kojom su se sukobile snage bezbednosti SRJ od njenog osnivanja pa do povlačenja juna 1999. godine

Ja sam se zahvalio na pozivu i zamolio da shvati zašto se to sada ne može ostvariti i da ne mogu da otputujem za sada u Brisel, pa sam mu predložio da on dođe u Jugoslaviju.

Dodao je da će stavove i ocene generala Klarka doslovce preneti najvišem državnom rukovodstvu u zemlji. To sam i učinio. Evo ga sad u Makedoniji, šta bi mu falilo da sad dođe i ovde i ne bi ja sedeo sam, verovatno ni on ne bi bio sam, da razgovaramo o argumentima.

U odgovoru general Klark je naglasio da je loša ideja da on poseti Jugoslaviju jer bi moglo da se shvati da je došao da preti, a to mu nije namera. Verovatno je čuo neke diskusije posle onog prvog susreta. Dodao je da ne poziva generala Ojdanića u Komandu NATO da mu preti, već da objasni smisao predloženog sporazuma. Želeo bi da shvati ako NATO bude primenio silu, on će uništiti Vojsku Jugoslavije, Vojska Jugoslavije neće preživeti, to je činjenica. Moli da se to prosledi ponovo najvišem državnom rukovodstvu. Naglasio je da je želeo da bude iskren i potencirao da bi posle bombardovanja nastala nova vojska, a ne na čelu sa sadašnjim načelnikom Generalštaba Vojske Jugoslavije, te da ne bi postali objekti koje sada koristi Vojska Jugoslavije.

Komandanti te nove Vojske bi se pitali zašto nije sprečilo bombardovanje. Posebno je naglasio da moli da mu se pomogne da se zaštiti Vojska Jugoslavije, da se učini sve kod državnog rukovodstva SRJ da ne pogreši i da ne dođe do bombardovanja.

Evo to je bila suština razgovora komandanta NATO snaga generala Klarka i mene, tu je bio prisutan general Krga i prevodilac. Ako smo sa Krginim i sa ovim još što ste čuli zadovoljni, idemo general Aco.

Kako su generali osluškivali šta misli par sa Dedinja i shodno tome predlagali i donosili procene, nije se moglo očekivati da će Ojdanić jasno i nedvosmisleno ukazati Miloševiću, pa makar to bilo i ultimativno, da se ne smemo upuštati u avanturu zvanu rat sa najjačim zemljama ove planete. Od trenutka kada je Milošević došao na vlast, a možda i ranije, počele su perfidne igre koja će služba steći veći renome u očima gazde. Tihi rat koji je trajao između vojnih i civilnih službi bezbednosti vodio se u cilju da se jedna nametne drugoj kao supervizor u predstojećim dešavanjima na ovom prostoru. SDB Srbije je uvek bila bliža šefu jer su finansije i kadrovi direktno uticali na mogućnost Slobodanove zloupotrebe istih. Procene su bile da će do rata doći, ali da neće trajati suviše dugo i da će se neka pitanja, poput albanskog, rešiti u okviru istog zla. Dakle, sve je bilo spremno za početak kraja, samo što niko nije smeo ili hteo da izvrši nasilnu smenu zle kobi koja je drmala više od deset godina ovim prostorom i time poštedi armiju i građane poniženja i stradanja.

Slobodan je znao da mu poslednja karta u vidu Rusije izlazi iz ruku i da ubrzo neće moći da kontroliše situaciju u zemlji. Državni sekretar SAD Medlin Olbrajt jasno je rekla prilikom jedne predratne posete SRJ da će Rusija ostati samo

na retorici u smislu zaštite tadašnjih srpskih interesa. U stvari, najveću štetu su nam upravo naneli Rusi. Slobodan je u njih gledao kao u starijeg brata koji će pomoći, a oni su u nama videli šansu da preko puštanja Srbije niz vodu reše svoje unutrašnje probleme, tj. sukobe u Čečeniji. Tragedija naša bila je upravo u tome što su nas vodili kratkovidi političari koji nisu videli dalje od sopstvenog nosa. Silno udvaranje kojim su bili izloženi od svojih savetnika i generala nije im dozvolilo da vide realnost koja se nadvila nad Srbijom. General Aca Dimitrijević je na kolegijumu pred sam početak bombardovanja izneo sledeće činjenice:

general-pukovnik

ALEKSANDAR DIMITRIJEVIĆ,

Gospodine generale, kad je reč o bezbednosnoj situaciji moglo bi se konstatovati da što se tiče stanja na teritoriji nekih bitnih promena u odnosu na prošlu nedelju nema. Međutim ja bih se bez obzira što to nije nadležnost Uprave bezbednosti malo pozabavio svim ovim što se dešava na spoljnoj planu, na međunarodnom planu a u direktnoj je funkciji stanja na teritoriji.

Naime, služba bezbednosti raspolaže nekih operativnim saznanjima koja upućuju na zaključak da je problem KiM definitivno doveden do faze raspleta. Nažalost ono na šta smo mnogo ranije upozoravali približavamo se finalizaciji opcije uzmi ili ostavi u kojoj izbor nije baš preveliki.

Naime, sve ove aktivnosti koje se na međunarodnom planu odvijaju poslednjih dana, mislim da svakom od nas treba da bude dovoljno snažan parametar da je odluka na vidiku. Mogle su da budu zablude nekih da će Rusija i neki drugi faktori igrati značajniju ulogu, ali mi smo o tome ovde stalno govorili da se na njih ne treba oslanjati i da njima problem Kosova zapravo služi za rešavanje sopstvenih mnogo dubljih problema.

ZAŠTO SAM UHAPŠEN

"Država ima sva prava, a čovek ih nema, umesto da je obrnuto."

Antun Gustav

Dvadesetčetvrtog marta 1999. godine, onako kako je razumniji i malobrojniji deo Generalštaba VJ predvideo, počelo je bombardovanje SRJ. Bombe različitog intenziteta padale su gotovo bez prekida po vojnim, privrednim, a često i civilnim ciljevima. Uništeno je sve ono što je i bilo najavljavano. Vojna infrastruktura, mostovi, saobraćajnice, aerodromi, fabrike i telekomunikacioni centri gađani su bez prekida gotovo do sredine juna 1999. godine.

Bili smo u ratu više od 70 dana, narod je izbezumljen, privreda pred totalnim kolapsom, elektrane su van sistema... Počele su pobune u jedinicama VJ na jugu Srbije.

U takvoj situaciji malo je ostalo vremena za ozbiljniji politički manevar. Slobodan je trošio živote tuđe dece praveći branu protiv zapadne civilizacije. Sve je bilo uzalud. Spremala se kopnena invazija na SRJ. Samo neodgovorni ljudi mogli su da veruju da je moguće pobediti klasičnim sredstvima devetnaest ekonomski najjačih zemalja planete. Slobodan je svakako spadao u takve. Vojska se natčovečanskim naporima borila, ne da pobedi, nego da se sačuva od totalnog uništenja. Za pobedu nismo imali tehniku, a ni materijalne rezerve.

U to vreme pomagao sam komandantu garnizona u Obrenovcu pukovniku Radoslavu Stamenkoviću, i materijalno i informacijama koje sam imao, da prođemo sa što manje žrtava. Preko medija i iz Beograda stizale su ohrabrujuće vesti da bi se mogao postići sporazum o prekidu bombardovanja. Ljudi su u tom trenutku čekali samo tu vrstu olakšanja. Slobodanova zabluda bila je u tome što je više od 300.000 ljudi aktivno učestvovalo u odbrani otadžbine, za koje je on mislio da dele njegov način razmišljanja i njegovu ideologiju. Ti ljudi su branili dedovinu, ali nisu delili mišljenje sa beogradskim režimom. Pobune u pojedinim jedinicama jasno su govorile u prilog toj tezi. Svi smo bili spremni da branimo zemlju, ali isto tako očekivao sam da će obračun sa režimom uslediti prvih dana primirja, što se na žalost nije desilo do pogibije premijera, a i tada samo delimično.

Negde početkom 1998. godine došao sam u konflikt sa pojedinim liderima opštinskog odbora JUL-a u Obrenovcu. Moj sukob sa ljudima iz JUL-a (Jugoslovenska udružena levica) tj. Dušanom Bratićem, advokatom Ljubomirom Dragačevcom i Bobetom Filimonovićem iz Obrenovca, počeo je gradnjom zgrade na vojnom zemljištu u centru Obrenovca, a kulminira mojim hapšenjem poslednjeg dana rata. Lokacija na kojoj je moja firma počela gradnju zgrade bila je vrlo atraktivna, a korist koju je mogao od toga da ima obrenovački JUL i njegovi "blagajnici" bila je ravna nuli. U jasnom sukobu interesa, a bez moje spremnosti na finansijsku saradnju sa pomenutom strankom, pribeglo se starom dobrom metodu zastrašivanja i ucena. Prvo su poslali dopis Danilu Pantoviću, šefu kabineta Vlajka Stoilkovića i članu Glavnog odbora JUL-a (vidi Prilog br.1. na kraju knjige) u kome su ga obavestili o mojim "zlim namerama" prema pomenutim "skojevcima". Posle toga, "drug" Danilo Pantović taj dopis prosleđuje obrenovačkom MUP-u koji me poziva na informativni razgovor. U obrenovačkoj stanici policije razgovor je obavio poručnik Jordan, ne znam mu prezime, vrlo korektan i pošten čovek, koji je to shvatio krajnje formalno jer je znao pozadinu priče. Tom prilikom me je obavestio šta se zaista dešava i još mi je iskopirao dokument iz kog se vidi ko je inicijator pomenutog informativnog razgovora. Zahvalan sam mu na tome. S tim dokumentom u rukama, podigao sam optužnicu protiv pomenutih "dopisnika UDBE" drugova Bratića, Filimonovića i Dragačevca. Obrenovački sud kažnjava i mene i Bratića kao potpisnika tog dokumenta. Njega sa tri hiljade dinara, a mene sa pet. To je samo dodatno razdražilo pomenute drugove da istraju na početom partijskom zadatku. U toku pomenutog sudskog procesa tražio sam i zvanično saopštenje JUL-a povodom aktivnosti pomenutih "drugova", na šta mi je JUL odgovorio "izvinjenjem i

meni i mojoj porodici”, zato sam verovatno jedini građanin koji ima zvanično izvinjenje JUL–a od 17.02.1999. godine. (vidi Prilog br.2.. na kraju knjige). Posle izvinjenja od partije obično sledi hapšenje. Pošto civilna policija nije htela da me hapsi pre početka dejstava NATO–a na SRJ, iako su dobili dopis od Danila Pantovića da to učine, “dugovi” su se obratili disciplinovanijoj instituciji, a to je VJ. Umesto civilne policije posao je odradila Uprava bezbednosti VJ. Vojna policija je u isto vreme uhapsila i komandanta garnizona pukovnika Radoslava Stamenkovića, načelnika bezbednosti u obrenovačkom garnizonu, potpukovnika Milovana Jankovića i moju malenkost, autora ove knjige. Posle pretresa kuće u Obrenovcu i kraćeg saslušanja dali su mi rešenje o pritvoru na 30 dana koje je potpisao pukovnik Srpković.

Odveli su me u vojnoj marici u Centralni zatvor u Bačvanskoj. Uhapšen sam zbog pištolja za koji imam dozvolu i koji sam im sam prikazao u toku pretresa kuće, pošto ga nisu našli. U pretresu je bio kapetan Džudić koji se poneo veoma korektno i koji nije ni znao pozadinu cele priče. Da ironija bude veća, prvog dana bombardovanja SRJ od NATO–a stavio sam na raspolaganje VJ svoj auto, kupio im satelitsku opremu da mogu da prate šta se dešava, dao im na korišćenje zgradu zbog koje me je JUL i uhapsio. U toj zgradi bila je komanda obrenovačkog garnizona sve vreme rata. Time sam rizikovao da je bombarduju, kao i druge vojne objekte. Kao nagradu za sve to bio sam uhapšen od iste one institucije kojoj sam pomogao da preživi u garnizonu gde su nam bile porodice.

Posle detaljnog pregleda garderobe, kao najvećeg kriminalca, sproveli su me do samice koja se nalazila u prizemlju. Mislim da je bila broj 16. Sa rukama na leđima gledajući ispred sebe, kako nalaže kućni red, uveli su me u mračnu malu ćeliju. Bio je to deveti jun 1999. godine.

Ćelija u koju sam smešten bila je mala prostorija, otprilike dva puta tri i po metra, bez prozora. Zidovi su joj do pola bili premazani masnom bojom. Imala je jedan vojnički krevet, mali stočić, zarđali čučavac u uglu iznad kog je bila česma iz koje je stalno kapala voda. Na stočiću se nalazila plastična činija i čaša za čaj ili vodu. Nisam imao toplu vodu ni sredstvo za pranje posuđa. Svetlo je stidljivo dopiralo iz pravca hodnika kroz matirano armirano staklo iznad metalnih ulaznih vrata, na kojima se nalazio prorez za dodavanje hrane. Ćelija nije imala prirodno svetlo jer nije postojao nijedan prozor.

Onog trenutka kada sam prešao zatvorski prag bilo mi je samo jedno na pameti – kako ću kad izađem iz ovih zidina na najbolji mogući način učestvovati u radikalnoj smeni vlasti. Moram priznati da je tada to bio moj lični sukob sa “političkim monstrumima” zvanim Julovci. Peti oktobar je pokazao da je bar milion ljudi razmišljalo kao i ja. U mom novom “domu” bilo je užasno hladno. Sati su sporo prolazili. Vreme sam kratio tako što sam čitao poruke po zidu od prethodnih robijaša, kad bi bilo svetla iz hodnika, ili brojav stopa sa kraja na kraj ćelije. Gašenje svetla u hodniku označilo je početak večerj.

Prvo jutro u zatvoru svanulo je u pet sati, takav je raspored ustajanja. Buđenje je označeno udarcem palice po metalnim vratima. Kad sam se probudio nisam bio siguran da li još traje košmarni san ili je to realnost. Brzo me je u

stvarnost vratio stražar naredbom da počne spremanje kreveta. Vojska, koja nas je čuvala, u to vreme bila je presvučena u uniforme civilnih stražara u Centralnom zatvoru, jer su strahovali da bi mogli da ih bombarduju pošto je na snazi još bilo ratno stanje.

Ubrzo se otvorilo prozorče na metalnim vratima ćelije, što je bio znak da stiže doručak. Za doručak sam dobio u činiji neslađeni čaj, a u čašu su sipali maslac. Povrh toga dobio sam 400 grama bajatog hleba, crnog poput oranice. Odlučio sam da to sve bacim osim hleba koji sam na jedvite jade prelomio na pola. Najveći mi je problem bio kako da operem masnu šolju hladnom vodom. Celo pre podne niko nije dolazio niti me je išta pitao. Oko podne su naredili da iznesemo dušeke i ćebad u hodnik, a odatle u zatvorski krug gde su nas čekali kamioni u koje smo utovarili sve što smo izneli iz ćelija. Potom su nas ubacili u marice i prevezli u Ustaničku ulicu u Vojni zatvor. Sa mnom u marici bili su zarobljeni Šiptari i jedan momak koji je odbio da uzme oružje zbog prigovora savesti. Reče mi da je u zatvoru već tri meseca. Kada smo izlazili u krug Vojnog zatvora čuli smo vređanje od čuvara i dobacivanje osoblja zatvora. Očigledno da smo svi bili u istom košu, i šverceri i teroristi i politički neistomišljenici.

Vojni zatvor bio je u mnogo boljem stanju nego civilni. Kada su me doveli, počelo je saslušanje. Kapetan Džodić i još dvojica potpukovnika saslušavali su me u dečjem vrtiću u blizini Bulevara revolucije. Prvo bi me saslušavao kapetan, zatim sutradan potpukovnik, a sledeći dan drugi potpukovnik. Saslušanja su bila korektna i bez fizičkog i psihičkog maltretiranja i trajala su u proseku dva sata. Najviše ih je interesovala gradnja zgrade, što mi je jasno govorilo odakle dolazi izvor svih problema. Posle saslušanja, kapetan Džodić mi je dao telefon da pozovem suprugu Vericu i da joj kažem da ću sutra doći kući, da mi ne šalje garderobu i hranu. To je bilo pred vikend, mislim u petak. U subotu i nedelju niko nije došao da me obiđe, niti da me pusti kući. Kapetan mi je rekao da će predložiti ukidanje pritvora jer nema razloga za zadržavanje. Verujem da je zaista tako i mislio. Ali pukovnik Đokić, prvi bezbednjak vrhovne komande, odlučio je drugačije.

Dani u vojnom pritvoru proticali su užasno sporo. U početku sam bio na posebnom tretmanu, bez prava na novine ili neki drugi vid "zabave". Ustajao sam veoma rano, nameštao krevet, čekao doručak, a posle toga nisam znao šta ću sa sobom. Najgore od svega što mi nisu dozvoljavali da ležim na krevetu već sam šetao ceo dan po ćeliji. Stražar bi jednom na sat vremena palio cigarete zatvorenicima i to je uglavnom sve što se dešavalo u zatvoru. Pred ručak bismo imali obaveznu šetnju od pola sata u zatvorskome krugu iz koga se vidi samo nebo, a iz ćelije skoro ništa. Zatvor je bio koncipiran u kružnome obliku. U centralnom delu, između visokih zgrada, nalazio se krug u kome su se šetali zatvorenici. On je bio podeljen u četiri dela, opasan visokim zidom tako da zatvorenici nisu mogli da kontaktiraju međusobno ukoliko su u pritvoru zbog istog dela. U to vreme u pritvoru su bile različite grupe i pojedinci iz više zemalja. Jedni su bili optuženi za špijunažu, mislim da su to bili Australijanci, drugi za počinjena nedela na Kosovu, mislim da su bili ruski dobrovoljci. Bilo je tu i dosta rezervista koji su

optuženi za ratno profiterstvo, krađu goriva u jedinicama i slično. Bilo je i dosta Šiptara koji su bili zarobljeni i prebačeni u Vojni zatvor sa Kosova.

Posle šetnje, sa rukama na leđima i pogledom ispred sebe, vraćali smo se u ćelije. U toku šetnje bila je jedinstvena prilika da se čuvari, a naročito jedan od njih, poreklom sa našeg primorja, izivljavaju nad Šiptarima. Često puta šamarao bi zatvorenika koji niti je razumeo jezik niti je znao zašto dobija batine. Terali su ih da pevaju četničke pesme. Bio je jedan od Šiptara koji je imao metalnu sinu u butnoj kosti i koji bi najčešće posle prvog šamara padao na zemlju.

Uvek sam se čudio tim "hrabrim" vojnim policajcima koji su sa sadističkim uživanjem posmatrali ili učestvovali u maltretiranju nemoćnih zatvorenika sa Kosova. To nije odlika srpskog vojnika. U svojoj šupljoglavosti niko nije razmišljao kako će proći Srbi na Kosovu kada se ovi vrate svojoj kući. O tome sam po izlasku iz zatvora obavestio sudiju majora Spasojevića, a kasnije sam obavestio pukovnika Trifunovića, predsednika Vojnog suda, o čemu je on napravio i službenu zabelešku. Koliko je meni poznato, nisu preduzete nikakve mere protiv ljudi koji su tukli zatvorenike bez ikakvog povoda i time na najgori mogući način kaljali ugled armije kojoj su pripadali. Nisam mogao da opravdam, ali sam delimično mogao da shvatim kada neko na frontu prekrši kodeks ponašanja prema neprijatelju. Ne mogu da prihvatim da neko ko je čitav rat proveo u Beogradu radi takve gadosti. Verovatno psihijatri imaju objašnjenje za te postupke.

Upravnik zatvora je ponekad obilazio ćelije u kojima su bili pritvorenici, ali uvek bi u njegovoj pratnji bio neko od stražara, tako da se niko nije ni na šta žalio.

Posle nekoliko dana sve su nas ošišali do glave i obrijali, pa smo više ličili na logor sredinom četrdesetih, nego na Vojni zatvor početkom dvadesetprvog veka. Ni sam ne znam zbog čega su to uradili. Ako su hteli da nas ponize, onda su pogrešno odabrali mesto, jer ponos kod ljudi nije u kosi ili bradi, ma kako to njima izgledalo.

Dani u vojnom pritvoru su polako odmicali u monotoniji i razmišljanju i polako sam se već navikao na zatvorski život. Imam urođen sistem za prilagođavanje koji mi je uvek pomagao u takvim situacijama. Razmišljao sam – šta da sam imao udes i da ležim u gipsu. Ovo je ipak bolje. Očekivao sam da mi uskoro odobre i novine, što bi mi puno pomoglo. Nisu mi dali pravo na advokata, kao ni na kontakt sa porodicom i prijateljima, što mi je u početku pravilo veliki problem. Već sam proveo više od dvadeset dana u pritvoru, a da me niko ništa nije ozbiljno pitao. U međuvremenu, dovodili su neke nesrećnike koji nisu primili poziv za mobilizaciju ili nisu hteli da ga prime. Neki od njih su prenoćili po jednu noć, ujutro bi ih saslušali i pustili ili bi im odmah sudili. Najgore su prolazili naši gasterbajteri koji su živeli napolju. Tako su u moju ćeliju doveli jednog od njih, koji je bio na odmoru u svom selu u okolini Požarevca. Živi godinama u Francuskoj. Oženjen je njihovom državljankom i imaju dete. Kada se vraćao iz Jugoslavije za Francusku sa odmora, uhapsili su ga na granici sa Mađarskom i doveli u Beograd. Žena mu je ostala u kolima u Subotici. Imao je potvrdu naše ambasade u Parizu da mu nije upućivan poziv za mobilizaciju i da ne postoji

poternica zbog toga za njim. Skoro da je preplakao celo popodne. Oduzeli su mu pasoš. Nije znao šta mu je sa ženom i bebom od osam meseci koji su ostali na granici. Odveli su ga na saslušanje i tamo su mu saopštili da je osuđen u odsustvu, mislim na šest godina zatvora, zbog izbegavanja vojne obaveze. Suđeno mu je u Kragujevcu, a da za to niko nije znao, pa ni on.

Dvadesetosmog dana mog tamnovanja u posetu je došao predsednik Vojnog suda, pukovnik Trifunović, mislim da je tada bio potpukovnik. Upitao me je:

- Zašto si ovde?
- Ja sam u onoj grupi iz Obrenovca – odgovorih.
- Jesi li dao iskaz istražnom sudiji – pita me ponovo.
- Nisam.
- Sutra ćeš dati iskaz. Da li ti treba šta?
- Ne treba, hvala Vam.

Sutradan me je pozvao istražni sudija, major Željko Ivanić.

Naš razgovor je trajao vrlo kratko. Da nije bilo kucanja zapisnika verovatno bi se završio za nekoliko minuta. Tada sam na hodniku prvi put sreo svog advokata Slobodana Božića, sa kojim se i danas družim, a sa njim je bila i moja supruga Verica.

Kada me je sudija Ivanić saslušao, upitao sam ga:

- Zar nema više ništa?
- Zar treba još nešto da Vas pitam? – smešeći se odgovorio mi je.
- Ne treba, ali zar sam morao da čekam ovoliko dugo da bih rekao dve rečenice?
- Idi u ćeliju i spakuj se, ideš kući – umesto odgovora dobio sam naredbu.

U pratnji stražara vratio sam se u ćeliju radostan što ću konačno na svež vazduh. Tek sutradan se pojavio stražar noseći u ruci rešenje sudije koje je trebalo da potpišem. Kada sam potpisao rešenje video sam da se ne odnosi na puštanje na slobodu, već mi je produžen pritvor za još 30 dana. Takvo ponašanje sudije u našem narodu ima originalan naziv, ali nije za ovu knjigu.

Konačno sam pušten na slobodu Rešenjem br.KI 153/99 posle 32 dana tamnovanja.

Za to vreme, duboko pod zemljom, u skloništu Štaba Vrhovne komande, kako i priliči budućem narodnom heroju, Slobodan Milošević je vodio tajne pregovore sa Ahtisarijem i Černomidinom o tome kako da potpiše kapitulaciju dela zemlje, ali da se to prikaže kao veličanstvena pobeda.

PREGOVORI OKO ZAUSTAVLJANJA BOMBARDOVANJA SRJ

*“Rat se sastoji u tome da se ljudi,
mada jedni druge ne poznaju,
međusobno ubijaju na zapovest ljudi,
koji se vrlo dobro poznaju
a međusobno se ne ubijaju.”*
Ajzenhauer

Beograd, jun, 1999. godine

Ambasador

BORA MILOŠEVIĆ,

Generale, sada sam razgovarao sa Černomirdinom⁽⁶⁾ on kaže da pre nekoliko minuta mu je Olbrajt direktnu poruku poslala. Ona zna da su pregovori počeli, kaže da ima direktnu liniju i rekla mu je da kada se Vi dogovorite sa vašim američkim sagovornicima, odnosno natovcima i kada se potpiše

taj dokument i počne njegovo izvršenje istog trenutka prestaju bombardovanja i ona moli da to prenesem.

Ja to prenosim Vama, to ja treba Jovanoviću⁽⁷⁾ da prenesem i drugima, ali dobro sada pošto smo bili u vezi oko ovoga svega, on me je molim da to odmah prenesem i evo ja prenosim. On zove svog ambasadora u Beograd da mu kaže, on nezna da li je dobio naređenje ovaj general–potpukovnik njihov ... (ne čuje se).

general–pukovnik

DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Ajde dođi čekaću te(ne čuje se). Vujović je sinoć poslao sa originalnim tekstom, tako da ovo je drugo sve manje više važno, samo hoće li oni uspeti da se izbere za plan, za operativni plan povlačenja a ne za nešto drugo.

NEGOVAN JOVANOVIĆ,⁽⁸⁾

Hvala. General Ojdanić je ovde. U čemu je problem.

general

VESLI KLARK

Problem je u tome da general Ojdanić treba da vašoj delegaciji da instrukcije o tome da nastave sa pregovorima i rade na razmatranju celog Sporazuma. Oni odbijaju da razmatraju o bilo čemu osim Člana 2.

pukovnik

NEGOVAN JOVANOVIĆ

Generale, general Ojdanić ne vidi u čemu je problem jer je jutros dogovoreno

6. Viktor Černomirdin Ruski diplomata, izaslanik Generalnog sekretara ujedinjenih nacija u pregovorima sa Miloševićem

7. Živorad Jovanović, Ministar inostranih poslova SR Jugoslavije

8. Pukovnik Negovan Jovanović, službeni prevodilac sa srpskog na engleski

da bi timovi trebalo jedino da rade na razmatranju operativnog plana povlačenja vojnih jedinica. i s tim smo saglasni.

VESLI KLARK

Ne, nismo. Očigledno da se nismo dogovorili. Ja sam takođe mislio da smo se dogovorili. Trebalo je razmatrati ceo dokument, jer ništa u tom dokumentu nije političkog karaktera. Sadrži ono što je prethodno dogovoreno. To je ono što je prihvatio vaš parlament, što je prihvatio vaš predsednik.

pukovnik

NEGOVAN JOVANOVIĆ

Vidite, generale, dokument takođe sadrži upustva o mandatu i strukturi snaga, za šta je SB UN–a apsolutno kompetentan da to definiše.

general

VESLI KLARK

To nije tačno. To je, na političkom nivou, već bilo dogovoreno i želim da vašem timu date instrukcije da prihvati taj mandat. O tome smo razgovarali, ali biće razmatran danas. To je zahtevano pre postizanja sporazuma o povlačenju.

pukovnik

NEGOVAN JOVANOVIĆ

Da, gospodine, ako se slažemo da su mandat i struktura snaga bezbednosti u okviru ovlašćenja SB UN–a⁹⁾, zašto bi sada razmatrali taj problem.

general

VESLI KLARK

Jer način na koji to mehanički treba da se uradi je da SB podrži ono što smo prihvatili. Da odobri, to je način na koji se to radi.

pukovnik

NEGOVAN JOVANOVIĆ

Gospodine, vidite, ne smatramo da je mandat ehnički problem. To je apsolutno ono o čemu odluku treba da donese SB, a ono o čemu smo mi ovlašćeni da razgovaramo je operativni plan vojnih snaga, preciznije rečeno, određivanje početka povlačenja jedinica, s ciljem da se zaustavi bombardovanje.

General

VESLI KLARK

Početak povlačenja se ne može odrediti dok se prethodno ne definiše mandat snaga. Jer, kada prekinemo sa bombardovanjem, vi ćete morati da se povučete, a kada se povučete mi moramo doći posle vas. I dogovor o tome mora danas da se postigne.

pukovnik

NEGOVAN JOVANOVIĆ

Generale, vidite, čim SB odredi mandat i strukturu snaga, biće moguće da te snage uđu na teritoriju Kosova.

9. SB UN – Savet bezbednosti Ujedinjenih nacija

general

VESLI KLARK

Ali to je ono što se neće desiti, jer ćete sa nama, danas, raditi na definisanju mandata i strukture snaga, a potom ćemo ih dostaviti SB da to podrži. Nećemo dozvoliti da to uradi SB, jer tada, ne bi bili u stanju da obustavimo bombardovanje.

pukovnik

NEGOVAN JOVANOVIĆ

Gospodine, gledajući ponovo Sporazum, ništa u njemu nije rečeno o mandatu i strukturi snaga. Početak povlačenja je taj koji će dovesti do prekida bombardovanja. Dajte da prema tome radimo na određivanju momenta kada naše prve jedinice treba da krenu sa povlačenjem, kako bi to moglo da se verifikuje, a vi ----

general

VESLI KLARK

---- dozvoliti da završite sa povlačenjem, i možete se povući ako želite, ali mi ćemo nastaviti sa bombardovanjem dok se ne odredi struktura tih snaga, i nećemo biti u stanju da obustavimo bombardovanje sve dok se taj dokument ne usvoji.

pukovnik

NEGOVAN JOVANOVIĆ

Gospodine, na kraju bih o principima koji su dogovoreni i prihvaćeni. Ništa nije rečeno o strukturi snaga i njihovom mandatu. Rečeno je samo da će sa početkom povlačenja jedinica VJ bombardovanje prestati.

general

VESLI KLARK

General takođe treba da se složi da usvoji 5 principa, jer ako želite da odredite mandat i strukturu snaga onda on mora da usvoji principe o prisustvu međunarodnih snaga bezbednosti, a on to nije učinio i, s toga, ne možemo da obustavimo bombardovanje,----

pukovnik

NEGOVAN JOVANOVIĆ

Ali, gospodine, odluku o prisustvu međunarodnih snaga bezbednosti SB treba da donese.

general

VESLI KLARK

Ne, nije tako. To je samo pod okriljem SB, on nema ovlašćenja da to uradi. Nigde se u sporazumu to ne kaže. U sporazumu stoji da to treba da bude pod pokroviteljstvom UN-a, a na nama je da odluku o tome donesemo. To je isto kako smo postupili u Dejtonu.

pukovnik

NEGOVAN JOVANOVIĆ

Generale, ono što bi sada želeli da predložimo je da momci na terenu, grupa koja radi na ovome, da bi uštedela u vremenu, da im dozvolite da rade na planu povlačenja. Sve ostale aspekte ćemo razmatrati potom sa vama i drugim licima.

*general***VESLI KLARK**

Moramo ih onda odmah sada razmotriti, jer to danas ne možemo da završimo. Želimo da bombardovanje danas prestane, kao što to i vi želite. Moramo da se dogovorimo o strukturi da bi mogli da idemo dalje, Prema tome, mandat i struktura koju danas budemo prihvatili, nije važno da li će to biti urađeno sada lično, preko telefona ili će to ljudi dole, na terenu da urade, možete im reći da to oni urade, verovatno je lakše, jer to mogu da urade po fazama, ali dogovor o tome se mora postići danas, kako bi nastavili da radimo na obustavi bombardovanja, a potom bi moglo da se ide na Savet bezbednosti.

*pukovnik***NEGOVAN JOVANOVIĆ**

Generale, poslednje instrukcije su: možete li da prenesete poruku vašem timu, a poruka, tj, naređenje će biti dato i našem timu, da nastave sa radom na ovim principima koje smo prihvatili. Zvaćemo vas kasnije u vezi sa pitanjem mandata i strukture snaga.

*General***VESLI KLARK**

Kada ćete me zvati?

*pukovnik***NEGOVAN JOVANOVIĆ,**

Ne znam. Sačekajte molim vas. Generale, zvaćemo vas otprilike za dva sata.

*general***VESLI KLARK**

U redu. Timu ću reći da nastavi sa radom, ali želim da to bude jasno da mi, bilo dole, na terenu, ili sada preko telefona, moramo da usvojimo preostali deo dokumenta da bi, potom, mogli da radimo na verifikaciji početka povlačenja u cilju prekida bombardovanja. Svi mi želimo isto, samo je potrebno da sradujemo i na tome radimo zajedno.

*pukovnik***NEGOVAN JOVANOVIĆ**

U redu, generale, radićemo na tome i zvaćemo vas ponovo.

*general***VESLI KLARK**

U redu, čekam vaš poziv. Hvala.

*pukovnik***NEGOVAN JOVANOVIĆ**

Hvala.

Na Kosovu i Metohiji bio je oformljen poseban politički štab koji je praktič-

no komandovao vojskom i policijom u toj pokrajini. Šef tog štaba bio je Nikola Šainović, koga su zvali Paton, verovatno po američkom generalu. Dugogodišnji Miloševićev saradnik i prijatelj zastupao je koncepciju da problema nema ako se ne pojavljuje u medijima. Takav koncept prihvatila je i Vlada Srbije sa Mirkom Marjanovićem na čelu. Srpskom režimu nije odgovarala internacionalizacija problema i to je bio jedan od uzroka sukoba na relaciji Beograd – Vašington. Teroristi su u tome videli svoju šansu i maksimalno su je koristili.

To telo je praktično komandovalo operacijama snaga bezbednosti na Kosovu i Metohiji pre početka bombardovanja. U toku same agresije snaga NATO na SRJ Milošević je izvukao iz rukava još jednog gubitnika koji bi zahvaljujući svojim godinama i ulogama u Slobodanovoj eri, pre mogao biti dežurni šahista na Kalemegdanu nego general. Naravno radi se o Aleksandru Bakočeviću. Slobodan ga je nagradio činom general–majora i postavio ga na funkciju načelnika uprave za moral i informisanje. Dakle, uprave koja je vodila propagandni deo rata protiv agresora.

Zastupajući tezu da problema nema ako ga mediji ne vide, pomenuti general se zalagao za jačanje morala kroz informisanje na način “samo nas vi tucite, nije nama ništa”. I dok su Šiptari pravili izbeglice i gde ih nema, mi smo naše krili i gde ih ima, prikazujući razdraganu masu kako vodi kolo sa dežurnim pevaljkama. Vojnički nismo mogli da nanesimo poraz jačem neprijatelju, a propagandni rat smo izgubili kada smo oformili tim koji će ga voditi. Išlo se na saosećajnost prosečnog zapadnog građanina, koji umesto da na svojim ekranima vidi realno opustele srpske gradove, redove za hranu, sveće umesto sijalica, zapravo vidi razdraganu masu koja, pošto dobije jedan šamar, okrene glavu i namesti drugi obraz. Često sam se pitao šta im je bio cilj. Time nije mogao da se rasplače niko u Londonu, a ni u Njujorku.

Nikola Šainović, tadašnji potpredsednik Vlade SRJ, bio je desna ruka Miloševiću i kao takav prisustvovao je gotovo svim razgovorima koji su vođeni na temu kosovske krize.

Potpredsednik ŠAINOVIĆ,

Ima novih momenata, sada je zvao Klark da kaže da ima problem sa našom ekipom jer oni hoće da razgovaraju samo o materiji koja je ovde u čl. 2. to je plan povlačenja i da je to potpuno neprihvatljivo i da mora sve da se usvoji i mi smo mu rekli da to ne dolazi u obzir da to nije definisano itd. a on kaže znam ja da to nije usvojio Savet bezbednosti nego kaže mi to da usaglasimo, a Savet bezbednosti će to podržati.

Mi smo mu rekli tri puta, naša ekipa je ovlašćena da razgovara o planu povlačenja i da ne gubi vreme, neka sa našim ljudima radi na planu povlačenja i ništa drugo nemamo sada da razgovaramo. On kaže da, ali onda ja nemam ovlašćenja da zaustavim bombardovanje.

Mi smo mu rekli da je to naš stav i sledeći razgovor je za dva sata.

Ministar JOVANOVIĆ,

To je naš stav, ali treba izaći sa (ne čuje se)

Potpredsednik ŠAINOVIĆ,

Imam dva predloga. Jedan je da mi pokušamo da preformulacijom izbacivanjem iz ovog teksta svega što nije za ovaj tekst pokušamo, jer sada znači naši ljudi su uradili tako što su ove opšte obaveze i generalne stvari rekli to uopšte ne treba da raspravljamo. Sada mi bi smo mogli da stavimo u preambulu jednu rečenicu da će Jugoslavija prihvatiti snage koje Savet bezbednosti UN u skladu sa poveljom ili kako piše u onom papiru ... On kaže mora da bude poznata struktura, pa mora da bude poznata onako kako odredi Savet bezbednosti, a Klark kaže to treba da se utvrdi danas, jer ako se ne utvrdi danas onda nema sutra prekid bombardovanja.

Ministar JOVANOVIĆ,

Treba reći mi nemamo ovlašćenja da utvrdimo strukturu

Potpredsednik ŠAINOVIĆ,

To smo sve rekli njemu i njemu je potpuno jasno da smo mi upravu, on samo ima drugi nalog. Znači, mi moramo odmah da se organizujemo da se sukobimo sa tim nalogom. On ima nalog da izađe verovatno u javnosti da kaže Jugoslavija nije prihvatila prvi papir iz ovog dokumenta, a to je povlačenje snaga, a oni povlačenje snaga stavljaju u sredinu ovog dokumenta i kaže Mi smo rekli Klarku, naši ljudi koji su dole ovlašćeni su da rade na planu povlačenja. Molim vas dajte vašim ljudima nalog da i oni to isto rade, sve što vi imate dodatna pitanja, to nesme da uspori rad na planu povlačenja.

Ministar JOVANOVIĆ,

Neka naši naprave jedan pisani papir

Potpredsednik ŠAINOVIĆ,

Ali to ne možemo, nije realno da opterećujemo ljude dole, to bi trebalo mi da napravimo ovde, zato što su se oni borili od jutros do sada i došli su dovde. Znači, mi još uvek neznamo ni jedan problem iz plana povlačenja da se kaže da nas oni uslovljavaju, znači oni uslovljavaju prekid bombardovanja, ne sa onim što je utvrđeno, a utvrđeno je plan povlačenja i povlačenje prvog kontigenta, ne sa tim, nego uslovljavaju da usvojimo strukturu jedinica snaga gde se uopšte ne pominju UN, gde je NATO komanda političko rukovodstvo Severoatlanskog saveza i ostalo, zna se šta piše tamo i da je to skandalozno prevrtanje sporazuma.

Ministar JOVANOVIĆ,

Dogovoreno.

❖ ❖ ❖

General MILOVANOVIĆ,

(ne čuje se).

general-pukovnik

DRAGOLJUB OJDANIĆ,

To treba da se odvija pod okriljem UN a oni neće da prihvate samo da se napravi plan povlačenja već ulaze u sveru koji su kopetentni Savet bezbednosti UN i nigde ne pominju u tekstu UN.

General MILOVANOVIĆ,
(ne čuje se).

• • •

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Zdravo generale, jer imate neke vesti odozgo?

general-pukovnik

DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Imamo vesti, prvo Klark je zvao i dalje osporava da mi moramo kompletan ovako da kažem ponuđen plan da prihvatimo i da se potpiše i da počne izvlačenje, do tog trenutka nema obustave bombardovanja.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Taj se plan pravi dvostrano, a ne jednostrano.

general-pukovnik

DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Ponovo mu je rečeno na ovaj čl. 1. u kome se nigde ne pominje Savet bezbednosti UN a što proizilazi iz ovih principa koje smo mi usvojili ili vezali za raspoređivanje snaga pod okriljem UN.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Jeste naše snage će biti raspoređene pod okriljem UN, to znači dok UN te snage ne uspostave, kako bi one mogle biti raspoređene?

general-pukovnik

DRAGOLJUB OJDANIĆ,

To smo mi njemu i u prvom razgovoru i u drugom razgovoru ponovo potencirali. Međutim on kaže da je dole posao stao zato što ova grupa samo razmatra čl. 2. vezano za ono što smo ih inače ovlastili da se pravi plan sistema povlačenja snaga sa prostora KiM.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Mandat im daju UN a ne mi.

general-pukovnik

DRAGOLJUB OJDANIĆ,

To smo mi i potpredsednik Šainović ponovo potencirali i on nije ostao zadovoljan pa smo se dogovorili da se nakon dva sata ponovo čujemo, a da se rad nastavi isključivo na ovom dokumentu koji reguliše pitanje povlačenje naših snaga.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Naravno, što se tiče njihovih ovlašćenja, njihova ovlašćenja mora da im da Savet bezbednosti, a ne mi pod sporazumom. Ja Vama sugeriram da Vi zovnete, kao što

se sada razgovarali sa ovim, da zovnete Sergejeva da obavite sa njim razgovor, da vidite zašto njihovi ne učestvuju kada je obećano Černomirdin rekao pred Artisarijem, Fincima i pred celom delegacijom da je taj dogovor postignut, a oni učestvuju i jednostano obavi se razgovor s njim i kaže se da je to veoma veliki hendikep jer oni su učestvovali u pregovorima koje su nam doneli kao rezultat, učestvovali su u prisustvu a ne učestvuju sada u razgovorima. To je veliki hendikep, čak je juče bilo objavljeno iz Moskve da oni dolaze, pa nisu došli.

Prema tome, zovite Vi njega, obavite s njim razgovor, insistirajte da oni odmah dođu da se priključe dole, ne treba vojni izaslanik samo, može vojni izaslanik ali treba da budu oni generali koji su učestvovali sa njima i u Moskvi i u Bonu i svuda i oni koji znaju taj posao. Obavite Vi razgovor sa njima. Napravite teze zajedno sa Nikolom i objasnite o čemu se radi, pre svega sa ovog aspekta postignutog dogovora sa njima, na kraju krajeva vi ste sa ovima napravili dogovor, a ja posle sa Černomirdinom i on čak razgovarao o tome i sa Talbutom i obavestio nas i nas i Artisarija i svoje i naše bili ste prisutni, ja sam bio prisutan, ja sam čak razgovarao i sa Talbutom da je predlagao čak i neki Finac ako hoće, oni su rekli za sada ne mogu ali se slažu potpuno da ovo ide da oni budu. Prema tome, njima su otvorena vrata i sa stanovišta dogovora njihovog trojnog a i sa stanovišta potrebe da budu tamo. Mi uopšte ne možemo da objasnimo da oni nisu tu.

U tom smislu napravite neke teze i kažite šta se ovde zahteva itd. i da insistirate da se oni priključe da bi se pomoglo da se nađe najbolje rešenje. Taj razgovor obavezno obavite.

general-pukovnik

DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Mi predlažemo da do ovog narednog nazivanja Klarka, da imamo koncipiran naš predlog ja bi ga nazvao preambule ovoga teksta iz sporazuma koji bi uvrstio ovo o čemu mi svo vreme insistiramo, a to je da pod okriljem UN se odradi to i to.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Taj mandant treba da daju UN a ne mi da im predlažemo. To pitanje mandata i prisustva nije stvar u rukama ni Jugoslavije, ni NATO pakta nego u rukama UN. To nije stvar koja se postiže dogovorom Jugoslavija sa NATO-om. Mi smo dogovorom koji smo usvojili koji je doneo Černomirdin i Artisari prihvatili međunarodne snage pod okriljem UN. To znači prvo UN moraju da uspostave te snage, da ih proglase svojom odlukom i da predstavnik tih snaga koje su znači pod okriljem UN predstavnik UN sa predstavnicima tih snaga, mogu to da budu i svi ti koji su tamo, ali naravno i drugi, jer je reč o snagama pod okriljem UN, on da razgovara o ovim drugim detaljima, a mi smo uzeli obavezu da samo dogovorimo tu šemu povlačenja, početka celokupnu šemu, a da onda kad počne da se ovo obustavi da bi se pružila prilika UN da donesu Rezoluciju.

general-pukovnik

DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Sve smo mu to upravo to rekli.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Mi smo tu zaista u dobroj ... u osnovnom dokumentu koji smo usvojili piše snage će biti raspoređene međunarodne pod okriljem UN. Prema tome, ovaj sada koji dole sa nama razgovara nisu snage pod okriljem UN nego NAT-a, pa prema tome, što se tiče mandata to je njihovo pravo itd. To nije stvar našeg ugovora s njima nego mandata UN na koji ćemo mi uticati samo svojim predlozima ka UN, a ne nekim sporazumom između nas i NATO pakta. To su elementarne stvari. Ako Vam takva preambula odgovora, Vi možete da napišete ali to je samo objašnjenje.

general-pukovnik

DRAGOLJUB OJDANIĆ,

To je samo jedno objašnjenje da ih ovabežemo da i oni razumeju šta se nalaže

Predsenik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Od plana toga i toga u kome je predviđeno da će biti raspoređene snage pod okriljem UN očekujemo da UN donesu odluku o uspostavljanju takvih snaga i tek kada te snage budu postojale, po odobrenju Saveta bezbednosti UN one mogu voditi razgovore koji se tiču njihovog mandata i pripreme plana za njihovo raspoređivanje, jer ako piše rasporedi će se snage pod okriljem UN onda te snage prvo moraju da postoje, ne mogu da se reše snage koje nisu pod okriljem UN. To je jasno, a Vi sada razgovarajte sada samo između nas i njih koji međusobno ratujemo o šemi izlaska i o šemi početka kada oni naprave tu plan.

Potpredsednik ŠAINOVIĆ,

Sve je potpuno jasno što ste rekli (ne čuje se).

Predsenik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Dobro, naše obaveze obavezuju da prihvatimo snage pod okriljem UN. Mi ne možemo ići izvan obaveze koja je usvojena. Prema tome, to što on zahteva je više od onoga što u sporazumu piše. Pošto je to tako, mi zaista ne možemo ići preko granice koja u sporazumu piše i to bi njemu moralo biti jasno. Naši organi Skupština i Vlada prihvatili su takvu formulaciju snage pod okriljem UN. Prema tome, mi o tim snagama možemo da govorimo, te snage će postojati ne može dete da dobija posao pre nego što se rodi. Snage će biti (strani jezik). Insistirajte taj paragraf. Insistirajte da se vi isključivo držite tog paragrafa i nikakve nove zahteve ne postavljate, a on postavlja novi zahtev koji nije pokriven tih paragrafom, ali zbog toga neka Ojdanić razgovara sa Sergejevom i neka mu isto to izloži, ali neka insistira da ovi dođu. Prvo moraju te sbage da se uspostave, a ne pre nego se one uspostave mi govorimo o njihovom mandatu, to nije naš posao to je posao UN, njima daju mandat UN a ne mi. Mi u tome učestvujemo.

Trebalo bi obsniti i Klarku i njegov je interes da se ako se dogovore oko ovih principa koji ne moraju uopšte da budu po toj njegovoj šemi, nego ovoj normalnoj, reanoj šemi i njegov je interes da se pre nego dođe do pauze zato što ona omogućava pravljenje Rezolucije UN, a pošto oni znaju da imaju najveći uticaj na Savet

bezbednosti i njima je stalo da dođe do te Rezolucije. Prema tome, što pre ako ustanovite te principe i stavite na papir sve što je do sada postignuto u čemu su se usaglasile strane, diktirajte početak povlačenja, diktirajte da početak povlačenja onda bude demonstriran i da zaista bude jasan i vidljiv itd. da oni mogu da objave pauzu, a vi u međuvremenu nastavljate dalje dogovore a Savet bezbednosti ima otvorena vrata da može da pravi Rezoluciju. Rezolucija može onda da bude za dva, tri dana gotova.

Potpredsednik ŠAINOVIĆ,

(ne čuje se).

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Nije stvar u tome da li je neko našu delegaciju ovlastio odavde, naprimer ja ili neznam ko, već stvar je samo da je takav tekst dokumenta usvojen na našoj Skupštini, a na njemu jasno piše snage pod okriljem UN i izvan toga ne može se kretat.

Potpredsednik ŠAINOVIĆ,

(ne čuje se).

Rat je morao i mogao da bude ranije prekinut. Zapadni analitičari smatrali su da će Milošević popustiti pred bombama posle nekoliko dana. I on sam je smatrao da će rat pod pritiskom javnosti zapadnih zemalja stati u tom periodu. Bio je to sukob dva jarca na brvnu od čega je jedan bio mlado jare. U tom nadmudrivanju i našem skrivanju prolazili su užasni dani. Pregovori praktično nikada nisu ni prekidani. U početku smo mogli rat da zaustavimo neuporedivo povoljnije i što je navažnije sa mnogo manje žrtava. Što je vreme odmicalo inicijative su bile sve brojnije i dolazile su od sve uglednijih ljudi iz svetske politike. Razaranja su bila sve jača. Stizale su pretnje da bi ljudske žrtve mogle biti neuporedivo veće. Za to vreme, dok su tuđa deca ginula po kosovskim gudurama ali i beogradskim bulevarima, sin "vrhovnog komandanta" okružen telohraniteljima SDB, demonstrirao je svoje vojničke sposobnosti u Požarevcu i okolini, a ponekad i u samom Beogradu. Marko je bio, kao i svako razmaženo derište, zaljubljenik u oružje, automobile i žene. Ovo prvo mu je nuđeno u izobilju iako nije ni vojsku služio. Sve to mu nije smetalo da se šepuri u novonastaloj ulozi. Mama ga je hvalila govoreći da je vrlo ponosna na "vojnika bez vojničke obuke" i verovatno je u isto vreme bila i vrlo srećna što nije morao da bude recimo na karauli na Košarama, gde je smrt bila privilegija, a život pakao.

Ministar JOVANOVIĆ,

Razgovarao sam sa Miloševićem, on će odmah da razgovara sa Ivanovim i zna u čemu je problem, u čemu se suština. Predloži će da Ivanov razgovara sa Olbrajtvom. Nema ministarskog sastanka, odnosno Rusija i Ivanov neće ići na Grupu 8 sutra. Na ruskoj sceni stvari se komplikuju.

Potpredsednik ŠAINOVIĆ,

(ne čuje se) Rusi čekaju da mi popustimo

Ministar JOVANOVIĆ,

Dobro, to je uredu i mi možda da kažemo polazeći od principa koji su usvojeni mi smo spremni da pregovaramo i postignemo dogovor o ceni povlačenja i tehničkim pitanjima vezanim sa tim u skladu sa tačkom 10. principa i ništa ono šta mi nismo spremni šta je Savet bezbednosti, šta je ovo, šta je ono ne bi pominjao.

Što se tiče pitanja Saveta bezbednosti, njih treba odvojiti.

Potprednik ŠAINOVIĆ,

Mandat, strukturu, dinamiku, broj sve ostalo sve utvrditi Savet bezbednosti svojom Rezolucijom i nadležni ... i mi smo spremni (ne čuje se).

Ministar JOVANOVIĆ,

Pošaljite mi jedan auto, da dođem tamo.

Potprednik ŠAINOVIĆ,

Rešeno.

⌘ ⌘ ⌘

Ministar JOVANOVIĆ,

Imam auto doći ću, doći ću mojim autom.

general-pukovnik

DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Dobro.

⌘ ⌘ ⌘

(ne čuje se).

Potprednik ŠAINOVIĆ,

Blagoje⁽¹⁰⁾ mi ćemo raditi dve stvari. Jedno radimo da na sve načine obezbedimo kod svih učesnika zaštiti autentičnost sporazuma Artisari Černomirdin kojim se već prvim članom ovog papira to kardinalno pokušava da promeni. Znači, da je o tome postignuta saglasnost da je to neznam Artisari razgovarao sa Žikom Jovanovićem jednostavno nije istina, ni jedno, ni drugo nije istina. To samo potvrđuje čime se oni služe.

Drugo, vi treba da nastavite da radite, znači vaš je stav i kada oni izađu vi ste tu da nastavite rad na sporazumu o povlačenju snaga. Vi nikako to nemojte prihvatiti da je prekinuto. Pokušavajte da dobijete. Klark i Ojdanić su se sporazumeli da to što ima drugih nejasnih pitanja da ne zaustavi rad na dogovor oko povlačenja. Znači, taj gogovor Klark, Ojdanić postoji.

Klark i Ojdanić će se čuti ponovo, ali do tada vi treba da radite na ovome zašta imate mandat. To je broj jedan.

Broj dva, Žika sprema da vam doda nešto, posla će vam faksom, nešto od tih načelnih pitanja koja se ne tiču povlačenja, ali se tiču snaga UN i ostalo. Tako da u svakom slučaju znači vi treba da kažete da sa Beogradom vodite konsultacije oko drugim pitanjima, a sa njima treba da radite po pitanjima za koje imate mandat. Što pre možemo to da složimo, mi ćemo vam to poslati. Radimo na tome i pokuša

10. Verovatno se misli na generala Blagoja Kovačevića, reaktiviranog iz penzije na početku bombardovanja 1999. godine, i koji je učestvovao u pregovorima u vezi Kumanovskim sporazumom

ćemo da budemo što brže. Vi imate tekst, mislim da ima Vujović tekst Artisari Černomirdin tamo piše tačka 3. da su snage pod pokroviteljstvom UN itd. i ceo takav tekst kako je donet tako je u celini usvojila Skupština Srbije i Savezna vlada i niko ne može da napiše nešto drugo. Formulacije ćete dobiti. Radimo na tome da se i druge uključe, budite strpljivi i drži te se stalno zadatka koji imate, kažite dobro, da ne gubimo vreme, dajte bar da radimo na ovome....

.....

Treba da naprave onu listu razaranja, prema jednom podatku ta lista razaranja bilo je 2.000 povređenih a u drugom papiru je bilo 1.500, zatim u jednom papiru je bilo 6.500 povređenih a u drugom 10.000. Šta da uzmemo?

Ministar JOVANOVIĆ,

Oko ubijenih napišite hiljade ubijenih civila, a oko ranjenih recimo iznad 6.000, preko 6.000, ozbiljno ranjenih civila.

Ministar JOVANOVIĆ,

Predsedniče Artisari je zvao preko moje kancelarije želeo je da se čuje sa Vama i ostavio telefon 993589661133.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Kad je to tražio?

Ministar JOVANOVIĆ,

Pre pet minuta.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Dobro, zdravo.

PRIPREME ZA POTPISIVANJE KUMANOVSKOG SPORAZUMA

*”Čim se neka pobeda podrobno opisuje,
ona prestaje da se razlikuje od poraza.”*

Žan Pol Sartr

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Evo od trenutka kada me je Žika zvao do sada sam razgovarao sa Artisarijem i on mi je rekao da izvanredno saraduju, da je izvanredan duh, ima tamo neki njegov general, da ga je obavestio da profesionalno rade, da je on prezadovoljan ali da je problem što oni nisu ovlašćeni da neke stvari potpišu. On me moli da im ja dam ovlašćenja da oni to mogu da završe. Ja sam mu rekao, oni su potpuno ovlašćeni da se drže dokumenta, ali nije u pitanju ovlašćenje nego je u pitanju da se traži nešto

više od dokumenta i da je bazična odrednica i bazični princip dokumenta snage koje su pod okriljem UN i da se o njima odlučuje na bazi povelje UN, što sve piše u tom stavu.

Prema tome, pre nego što su te snage ustanovljene, a njih je ovlašćen da ustanovi samo Savez bezbednosti ne može se razgovarati o mandatu nepostojećih snaga i onda mu objasnio sve to, a njemu kao političaru rekao kao što se sećate mi smo i zaključku naše skupštine rekli, da su glavni kvaliteti ovog plana prvo što garantuje suverenitet i teritorijalni integritet, a drugo, što naglašava ulogu UN i stvar presejljava u ruke UN.

To smo mi rekli našem narodu, to smo tako objasnili, to je najosetljivije pitanje i objasnite Vi kao političar generalima da to pitanje da je UN treba da donesu odluku o KFOR-u⁽¹¹⁾ koji pre nego što ga UN ekstabliš kako je on sam rekao uspostave na bazi povelje UN nepostoji. Prema tome, mi ne možemo o mandatu nepostojećih snaga da razgovaramo. On je razumeo, on će razgovarati sa generalima, on predlaže da budemo na kontaktu, jer jako je važno da se to što završi, da bi što pre bila proglašena pauza. Ja sam mu rekao, kada će biti sednica Saveta bezbednosti to nije u našim rukama, to je u vašim, ali oni i ja verujem veoma dobro i profesionalno se dogovaraju o šemi povlačenja, jeste kaže potpuno je razjašnjeno ne sme da bude vakum, jeste kažem i ja evo ovde piše a i pretpostavlja se da je jedini i glavni cilj siguran ambijent za sve stanovnike Kosova.

Prema tome drago mi je da su oko toga glavnog cilja, potpuno složni i da će u skladu sa glavnim ciljem i da rade, ali mogu da urade ono što je u okviru dokumenta koji ste vi doneli, a ne mi i koji je naša Skupština usvojila. Objasnite generalima da ne mogu izlaziti iz granica koje taj dokument postavio i u tom smislu vrlo smo dug razgovor imali, on je bio krajnje korektan rekao je da će s njima da bude u vezi, na kraju krajeva on je tolike godine bio podsekretar UN da valjda ume to da im objasni, što sam mu ja i rekao. Rekao sam mu ne može dete pre nego što je rođeno da dobije zaposlenje. Oni hoće da zaposle KFOR koji još nije ni uspostavljen od strane Saveta bezbednosti, kada bude uspostavljen nama ne smeta da li će to da budu isti ti ljudi u personalnom smislu, isti predstavnici, ali oni moraju da budu ovlašćeni od strane Saveta bezbednosti koji će da donese odluku o uspostavljanju toga KFOR-a i da je to jedino principijalno pitanje, a pošto je to jedno od dva ključna elementa dokumenta i od dva ključna zaključka Skupštine Srbije onda sigurno taj element ne bi mogao da bude zanemaren.

Prema tome, nije u pitanju da li ja nekoga više ili manje da ovlastim nego šta je ono što je u okviru dokumenta. U okviru dokumenta kao što on dobro razume je ovo i on je to ponavljao više puta i sam zna da će da bude uspostavljen KFOR, KFOR će biti uspostavljen od strane Saveta bezbednosti, e pa kažem ja upravo tako, kako ste rekli. tek će da bude uspostavljen, kada bude uspostavljen onda mu se utvrđuje mandat. To je stvar Saveta bezbednosti a ne bilateralnog sporazuma između nas i NATO. Mi u našem sporazumu koji ste vi i Černomidin doneli imamo kao subjekt snage pod okriljem UN, kad ih ustanovi Savet bezbednosti će biti onda da se sa njima razgova-

11. Skraćenica za strane trupe koje su pod okriljem Ujedinjenih nacija stikle na Kosovo i Metohiju

ra i o tome. Mislim vrlo sam mu dobro objasnio celu tu stvar, nego bolje nego sada vama, jer vi sve znate, pa ne

moram da vam to vraćam a i on razume i zamolio sam ga da on objasni generalima političku dimenziju i političku osetljivost tog pitanja i da to nije stvar koja se može zanemariti. To je jedan od dva ključna elementa

sporazuma koji su i on i Černomirdin upravo ta dva ključna elementa naglašavali kao element.

Eto to je sve, on kaže da oni odlično rade, samo da nastave da što bolje rade, da bi se što pre ubrzalo prestanak bombardovanja. Ja sam rekao jesam za to, ali ako je redosled koraka u nekoj konfuziji šta pre, šta posle, to nije u našim rukama, to ste vi napravili kao plan održavanje sednice Saveta bezbednosti nije u našim rukama, nego u vašim rukama pa izvolite, probleme koji su u vašim rukama rešite. Mi ćemo bonafides, što će reći u dobroj meri svoje obaveze izvršiti, ali ne mojte nas terati da mi idemo izvan onoga što sadrži dokument što ste vi i Černomirdin doneli, a u njemu piše, imao sam dokument u originalu u tašni i to mu izcitirao i on kaže da to je tačno, sada ću ja da zovem generale i videćemo šta će oni da na njega vrše pritisak mislim Klark i ovi ostali, ali ja mislim da on kao čovek profesionalac iz UN i kao političar koji zna osetljivost toga će biti u stanju da im to objasni.

Jel imate Vi za mene nešto?

general-pukovnik

DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Samo da Vam kažem da ćemo dobiti mi faksom javljao nam se Kovačević rekao je da relativno zadovoljan i isto rekao da su ovi korektni oko ovoga dela vojnog i da je to privedeno kraju, da su oni učinili određene ustupke u odnosu na ono što je predhodno zacrtano i što je ponuđeno.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Važno da su razumeli i da nema vakuma i to je sasvim u redu, ali dok nema KFOR—a on ne postoji, a nije NATO taj s kojim se ovo postiže nego KFOR, a KFOR postoji kad bude ga Savet bezbednosti uspostavio.

general-pukovnik

DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Mi imamo dogovor da se čujemo ponovo sa Klarkom, mogu se ja pozvati na Vaš razgovor?

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Možete kažete da predsednik je sa predsednikom Artisarijem, predsednik Artisari je zvao predsednika Miloševića i potpuno su se razumeli ovo pitanje je jedno od dva najvažnija elementa jer je predsednik Artisari ovde javno rekao jedan element koji je važan, a to je suverenitet Jugoslavije, drugi element koji je važan da je to pod pokroviteljstvom UN i taj element ne može biti zanemaren i u tom pogledu jer je to glavni argument koji je iznet pred javnost i mi se nadamo da će to predsednik Artisari to vama da objasni.

Kažite predsednik Artisari je zvao predsednika Miloševića i oni su se potpuno razjasnili oko razumevanja tih ključnih elemenata. Oni su sadržani u papiru i tu nema među njima nikakve razlike. Ja mislim da bi Žika i Šaja⁽¹²⁾ sve to razumeli dobro.

general-pukovnik
DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Evo oni to slušaju i u 20,00 časova biće kod kuće doći će na kućni telefon Sergejev pa ću obaviti onaj razgovor koji ste naredili.

Potpredsednik ŠAINOVIĆ,

Predsedniče dobili smo jednu preporuku rusku koja ima dve tačke kratko kaže da jugoslovensko rukovodstvo treba da izjavu o svojoj spremnosti da počne povlačenje svojih snaga sa Kosova u skladu sa vremenskim rokovima i putevima koji su bili predloženi, ili sada već možemo da kažemo usklađeni od strane NATO ali pod uslovima istovremenog obustavljanja bombardovanja.

Dva. Sva ostala pitanja vezana za rešavanje krize na Balkanu kao što je bilo predviđeno platom Artisari Černomirdin mora biti rešeno odlukom Saveta bezbednosti.

Predsednik SRJ
SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

To nije loše, ali to treba još jednom proveriti i sa ovima dole, da li i njih takva izjava zadovoljava a pogotovu pre toga proveriti šta su uskladili, ne po danima šta je usklađeno nego po kvalitetu da se izbegne vakum.

Potpredsednik ŠAINOVIĆ,

Naravno, dobro to ćemo sada da dobijemo a ovo se verovatno misli da ako tamo razgovori ne uspeju onda da se da ovakva izjava.

Predsednik SRJ
SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Ja mislim da će uspeti, nadam se pošto sam ja tako kristalno jasno objasnio Artisariju koliko je to osetljivo političko pitanje, ne moguće da on to ne može da objasni generalima.

Potpredsednik ŠAINOVIĆ,

Jasno je to, kad je jasno potpuno i Klarku, nema šta svakome je jasno.

Predsednik SRJ
SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

To što su vam oni rekli, Vi možete njima da saopštite, mislim te dve tačke.

Potpredsednik ŠAINOVIĆ,

Mi smo razmišljali za slučaj da to se dole ne zatvori ili da ima problem, da spremimo neku izjavu

Predsednik SRJ
SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Ne, ne tu izjavu oni mogu da daju i njima dole, a onda da kažu da su izjavili to, da se kaže da je o tome svemu dole dogovorilo i uskladilo i da je spremno da se počne sa

12. Živorad Jovanović i Nikola Šainović – ministar inostranih poslova i potpredsednik Vlade SRJ

tim, a da su ostala pitanja za Savet bezbednosti, ali to mogu i oni njima da kažu.

Potpredsednik ŠAINOVIĆ,

To mogu da im daju kao naš konačni stav

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Kao jedan stav, nemoj nikad konačan

Potpredsednik ŠAINOVIĆ,

Kao stav, a on se može posle dati i javnosti.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Prvo vidite kako su usklađeni. Ja se nadam da će to sve da bude u redu, jer mi zaista nemamo razloga, nikoga da ne pogledamo u oči jer mi sve obaveze naše mi ćemo izvršiti pošteno, to uopšte nije sporno i ja mislim da će se tu vojska međusobno odlično razumeti.

Razgovarali smo i o tome da mora jedna da preda, drugi da primi.

Potpredsednik ŠAINOVIĆ,

Čim je to došlo do Artisarija sa toliko detalja, onda su se oni sa još više detalja razumeli. Otkud bi on inače znao ono što smo mi ovde razgovali.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Oni su što bi se reklo rezonski ljudi što bi i oni sebi pravili probleme. Sada da neko bude ubijen, zato što nije bilo neke brige da se blagovremeno izvrši primopredaja i da jedni ulaze, drugi odlaze. Dobro.

general

VESLI KLARK

Mislite da je to nesporazum.

pukovnik

NEGOVAN JOVANOVIĆ,

Da.

general

VESLI KLARK

Ne mislim. Ali. slušajte, hoćete li biti tu još neko vreme.

pukovnik

NEGOVAN JOVANOVIĆ,

Da

general

VESLI KLARK

U redu, zvaćemo vas odmah. Ima li išta drugo što bi želeli da mi kažete.

pukovnik

NEGOVAN JOVANOVIĆ,

Ne, gospodine. Mogu li vas ja pozvati za 10 minuta. Jer nisam u svojoj kancelariji.

general

VESLI KLARK

U redu. Zovite me za 10 minuta. Želite li da mi u vezi sa ovim kažete još nešto.

pukovnik

NEGOVAN JOVANOVIĆ,

OK

general

VESLI KLARK

Sačekajte, ono što nerazumem je šta mi to govorite, šta ste mi rekli o tome šta su se Ahtisari i Milošević dogovorili.

pukovnik

NEGOVAN JOVANOVIĆ,

O svim primedbama o kojima smo prethodno s vama razgovarali, o predloženom Sporazumu.⁽¹³⁾

general

VESLI KLARK

Drugim rečima, da se ne slažete po pitanju mandata i strukture.

pukovnik

NEGOVAN JOVANOVIĆ,

To je problem koji treba da bude razmotren.

general

VESLI KLARK

A Ahtisari, kažete, da kaže da to treba biti urađeno nakon donošenja rezolucije SB UN-a.

pukovnik

NEGOVAN JOVANOVIĆ,

Nisam vam to rekao, Ne znam da li znate detalje razgovora, ali govoreći uopšteno, prihvatio je ono što smo predložili, naše primedbe.

general

VESLI KLARK

Evo u čemu je moj problem. Ne možemo da postignemo prekid bombardovanja sve dok se ovaj dokument ne prihvati, i zato se taj dokument mora usvojiti.

pukovnik

NEGOVAN JOVANOVIĆ,

Shvatamo vaš problem. Možemo li da vam predložimo da prvo razgovarate sa gospodinom Ahtisarijem, a potom ćemo vas zvati za 10 minuta.

general

VESLI KLARK

U redu, zvaćemo gospodina Ahtisarija.

13. Misli se na Kumanovski sporazum kojim je postignuto primirje u junu 1999. godine.

*pukovnik***NEGOVAN JOVANOVIĆ,**

Molim vas, učinite to. A zatim ću vas zvati za 10 minuta.

*general***VESLI KLARK**

U redu, hvala.

*pukovnik***NEGOVAN JOVANOVIĆ,**

Hvala, gospodine.

❖ ❖ ❖

Sva naša diplomatija, ili bolje reći njeni ostaci, bila je tih dana na nogama. Rat se morao zaustaviti po svaku cenu, jer je to bila jedinstvena šansa da se opstane i ostane na vlasti. Pretila je velika opasnost da Slobodan Milošević nestane sa političke scene, tako što će se desiti pobuna među vojskom ili rudarima, sasvim svejedno. Situacija je u svakom pogledu po režim bila izuzetno nepovoljna i najmanji eksces mogao je dovesti do rumunske opcije okončanja vlasti. Zapad je imenovao Ahtisarija, a Istok Černomidina kao specijalne predstavnike i izaslanike UN koji su vodili pregovore, pre svega političke, a ne vojne. Za vojne su bili zaduženi generali NATO. Milošević je izlazio video u tome da dođu strane trupe na Kosovo, ali da budu pod okriljem UN. U tom trenutku mu je bilo svejedno koja vojska dolazi, mogla je to biti i sama UČK, samo da su pod zastavom UN. Čist formalizam koji je njemu ostavljao dovoljno manevarskog prostora da pred sopstvenom javnošću poraz pretvori u pobedu principa UN, u koje on nikada nije verovao ili, bolje reći, verovao je samo onda kada bi to njemu odgovaralo.

❖ ❖ ❖

*Ambasador***BORA MILOŠEVIĆ,**

Biće razgovor sa onima tamo kroz dvadesetak minuta i važno je ovo prekinuti, ne nastavljati mislim ne dopustivo je ovo što se tamo dole radi. Oni će sada dati za javnost, pitali su me za saglasnost da li da se pozovu na, dogovorili smo se da se pozovu na predstavnika ambasade i da onda raspale da je to preuzimanje uloge Saveta bezbednosti.

Sa Vama će kontaktirati posle. Ako bude bilo potrebe da sve to napišem, ja ću napisati posle, ali to je sporno. To je to u suštini oni će imati sada ovaj Vaš kolega da kažem on će razgovarati sa tamo onima u pola deset po ovom mom vremenu, a zatim ide ova glavna javna vest, koja počinje tako da prema informaciji predstavnika ambasade u Moskvi pa onda ide komentar politički, osude toga itd.

Svi sve znaju i taj papir koji je dat je prošao.

Ministar JOVANOVIĆ,

Sa čime žele da idu u javnos zavisi i od ishoda njihovih razgovora

Ministar

BORA MILOŠEVIĆ,

To i oni znaju.

Ministar JOVANOVIĆ,

Treba da kažu da pregovori koji se vode koju su započeti treba da se koncentrišu na tehnička pitanja i šemu povlačenja, a da pregovori vojnih stručnjaka ne mogu ulaziti u pitanja mandata, strukture snaga ili njihovog komandovanja jer su to snage pod mandatom, odnosno krovom UN i vidi nije dobro ipak nema potrebe da pokrivaju se nama. Nemoj da pominju nas, znaju nije to tajna, to je dokumenat, ne moraju da pominju jugoslovensku ambasadu, ili da pominju jugoslovensku stranu, nego da se zadrže na toj konstataciji pregovori koji se vode treba da se koncentrišu o tehničkim pitanjima sprovođenja mirovnog plana, a to znači o šemi i kalendaru povlačenja.

Što se tiče pitanja mandata strukture i rukovodstva

Ministar

BORA MILOŠEVIĆ,

Dobro znam to. Pitanje je sada da li će taj komentar da bude kakav takav, oni planiraju ili da bude drugčiji. Mogu da kažem da nas ne pominju. Oni su me pitali da li smeju da kažu da je predstavnik ambasade obavestio

Ministar JOVANOVIĆ,

Nema potrebe. Ti nemoj davati njima.

Ministar

BORA MILOŠEVIĆ,

Ništa ja nisam dao, dao sam ono što si mi ti rekao.

Ministar JOVANOVIĆ,

Ne treba da se pominje jugoslovenska ambasada, pregovori su u toku nisu prekinuti. Treba da razgovaramo i nesmemo sada da napravimo od teškoga teže. Nemoj Boro da tebe citira, to znači mi se Rusima žalimo. Oni su tu gde mi idemo itd. Mi da smo hteli, mi bi smo iz Beograda dali, mi nismo hteli niti hoćemo još mi čekamo zadnji trenutak da vidimo da izcedimo, šta može da se izcedi ako ne može nikad za to nije kasno.

Ministar

BORA MILOŠEVIĆ,

Prvo, on je rekao da je dogovoreno u Beogradu da kroz dva sata krene vaša izjava, da je to dogovoreno.

Ministar JOVANOVIĆ,

Nisakim nije dogovorio, ništa nije dogovoreno ja sam u Štabu Boro, ja nema s kim da se dogovori sa šefom države se izjave ne dogovaraju, a ovde smo svi drugi.

Ministar

BORA MILOŠEVIĆ,

Dobro Žiko ja sam mu tražio da to zaustavi i on kaže da će sada da zvoni ali da to verovatno pitanje je da li će to tako ... Pa dobro jel to toliko suštinsko.

Ministar JOVANOVIĆ,

Pa suštinsko je, izuzetno je suštinsko pregovori nastavljaju se mi svakoga časa smo u kontaktu sa Briselom, sa Makedonijom gde su naši ljudi, radimo borimo se neznamo kako će da izađe, razgovaramo sa Artisarijem, razgovaramo sa ovim, sa onim. Sve je u pokretu, nije završeno. Ono što je njima poznato kao državi, to je taj tekst i oni nemoj da se prave ljudi, oni imaju tekst.

Ministar

BORA MILOŠEVIĆ,

Oni kažu da to njima nije poznato Rusi. Oni ga nemaju. Odakle im tekst?

Ministar JOVANOVIĆ,

Mi smo im dali nismo dali za Itartas⁽¹⁴⁾ nego smo dali za njihovo ministarstvo i vladu.

Ministar

BORA MILOŠEVIĆ,

Ja to sve razumem.

Ministar JOVANOVIĆ,

Dobro, ajde zdravo.

Ministar

BORA MILOŠEVIĆ,

Čovek mi kaže da je on pokušao da to zaustavi i da će sada meni da se javi taj njihov čovek da vidi kako da se to formuliše, ili ja kaže, ako ne može tako, da skinem potpuno tu vest, ali oni misle da je mnogo bolje ne čutat nego šta ima tu kao sad da se cinculira to treba napasti vrlo jasno, on tako govori, ja njegove reči govorim.

Sada meni treba da se javi neki čovek

Ministar JOVANOVIĆ,

Samo neka skinu izvor.

Ministar

BORA MILOŠEVIĆ,

Ne mogu da objave onda.

Ministar JOVANOVIĆ,

Pa dobro ako ne mogu, šta im ja mogu.

Ministar

BORA MILOŠEVIĆ,

Meni ništa ne preostaje nego da čekam tog čoveka.

Ministar JOVANOVIĆ,

Pa dobro sada, ako je otišlo, otišlo. Ajde zdravo.

pukovnik

NEGOVAN JOVANOVIĆ,

Gospodine generale i za gospodina ministra kaže oni su ... razgovore i u dogovo-

14. Ruska novinska agencija

ru da sutra stiže visoki politički predstavnik naš dole i da se razgovori na tu temu nastavljaju i sada poručuje da dokle god traju ti ra razgovori bombardovanje neće biti prekinuto.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Zbog toga mislim da je to sasvim adekvatno, zbog činjenice da su ti osnovni elementi izneti na početku Dokumenta, tehnički modaliteti su nešto drugo. Ukoliko se dogovore o potpunom povlačenju, možemo izjaviti da je Sporazum o povlačenju postignut i da smo spremni da počnemo sa povlačenjem a da će se ostali problemi rešavati na nivou Saveta bezbednosti. To je ono što je logično i normalno. Ne možemo sada da razgovaramo o mandatu KFOR-a i sporazum o tome se ne može postići jer je, kao što znate bolje od mene, to u potpunosti u rukama Saveta bezbednosti, a ne nas,. Pored toga, KFOR će, kao što se s tim složili pre sat vremena u toku našeg razgovora, biti ustanovljen od strane Saveta bezbednosti. To je tako, i molim vas, imajte na umu političku osetljivost toga, ne pada nam napamet da bilo šta otkazemo, nemamo ni razloga za tako nešto. Ukoliko prihvatimo vaš plan, šta za nas znači ako između nekog perioda bude kašnjenja od 2 do 3 dana. Ništa. Mi smo, prema tome spremni, i činimo sve s najboljom namerom, bez ikakvih problema.

Predsednik

AHTISARI

Ono što mi govorite je da se protivite nekim od detaljnih prikaza u preambuli tehničkog sporazuma.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Moram vam reći da nemam pred sobom ni jedan Sporazum. Samo su me obavestili danas po podne u čemu je problem.

Predsednik

AHTISARI

Mogu li da pokušam, zato što moramo, mislim da obojica želimo da se ova stvar reši. Hajde da vidimo kako možemo da idemo dalje, da bi došli do poente da je ovo pitanje u okviru UN-a, kao što ste i sami rekli., da ovaj vojni sporazum SB UN-a mora da usvoji.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Ali to je drugačije od onoga što smo se dogovorili. Molim vas, predsedniče Ahtisari, od nas se nije očekivalo da preuzmemo ovlašćenja Saveta bezbednosti ili da postignemo Sporazum sa NATO-om. Sporazum je mogao, recimo, biti postignut između KFOR-a i nas, zbog činjenice da je samo KFOR

Predsednik

AHTISARI

Ali molim vas kako inače možete da se povlačite u toku bombardovanja od strane NATO ako sa njima niste postigli dogovor.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Postigli smo dogovor o šemi, kao što ste napomenuli dok smo razgovarali, sporazum o šemi povlačenja, a potom bismo otpočeli sa povlačenjem. Oni bi zatim bili u stanju da to vide iz vazduha, da vide da smo počeli da se povlačimo, tako da to njima bude dovoljno da bi rekli OK, možemo prekinuti.

Predsednik

AHTISARI

Trenutak molim vas, mislim da bi obe strane trebalo da zahtevaju pokušavam da kažem kako možemo da izbegnemo ono čega se vaši oficiri takođe plaše, da ne bi trebalo da bude bezbednosnog vakuma.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Da nema bezbednosnog vakuma.

Predsednik

AHTISARI

Da, kada se vaši ljudi budu povlačili, drugi bi trebalo da dođu.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Da ali, predsedniče Ahtisari, ko se očekuje da dođe. KFOR. KFOR može doći kada SB bude odobrio da KFOR dođe.. U tački 3 je jasno rečeno da, nemam ga sada pred sobom, ali pokušaću -----

Predsednik

AHTISARI

Predsedniče Miloševiću, dozvolite mi da pokušam da vam objasnim. Mislim, ako sam vas pažljivo slušao, upravo sam dobio Vojnotehnički sporazum, imam ga pred sobom. Ono o čemu zapravo govorite je da aktivnosti KFOR-a ne bi trebalo da budu precizirane na način na koji je to urađeno u Vojnotehničkom sporazumu, da bi Sporazum trebalo da se koncentriše na povlačenje.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Da, ali..

Predsednik

AHTISARI

Zato što vojnotehnički sporazum mora da postoji. Jer drugačije ne možemo da postignemo da NATO prekine sa bombardovanjem

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Zašto ne može, molim vas predsedniče Ahtisari. Ako postoji jasan Sporazum o šemi povlačenja i ako se započne sa njegovom realizacijom..

Predsednik

AHTISARI

Da, ali gospodine Miloševiću, to je ono što vojni zvaničnici pokušavaju da urade, da dobiju detalje o povlačenju. Vidim da zamerate što se u Vojnotehničkom sporazumu nalaze stvari koje bi ustvari trebalo da rešava Savet bezbednosti.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Samo se pozivam na tačku 3 našeg dokumenta koji ste nam zajedno sa Černomirdinom dali, u kome se jasno kaže: razmeštaj civilne strukture snaga bezbednosti na Kosovu biće pod pokroviteljstvom UN-a. i to će biti odlučeno shodno Povelji UN-a, tako da smo našim građanima objasnili da je glavni razlog njegovog prihvatanja taj da će te trupe, koje će biti prisutne na Kosovu, biti pod pokroviteljstvom UN-a. To je i te kako bitan element, predsedniče Ahtisari, da se ne može izbeći.

Predsednik

AHTISARI

Da, da, to nije sporno, ali vama je poznat redosled stvari. Pre svega, moramo da postignemo dogovor o tome kako će se izvršiti povlačenje, jer ukoliko se to ne verifikuje, bombardovanje neće biti prekinuto.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Da, ali ono to mogu da verifikuju iz vazduha.

Predsednik

AHTISARI

To je tačno, ali dogovor se mora postići kako će se to uraditi i, i mislim da ovaj vojnotehnički sporazum takođe sadrži detalje u tom smislu.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Pročitacu vam Vojnotehnički sporazum i ne znam u čemu je sada problem, zbog jednostavne činjenice da ćemo se u potpunosti povući. Prema tome nema nikakvih

Predsednik

AHTISARI

Ne, ne. pre povlačenja, prekid bombardovanja se može izmanipulisati, zato nam je neophodno da se postigne Vojnotehnički sporazum sa vama i vašim snagama i NATO-om. To će potom voditi, nakon prekida, ka usvajanju i odobrenju Sporazuma od strane Saveta bezbednosti, kao i stvaranju mogućnosti za ustanovljenjem snaga KFOR-a, i KFOR će ubrzo nakon toga doći da bi se izbegao bezbednosni vakum.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

To je ono što sam i pretpostavio, da nećemo stvoriti nikakav bezbednosni vakum.

Predsednik

AHTISARI

Sednica Saveta se ne može održati sve dok se ne zaustavi bombardovanje.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Shvatam, ali to nije u okviru naših moći da se svi ti koraci isplaniraju, već vaše.

Predsednik

AHTISARI

Ne, ne, to čak nije ni u mojoj moći. Nisam predstavnik Saveta bezbednosti, nisam čak ni u njegovom sastavu, tamo su samo njegovi stalni članovi. Ali to je tok stvari koji moramo da pokušamo da sledimo.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Da, ali predsedniče Ahtisari, zar to nije dovoljno ako, još uvek ne znam, ali ću to proveriti, pretpostavljam da su vojni predstavnici postigli dogovor oko šeme povlačenja, Ako su šemu povlačenja prihvatile obe strane, i mi smo otpočeli sa povlačenjem, a oni to iz vazduha mogu da vide i dokažu, mogu potom jednostavno da kažu da je verifikovano da je povlačenje otpočelo, prekidamo sada sa bombardovanjem i sve ostale probleme rešavaće Svet bezbednosti. A mi možemo reći da smo saglasni sa povlačenjem, počecemo da se povlačimo kao što smo se dogovorili, a Svet bezbednosti će biti nadležan da rešava sve ostale probleme. To nije naš problem, već su to problemi Saveta bezbednosti, koji se takođe odnose i na nas.

Predsednik

AHTISARI

Ali, gospodine Miloševiću, takođe moramo da radimo na način koji nas u Savetu bezbednosti neće dovesti do neke vrste bezizlazne situacije, što će voditi ponovnom bombardovanju.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Zašto?

Predsednik

AHTISARI

Zato sam veoma zabrinut da ovaj Vojnotehnički sporazum bude takav da ne dozvoli da se prekid bombardovanja ne izmanipuliše, voleo bih da vidim da Svet bezbednosti odobri taj Sporazum, i veoma brzo, nakon odobrenja ovog sporazuma, omogući ustanovljenje KFOR snaga. KFOR će potom doći, tako da ćemo izbeći to ---

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Čim Svet bezbednosti bude ustanovio snage KFOR-a, KFOR će biti u stanju da dođu, zbog činjenice da je to predviđeno sporazumom koji ste nam dali. Prema tome, jedini problem je u tome da snage uđu pod pokroviteljstvom UN-a, ne u nekom drugom svojstvu. samo pod pokroviteljstvom UN-a. To će biti iste snage, to će biti isti ljudi, sve je isto, ali nama je potrebno da taj politički element bude jasan

da oni dolaze pod pokroviteljstvom UN-a, to je ono što smo našem narodu objasnili. Izvine molim vas...

Predsednik

AHTISARI

Da to je ista vrsta operacije koju smo imali i u Bosni i Hercegovini. Proces donošenja odluka na nivou Saveta bezbednosti biće isti.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

To je do Saveta bezbednosti. Nemam nikakvih prigovora na ono o čemu će Svet bezbednosti odlučivati. Jedini prigovor koji imam je činjenica koja se nalazi u vašem dokumentu, da će trupe koje dolaze, doći pod pokroviteljstvom UN-a i ništa više. To je, znate, ono što smo u političkom smislu objasnili narodu i ništa više. Shvatam da se problem u suštini ne razlikuje, ali zato u simboličkom smislu postoji velika razlika.

Predsednik

AHTISARI

Gospodine Miloševiću, kao što sam vam rekao, to nisu tradicionalne mirovne snage, kao što sam vam rekao.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Koju god odluku Svet bezbednosti bude doneo, mi smo obavezni da je, predsedniče Ahtisari, prihvatimo jer to tako stoji u dokumentu. Ali jedini problem, znate nismo bili zadovoljni s vašim dokumentom, ali čak i sada ne dajemo primedbe, verujemo vam kao i Černomirdinu kada ste rekli da je to najbolje što ste mogli da postignete. Na to smo rekli da je u redu, i potpuno smo predložili našoj Skupštini da to prihvati, što je ona i učinila. i bila su samo dva elementa, koji su bili argumenti za prihvatanje dokumenta, i to: jedan da se potvrđuje suverenitet i teritorijalni integritet naše zemlje, i drugi argument da će te snage biti pod pokroviteljstvom UN-a. To stoji u odluci Skupštine i to, kao što vidite nije baš jaka argumentacija, samo su ta dva argumenta data narodu. Sada ne možemo jednostavno u pogledu drugog argumenta narodu jednostavno da kažemo da nije važno da li to jeste ili nije tako. Građanima jednostavno ne možemo objasniti da između našeg sporazuma i prakse postoji bilo koja razlika. Prema tome, ako možete da dobijete rezoluciju Saveta bezbednosti danas, neću imati nikakvih prigovora.

Predsednik

AHTISARI

Rekao sam vam da to ne mogu, jer ima članova Saveta koji su za prekid, a do prekida ne može doći, kao što sam vam to takođe, gospodine Miloševiću objasnio u Beogradu, pre postizanja Vojnotehničkog sporazuma. Molim vas pogledajte u Vojnotehnički sporazum.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Ali dajte da se Vojnotehnički sporazum postigne samo u pogledu plana povlačenja i vremena povlačenja, a ne stvari koje su u domenu Saveta bezbednosti, to nije naš posao.

Predsednik

AHTISARI

Pokušaću da razgovaram sa njima i videti --- jer upravo sam lično, prvi put to video, jer moramo da učinimo da se taj vojnotehnički sporazum verifikuje, da dođe do prekida bombardovanja, mislim, da ukoliko se taj Vojnotehnički sporazum potpiše, da bi bilo najprikladnije da strane zahtevaju da UN odobri taj Sporazum, s tim da će takođe imati ovlašćenja da ustanove KFOR snage.

Bili su to nadasve mučni i iscrpljujući pregovori u kojima niko nije uživao. Zapad je želeo da prekine rat koji je trajao višestruko duže nego što je planirano i koštao je više nego što se pretpostavljalo. Sve je teže bilo objasniti saveznicima i sopstvenoj javnosti pojam kolateralne štete koja je uzimala svoj danak sa povećanjem intenziteta bombardovanja. Svakako da je Miloševiću bilo neuporedivo gore, jer su bombe pretile da podriju i to malo mogućnosti da se posleratni period iskoristi za jačanje pozicije pred neminovnim izborima koji su dolazili. Slobodan je očekivao više od specijalnih izaslanika UN. Više se nije pominjao predratni referendum na kome se "narod" izjasnio da strana čizma ne sme kročiti na kosovsku zemlju. Više nikom nisu bili bitni principi. Svima je bilo stalo samo da rat prestane. NATO je bio pred delimičnim ostvarenjem cilja, a to je dolazak na Kosovo i Metohiju. Istina, prvi komšija će im biti Miloševićev režim u Srbiji, ali su i tu pronašli rešenje kroz zabranu leta naših borbenih aviona na 25 kilometara uz kosovsku granicu, kao i formiranje Kopnene zone bezbednosti u širini od pet kilometara.

Armija je uspela da sačuva svoje resurse u najvećem delu, iako su razaranja i štete bili ogromni. Uništeno je gotovo sve što je bilo stacionarnog tipa, radiorelejna čvorišta, kasarne, magacini... RV PVO je pretrpeo najžešće udare i najveće gubitke. Imajući u vidu našu tehničku zastarelost, koja gotovo da nije dozvoljavala uzvratni udar po neprijatelju koji je bio na distanci, a i tamo gde smo mogli da dejstvujemo nismo smeli, jer bi posle toga usledili još veće razaranja i udari po našim jedinicama, to je jedino što je armija mogla. Tako da je vojska ceo rat provela maskirajući se i čuvajući od mogućeg većeg uništenja.

Raketni sistemi poput "lune" zemlja-zemlja ili raketa obala-more koji su imali najveći domet, nisu bili precizni i zastareli su, tako da je rizik od upotrebe bio veći nego njihova korist. Raketni sistemi PVO takođe su bili malog dometa u odnosu na visinu leta sa koje su dejstvovali neprijateljski avioni.

Predsednik SRJ
SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Predsedniče Ahtisari, bombardovali su nas 72 dana, i bombarduju nas čak i više, bombarduju nas čak i danas, činili su to i juče, čine to svakodnevno, a mi smo prihvatili vaš dokument, a on ima samo dva argumenta za naše građane, ne možemo ostaviti po strani ni jedan od ta dva argumenta. Želimo da vidimo ---

Predsednik
AHTISARI

Ne, ne, od vas ne tražim, već vam objašnjavam koji je to mehanizam kojim postizemo ono što svi želimo.

Predsednik SRJ
SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Da, razumem to, ali građanima ne možemo reći da postoji mehanizam, i da taj mehanizam nije u potpunosti adekvatan onome što smo vam rekli, a rekli smo vam samo ono što je u dokumentu napisano – razmeštaj na Kosovu pod pokroviteljstvom UN_– a i ništa više.

Predsednik
AHTISARI

Da, ali pre nego što dođe do razmeštaja morate da se povučete.

Predsednik SRJ
SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Da, počecemo sa povlačenjem.

Predsednik
AHTISARI

A zato nam je potreban vojni sporazum, što takođe stoji u dokumentu.

Predsednik SRJ
SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Vojni sporazum kao preduslov za prekid može biti kraći. usredsređen samo na šemu povlačenja koji je , koliko sam s vaše strane bio obavešten, bio u redu, i da taj sporazum sadrži plan povlačenja i mi počnemo sa povlačenjem, da je to dovoljno. Zašto bi sada zadirali u druge elemente koji se tiču mandata, toga ko je ovlašćen da upotrebi silu u slučaju da se pojavi neki problem. Pa mi ćemo se povući. Zašto upotrebiti silu, ponižavati ljude s tim, molim vas. Povuci ćemo se i to će se videti, i od trenutka povlačenja, možete prekinuti sa bombardovanjem, Savet bezbednosti može da zaseda, vi, kao izaslanik Generalnog sekretara, možete mu reći da krenu sa tim, da angažuju snage koje su mislili da angažuju, to bi bio simboličan potez, da to bude pod pokroviteljstvom UN–a, i tada će sve snage koje na Kosovo dolaze pod pokroviteljstvom UN–a za nas biti OK, a sve je to u vašim rukama, ne našim, molim vas, nemojte ---

Predsednik
AHTISARI

Nisam ni na jednoj strani, kao što sam vam rekao

Predsednik SRJ
SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Da ali vi ste u boljoj situaciji, nemojte mi reći da moramo da učinimo više od onoga što smo prihvatili, molim vas.

Predsednik
AHTISARI

Ne morate, ali morate da shvatite da , slušam vas šta govorite o planu povlačenja.

Predsednik SRJ
SLOBODAN MILOŠEVIĆ

To je dovoljno, znate predsedniče Ahtisari, ukoliko postoji dobra volja, dovoljno je to za početak.. I kada počnemo, vi, tada, možete pristupiti Rezoluciji Saveta bezbednosti, možete je imati, recimo, za dva dana pretpostavljam , ne znam, vi to bolje znate.

Predsednik
AHTISARI

Ali do toga nećemo doći pre nego bombardovanje ne prestane, a ono ne može prestati ----

Predsednik SRJ
SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Zašto ono ne bi prestalo ako prihvatimo plan, a postoji plan koji je prihvaćen i kada povlačenje počne.

Predsednik
AHTISARI

Ne, ali kažem vam da nam je potreban vojni sporazum.

Predsednik SRJ
SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Pa to je vojni sporazum. Plan povlačenja je vojni sporazum.

Predsednik
AHTISARI

Odlično. Ali sada razgovaramo o detaljima dokumenta više nego o bilo čemu drugom.

Predsednik SRJ
SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Meni nisu poznati detalji dokumenta, ja ne učestvujem u pregovorima.

Predsednik
AHTISARI

Nisam ni ja. Vidim ih sada prvi put, i razmotriću ih detaljnije, ukoliko nemate ništa protiv, možda se možemo čuti u jutarnjim časovima.

Predsednik SRJ
SLOBODAN MILOŠEVIĆ

U redu, nema problema, što se mene tiče nema problema kao što vidite -----

Predsednik

AHTISARI

Mislim da je veoma važno da idemo dalje.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

U redu, predsedniče Ahtisari, kao što vidite, zvaću vas najkasnije za nekoliko minuta.

Predsednik

AHTISARI.

U redu. Veoma ste dobri u udovoljavanju mojih zahteva. Znao, ja se takođe nalazim u svojoj kancelariji.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Moram vam reći, predsedniče Ahtisari da, što se nas tiče možete biti potpuno mirni. Šta god da smo prihvatili uvek smo, što možete u svako doba da proverite sa vašim starim prijateljem Ričardom Holbrukom⁽¹⁵⁾, u potpunosti izvršavali. Nismo, prema tome, strana sa ----- molim

Predsednik

AHTISARI

Računao sam na to.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Da, tako je. Niko nam ne može reći da smo otkazivali. Znao, bio sam predsednik banke 8 godina, predsednik najveće nacionalne banke. Nema bankara u svetu koja vam može reći da je Milošević kasnio u plaćanju svojih obaveza čak ni za sekund, za čitavih 8 godina.

Naše obaveze su jasne, a naši su argumenti, koje smo predložili narodu bili prilično slabi, to morate priznati. Samo ta dva argumenta, zato vas molim da nam oba ta argumenta ostanu nepromenjena da bi izvršili ono što smo potpisali

Predsednik

AHTISARI

Ali, gospodine Miloševiću, razumite, ne možemo imati rezoluciju Saveta bezbednosti pre postizanja vojnog sporazuma, bez obzira na to kakav će mu sadržaj biti, moramo da verifikujemo povlačenje koji vodi prestanku bombardovanja, i tek nakon uspostave prekida bombardovanja Savet će se sastati i usvojiti tu rezoluciju i ustanoviti KFOR snage.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Kritičan je, kao što sa malo pre rekli, sadržaj sporazuma. Ako sadržaj sporazu-

15. Ričard Holbruk – američki diplomata i glavni pregovarač sa Miloševićem do samog bombardovanja SRJ

ma čini tehnički plan povlačenja koji su obe strane odobrile, onda je to veoma jednostavno postići i započeti sa povlačenjem. Ako tehnički sporazum ima ----

Predsednik

AHTISARI

Zato što, ---nekako sam dobio poruku putem faksa da vaši ljudi imaju na neki način utisak da vama uopšte nije potreban nikakav sporazum. Zato --

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Ko vam je to rekao?

Predsednik

AHTISARI

Ne, ne, neko od mojih oficira je čuo od vaših ljudi da ----

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Šta su moji ljudi rekli?

Predsednik

AHTISARI

Da vama uopšte neće biti potreban ni jedan sporazum, to mora da je potpun nesporazum.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Molim vas, pa mi smo ozbiljni ljudi. Ne verujem da je iko mogao tako nešto da kaže.

Predsednik

AHTISARI

Da, u redu je. Dajte da radimo za sutrašnji sastanak. Ukoliko se za to ukaže potreba, mogu li vas ponovo zvati. Na koji vas broj mogu zvati. ili ću ići preko vašeg ambasadora, kao i uvek.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Možete, ne znam ovaj broj, izvinite , proveriću 3616170.

Predsednik

AHTISARI

3616170

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Da to je broj u Beogradu, 3616170.

Predsednik

AHTISARI

Mora da postoji pozivni broj za zemlju.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Izvinite, da, pozivni broj za zemlju je 381

Predsednik

AHTISARI

A zatim broj 3616170

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Da to je broj u Beogradu, a pozivni 381. Ukoliko pozovete vaš međunarodni broj a potom 381 11 a zatim 3616170, to će biti

Predsednik

AHTISARI

Hoćete li, molim vas, biti ljubazni da ponovite da bih ga ponovo zapisao 381 a potpm 161 --

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Ne, ne, 381 11, pa potom 3616170

Predsednik

AHTISARI

(ponavlja brojeve). Sada sam ga zapisao. Hvala vam puno.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Molim vas pročitajte mi ga ponovo? (Predsednik Ahtisari čita brojeve) Tačno je.

Predsednik

AHTISARI

Hvala vam puno.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Pa, želim vam dobru noć, gospodine Ahtisari.

Predsednik

AHTISARI

Hvala, doviđenja.

DOLAZAK STRANIH VOJNIKA NA KOSOVO

*“Mir je doba u kome sinovi sahranjuju očeve,
rat je doba u kome očevi sahranjuju sinove.”*

Herodot

Predsednik SRJ
SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Vujoviću, mi smo Vas ovlastili da sve izpregovarate u skladu sa papirom koji su doneli Černomirdin i Atisari. Prema tome, Vi lepo to možete sa njima da sve dogovorite, a u tom papiru lepo piše (strani jezik). Prema tome, mi smo kada smo i oni su ustvari i Atisari i Černomirdin kada su obrazlagali ovaj svoj plan istakli ta dva ključna bazna elementa koja smo mi našim građanima dali kao jedine argumente za prihvatanje ovog plana, koji je bio njihov i sadržao ta dva argumenta.

Jedan argument je suverenitet i teritorijalni integritet Jugoslavije, a drugi argument da će međunarodne snage biti pod okriljem UN. Prema tome, ne možemo mi sada zanemariti ovaj drugi argument, jer se govori o (strani jezik). Nama sada uopšte nije bitno da li će to biti te iste snage na koje oni misle, nama je jedino važna ova simbolika jer smo našem narodu to tako rekli, a rekli smo tako zato što su nam oni to tako doneli i to u tački tri lepo piše, jer u tački tri piše da su ti elementi da snage dolaze (strani jezik). Pre nego što Savet bezbednosti donese odluku (strani jezik) te snage ne postoje, njih ustanovljava Savet bezbednosti.

Prema tome, kako mi možemo da govorimo o ovlašćenjima u ovom trenutku nepostojećih snaga, kako može dete da dobije zaposlenje pre nego što je rođeno. KFOR će se roditi onda kada (strani jezik) a prema tome, to je toliko jasno, da ja neznam šta ima jasnije, a pogotovu što je to za nas politički izuzetno osetljivo pitanje. Mi zaista razgovaramo bonafides, mi zaista ništa ne želimo da izbegnemo, mi zaista ćemo izvršiti sve naše obaveze i povući sve snage i to uopšte nije sporno, jedino što njihove snage ne mogu da stupe na Kosovo dok to nisu snage (strani jezik). Ono što u dokumentu koji su Artisari i Černomirdin doneli piše ne možemo od toga da odustanemo, jer to ključno i suštinsko pitanje. Mi smo samo dva argumenta za ovo imali jedno je suverenitet i drugo je da su to snage pod okriljem UN, ne možemo se lišiti ovog drugog argumenta ni u jednoj fazi.

Prema tome, to je čisto ja sam dva puta razgovarao sa Artisarijem, dva puta me je zvao, sve sam tu objasnio i on onda kaže jeste sve je to tačno, ali kaže treba da bude tehnički sporazum koji će da bude donet i usaglašen koji je preduslov da počne povlačenje, a početak povlačenja i postojanje sporazuma je preduslov za pauzu, što je jasno, a ustvari u pitanje sadržina tog sporazuma. Sadržina treba da obuhvati ono što je vezano za naše celokupno povlačenje i za početak koji će biti verifabl, a oni to mogu iz vazduha lepo da verifikuju i reći će im se tačno u koliko sata, kada sa kog mesta itd. to počinje i onda oni mogu da imaju pauzu, jer odlučivanje o snagama (strani jezik) je u rukama Saveza bezbednosti, a ne u našim. Odlučivanje o tome koja će ovlašćenja te snage imati, takođe je u rukama Saveta bezbednosti a

ne našim. Zakazivanje Saveta bezbednosti i vreme donošenje odluka, takođe je u njihovim rukama a ne u našim.

Prema tome, ovde se radi samo o jednoj jednoj stvari a to je da oni makar tačno do vojnika, do poslednjeg vojnika koga žele da uvedu, uvedu potpuno isto kako i oni misle, to ne mogu da urade, dok ih nije ovlastio UN jer mi smo rekli da će snage doći (strani jezik). To je jedino ovako, potpuno čisto.

Ambasador

NEBOJŠA VUJOVIĆ,

Ja mislim da oni nisu sigurno, da im se mogu stvari otmu kontroli u Savetu bezbednosti UN i na ovaj način pokušavaju to da preidiciraju.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Ne mogu oni nama da nametnu u naše nejake ruke pitanja o kojima će odlučivati Savet bezbednosti. Mi ćemo onda sada da skiciramo i da vidimo. Vi ćete lepo da kažete otprilike nešto u tom smislu da ste usaglasili šemu povlačenja, da je naša strana spremna da počne sa povlačenjem, to je taj dokument, ostala pitanja su u nadležnosti Saveta bezbednosti. Ostala pitanja nisu ni u našoj, ni u njihovoj nadležnosti. Njih nije ovlastio Savet bezbednosti da vrši funkciju za snage (strani jezik), kada ih ovlasti Savet bezbednosti, neka održe sednicu Saveta bezbednosti da ih ovlasti da to rade pa je uredu, ali jednostavno ne mogu nikakve snage doći na Kosovo koje nisu (strani jezik). To je kako bih rekao ključni element sporazuma, jedan od dva ključna argumenta koja je naša Skupština imala za odlučivanje.

Meni kaže Artisari vaši kaže nisu ovlašćeni od Vas da prihvate ove druge stvari. Ja sam mu rekao naši su ovlašćeni da prihvate apsolutno sve što je u skladu sa papirom koji ste nam Vi doneli. U skladu sa papirom koji su nam oni doneli je da snage koje uđu mogu biti samo (strani jezik).

Ambasador

NEBOJŠA VUJOVIĆ,

Oni su na taj naš argumenat u jednom momentu reagovali i taj papir koji je usaglašen sa deset tačaka politički papir ima veću snagu i jači je od ovog papira po kojem smo danas radili.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Ne, molim te ja sam pravnik i znam dobro pravno pravilo (strani jezik) prema tome može da bude opšti papir jaču snagu, ali onaj koji je donet na bazi njega opet i zaključen on se onda primenjuje i mislim ako su nam doneli ovakav sporazum mi ga prihvatili oni nama ne mogu sada da izbijaju ovaj argument, a pogotovu treba da im kažeš a šta time izvinite dobijate možda dobijate jedan ili dva dana, a koji je nama izvinite motiv da dobijemo jedan ili dva dana, ako smo ključnu stvar prihvatili.

Mi zaista nemamo ni u podsvesti nameru da ih nešto predemo. Mi ćemo pošteno da izvršimo to sve ćemo povući i to uopšte nije sporno i ako ste Vi to uglavili tamo šemu tog povlačenja, to je ta sadržina tog tehničkog papira. Ne može sadržina tehničkog papira da bude preuzimanje nadležnosti Saveta bezbednosti. To je to što je elementarno.

*Ambasador***NEBOJŠA VUJOVIĆ,**

Oni su na početku tobož bili manje zainteresovani za razgovore, ali kako je vreme promicalo tako su sve više grizli i prihvatili su broj naših argumenata i napravili su nekoliko promena. Pratili su ovu zonu bezbednosnu sa 25 km samo na 5 km.

*Predsednik SRJ***SLOBODAN MILOŠEVIĆ,**

Dobro, to im je verovatno i bilo u glavi vojnici su oni sve znaju, oni su profesionalci, kao što su i naši profesionalci, to nije ništa nenormalno, to je sasvim sve normalno. Oni sada Vi imate šemu kompletan sporazum može da počne da se primenjuje, kada počne da se primenjuje oni objavljuju da su napravili pauzu, a ovo sve ostalo je do ovlašćenja Saveta bezbednosti.

KFOR ne postoji dok ga ne uspostavi Savet bezbednosti, a ne mogu ni oni da uzmu ovlašćenja Saveta bezbednosti unapred. Oni s nama usaglašavaju da mi prestanemo sva dejstva, da mi napravimo zajednički šemu povlačenja

i da počnemo sa tom šemom i da oni to verifikuju, a da sada mi s njima ne može mandat koji im treba da da Savet bezbednosti da bude predmet bilatarnog sporazuma između nas i onoga koji se u papiru uopšte ne pominje kao subjekt koji s nama to dogovara.

počnemo sa tom šemom i da oni to verifikuju, a da sada mi s njima ne može mandat koji im treba da da Savet bezbednosti da bude predmet bilatarnog sporazuma između nas i onoga koji se u papiru uopšte ne pominje kao subjekt koji s nama to dogovara.

*Ambasador***NEBOJŠA VUJOVIĆ,**

To smo im rekli, oni reaguju kaže to vam nije u korist jer onda to ne zaustavlja naše vojne operacije, a mi smo reagovali da mi moramo ovde principijalno da sredi-mo stvari i da ne cepaju dlaku za taj jedan ili dva dana dok se ne usvoji Rezolucija Saveta bezbednosti.

*Predsednik SRJ***SLOBODAN MILOŠEVIĆ,**

Naravno, za dva, tri dana će imati Rezoluciju Saveta bezbednosti i šta im fali, pa ne možemo mi saa da izađemo pred narod i da kažemo evo prihvatili smo i bez save-ta bezbednosti da radimo ovo, to za nas ima isključivo politički i simbolički značaj, jer tako su nam rekli Artisari i Černomirdin i tako piše u njihovom dokumentu i tak smo mi objasnili narodu, prema tome mi ne možemo sada da kažemo ne narode mi smo vas lagali ovo što su rekli Černomirdin i Artisari nije bilo tačno, to što piše u dokumentu nije važno, nego je važno šta smo se mi dogovorili sa NATO. Oni obja-vljuju da predstavnici UN i naši pregovaraju u Đeneral Jankoviću⁽¹⁶⁾

*Ambasador***NEBOJŠA VUJOVIĆ,**

Ja mislim da je kod njih danas bilo dosta nedostatka komunikacije, uglavnom su

16. Đeneral Janković – granični prelaz sa Republikom Makedonijom

Britanci vodili kolo, ja po nekom instiktu očekujem da će sutra doći Amerikanci, pošto su oni non stop bili sa Klarkom i sa njegovim ljudima na vezi i tražili čak instrukciju da li mogu da prihvate sastanak na drugom mestu. Znači, sve po direktivi rade.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Gde imate na drugom mestu sastanak?

Ambasador

NEBOJŠA VUJOVIĆ,

Imamo u Tabanovcima.

Predsednik

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Dobro, jednom kod njih, jednom kod nas to je uredu.

Ambasador

NEBOJŠA VUJOVIĆ,

To je u Makedoniji. NJih ima u timu 60, danas ih je bilo pre podne 60, popodne 45, na nas pet. Ovaj vodi razgovore njihov general šef tima i onda daje svojim stručnim saradnicima uglavnom su bili Britanci i bio je ovaj Artisarijev admiral koji je bio kod nas u poseti.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Ja sam ovo sve objasnio Artisariju i zamilio ga da on kao političar objasni generalima, da ovo za nas ima veliku političku težinu, jer smo mi tako narodu objasnili, ne možemo mi sada da ispadnemo lažovi i izdajnici, da smo mi uradili nešto što narodu nismo objasnili. O tome se radi. Prem tome, nije upitanju šta ste Vi ovlašćeni Vi ste ovlašćeni sve što piše u papiru, a u papiru to piše (strani jezik).

Ambasador

NEBOJŠA VUJOVIĆ,

Jel možemo da ih nateramo sutra da u taj svoj papir koji su nam ponudili već u drugom paragrafu stave (strani jezik) i da se tu direktno vežemo za papir od deset tačaka.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Ne, ali pazi ne možemo mi uopšte da pregovaramo o mandatu Rezolucija Saveta bezbednosti nije u našim rukama i ne piše ovde daje naša obaveza da mi uzimamo posao Saveta bezbednosti, oni jednostavno se ponašaju ucenjivački, kao nećemo da prekinemo bombardovanje dok ne prihvatite više od onoga što ste prihvatili. Mi smo prihvatili maksimum. Mi smo tu slabija strana, a ne oni i sada oni od ta dva jedina argumenta s kojima smo mi operisali, oće ovaj drugi da nam izbiju iz ruku i da ispadnemo stvarno lažovi.

Vi se držite papira koji su doneli Artisari i Černomirdin. Onako kako je po papiru. Po papiru kaže (stranijezik). Vi da ustanovite bilateralni sporazum mandat koji je isključivo nadležnost Saveta bezbednosti, pa to nije fer, da se uopšte tako nešto traži.

Mi ako to objavimo i ako kažemo šta nam traže i zašta zakeraju pa ceo svet će da ih osudi. Traže od nas da mi unapred se dogovorimo o onome što ... pa valjda samo Savet bezbednosti može da daje mandat. Ako da NATO—u mandat, otkud ja znam kome će sve dati Savet bezbednosti mandat, ali to je stvar Saveta bezbednosti, mi smo pitali onda a koje će zemlje učestvovati? Ovi su odgovorili koje budu htele.

Prema tome, Savet bezbednosti će verovatno da kažu zemlje članice se pozivaju da u tome učestvuju itd. pa će onda neke da prihvate, neke neće, otkud

ja znam koje hoće, koje neće, ko ima pravo, ko nema pravo itd. ali to će odlučiti Savet bezbednosti. Mi nismo ovde ovlašćeni da kažemo mi ćemo birati iz kojih će zemalja, jer da smo bili ovlašćeni mi bi rekli nećemo iz NATO, ali prihvatili smo sve to, međutim ne treba da traže od nas više nego što smo prihvatili, a nevidim uopšte šta oni dobijaju. Mi prihvatamo to, Vi ste napravili kompletnu šemu povlačenja, znači sve će se povući, početak će da počne i šta sad oni više traže od nas, da mi u ime UN već sklopimo sporazum sa NATO—om pa mi ne sklapamo sporazum sa NATO—om o mandatu nego valjda sa UN, jer oni tu nemaju aktivnu legitimaciju za to. Njih nije ovlastio UN za to, a nije ni nas.

Ja mislim da je to toliko jasno. Molim te meni Artisari kaže, ma neki od vaših su rekli da mi ne želimo sporazum. Ko je to mogao da kaže, naprotiv mi želimo sporazum. To neko podmetnuo verovatno, jer ne verujem da bi i neka budala tu mogla tako nešto da kaže.

Ambasador

NEBOJŠA VUJOVIĆ,

Oni sve kažu nećete, nećete kada im ne ide argumentacija.

Predsednik SRJ,

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Znam, ali ni jedan argument nemaju, jer pazi ovo su bazni principi ovog papira, a tehnički sporazum je šema povlačenja, nadgledanje tog povlačenja itd.

Ambasador

NEBOJŠA VUJOVIĆ,

Uspeli smo da ih uteramo u sve ono što smo oko vakuma, da se ne dozvoli vakum

Predsednik

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Pa dobro to je logično, zbog toga što i njima ne odgovara da neko poubija ljude u vakumu. Molim te ovo su toliko čisti i jasni argumenti možda ćemo se još čuti i videti, još šta je to, ja nisam ni video taj papir. Inače, rekao mi je Žika da papir nije dobro ni preveden bio.

Ambasador

NEBOJŠA VUJOVIĆ,

Nisam se ja služio prevodom, služio sam se originalom na engleskom tekstu.

Predsednik

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Jer ste nam poslali tekst na kome radite?

Ambasador

NEBOJŠA VUJOVIĆ,

Sada ćemo to da uradimo, odmah šaljemo.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Dobro, čujemo se.

Ambasador

ŽIVADIN JOVANOVIĆ,

Ti tako pošalji to. Jel imaš gde je Nebojša, jel imaš njegovot telefon?

.....

Imam naći ćemo ga na mobilnom.

.....

Nađi ga pa mu kaži da mi se javi na 3616170.

Potpredsednik ŠAINOVIĆ,

Imamo jednu instrukciju da pošaljemo neki faks na srpskom i na engleskom koji bi ste Vi njima sutra saopštili kao stav pa ako oni to ne prihvate, onda bi dali to posle javnosti. Evo sada ćemo fakst da pošaljemo.

general-pukovnik

DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Jel možeš da nam daš neki faks na koji može ministar poslati ovo?

general-pukovnik

BLAGOJE KOVAČEVIĆ,

Nemamo ovde faks. (Ne čuje se). Javi će oni broj faksa.

general-pukovnik

DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Potpredsednik ŠAINOVIĆ,

Vi znači šta god oni drugo pričali Vi stalno kažite samo još da vidimo ovo oko ovog plana rasporeda povlačenja, pa ovo, pa ono, tako da ostane utisak da je to usaglašeno, makar i oni ne hteli da to potpišu, da taj utisak bude nesporan. Dobro, ovo što dobijete imajte kod sebe i upotrebite u momentu kao što smo rekli. U međuvremenu se čujemo pre nego što se to odigra.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Vujoviću zdravo, hteo sam samo da te čujem molim te u svemu u čemu razmišljaš nemoj da se izgubiš na detaljima, samo se drži suštine i glavnog pitanja. Ono je tamo i čisto, imate sporazum imate papir koji smo mi usvojili. To je papir kao što svi znamo napravio Talborta ova dva su ga doneli i oni moraju stajati iza tog papira.

U tom papiru piše (strani jezik), prema tome ne može se nikakvim sporazumom zvao se tehnički ili čak zvao se strateški kakav očeš poništavati taj papir, jer ovo bi ustvari poništilo to što oni traže, ovo što je u tom papiru zapisano i to je osnovna stvar, a Vi malo s njima posle diskutujte i o tome u vojnom smislu kad se ova grani-

ca, znači kada mi izlazimo kako će oni obezbediti granicu, oni moraju da obezbede trupama i sa albanske i sa makedonske i sa naše strane da ne bi neovlašćena lica prelazila itd. Sve su toposle pitanja za Savet bezbednosti.

Prema tome, Vi nemate šta da se interesujete ovde i da se konsultujete o stvarima koje vam piše u papiru od 10 tačaka. To je osnovna stvar, oni stoje iza tog papira, oni su ga doneli, mi smo ga usvojili ne može se sada nikakvim drugim sporazumom taj papir poništiti, a onim što su oni predložili taj bi papir bio poništen i to ti je čisto i ja mislim da ti je to potpuno jasno.

Ambasador

NEBOJŠA VUJOVIĆ,

Jasno. Ja mislim da su morali da papir povuku i sada se konsultuju sa Vašingtonom i sa Finskom i sa ... da izađu sa nekim drugim konceptom koji bi izašao u susret ovom našem čvrstom stavu.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Znam, to će da bude u jeziku, a ne u suštini promena koliko ja njih poznajem. Prema tome, tu budite jako oprezni, pošto ustvari ukoliko bi došlo do potpisivanja sporazuma sa tim njihovim snagama i naša država i to uspostavljanje po čl. 8. povelje oni ne bi morali ni da drže Savet bezbednosti. Ispalo bi da su se sporazumele Jugoslavija i NATO itd. To su stvari Saveta bezbednosti a ne NATO.

Prema tome, tu se razgovara o našem ispunjavanju tačke 2. to je ona naša obaveza, a tačka 3. je da primimo njih, tačka 2. je da izađemo i tu smo mi sve rešili tačka 3. je da primimo snage koje će da budu (strani jezik). Prema tome da bi snage bile one prvo mora da budu i to je suština. Prema tome u ovome što ste dobili ona prva tačka jasna, to je koncentrisanje na šemu povlačenja i prestanak bombardovanja, sva ostala pitanja su pitanja Saveta bezbednosti, isključivo u njegovoj nadležnosti upravo u skladu sa njihovim papirom koji smo mi prihvatili jer to tako piše u tom papiru u tački 3. i onda to je sve jasno.

Ambasador

NEBOJŠA VUJOVIĆ,

..... ali Vi niste rođeni što se nas tiče, jer nije bilo Rezolucije Savata bezbednosti.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Kada Rezolucija bude doneta, onda će ona da da mandat snagama, snagama kojima Rezolucija da mandat nema nikakav problem. Mi smo tek onda obavezni da ih pustimo, a vodi računa o suštini stvari i nemoraš ti sada da li su sada dali ovakav ili onakav ti ćeš odma pročitati i videti. Naravno vi kažete evo izučićemo papir pauza sat, dva tri da i nama pošeljete, maa ja mislim da vama sitničarska sugeriranja nisu ni potrebna. Vi imate jasnu platformu. Platforma je papir od deset tačaka, tu nigde nije čak ni u 10. tački koja razrađuje ovo, nigde nema osnove za ovakav papir, pogotovo kojim bi bazični principi s tog papira bili praktično poništeni.

Prema tome, pozicija je izuzetno jaka i tu nema vi smireno, budi smiren nemoj da se oko toga nerviraš polako, smireno, ali evo gospodo ovo piše. Jel ovo piše? šta to podrazumeva? Podrazumeva da je savet bezbednosti odlučio i da vas je ovlastio da uđete i ništa drugo. Prema tome u vašim je rukama Savet bezbednosti nije u našim, nemojte od nas tražiti da mi ovde bilateralnim sporazumom preuzimamo mandat Saveta bezbednosti mi to nismo obavezni da radimo, niti ćemo da radimo. Tamo piše a to podrazumeva predradnje koje će do toga dovesti.

Uvek imam u vidu tu zvezdu vodilju, to ti je biblija, a ostalo su sitnice i garnirung koji kako god da raspravljate ne može da bude dobar, ako nije u skladu sa glavnom stvari. Ja mislim da ti je to jasno, nemojte se uznemiravati i da budete u nekoj tenziji, da pitate za svaku sitnicu, ispa će da ustvari vi sada pregovarate i o stvarima koje nisu u papiru, a niko od nas nije ovlašćen da ide izvanpapira. Prema tome, niko vam ne može ni dati instrukciju idite izvan papira, koji je Skupština usvojila, a tamo piše ... i tačka.

Vujoviću, prijatno i srećno.

Ti si dobio jedan kratak tekst na engleskom i na srpskom?

Čuvaj to za dalje.

Da ne upotrebljavam?

Možeš eventualno nekog sagovornika od domaćih da upoznaš, oni koji su segerisali da mi nešto tako damo.

Mene je malo tu zbunilo jer ovde kaže u skladu sa planom koji je usaglašen

Dobro, dobro, neznamo da li će biti to je preliminarno. To je za slučaj da bude i kad bude. Razgovori se nastavljaju, ovi naši sagovornici pripremaju novu varijantu. Prihvatili su načelno da ovo što su dali nije najbolje i prihvatili neke primedbe. Međutim, ja mislim da se oni trude samo da istu suštinu zadenu u neko drugo odelo. U svakom slučaju sada je pauza u razgovorima, oni su najavili da će da spremeni novi tekst, da daju našima i tako. Naša orijentacija samo kalendar i tehnička pitanja. Znači, ništa od politike, ništa što se tiče mandata, organizacije, sastava, komandovanja, što se tiče medija, što se tiče upotrebe sile. Znač ako si čitao tekst na puno mesta se pominje ima ovlašćenja da upotrebi silu itd. to jedino Savet bezbednosti može da odluči.

Mi znači, ne možemo sada jednim izvedenim dokumentim koji je tehničkog karaktera, da dezavuišemo strateški polazni dokumenat, koji je rekao pod okriljem UN. Mi se stalno vraćamo na to da je to i njihov dokumenat, odnosno u prvom redu njihov dokumenat i da oni ne mogu sada da ga raze. To je Talburtovo dokument a sada dole Amerikandi i Britanci hoće da to demantuju, pa igraju razne ... Mi pregovaramo u dobroj nameri, u dobroj veri ali samo o tehničkim detaljima, nikako povlačenja. Kalendar, pravci, prelazi, ritam itd. ali ništa od političkih ili pitanja koja se tiču mandata ili upravljanja. Tamo ima pitanja koja se tiču odnosa NATO, Rusija

itd. Mi nemamo ovlašćenja za to.

Ima li su i ovakav nastup. Kažu dobro da to se prihvati, a pod uslovom da to odobri Savet bezbednosti. Koji smo mi faktor da ovako potučeni i razoreni da možemo da raspravljamo takva politička pitanja, nema veze.

* * *

Jel si ovo ugovorio

* * *

Jesam, razgovarao sam sa njim on je imao utisak, odnosno tako je počeo da sam ja njega tražio. Dobro, to sada nije važno. On je mene tražio ali sve jedno.

Ja sam njega tražio, ali pozvao sam se na svoju instrukciju.

* * *

Dobro, on je obavestio da sutra putuje na razgovore, preksutra o rezoluciji u Nemačkoj i interesovao se kako teku razgovori. Ja sam mu rekao osnovno, obavestio da otuda dolaze ovi koji dolaze, ja sam zahvalio obavestio sam ga o razgovorima a oko Rezolucije rekao sam šta je glavno, daje glavno da rezolucija bude po glavi 6. a da se ne prihvati glava 7.

Na to je rekao mislim nije komentarisao to, nego je rekao on će mene da obavesti, ponovio je ustvari obavesti čeme o rezultatu sastanka.

* * *

Dobro, ima to i u poruci, video je on poruku.

Ja mislim da je video, ali sve jedno ja sam iskoristio priliku da to rearfirmišem, da prosto tako, možda je desetak minuta trajao razgovor.

* * *

Jel ste to objavili?

* * *

Dal da objavimo?

* * *

Što da ne svaki razgovor se objavljuje, a ne taj.

* * *

Dobro.

* * *

Razmenjena mišljenja i informacije.

* * *

Dobro.

Ako ima nešto ti javi.

* * *

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Vidiš šta je Nebojša, ja sam do sada imao pola sata razgovora sa Artisarijem. On je meni pročitao tu ideju, ja sam njemu rekao da mi nemamo manevarski prostor da pustimo bilo kakve snage koje nisu (strani jezik) i da je to za nas najvažniji politički fakt koji je on objasnio koji je sadržan u njihovom dokumentu, koji smo mi narodu objasnili i on je to koliko sam ja shvatio razumeo, posle deset ponavljanja i

ubeđivanja da nama treba pauza i da treba da se potpiše.

Ja sam mu sugerirao, molim Vas ako je realno da se potpiše potpiši te plan povlačenja koji su naši militari i vaši militari usaglasili mi možemo da počnemo da realizujemo taj plan u međuvremenu Vi možete da napravite tu pauzu u za vrlo kratko vreme da sprovedete u Savetu bezbednosti donošenje Rezolucije jer nismo mi gazde Saveta bezbednosti nego ste Vi gazde saveta bezbednosti. Onda je on na kraju sada da ti ne dužim, jer smo deset puta razmenili argumente, a ja mu stalno vraćao, da je ovo tačka tri krupno političko pitanje i da to političko pitanje ne može da bude promenjeno tehničkim sporazumom ili potrveno tehničkim sporazumom (strani jezik), nego da ono mora da ostane i da ga ja molim da on to razume, onda je on rekao a šta da se jednim pismom obe strane obrate, jer oni se sada ustvari boje neke prolongacije, donošenja Rezolucije, što ja uopšte mnogo i ne razumem jer neznam ko bi im prolongirao donošenje Rezolucije.

Rezoluciju će doneti verovatno već imaju neki ... Rezolucije da se obe strane obrate pismom Savetu bezbednosti da mole Savet bezbednosti da što pre donese Rezoluciju o Kosovu kojim će rešiti realizaciju ovog dokumenta koji su oni predložili, a mi prihvatili na našem parlamentu i sa tim smo se rastali, s tim da se čujemo ponovo ujutru. Ja sam rekao pitaću naše ljude čitao mi je on to što je, ja sam mu rekao mi ne možemo da prihvatimo (strani jezik) ali tu neće biti problema zbog toga e kaže vekjum će da se napravi, ja sam mu rekao zašto da se napravi vekjum mi ćemo da počnemo izvlačenje, više nema opasnosti od nekog napada s vaše strane ako smo se dogovorili za mir, a u međuvremenu donećete Rezoluciju i snage će ući (strani jezik).

On je onda rekao da tražimo rešenje na ovoj liniji da koliko sam ga razumeo nije mi to naravno decidno rekao da bi moglo ustvari da bude na ovoj liniji, da ovo bude rešenje, da bude ovako kako mi predlažemo da se potpiše tehnički sporazum o povlačenju što je i vaš zadatak, da počne to povlačenje da oni imaju pauzu, a da se mi uz taj tehnički sporazum zajednički obratimo Savetu bezbednosti sa molbom da što pre donese Rezoluciju kojom će omogućiti da se u celini ovaj dokument Atisari Černomirdin realizuje Rezolucijom Saveta bezbednosti, odnosno da se u celini donese Rezolucija o Kosovu Saveta bezbednosti.

Ambasador

NEBOJŠA VUJOVIĆ,

Oni su rekli da su se dogovorili da u Kinu upute tri ... iz najuticajnijih njihovih zemalja, da dobiju barem kinesku ... kada se bude glasalo o Rezoluciji da Kina ne bude protiv zbog ove svinjarije u koju su ušli sa Kinezima. Procenjuju da Ruse ne mogu da prelome bez našeg pristanka na njihov pritisak. Ovaj Rus koji je došao danas on ih je nagrdio na sastanku.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Čuo sa i to mi je reo Artisari, da je ruski general još pogoršao stvar.

Ambasador

NEBOJŠA VUJOVIĆ,

Nagrdio ih je rekao je ne dolazi u obzir da u tehnički sporazum ne ubacuju nika-kve političke elemente, da se dogovora drže, da oni nemaju pravo da je Jugoslavija suverena država, nagrdio ih je. Oni su odma reagovali pustili su vesti ovde, ovde ima na stotine ovde novinara, pustili su vest da je ruski general došao i pokvario po-sao, što nije tačno. Naša delegacija je od početka sve ovo zastupala ruski general je samo došao i rekao nema bez odluke Saveta bezbednosti UN dogovorili smo se čvr-sto ministar Ivanov, ministar Sergejev i predsednik Jelcin je stao iza toga i potpuno je potisnuo Černomirdina da se ne bavi tim pitanjima nego da preuzmu regularni ruski državni organi.

Njima su ključni interesi da oni dođu na ovaj prostor i oni to pokušavaju sada na ovaj način kroz ovu Artisarijevu formulu za prodaju i ovde su potpuno ugušili ovog Artisarijevog vojno–političkog savetnika s kojim sam ja danas jedno desetak puta razgovarao, jer ovaj što je bio sa Artisarijem u Beograd i on je tu i ja sam mu rekao da taj predlog ne dolazi u obzir, da mi nemamo mandat i sve ovo u skladu sa Vašim instrukcijama.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Nije u skladu sa mojim instrukcijama, nego je u skladu sa usvojenim dokumen-tom.

Ambasador

NEBOJŠA VUJOVIĆ,

Naravno, nego oni pokušavaju njega ovde da uguše.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Razumem to, međutim možete da im ponudite ovaj predlog vide ćemo šta će Artisari sada da uradi. Ja sam mu rekao, to nam je politički simbolično važno jer mi nemamo iluzija o tome, da će doći one snage koje su predviđene da dođu. Međutim, za nas je jedino tu važno da se poštuje ova tačka 3. a ne da se sada tačka 3. ukida posebnim sporazumom, već znači da može da bude (strani jezik) a da bi bio (strani jezik) mi ćemo ako se napravi i prihvati taj program povlačenja i početak po-vlačenja onako kako ste ga vi sa njima usaglasili, pretpostavljam da ste ga konačno usaglasili da ona počne njegovo spovođenje a onda ima otporen put za Rezoluciju UN a mi možemo zajedno sa njima da kažemo usaglasili smo ovaj vojno–tehnički papir i pošto smo ga usaglasili a pošto je ovaj dokument neznam da li da ga spomi-njemo posebno, pošto dokument ne ovaj dokument, nego taj dokument predviđa ulogu UN da je obostrana želja da Savet bezbednosti i molba Savetu bezbednosti da što pre donese Rezoluciju Saveta bezbednosti o Kosovu, kako bi onda sve bilo što pre završeno.

Ambasador

NEBOJŠA VUJOVIĆ,

Ovaj Amerikanac mu je takođe rekao da je on trebao da krene avionom ujutru rano za da mu je to bio nalog Klintonu, dogovor iz Vašingtona, ali poslednji put kada se čuo sa Klintonom Klinton je rekao da nama prenese ovu poruku oko ovog Ar-

tisarijevog srednjeg navodno rešenja i takođe mu je rekao da su oni spremni da oni to izboksuju u grupi jer očigledno procenjuju da im Rusi prave veliki problem ili se iza toga skrivaju, ali ovo kako je Rus danas reagovao ovde, dalo im je dodatnu argumentaciju da Rusi jednostavno neće da uzmu u ruke nacrt. Oni su probali da Rus uzme u ruke nacrt što su oni spremali i po prvobitnom planu pošto i sutra počinje ... grupe 8, oni su hteli da pripreme tu Rezoluciju i zbog razlike u vremenu šest sati već se vrate nazad za NJujork i da sutra se u NJujorku to razmatra. Rusi su reagovali i rekli da neće ni da prime papir da čitaju i to je Rus koji je došao ovde potvrdio.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Neće da ga prime da ga čitaju pre nego što bude pauza u bombardovanju, to sam shvatio a pauzu u bombardovanju mogu da napre ako prihvate taj plan koji su već prihvatili kao tehnički i vojni sporazum i počne njegova realizacija, onda ima pauza u bombardovanju i onda Rusi više sigurno neće odbijati da razmatraju ovu Rezoluciju, a čim razmotre Rezoluciju u njoj će usvojiti da se daje (strani jezik) na Kosovu (strani jezik) i onda oni mogu da ulaze normalno i da vrše primopredaju s našim snagama zona odgovornosti i da preuzimaju svoju odgovornost za bezbednost na Kosovu i Metohiji.

Prema tome, to je tako logično da treba da ide i to je sve potpuno u skladu sa ovim papirom, prema tome mi nigde tu ne bi izašli iz papira, jer jednostavno ja sam to njemu pokušao da objasnim 20 puta do sada. Mi smo prihvatili njihov dokument, mi smo taj dokument izneli na sastanak šefova političkih stranaka na sastanak parlamenta i u celini ga objavili u našoj javnosti. Bio je juče ceo objavljen, ja sam naprimer pročitao u Novostima, ceo onako kako je bio u Skupštini. Prema tome, cela naša javnost razume i to je bila i odluka Skupštine bazirana na tome što je Atisari i Černomirdin rekli i što piše u dokumentu to je da je (strani jezik). Prema tome ne mogu biti trupe (stranijezik) nego moraju da budu (strani jezik) i jedino što mi možemo još tu da im doprinesemo, to je da zajednički izrazimo očekivanje da će Savet bezbednosti u što skorije vreme razmotriti Rezoluciju o Kosovu i doneti je, bez ulaženja u detalje jer nismo mi u situaciji da sugeriramo Savetu bezbednosti šta on treba da radi, a ovim bi ustvari ako bi oni pre Saveta bezbednosti ušli bez (strani jezik) ne bi ni bilo Saveta bezbednosti. Onda ni ne treba Rezolucija i dobijaju dve stvari. Prvo, isključuju potpuno savet bezbednosti i ovde rade šta hoće, a drugo isključuju potpuno ruše osim u varjanti da dođu pod komandu NATO što su oni već unapred rekli da neće. Prema tome, svela bi se stva isključivo na (strani jezik) i ništa drugo a to ne piše ovde, nego ovde piše (strani jezik).

Sada treba izbeći i ovo da ste vi tražili pauzu radi instrukcija.

Ambasador

NEBOJŠA VUJOVIĆ,

Ja razmišljam da li da izađem i da kažem novinarima da to nije tako.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Izađi pred novinare i kaži naravno nije uopšte tačno da smo mi tražili, nego

naprotiv oni mi nemamo nikakve zahteve naš jedini zahtev je da se u celini poštuje, odnosno da se poštuje dokument koji nam je prezentiran od strane Atisarija i Černomirdina koji su napravili Atisari, Černomirdin i Talbut i da mi očekujemo da svi oni stoje iz atog dokumenta. Mi nikakve zahteve nemamo osim poštovanja tog dokumenta. U tom dokumentu piše (strani jezik) i da nema nikakvih drugih stvari i da mi uopšte mi nikakve pauze ne tražimo naprotiv mi smo zainteresovani da što pre tehnički sporazum napravimo. Ja sam mu i rekao ne može se tehničkim sporazumom poništiti glavni politički element dokumenta koji ste nam doneli i to nije onda tehnički sporazum, nego poništavanje glavnog političkog elementa, to je parekselans političko pitanje da je (strani jezik).

❖ ❖ ❖

Pregovori o dolasku stranih trupa na Kosovo i Metohiju su ulazili u završnu fazu. Praktično sve je bilo spremno da se sporazum realizuje. Miloševiću je bila bitna igra reči kako bi sopstvenom narodu objasnio da smo postigli ono što smo hteli, a to je rezolucija Saveta bezbednosti 1244 kojom se stvaraju uslovi za razmeštaj trupa NATO. Mi smo, navodno, dobili mogućnost da kroz Savet bezbednosti rešimo pitanje nealbanskog življa na Kosovu i Metohiji. Istina je bila sasvim drugačija, što se vidi iz Slobodanovih razgovora gde je on, gotovo molećivim glasom, tražio od izaslanika da mu se ostavi mogućnost da narodu objasni kako smo s pravom odbijali sve dosadašnje pregovore i inicijative, i da smo sada postigli maksimum, a to je rezolucija kojom se obezbeđuje ostanak naših trupa na Kosovu. Istina je bila surova. Kumanovski sporazum predstavljao je praktično kapitulaciju i politike i vojske na delu teritorije. Svi su znali da će povratak albanskih izbeglica i terorističke OVK izazvati egzodus nealbanskog stanovništva. Snage NATO koje dođu na Kosovo štitiće sebe, vezujući najveći broj vojnika i tehnike za sopstvenu bezbednost, a ne za bezbednost stanovništva. Manevar koji će Milošević pokušati da izvede dolaskom ruskih trupa dodatno će otežati ionako katastrofalnu poziciju srpke diplomatije i naroda na Kosovu i Metohiji.

U daljem tekstu prenosim autentične stenograme telefonskih razgovora jugoslovenske diplomatije i predstavnika NATO i UN.

❖ ❖ ❖

Ambasador

NEBOJŠA VUJOVIĆ,

Ja očekujem sada kada se vratim tamo (ne čuje se) da oni to nama izlože i da postave novi stav, novo pitanje da li toprihvatamo ili ne, mi ćemo naravno delovati u skladu sa papirima i u skladu sa dokumentom i sa deset tačaka i traži ćemo da nam daju pauzu.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Ti kaži molim te da je Atisari razgovarao i sa mnom i da mi nikakve druge zahteve nemamo što sam ja ponovio Atisariju već da se samo poštuju odredbe koje su u papiru njihovom, a naš parlament prihvatio i ništa drugo. Atisari je onda tražio da se mi čujemo sutra ujutru, da on vidi koju varjantu može da predloži. Eto to, a on je mislio da li da se napiše pored ovoga što sam ja inače njemu predložio da se napravi taj tehnički dokument koji će se odnositi samo na vaš usklađeni plan za povlačenje i početak i jedno zajedničko pismo Savetu bezbednosti u kome će se reći da zbog značaja problema koji se rešava i što pre uređivanja pitanja koja se tiču mira na Kosovu, za koje je Savet bezbednosti nadležan, da mi molimo i jedni i drugi da Savet bezbednosti što pre donese tu Rezoluciju. O tome se naravno konsultuj i sa Rusom, jer valjda je i on strana koja u tome treba da se nešto saglasi, a mislim da ovakvo jedno pismo to je Atisari pomenuo kao nekakvu mogućnost da upute obe strane Savetu bezbednosti da se što pre donese Rezolucija Saveta bezbednosti nama ne znači nikakvo odstupanje od dokumenta, jer u njemu ne bi smele da budu opet sadržane bilo kakve aluzije ili pominjanja bilo čega što je mandat Saveta bezbednostir

Ambasador

NEBOJŠA VUJOVIĆ,

(Ne čuje se).

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Ne nego vi tamo i jedna i druga strana, da primer varjanta da vi uzmete kao (strani jezik) samo ovaj deo koji se tiče plana povlačenja i da taj plan može da počne da se sprovodi a da se obe strane znači shvatajući značaj što skorijeg postizanja celovitog mira i što skorijeg donošenja Rezolucije da se obrate Savetu bezbednosti znači predstavnici koji pregovaraju sa molbom da što pre pristupi izradi Rezolucije Saveta bezbednosti. To je jedan apel da se što pre donese Rezolucija. Nama isto odgovara da se što pre donese Rezolucija i ako budete to pismo definisali a ti si konsultuj sa Živadinom ja ću ga obavestiti o svemu ovome ili sa mnom nije bitno, pa ćemo možda moći tu varjantu da nađemo. Moraš da im objasniš jednu stvar apsolutno naša delegacija, odnosno vi niste se pojavili ni sa kakvim zahtevom i niste se pojavili ni u kom pogledu na kočenju bilo kakvog rešenja i jedino što mi tražimo to je da to što vi uradite bude u skladu sa dokumentom koji je naša Skupština usvojila na njihov predlog i ništa drugo, tako da ne možemo nikakve trupe da primamo i ... zato što jednostavno trupe koje su (strani jezik) ne postoje i nad vas. Neznam da li ti je jasno?

Ambasador

NEBOJŠA VUJOVIĆ,

Jasno mi je potpuno.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

To je jedina stvar, a inače ako oni budu dovoljno energični i pametni oni će imati Rezoluciju za dva dana. Prema tome, povlačenje naših trupa počinje, ali će ono biti u trećini posla ili u četvrtini posla kad imamo Rezoluciju a onda ovi mogu da počne

da ulaze za naš narod je važno da oni budu (strani jezik), jer to smo narodu rekli ne možemo narod da slažemo. Ne možemo da kažemo narodu, mi smo napisali da će doći pod okriljem UN ali smo se sada dogovorili da mogu da dođu i bez okrilja UN, ako dođu bez okrilja UN oni neće ni držati Savet bezbednosti. Rubin je već izjavio ako si čitao u današnjim Novostima da ustvari Savet bezbednosti i ne treba.

Ima u današnjim Novostima Savet bezbednosti i ne treba Rusi ako budu hteli da s nama pregovaraju kasnije da i oni učestvuju mogu, ali tu mora da bude zna se ko komanduje itd. Savet bezbednosti nama i ne treba, to je on rekao. Međutim, Savet bezbednosti nama treba, jer mi smo celu stvar zasnovali na Savetu bezbednosti. Kako god on odlučio, na kraju krajeva ja sam njega i podsetio molim vas jel ste nam rekli kada bude Rezolucija da ćemo mi imati pravo da kažemo svoje primedbe a da će onda Savet bezbednosti biti sudija, ali mi ćemo prihvatiti svaku odluku Saveta bezbednosti. Prema tome, mi nemamo nikakve iluzije o tome da ta odluka neće da bude brilijantna po nas kao što ni ovo nije bilo brilijantno po nas, ali je jedna stvar čista sve obaveze koje mi preuzmemo mi ćemo pošteno izvršiti. Mi nismo lažovi niti bilo šta.

Ambasador

NEBOJŠA VUJOVIĆ,

Jel ja da sačekam da vidimo kako će ovo da prođe, pa da onda dam izjavu novinarima ili da odmah izađem pred novinare? (Ne čuje se).

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Kaži u vezi sa tim stavom razgovao je Atisari sa predsednikom, predsednik samo i mi nemamo ni jedan drugi prilaz osim prilaza koji je u dokumentu, a prilaz u dokumentu je da trupe mogu ući pod okriljem UN i ništa drugo i ti mu ponovi još jednom naše instrukcije pa da tu stvarno budemo potpuno identični, instrukcije vas kao delegacije su da u svemu pregovarate i dođete do tih vaših tu rešenja. Vama je jedini mandat papir koji je usvojio parlament, nikakve mi (strani jezik) nemamo ovde da nešto od njih tražimo niti imamo neke dodatne zahteve. Oni imaju dodatne zahteve, jer ako piše (strani jezik) to je ono što piše u dokumentu mi samo insistiramo na dokumentu i ništa drugo i da je Atisari sada uzeo da razmotri ideju da mi idemo na neki tehnički sporazum koji je potpuno u skladu sa dokumentom, znači mi nemožemo primiti trupe koje nisu pod (strani jezik) jer smo celom naoruđu objasnili.

Ja sam rekao i njemu mi nemamo nikakav politički manevarski prostor da to učinimo, jer u dokumentu piše (strani jezik) politički mi nemamo taj manevarski prostor i on kaže političar to treba da razume, ali on je rekao da će razmisliti da se mi obostrano što će reći te dve delegacije idite na tu varjantu, varjantu koju on sada ispituje da idete na ovaj tehnički sporazum koji za vas nije sporan, naravno ako ste ga usaglasili

Ambasador

NEBOJŠA VUJOVIĆ,

Tehnički smo mi usaglasili nego oni uz tehniku non stop dodaju politiku

Predsednik SRJ
SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

E pa to ne može se tehničkim sporazumom rešavati političko rešenje, to treba da reši Savet bezbednosti.

Ambasador
NEBOJŠA VUJOVIĆ,
Samo trpaju (ne čuje se)

Predsenik SRJ
SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Atisarijev predlog objasnio sam mu da on u onoj meri u kojoj omogućava da bez (strani jezik) dođu snage je poništavanje ovoga dokumenta najkrupnijeg političkog elementa dokumenta i on je onda rekao, evo razmotri ću ja ideju da se onda obe strane obrate, kad napravite taj tehnički dokument da imate jedno pismo na primer Savetu bezbednosti gde moli te da se što pre donese Rezolucija o Kosovu, imajući u vidu potrebu što pre uspostavljanja mira.

Ambasador
NEBOJŠA VUJOVIĆ,

Ja sam upozorio nemačkog generala da oni dokumenta, da ne guraju politiku koja nije dogovorena dokumentom.

Predsednik SRJ
SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Sada možeš samo da kažeš štampi da vesti koje slušamo nisu tačne jer mi nismo tražili nikakve pauze za nikakve konsultacije naprotiv svaki put oni traže neku pauzu, a mi nemamo nikakav drugi stav nego samo da se sprovede dokument koji su nama Atisari i Černomirdin doneli koji su napravili zajedno sa Talburtom koji smo mi prihvatili i koji želimo vrlo u dobroj meri da realizujemo i to je sve, ne ulazeći u specifikacije, ali to treba i zbog naše javnosti ovde

Ambasador
NEBOJŠA VUJOVIĆ,

.... pošto ima tu i predstavnika i iz Skoplja ... (ne čuje se)

Predsednik SRJ
SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Dobro, ali zbog naše javnosti mislim, zato što i ovde po Televiziji samo se govori da ovi javljaju da mi tražimo neke taj maute i ljudi su nervozni, zašto naši sada naši prave neke probleme, a naše ne prave nikakve probleme, probleme jedino prave oni, a Atisari je rekao ove da se čujemo ponovo ujutru, sada će on da počne neke konsultacije i da vidi kako, ja sam mu ovo ponovo objasnio. Kaži mu molim vas mi nemamo politički i manevarski prostor da poništimo ključni politički element iz vašeg predloga koji smo mi usvojili, a to je (strani jezik). Prema tome, to je jedino što mi nemamo, mi ne možemo, ne može ni predsednik kaži da izađe iz okvira onoga što je parlament usvojio na njihov predlog. Prema tome, a šta im je problem? Problem im je što verovatno misle da može da se oduži do donošenja Rezolucije, pa 75 dana nas

bombarduju ja sam rekao Atisariju pa smo čekali da dođu do ovoga, da dodemo do nekog mirovnog rešenja, pa izvolite donesite sada Rezoluciju brzo, a ne sporo. Nije Savet bezbednosti u našim rukama, nego u vašim, donesite Rezoluciju odmah što se nas tiče, mi vam nismo smetnja na tome, ali je za nas bitno, da smo se mi dogovorili o usvojenom dokumentu koji ste vi znači Talbot Atisari i Černomirdin nama doneli da je (strani jezik) i mi od toga ne možemo da idemo izvan zbog toga što smo to kao glavni politički argument objasnili narodu zašto ovo sve prihvatamo.

Ambasador

NEBOJŠA VUJOVIĆ,

Sve mi je jasno.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Tako da nije reč o našoj nefleksibilnosti, nego o tome da mi tražimo, ja sam rekao ja sam iznenađen vi ste šef države, vi ste došli kod nas predložili nam dokument pa ja od vas očekujem da vi stojite i dalje iza tog svog dokumenta a ne da predlažete da se nekim tehničkim sporazumom promeni (strani jezik). Razumeš, to je politički element pareselans, koji ne može da bude promenjen tehničkim sporazumom. Ja mislim da smo dovoljno jasni, a ovo daj novinarima i kaži daj molim vas zbog toga što se stalno govori da mi nešto tražimo, mi nismo tražili nikakva odlaganja, mi smo stalno spremni.

Drugo, mi nemamo nikakve zahteve, osim logičnog i normalnog zahteva da se sve što radimo bazira na dokumentu, koji su izrazili Talbot Atisari i Černomirdin a doneli ga u Beograd Atisari i Černomirdin i da očekujemo da svako taj dokument poštuje i ništa drugo. Mi uopšte nemamo nikakav apsolutno nikakav zahtev koji je izvan dokumenta. Ništa drugo. Ja mislim da tu možeš da se snađeš sasvim lepo.

Ambasador

NEBOJŠA VUJOVIĆ,

Dobro.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Idi ti ovaj je meni rekao da će to ovo nemoj novinarima razgovarali Milošević i Atisari itd. nego kada budeš sa ovima reci da je Atisari rekao da će sutra zvati, ne moraš ni ovo da objašnjavaš što sam sa njim razgovarao, da će sutra zvati ujutru predsednika Miloševića da je razgovarao da razmišlja o nekoj mogućnosti da mi zajednički tražimo da što Savet bezbednosti ovo jer očigledno razume nužnost poštovanja ove tačke 3. (strani jezik) pa da mi zajednički zamolimo Savet bezbednosti da što pre donese tu Rezoluciju, što nama naravno odgovara da što pre donese Rezoluciju, ali u tom pismu ne može opet da bude nikakvo rešenje, koje preudicira Savet bezbednosti, nego samo jedan apel da se radi što brže. Mislim da razumeš dikstinciju, jer ne možemo sada u to pismo da preselimo ovo drugo, ovo što ne možemo da prihvatimo u ovome.

Ambasador

NEBOJŠA VUJOVIĆ,

Jel mogu da Vam se javim sutra ujutru?

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Ma javimi se u svako doba kada je neophodno, ali molim te otkloni ovo da ne ispada da smo mi ti koji traže neke tajmaute. Možeš i pre nego što pođete na razgovore, kaži molim vas vidim da po novinama ide da mi tražimo stalno neke pauze to nije tačno, mi ni jednu pauzu nismo tražili. Drugo, mi nemamo nikakve zahteve, naša je puna spremnost da sve završimo mi se jedino držimo dokumenta koji su izraditi Talbot Atisari i Černomirdin u Bonu i očekujemo da se taj dokument poštuje. To su jedine te dve stvari, ništa drugo. Zdravo Nebojša.

❖ ❖ ❖

Gospodin Zoran Lilić je u svom svedočenju u Hagu potvrdio da se primirje, odnosno mir, sa NATO mogao postići još u maju, ali da je izostala politička volja s Miloševićeve strane. Ne treba mnogo mudrosti da bi se sabralo koliko ljudskih života bi bilo spaseno da je kojim slučajem sporazum postignut u to doba. Upravo najveća razaranja imali smo u kasnijoj fazi rata.

Intenzivni pregovori o završetku sukoba bili su tek početkom juna 1999. godine. Zanimljivo je da kontakti sa Zapadom nisu prestajali sve vreme bombardovanja. Ovoga puta suočen sa strahovitim razaranjem, uz opomenu da bismo mogli pretrpeti ogromne gubitke od aerosolnih bombi, Slobodan počinje završnu fazu pregovora.

❖ ❖ ❖

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Ma javimi se u svako doba kada je neophodno, ali molim te otkloni ovo da ne ispada da smo mi ti koji traže neke tajmaute. Možeš i pre nego što pođete na razgovore, kaži molim vas vidim da po novinama ide da mi tražimo stalno neke pauze to nije tačno, mi ni jednu pauzu nismo tražili.

Drugo, mi nemamo nikakve zahteve, naša je puna spremnost da sve završimo mi se jedino držimo dokumenta koji su izraditi Talbot Atisari i Černomirdin u Bonu i očekujemo da se taj dokument poštuje. To su jedine te dve stvari, ništa drugo. Zdravo Nebojša.

Ambasador

NEBOJŠA VUJOVIĆ,

Hvala lepo. Prijatno

Potpredsednik ŠAINOVIĆ

Zdravo Pavke, pa dobro ovo ja mislim da ti ne ideš na taj miting i da danas su tamo Minić i Gorica⁽¹⁷⁾ treba uticati na sve da se tamo ništa ne mitinguje nego da se radi prvo je vazдушna opasnost moguće da se naprave u zadnji dan gubici i to

17. Milomir Minić i Gorica Gajević, funkcioneri Socijalističke partije Srbije

jednostavno ne sme da se dozvoli, ali znaš kakvi su oni umesto da se ne brani na drugi način nego razgovori na politički način skupovima ali odgovornih ljudi, da se odgovorni ljudi ne izmiču pa da nam podmeću na miting civile, žene i decu.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Bio je kontakt sa Vašingtonom, što se tiče ove pre svega ove tačke člana 2. tačke 2. gde se govori o ova rečenica da kašnjenje dolaska ovih međunarodnih snaga ne može da bude razlog za kašnjenje našeg povlačenja. Smatramo da oni sebi daju pravo na kašnjenje i da zbog toga ta rečenica treba da ispadne i ovi u Vašingtonu se slažu sa tim da se tu drukčije stvar kaže jer ovde se kaže ulazak međunarodnih snaga bezbednosti KFOR na Kosovo će biti što je bolje moguće sinhronizovan sa faznim povlačenjem snaga SRJ da bi se eliminisao bilo kakav bezbednosni vakum. Mi insistiramo ne da bude sinhronizovano što je više moguće nego da bude u potpunosti sinhronizovano sa faznim povlačenjem snaga SRJ da bi se eliminisao bilo kakav bezbednosni vakum. Znači ne da bude što je moguće više sinhronizovano nego da bude potpuno sinhronizovano a to piše i u Rezoluciji SB. Ako on to sebi ostavlja to znači da u slučaju kašnjenja njihovog a ako smo mi obavezni da ga ne čekamo mi moramo prilikom izlaska da povedemo stanovništvo i Albance i Srbe i Turke i sve, jer oni će prvo da ubiju te Albance zato što ih nisu slušali. Znači to objasnite i u tom smislu kažite da smo imali kontakt sa Vašingtonom i da se oni slažu da se to mora da nađe bolji jezik za to. To je jedna stvar.

Pod paragraf a) gde kaže da ovo što je novo jutros dodato da će suspenzija će se nastaviti dok se izvršavaju obaveze i dok SB ne donese Rezoluciju u roku od 24 sata. Mi to ne možemo da prihvatimo zato što bi to značilo da smo mi saglasni da oni nastave da nas bombarduju. Oni hoće to da iskoriste da pritisnu Ruse i Kineze, međutim to je njihova stvar mi smo onda saglasni da nastave da nas bombarduju iako to nije naša nadležnost, iako se to ne odnosi na naše obaveze i tu recite prvo to nije u skladu ni sa beogradskim sporazumom ni sa G-8 ni sa Rezolucijom, jer ne postoji fazna suspenzija. E sad molim vas gore se vratite na član 1. ali je isto na ovoj strani poslednja tačka b). Generale zvaćemo vas opet. Zašto Vujović nije tu?

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Vujoviću, evo sad sam imao dugi razgovor sa Ahtisarijem. Pre toga je Bojan imao razgovor sa Parduom. Pardu je rekao da ovo mora da ostane da bi se ubrzalo na kraju druge strane da bi se ubrzao SB, mi smo odlučili da to ne prihvatimo zbog toga što bi time mi bili saglasni da nastave da nas bombarduju posle 24 sata ako SB ne donese, ali to smo razrešili sa Ahtisarijem i on je predložio formulaciju i on će sad njima da se javi. Što se tiče da idemo redom. Prvo što se tiče tačke 2. tu bi ova rečenica ... " ulazak međunarodnih snaga bezbednosti biće u potpunosti sinhronizovan (tumačenje sporazuma) na stranom jeziku (prevedeno).

Ove dve stvari koje smo rekli one su dogovorene, njih samo unesite i možete da potpišete.

Ambasador VUJOVIĆ

* * *

BOJAN BUGARČIĆ

Razgovarao sam dva puta sa njim. Jedino što je rekao da će verovatno će ponovo zvati da je sve preneo na visoki, najviši nivo, znači razmatraju to i da će izaći sa nekim novim tekstom.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Ja sam se sad dogovorio sa Ahtisarijem. On je predložio pošto je shvatio da je ovo suludo jer ispada ni ovih 11 dana što imamo ispalo bi da mogu da nastave bombardovanje posle 24 sata ako nema Rezolucije i Ahtisari je predložio a ja prihvatio. Eto to je sve.

BOJAN BUGARČIĆ

Mi smo kaže shvatili da je to rečenica koju ste vi predložili. Tu mora da se pojača, mora da bude hermetički zatvorena granica, ne samo kontrola. On je rekao da će dati novi predlog.

* * *

Ministar

BORA MILOŠEVIĆ

Maršal Sergejev je izjavio da će posle toga ruski kontingent biti od 3–10000 i da je Stepašin govorio o 5000 i da će to koštati Budžet 150 miliona dolara.

Ministar

ŽIVORAD JOVANOVIĆ

Znači toliko vrede ruski interesi na Balkanu. Nadamo se da smo promenili na bolje, ali smo promenili sami. Ostavljamo njima, nisu nas pitali ni šta su u Bonu i gore u Kelnu radili, nisu nam ni rekli, nisu nas ni udostojili, braću svoju da do ovoga časa obaveste o minimalno šta su to postigli o sudbini Srbije. Ako su tebe obavestili onda si ti kriv što nisi javio. Tebe ću da pozovem na odgovornost što nam ne prenošiš verno ruske stavove. Onda ako te ne pozivaju nemoj da se sekiraš da bi te informisali šta su dobro uradili za Jugoslaviju i za svoju braću u Kelnu i u Nemačkoj. Za tvoju informaciju ja sam razgovarao sa gospodinom Ivanovim uoči razgovora o Nacrtu rezolucije, on me udostojio toliko da će da me obavesti o rezultatu, do ovoga časa nije me obavestio. Ne znam koji je to način zalaganja za naše interese i za naše zajedničke interese. Mi smo glupi malo, nismo tako često u kontaktu sa Amerikom da bismo bili prosvetljeni, ali šta znači da on obeća ministru jugoslovenskom da će da ga obavesti o rezultatu i da nas u međuvremenu ostavlja da se kuvamo u sosu koji je on pripremio sa Amerikancima ili je možda zaboravio šta je rekao. Mi smo mnogo mali razumeš, ali bilo bi za nas mnogo loše da smo veći za Ameriku nego za Rusiju.

Ja ti pričam kao svom saborcu iz Bileće nemoj ti da zameriš što sam tako otvoren. Mi imamo nerazrušivo drugarstvo. To što su nas ucenili i što su nas Rusi ostavili na suvom da nas NATO ucenjuje to nije plus za istoriju. U Kelnu je dogovoren određeni redosled, 6 koraka pored ostalog usvojen je taj redosled neki. Ovo je nametanje jednog novog koraka koji nigde nije napisan dogovoren itd. i Rusija ćuti o tome a dobro

zna o čemu se radi i pušta da vidi šta smo mi u stanju sami da izborimo. Slušaj Boro, ti znaš da sam za razliku od tebe ja zalutao u diplomatiju, da meni nije mesto u diplomatiji. Ali Rusija piše jednu tamnu stranicu u svojoj istoriji ovakvim odnosom prema srpskim interesima. To je mnogo tamna, mračna ili crna stranica. Oni su zaboravili da praktično dva ipo ako ne tri meseca naš narod ubija neprijatelj. I Rusija saraduje u opravdavanju tog ubistva kroz ovakvu Rezoluciju. U procepu smo Boro. Znamo mi šta i kako ali smo mali bez ičije pomoći, bez ičije podrške.

PREGOVORI SA AHTISARIJEM

“Za stvar mira nije nikakva tuđa žrtva dovoljno velika.”
Karel Čapek

Razgovor našeg ministra Živorada Jovanovića sa ambasadorom Borislavom Miloševićem u Moskvi zapravo je školski primer kako se ne vodi politika u 21. veku. Takav govor trebalo bi pročitati svakom diplomati početniku uz objašnjenje da emocije moramo da izbacimo iz sfere diplomatije. Nismo mi bili ti koji smo određivali šta su ruski interesi i koliko oni koštaju, a veliko pitanje je da li je u tom trenutku bila i Rusija. Očekivali smo nešto što je svima bilo jasno da nećemo dobiti. Imao sam utisak da je julovska klika priželjkivala treći svetski rat zbog sukoba interesa Istoka i Zapada. Naše diplomate se nisu razbudile posle Titove smrti. Dremali su u uverenju da će virus hladnog rata poput epidemije zahvatiti planetu. Taj virus je samo harao u glavama naših diplomata, podgrejavajući iluziju da smo važni i da će svet ratovati zbog naše izgubljenosti između realnosti i utopije.

BOJAN BUGARČIĆ

Dva puta sam ga zvao on je rekao oko ovog predloga Ahtisarija da se njegovi šefovi dogovaraju formulaciju sa Ahtisarijem. Oko ovog pitanja kontrole granice tu predlaže da naša delegacija da predlog teksta kad počnu ponovo razgovori.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Što se tiče ovog (bezbednosnog vakuma i izbegavanje toga) to smo se dogovorili sa Ahtisarijem. Hvala Bojane

Predsednik

AHTISARI

Sada taj proces u stvari privodimo kraju. Nadam se da ćemo moći da postignemo rezultate. Shvatom da vaši partneri u pregovaračkom procesu su ponudili da prihvate nešto ali ne sve od onoga što ste predložili.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Ne znam šta ne mogu da prihvate od onoga što smo predložili.

Predsednik

AHTISARI

Ako sam to pravilno razumeo oni žele da tekst Člana 2, tačka 2 ostane nepromenjen. Mislim da oni treba da objasne zašto to tako žele. Spremni su da krenu u roku od 24 časa, da bi se taj bezbednosni vakum izbegao.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Da to je vaš tekst.

Predsednik

AHTISARI

To sam predložio. Na drugoj strani, moj admiral mi je rekao da insistiraju na dve stvari u vezi s tim. Mislim, biću sasvim iskren, da se plaše da, ako se kašnjenja ne prihvate ili izostave, da će se jednog dana suočiti sa situacijom u kojoj ćete prekinuti povlačenje.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Da, ali predsedniče Ahtisari, imajte na umu jednu prostu činjenicu. Kada namestavaju da dođu je u potpunosti stvar njihove odluke. Pa, prema tome, ako kasne to nije naša greška, moraju da preuzmu odgovornost za brzinu razmeštaja njihovih snaga. Ne možemo biti odgovorni zbog njihovog kašnjenja.

Predsednik

AHTISARI

Mislim da ovde ne bi trebalo nikoga da krivimo. Moramo biti praktični, gospodine Milošević. Moje pitanje je, Nemci su me obavestili da, ukoliko se ovaj dokument odmah danas, brzo potpiše, po kratkom postupku, oni će se još večeras sastati, jer imamo 7.00 sati prednosti u odnosu na NJujork, gde je sada 10.30 časova. Imaćemo odluku SB UN-a, što, nadam se, i vi želite. Mislim da ne bi trebalo više da raspravljamo o ovom tekstu, već se treba usredsrediti na glavne probleme.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Vi to mislite da insistiraju na tome da se striktno pridržavaju teksta po kome će njihov ulazak na Kosovo i Metohiju biti u maksimalno mogućoj meri sinhronizovan sa povlačenjem vojske SRJ. Ne žele, prema tome reći "potpuno sinhronizovan" ili "sinhronizovan u potpunosti".

Predsednik

AHTISARI

Zato što će to koštati ----. Ma, znate, onda će stalno biti rasprava oko toga šta znači "u potpunosti" a šta "nepotpuno".

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

"U potpunosti" znači njihov dolazak, preuzimanje odgovornosti u zoni odgovor-

nosti i povlačenje naših snaga. . Ali niko, zato, neće ubijati civile. U tački 3 Nacrta Rezolucije Saveta bezbednosti, koji je donela Grupa 7 se jasno kaže, kao što sam vam i rekao, čitam tekst: “ sa kojim bi se raspoređivanje međunarodnih snaga bezbednosti na Kosovu sinhronizovalo “. Moj predlog, poslednji predlog vama bio bi: neka samo ubace tekst Nacrta rezolucije SB UN–a u kome se kaže da će “razmeštaj međunarodnih snaga bezbednosti na Kosovu biti sinhronizovan”, tim je rečima to tako rečeno, kao što možete proveriti, imate Rezoluciju pred sobom, neka se koriste jezikom Rezolucije, bez “sinhronizovan u potpunosti”, bez “ minimuma ovoga ili onoga”, samo da ubace ono što stoji u Rezoluciji.” sa kojim bi raspoređivanje međunarodnih snaga bezbednosti na Kosovu bilo sinhronizovano”. To je tačka 3 Rezolucije Saveta bezbednosti. Neka, prema tome, upotrebe isti tekst. Ako G8 ⁽¹⁸⁾ tako postupi, neka generali prihvate jezik G8.

Predsednik

AHTISARI

Na koju se tačku to pozivate..

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Tačku 3 Rezolucije. pogledajte u Rezoluciju. To je (čita tekst) .. tekst nije jasan, znate, poslat je faksom., (nastavlja sa čitanjem teksta tačke 3 Rezolucije i dolazi do mesta u kome se na kraju teksta tačke 3 kaže: sa kojima će razmeštaj međunarodnih snaga bezbednosti na Kosovu biti sinhronizovan). To je jasan tekst Rezolucije. Ne dodajem mu ni jedno jedino slovo. Tražim da jezik Vojno tehničkog sporazuma bude precizniji, što je i normalno, Tehnički sporazum mora biti precizniji, ali, čak je i to bolje reći nego “ biće sinhronizovan u najvećoj mogućoj meri “, u Rezoluciji to ne stoji. I da “ kašnjenja neće usporiti povlačenje”, kažu “biće sinhronizovan”, to je tekst Rezolucije i to je G8 prihvatio.

Predsednik

AHTISARI

Ali vi ste zabrinuti zbog načina na koji rešavaju problem koji imaju, vi takođe morate uzeti u obzir njihovu zabrinutost da ukoliko bude bilo kakvih malih kašnjenja, kažete da se nećete povući.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Predsedniče Ahtisari, šta to nama znači ako budemo čekali nekoliko časova ili jedan dan više u poređenju sa životima građana koji dole žive i koji će, ako niko ne dolazi a mi se povlačimo, jednostavno krenuti sa vojskom i policijom i otići. Zašto izazvati takve nevolje ljudima koji tamo žive vekovima. Je li to glavni cinj ili ne?

Koji je glavni cilj Rezolucije i svih aktivnosti preduzimanih u cilju pružanja zaštite civilima na Kosovu nezavisno od njihove nacionalne pripadnosti. To je glavni cilj.

18. G8 je naziv za političku grupaciju osam najrazvijenijih zemalja u svetu koji su imali presudan uticaj na globalnu politiku kao i na rešenje kosovske krize uopšte

To je razlog zbog čega jednostavno ne tražim načina da izvodim trikove, tu nema nikakvih trikova, kakavim se to trikom možemo poslužiti ako budemo prisutni nekoliko sati više čekajući, recimo, brigadu koja dolazi da preuzme odgovornost u zoni odgovornosti, i samo zato da bi bili sigurni da će meštani sela unutar tih zona biti bezbedni. Znamo da će međunarodne snage KFOR zaštititi svakog meštana i da neće nikome dozvoliti da počnu da ubijaju stanovnike sela. To je jedino što želimo da postignemo, ništa više. U Rezoluciji UN-a koju je donela grupa G8 se jasno kaže "sa kojima će razmeštaj međunarodnih snaga bezbednosti na Kosovu biti sinhronizovan" ništa više., molim vas. Sasvim je logično i iskreno to što vam govorim, i čak više od toga, to je od apsolutno vitalnog značaja za bezbednost ljudi. Zašto ceh plaćati ljudskim životima. To će kompromitovati čak i vašu operaciju, ako neko strada ili bude ubijen zbog tog bezbednosnog vakuma.

Predsednik

AHTISARI

Koliko sam razumeo mog admirala, vaš predstavnik Ministarstva inostranih poslova, zanemik ministra je na putu za Beograd, da bi se sastao sa vama.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Nisam upoznat s tim.

Predsednik

AHTISARI

Za to će biti potrebno još 6 narednih časova.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Uopšte nema potrebe da dođe u Beograd da bi se sastao sa mnom.

Predsednik

AHTISARI

Ali sastanak su otkazali za 9.00 časova sutra. Mogu li, molim vas, vaši ljudi da stupe u kontakt sa vašim generalima iz pregovaračkog tima kako bi ovaj vrazji Sporazum mogao da se potpiše i odluka da se donese.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Ali molim vas predsedniče Ahtisari, možete li im predložiti samo da se koriste istim jezikom Rezolucije.

Predsednik

AHTISARI

Pokušaću, ali, kao što sam rekao, ja ne učestvujem u pregovorima koji se vode između NATO-a i vas.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Da, ali vi ste predstavnik broj jedan međunarodne zajednice, pa vaša odgovornost za živote ljudi ne može biti zanemarena.

Predsednik

AHTISARI

Preneo sam jedan i on je prihvaćen ali ovaj drugi nije. Dozvolite mi da pokušam. Ali dajte ovlašćenja vašim ljudima kako bi se postarali da se ova vražja stvar potpiše. Jer to možemo završiti večeras

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

U redu. Hajde da ovo završimo večeras i jednostavno im recite da umesto tog jezika ("sinhronizovan do maksimalno mogućih granica"), koji je, kao što znate jezik diskusije, a ne jezik Sporazuma. Zato je to u Rezoluciji jasno rečeno: " sa kojima će razmeštaj međunarodnih snaga bezbednosti na Kosovu biti sinhronizovan". To je tako jasno rečeno u Rezoluciji. Zašto se ne bi jednostavno poslužili tim jezikom Rezolucije u pogledu ovog teksta i tako upotpunosti uskladili tekst Rezolucije sa tekstom Vojnotehničkog sporazuma.

Predsednik

AHTISARI

Vidite, u potpunosti vas shvatam, i razumem vas sasvim jasno, ali nisam jedan od onih koji pregovaraju. Preneću ovo dalje bez obzira koliko će imati efekta, ali dajte da s vaše strane učinite sve da ovo završimo da oni mogu doći, da ne čekamo sutrašnji dan, to je ono što možemo da uradimo.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Hajde da ne čekamo sutrašnji dan, hajde da odmah postignemo dogovor i potpišemo Sporazum.

Ne verujem da će pomoćnik ministra inostranih poslova krenuti ovamo bez prethodne najave, telefonskog poziva ili slično.

Predsednik

AHTISARI

Možete li to, molim vas, da proverite.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Proveriću odmah, ali molim vas, dajte da se razumemo kao ljudi. Da li prihvataste da je to sasvim logično da se koristi jezik Rezolucije koji je tako jasan ..

Predsednik

AHTISARI

Ali ,nije problem u tome šta mislim da li je to logično ili ne. Vi ste nešto predložili, a ja ću taj predlog preneti onima koji pregovaraju.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

U redu.

Predsednik

AHTISARI

Ali bih želeo da budete malo fleksibilniji, jer druga strana je izgleda u poziciji da ne prihvati zahtev od 24 časa, što se vama nije dopalo. Nikakve ustupke niste učinili u tom pogledu.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Nemojte, predesedniče, molim vas, pa koliko smo ustupaka do sada učinili, znate bolje od bilo koga na ovoj zemaljskoj kugli. Učinili smo sve moguće ustupke u interesu mira.

Predsednik

AHTISARI

Dajte da više ne pričamo o tome šta ste učinili a šta niste, molim vas da vašim ljudima date instrukcije da nastave sa pregovorima kako bi taj vražji Vojnotehnički sporazum potpisali a Savet bezbednosti doneo odluku večeras.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Odmah ću to učiniti, ali koliko sam vas razumeo prihvatili ste obavezu da ćete predložiti da upotrebe iste reči iz Rezolucije Saveta bezbednosti.

Predsednik

AHTISARI

Da, jesam, ali

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

U redu.

Predsednik

AHTISARI

Oni moraju da odgovore da li će moći da ga usvoje ili ne. Za to nisam ovlašćen, u ovom sam slučaju samo posrednik. Ali, hvala vam.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

O, gospodine Ahtisari. Vi ste šef države, vi ste najviši predstavnik, niste posrednik. Vi ste političar broj jedan koji vodi ovaj slučaj.

Predsednik

AHTISARI

Nemojte da gubimo vreme, možemo da nastavimo naš razgovor negde u toku ove nedelje, dajte da pokušamo da ovaj proces ide svojim tokom.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

U redu.

Predsednik

AHTISARI

Hvala vam što ste prihvatili moj telefonski poziv.

Predsednik SRJ
SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Ukoliko budete imali nekih vesti, dobrih vesti, kao što ste rekli, pozovite me, molim vas.

Predsednik
AHTISARI

Hvala vam.

general-pukovnik
SVETOZAR MARJANOVIĆ

Kad smo s vama razgovarali, razgovarali smo dole oko sat vremena vezano za ona dva pitanja. Uveravali smo ih da je to nama nužno potrebno i objašnjavali šta znači 24 časa za nas.

Predsednik SRJ
SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Kaže Ahtisari da su prihvatili to. Ahtisari me je sada obavestio da su to oko 24 časa prihvatili onako kako smo se nas dvojica dogovorili da umesto toga što piše u okviru 24 časa od početka suspenzije da piše tako brzo da bezbednosti vakum bude izbegnut. Da li je tačno da je Vujović krenuo za Beograd?

* * *

general-pukovnik
SVETOZAR MARJANOVIĆ

Ne, evo sedi pored mene.

Predsednik SRJ
SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Ja sam Ahtisariju predložio a on se složio da im to predloži, ako neće da prihvate ovako da će da bude potpuno sinhronizovano da bi se eliminisao odnosno izbegao bilo kakav (bezbednosni vakum). Ovde smo videli da imamo jako dobar argument u tome da predložimo da umesto ovoga što oni neće da prihvate ali da bi izbegli što kod njih piše, a kod njih piše da sebi daju pravo da zakasne pa bi onda narod pošao s vojskom i policijom ili bi pustili da nas pokolju tamo. E pošto oni hoće to pravo da kupuju mi smo njima predložili u razgovoru sa Ahtisarijem da se umesto toga ubaci ista ona rečenica koja već piše u Nacrtu rezolucije u tački 3. A to kaže da će sa našim izlaskom raspoređivanje međunarodnog sigurnosnog prisustva na Kosovu biti sinhronizovano. Marjane, vi mora da im objasnite, koliko će kuća biti zapaljeno, koliko će civila da krene. Ja se bojim da oni ne planiraju da puste UČK pa da onda naprave neki masakr. Znači oni su ovu tačku prihvatili i to je u redu.

(ne čuje se)

Evo u čemu je rešenje. Da preuzmete tekst iz Rezolucije, tačka 3. Rezolucije piše jasno. Može Rezolucija da bude preciznija od teksta Sporazuma. Oni ovakav tekst mora da prihvate ako ne prihvate ti kaži mi ćemo izaći pred javnost i reći im. Da bi civili bili zaštićeni ne sme biti bezbednosnog vakuma. Rezolucija predviđa u tački 3. upravo da bi se to izbeglo. Da kažemo pred svetom, sve smo se dogovorili ali oni

izbegavaju da preuzmu čvrstu obavezu da njihov dolazak i preuzimanje odgovornosti za bezbednost civila na teritoriji bude sinhronizovano. Ovde su u pitanju samo životi civila. Ja sam dogovorio da se odmah nastave razgovori i da predložimo da se ovde nađe kompromisno rešenje tako što bi se preuzela tačno formulacija koja piše u Rezoluciji. Ovo je novi predlog koji sam ja sada dao Ahtisariju. Evo vi kažete ovaj predlog je kompromisni koji smo usvojili umesto ovog teksta. To je napisala Madlen Olbrajt G-8. Oni ne mogu da imaju principijelan razlog da kažu da se ne slažu jer su to oni predložili. Onda bi se devalvirao ovaj stav koji piše u Rezoluciji, da su hteli da ga devalviraju onda bi ga verovatno G-8 Ovako G-8 lepo kaže. Proverljivo povlačenje sa Kosova svih vojnih, policijskih, paravojnih snaga u skladu sa brzim ... sa kojim raspoređivanjem međunarodnog bezbednosnog prisustva na Kosovu će biti sinhronizovan. Tu znači imamo čisto. I Ahtisari mi je rekao da se sastanak nastavi sutra u 9,00 č

se sastanak nastavi sutra u 9,00 č jer vaš pomoćnik ministra spoljnih poslova je krenuo za Beograd da se s vama konsultuje. Zato vam predlažem rekao je Ahtisari neka odmah nastave razgovore i ovo preciziraju, a ja ću zvati Amerikance da se zalažem da se preuzme ovakva fraza iz Rezolucije što je za nas mnogo bolja nego što ovo ovde piše. I u tome i jeste kompromis. A oni ne mogu da imaju principijelan razlog da odbiju jezik Rezolucije, jer kako će onda sprovoditi Rezoluciju. Bezbednost civila je glavni razlog donošenja Rezolucije i prisustva vašeg na Kosovu. Mi jedino što tražimo je da vi ulazite sinhronizovano sa našim izlaskom jer na taj način čuvamo živote ljudi i imovine. Nećemo paljevine, ubistva koji je valjda zajednički cilj da izbegnemo. Prema tome nama je obraz čist jedino na čemu mi insistiramo je da oni dođu na vreme, a oni hoće da piše da oni imaju pravo da zakasne.

Znate kako ja sam profesionalno bankar, to ima kad se preuzme obaveza na bazi najboljih napora ili kad se preuzme potpisana obaveza koja mora da se izvrši, ovo je potpisana obaveza koja mora da se izvrši. Ako se kaže biće sinhronizovano, onda ne može da kaže u meri u kojoj bude moguće, nego biće sinhronizovano ovako kako piše u Rezoluciji. Znači dve stvari su jedna je suštinska a druga je organizaciona. Ova suštinska tiče se ovog jezika o kome govorimo, znači ove rečenice i prava na zakašnjenje i druga organizaciona što Ahtisari moli da se odmah nastave razgovori da se i ova stvar odmah usaglasi na bazi ovog mog predloga što smo se složili Ahtisari i ja da bi moglo da se potpiše i da bi mogao SB već danas da se održi. Jer sada je kod nas 17,30 a u Njujorku je 10,30. Prema tome da vi za 2-3 sata to pitpišete u Njujorku će biti 2,30 i oni mogu da idu na SB i da to završe. Zato je on predložio da se to ne odlaže za sutra. Vi sada preko vašeg oficir za vezu recite da je Ahtisari zvao da je predložio da se odmah nastave razgovori da imamo kompromisno rešenje i da smo mi spremni da dodemo da nastavimo razgovore na bazi tog kompromisnog rešenja vratite se tamo i ubacite rečenicu iz Rezolucije koja nama potpuno odgovara. Jel se vratio Vujović sa tekstom Rezolucije? Dajte mi ga.

Jesi li našao tačku 3. Znači nema relativizacije u smislu maksimum ... to je ono kao u bankarstvu potpišeš (znači nemaš obavezu). Kad si potpisao onda si potpisao i tvoja obaveza ide. Da li ti je jasna strategija? Oni apsolutno ne mogu da izbegnu jezik Rezolucije. Treba da kažete mi sad ne možemo da primimo krivicu

na sebe. Mi izlazimo pred javnost i reći ćemo im. Ovo je jedno važno pitanje od koga zavisi bezbednost civilnog stanovništva. To je glavni razlog Rezolucije i vašeg prisustva. Vi nećete da prihvatite ono čak što Rezolucija nalaže da mora da bude sinhronizovano sa našim povlačenjem vaše dolaženje da bi ljudi bili bezbedni i da niko ne bi palio kuće ili ubijao civile. Nama će savest da bude čista, a vi izvolite objasnite međunarodnoj javnosti zašto ne prihvatate obavezu da budete sinhronizovani, pa to je Olbrajtova napisala Rezoluciju, a oni neće ni njen jezik da prihvate. To je jezik G-8 koji je ušao u predlog Rezolucije i mi onda normalno izlazimo s tim. Niko nama to neće da zameri.

Prema tome oni to treba da prihvate. A ovo organizaciono bez obzira što ste se dogovorili za 9,00 č kažete zvao je Ahtisari i imamo kompromisno rešenje, Ahtisari je predložio da to kompromisno rešenje rešimo odmah da bi SB mogao odmah da se sastane popodne. Prema tome sad je tamo 11,30. Ako vi završite za naredna 3 sata, znači SB može biti u 5,6,7, ali imaće potpisan sporazum. On verovatno s njima razgovara i on je zato imao za mene zahtev kaže evo da uradimo na bazi tog kompromisnog rešenja da se preuzme to što vi predlažete kako piše Rezolucija vi njemu kažete mi imamo kompromisan predlog o kome smo razgovarali sa Ahtisarijem i on je predložio da ne odlažemo sutra za 9 zbog mogućnosti da se SB održi po podne po njujorškom vremenu i imamo kompromisan predlog koji možemo odmah da usaglasimo i dođite tamo i ubacite na odgovarajući način ovaj tekst Rezolucije. Ali onda mora da se izbacilo ovo njihovo pravo na zakašnjenje. Evo Ojdanić da ti da neku sugestiju.

general-pukovnik
DRAGOLJUB OJDANIĆ

Nebojša, pošto je sasvim normalno da ova rečenica vezana za kašnjenje mora biti brisana onda u kontekstu ove rečenice prethodne koja je preuzeta iz Rezolucije smatram da može da ostane sledeća rečenica. Kašnjenje razmeštajem međunarodnih snaga podrazumeva promenu za toliko vremena termina povlačenja snaga SRJ u odnosu na plan. Ovo malo sada bliže određenije šta to znači sinhronizacija. Evo predsednik kaže da ne treba dodavati.

Predsednik SRJ
SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Vidi Nebojša ja mislim da će čistije da bude i lakše branljivo argumentima ako ide samo čisto tekst Rezolucije i onda oni to ne mogu da odbiju. A to naravno podrazumeva da se i briše ovo njihovo pravo na dilej. Znači pre prava na dilej ovaj tekst iz Rezolucije briše se rečenica o kašnjenju i onda ostaje čisto da je to sinhronizovano.

general-pukovnik
DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Sve su konsultacije i ubeđivanja izvršena, tako da bi trebalo da ovaj tim to sve okonča da se potpiše ovaj Sporazum u toku noći. Ja mislim da ne bi smeli da omanu, ne ovi, ti naši nego oni s kojima smo izvršili dogovore, razgovore i argumente

koje su pružili za neke neprihvatljive stvari koje su bile posle tamo.

* * *

Predsednik SRJ
SLOBODAN MILOŠEVIĆ,
Generale šta ima novo?

general-pukovnik
DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Ja sam gledao deo dnevnika, neće uzeti ni pedlja dok na UN se ne zaključi, a posle naše je, video sam da su i ovi na univerzitetu i ovi naši u partiji itd. to je dobro, dobro su to uradili. Kaže mi ovaj vaš sekretar da su oni imali jednu pauzu pa su se vratili u 06,00 č dole.

general-pukovnik
DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Verujte ja nisam ga ni pripitao, ako vam je tako rekao tako je.

* * *

Predsednik SRJ
SLOBODAN MILOŠEVIĆ

I da im se sad priključuje i Obrad Stevanović, oni su od 5–6 č imali pauzu, pa su u 6,00 č krenuli opet prema Kumanovu, oni su verovatno...

general-pukovnik
DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Sad stvarno nema razloga ni jednog da se to noćas, večeras ne odradi.

Predsednik SRJ
SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Jel imamo nekih izveštaja, ovi kažu na TV da je bilo nekih žestokih udara po Kosovu, ja nešto nemam taj utisak po onim izveštajima.

general-pukovnik
DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Nema, evo sad da vam kažem šta je bilo dole. Dole je bilo četiri dejstva i to tamo po selu 0549, 76–ti put, pa kod sela Kosovica po položaju iste brigade moje nekadašnje. Ima po istom selu, 2 projektila na Dragašu i Plajnika, sa 5 projektila SO Dragaš, pošto je to malo izolovano, a ono stanovništvo je tamo dragaško naklonjeno i Goranci su to. Samo znači praktično ta 4 puta sa 4 udara. Uglavnom sve su to rasporedi jedinica. Posledice su nepoznate eventualno ako je to je pojedinačno. Uglavnom svi se momci drže.

* * *

Ministar JOVANOVIĆ
Da li možemo da se vidimo?

general-pukovnik
DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Nema teorije, ali imam ja odmah molbu. Vi ste dobili zahtev k–ta 3.A, jedan

zahtev vezan za upućivanje ovih nadležnih stručnjaka za sistemska i statusna pitanja, tu bi se uključili i predstavnici iz Pravne uprave i iz Građevinske i Personalne uprave da se sagledaju sva ova pitanja, pošto se moraju hitno odraditi i oni bi morali sutra da krenu, pa vas molim to ću da iskoordiniram, koga da pozove general Matović, da utvrde vreme polaska i da se regulišu sva ostala pitanja da odu dole, da se stave na raspolaganje da sve te probleme sagledaju, da dođu sa predlozima rešenja i odmah rešavanje, mi moramo otpočeti brzo izvlačenje.

Mi smo raspisali konkurs da se jedan broj MUP-ovaca izražava želju da bi prešao kod Vojske i formiramo jedan specijalni bataljon Vojne policije i dajemo im uslove približno onim tamo tako da očekujemo jedan odliv iz MUP-a, ljudi su izrazili da bi bili spremni da pređu iz MUP-a ako im neko garantuje odgovarajući status a posle toga kad prođe to što je sada aktuelno oni bi se mogli vratiti u MUP i nema nikakvih problema. Pošto su oni naprevaru odradili to što su odradili tu nas zakon štiti. Onog trenutka kada se oni demobilišu odmah ih uzeti na ratni raspored, ali ja verujem da ima samo ljudi koji su otišli a ima i ratni raspored u vojsci.

* * *

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Zvao je sad Živadina da je Vujović zvao sa njihove teritorije mobilnim i da su potpisali i da idu sad Marjanović da održi konferenciju za štampu a ja sam rekao da neka i Vujović posle Marjanovića⁽¹⁹⁾ nešto kaže u ovom spoljnopoličkom smislu što bude trebalo. Ali Marjan naravno glavnu reč da održi i tako. Eto to sam hteo da vam javim sad mi je javio Jovanović. Znači ako su potpisali, to znači Marjan ne bi potpisao da nisu uglavili ono. Znači da su prihvatili naš stav.

* * *

general-pukovnik

Nebojša Pavković

Zdravo generale.

general-pukovnik

DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Potpisano je. Danas su ceo dan borili, borili se što su mogli promeniti. Vojska će zajedno sa carinskim i drugim organima da vrši kontrolu graničnih prelaza i da se granica, samo nije napisano.

Predsednik Srbije

MILAN MILUTINOVIĆ

Šta se dešava?

general-pukovnik

DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Potpisano je. Čestitam na ovoj pobedi.

19. Svetozar Marjanović, (u žargonu su ga zvali Marjan), general-pukovnik VJ, potpisnik Kumanovskog sporazuma, zamenik načelnika Generalštaba VJ za koga je vezana afera dobijanja izuzetno vredne vile u Užičkoj ulici na Dedinju posle potpisivanja Kumanovskog sporazuma

Predsednik SRJ
SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Generale, dajte nek vam kaže Pavković kad oni planiraju početak povlačenja jer ne bi mi trebalo na vrat na nos ništa da radimo.

Sporazum je potpisan, treba bar 24 sata da vidimo i pripremimo se ja ne bi preterano žurio na vrat na nos. Neka tačno isplaniraju i neka vas

obaveste da vidimo kad oni misle da počne, oni bi trebalo da sa ovima usaglase neki rokovnik kad naši počinju da povlače jedinice iz ove zone 3 posle kolikog vremena ovi objavljuju da je bombardovanje suspendovano.

general-pukovnik
DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Mi zonu 3 ne možemo jel tu dolaze Rusi. Oni se nisu ni spremili, ni doneli odluku a kamoli da dođu.

Predsednik SRJ
SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Mogli bi da dođu, sad je Sergejev rekao od 2–10.000, sram ga bilo, sram ga bilo, šta da radim, neka dođu, nek Krga se poveže sad s njima, neka se čuje, neka nam odgovore jesu spremni da odmah dođu. Dajte vi nalog da se proverii kad oni dolaze. Vidite da vidimo da se iskonsultujemo kako su ovi planirali da li će to sutra početi i da li će sve da bude ok, mislim da vidimo dinamiku. Samo hoću da vam skrenem pažnju nemoj na vrat na nos da bude neka šteta, nego sa punom merom brige o ljudima, sredstvima sve po planu i solidno, ništa na brzinu.

general-pukovnik
DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Ja sam uveren ono što sam procenjivao, da oni nisu spremni za ona vremena koja su nama dali da mogu da uđu da bude sinhronizovano.

Predsednik SRJ
SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Možda su naši malo popravili vremena, videćemo. Jer Pavković kad budete na sigurnoj vezi onda vidite šta i kako. Mi ne moramo da žurimo s početkom sada kada je ovo potpisano. Ja mislim da niko nije lud da nas bombarduje, ali videćemo da se počne prikupljanje da taj D mora da bude u potpuno iskorišćen, a ne da kažemo sutra nam je dan D a na D+1 znači prekosutra zona 3 je ispražnjena, nego onda je prekosutra je dan D, mora da bude da se dan D pokrene od lepog vremena i jasnog dana i od ujutru da

bi oni mogli u toku dana da verifikuju i da saopšte da je ovo skinuto, onda smo potpuno sigurni, sve to treba imati u vidu. Ja mislim da će i Marijan dati neku dobru izjavu. Svrtiću ja do vas.

Potpredsednik ŠAINOVIĆ

general-pukovnik
DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Gospodine potpredsedniče dugujete mi piće da vas izvestim da je potpisan sporazum. Jel su nešto prihvatili od ovoga? Znači on sa onim ovlašćenjem koje ima.

general-pukovnik
DRAGOLJUB OJDANIĆ,
 Spavajte mirno noćas. Živeli.

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

general-pukovnik
DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Rusima smo predložili, vidiš da ovi tek donose odluku pitanje da li će to tako SB tako prihvatiti, znači on će večeras zasedati kako sam ja shvatio. I ne mogu oni ući pošto je sinhronizacija, mi smo se sve vreme za to i boili ne može ni jedan NATO-vski vojnik ući na tlo SRJ sve dotle dok SB ne donese Rezoluciju svoju, ovo je Nacrt rezolucije koja je prošla kroz G-8. Znači predsednik je sugerirao da to ništa na brzinu ne uradimo, ali postoji jedna tu objektivna poteškoća jer ako Rusi uzimaju onaj deo severno od Prištine, Podujeva i to što je po procenama ovde bilo akd smo vršili analizu najprihvatljivije oni nisu spremni, jedino da dođu sa delom snaga vazduhoplovom, po danu mogu se spustiti na Surčin i neka preuzmu tu prvu zonu da bi mi mogli otpočeti. Ako ima taj plan napravljen, ko zna kad će ovi moji doći sad. Mi još uvek ne znamo ko dolazi, dok oni ne dođu mi se odatle ne povlačimo. To je zadatak br. 1. Ovo je složen posao, nismo mi ko MUP, stane, sedne u autobus i završio posao. Dobro Nešo. Ko Laza⁽²⁰⁾, kaži on je mlađi od nas, nemoj da zajebava. Slušaj jeli više voli orden nego ono, nego orden, to su Klintonove bombone. Priznajem onda kad budeš probo. Pozdravi gde je Laza.

general-pukovnik
DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Zdravo Lazo. Čestitam na tome što ste ih načerali da potpišu kako tako prihvatljivo rešenje. Boljeg nismo mogli dobiti. Volim ja to što tako kažete idemo dalje, zahvaljujući samo stoičkom podnošenju svega izdržalo se. Dobro Lazo. Ajde sa šefom popite po jednu. Živeli.

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Da samo postigli značajan rezultat na vojnotehničkom planu, da je bila jedna apsolutno neopravdana agresija,

Predsednik SRJ
SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Fantastično. To je najvažnije da je ispalo dobro, a sad mi reci molim te je su li prihvatili ono naše? Sve. Odlično. Znači nema vakuma nigde. Jel oni mogu da održe tu dinamiku od 11 dana.

20. Laza – General pukovnik Vladimir Lazarević, prošao vojničku karijeru od komandanta Prištinskog korpusa do pomoćnika NG VJ. Optužen pred Haškim tribunalom za zločine na Kosovu i Metohiji

Kažu da mogu da održe dinamiku od 11 dana. Znači sve je isterano što smo tražili.

Ti si pametan samo sam video da si bio umoran. Da li ste precizirali kad bi mi trebalo da počnemo sa povlačenjem. Šta manje od 24 sata? Inače dobili smo iz Kelna vest da je G-8 odlučila da bombardovanje prestane i da to uputi SB, a kada da li je general Marjanović precizirao kad bi mi trebalo da počnemo sa povlačenjem. A kada je dan D koji treba da počne povlačenje iz zone 3.

..... Sutra treba da počne.

Shvatam. Imaš li još kakvu informaciju da mi daš?

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Ova dvojica idu Amerikanac i Ahtisarijev admiral u Rusiju jer su čuli da Rusi hoće 10.000 trupa da šalju.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Sutra je dan D. Sutra treba da počne povlačenje. Dobro Nebojša. Znači ako oni kasne mi ... Dobro, važi Nebojša. Samo da ti kažem sada sve smo ubacili čak smo ubacili i odredbu nismo vas pokretali, i odredbu da ovi ukoliko kasne se ovo prolongira i da je sutra D+1, kad počinje

povlačenje ono, ubacili smo i odredbu da tada posle 3 sata, zapisano da je terminjšn 11 dan. Isplatila se upornost. E pa tako. Šta je puca se. Dobro, da ne pogine neko.

POVLAČENJE VOJSKE I NARODA SA KOSOVA I METOHIJE

*"Nikad čovek ne stigne tako daleko
kao onda kada ne zna kuda ide."*

Bizmark

* * *

general-pukovnik

SVETOZAR MARJANOVIĆ

Generale Marjanović na vezi.

general-pukovnik

DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Zdravo Marjane i čestitam. Imaš li šta posebno. Da ostane Blaško tu. Dobro. Ne, ne, imamo mi koncept našeg naređenja, samo da se pozove na Plan prema odluci komandanta armije, sva ostala pitanja mogu odavde da se definišu, ja imam koncept naređenja, pošto sutra treba da se krene ja ga mogu noćas poslati. Dobro. Prema planu koga ste zajednički sačinili. Prihvatam Blaško neka ostane, prvo se

naspavaj, pa kad se naspavaš onda kreni.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Jel bilo teško da ovo prihvate? Ali prihvatili su sve. Bitno je da ste vi odlično obavili posao, ja vam čestitam generale.

general-pukovnik

DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Čuo si čestitku predsednikovu, ja se pridružujem još jedanput.

Ajde Blaško čestitam. Sad idemo u nove pobede. Postupite po dogovoru. Ja ću sada pozvati Čurčina da radimo. Biće u toku noći dostavljeno. Evo Marjana na TV pa predsednik hoće da ga sluša.

general-pukovnik

DRAGOLJUB OJDANIĆ,

To ćemo svim jedinicama poslati odmah. To znači isključuje se bilo kakvi sukobi sa ... Jeste li vi o tome diskutovali da ne bude ... Samo dva bataljona. Jedan divizion i jedan bataljon. Razumeo sam te. Sretno i odmaraj.

general-major

SLOBODAN LAZAREVIĆ

Izvolite gospodine generale

general-pukovnik

DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Lazo slušaj molim te, po liniji komandovanja pokušaj da utičeš koliko se može da se bilo kakvo izražavanje raspoloženja, otvaranje vatre odmah prekine. Dobićete naređenje da se ne bi otvarala vatra da izazivamo ove budale. Ali pretpostavljam da i dole toga ima naveliko. Starešine treba staviti na noge da obiđu jedinice i da im kažu da je potpisan sporazum i da sutra počinje povlačenje a noćas će biti samo nalleti avijacije koja neće dejstvovati, a zvanično obustavljanje tri sata 2–3 sata nakon početka izvlačenja prvih delova snaga. Ja ću poslati formalno to.

general-pukovnik

SVETOZAR MARJANOVIĆ

Sad se javio Klark. Pre desetak minuta i on kaže s obzirom da je potpisan sporazum, suspendovana su dejstva ali očekujemo i od vas istu suspenziju dejstava prema OVK jer svet posmatra šta se dešava i već znate njegovu priču. Zamolio da i vama prenesem.

general-pukovnik

DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Takvo naređenje smo izdali onog trenutka kada smo potpisali Sporazum. Takvo naređenje smo već poslali svim sastavima sem ako nas napadnu. Znači suspendovao bombardovanje. Izvesti ga tako

general

VESLI KLARK

Dobro jutro, govori general Klark.

pukovnik

NEGOVAN JOVANOVIĆ

Dobro jutro, govori pukovnik Jovanović iz kabinete načelnika GŠ, generala Ojdanića. Tražili ste da vas ovog jutra zove.

general

VESLI KLARK

Da, jesam. Imam važnu poruku za njega. Njegovi vojnici moraju smesta početi da se povlače i da se duž abanske granice uspostavi prekid vatre da bi NATO mogao da obustavi napade iz vazduha. U redu.

pukovnik

NEGOVAN JOVANOVIĆ

Da, u redu.

general

VESLI KLARK

Kad se najbrže može očekivati pokret jedinica VJ.

pukovnik

NEGOVAN JOVANOVIĆ

Danas popodne će početi pokret jedinica prema planu.

general

VESLI KLARK

Morate krenuti ranije pre podneva, da bi to moglo da se verifikuje.

pukovnik

NEGOVAN JOVANOVIĆ

Učinićemo sve što je u našoj moći da krenu što je pre moguće, ali prema postojećem planu, planirali smo da to bude oko podneva, ali učinićemo sve.

general

VESLI KLARK

U redu. A kada će prekid vatre biti uspostavljen u zapadnom delu Kosova i Metohije?

pukovnik

NEGOVAN JOVANOVIĆ

Gospodine, što se nas tiče, general Ojdanić potvrđuje da je sinoć, odmah nakon potpisivanja Sporazuma, izdao sva neophodna naređenja našim jedinicama da prestanu sa izvođenjem svih dejstava. Sačekajte, molim vas. U isto vreme, dobili smo obećanje s vaše strane da će uticati na albansku stranu, kao i na UČK, da prestanu sa izvođenjem provokativnih akcija usmerenih protiv naših jedinica.

general

VESLI KLARK

Da to upravo i radimo.

*pukovnik***NEGOVAN JOVANOVIĆ**

U redu. Sačekajte. Posebno smo zabrinuti za one jedinice koje se nalaze duž granice sa Albanijom, pa vas molimo da upotrebite sav vaš autoritet da bi ovakva dejstva prestala.

*general***VESLI KLARK**

U redu. uradiću to odmah sada. A vi morate upotrebiti svoj da bi se obustavila dejstva specijalne policije.

*pukovnik***NEGOVAN JOVANOVIĆ**

Da, gospodine, razumemo.

*general***VESLI KLARK**

Zvaću vas s vremena na vreme. Voleo bih da u to vreme budem u mogućnosti da saznam kako napreduju vaše jedinice u povlačenju . Prvi poziv će uslediti u 10 sati.

*pukovnik***NEGOVAN JOVANOVIĆ**

Da, gospodine. Prihvatamo, ali general Ojdanić kaže da ćemo u to vreme biti u fazi vršenja priprema.

*general***VESLI KLARK**

U redu. Učinite sve što je moguće i na najbrži mogući način, jer će u protivnom, bombardovanje biti nastavljeno.

*pukovnik***NEGOVAN JOVANOVIĆ**

General Ojdanić kaže da ćemo se striktno pridržavati potpisanog Sporazuma, pa će sve, što je Sporazumom planirano, biti danas izvršeno.

*general***VESLI KLARK**

U redu. Mi ćemo se takođe pridržavati potpisanog Sporazuma

*pukovnik***NEGOVAN JOVANOVIĆ**

U redu, gospodine. Sačekajte, molim vas. General bi želeo da vas zamoli da dolazak vaših snaga bude sinhronizovan.

*general***VESLI KLARK**

Biće.

*pukovnik***NEGOVAN JOVANOVIĆ**

To bi bilo sve. Zahvaljujem se, gospodine.

*general***VESLI KLARK**

Zvaćemo vas u 10 sati da bi dobili najnovije informacije u vezi sa vašim priprema. Do viđenja.

*pukovnik***NEGOVAN JOVANOVIĆ**

Do viđenja.

Pred VJ je stajala ozbiljna operacija, a to je povlaćenje sa teritorije Kosova i Metohije. Više od sto hiljada uniformisanih ljudi sa tehnikom i opremom trebalo je u narednih nekoliko dana da se povuče sa dela svoje teritorije. Sa njima su krenule i ogromne kolone civila koji su bežali pred najezdom osvetoljubive OVK koju ovoga puta niko nije kontrolisao. Reke ljudi i tehnike slivale su se ka centralnoj Srbiji. Oficiri su selili svoje porodice iz garnizona u kojima su službovali. Neki od njih su treći put prolazili kroz istu golgotu. Patriote koje su pred rat udarale u ratne bubnjeve, čija je muzika krvavo plaćena, povlačile su se zajedno sa napaćenim narodom koji nije znao u šta da veruje i kome. Lideri stranaka na vlasti sa teritorije Kosova na vreme su se obezbedili i bila im je to bila jedinstvena prilika da ovim povodom opravdaju razlog uhlebljenja u Beogradu. Operacija povlaćenja protekla je manje–više uspešno. Ljudi i tehnika su se vratili u porušene kasarne, u gradove bez struje, prelazeći skele i improvizovane mostove. Naravno, oni koji su imali sreće da se vrate živi i zdravi. “Vrhovni komandant” imao je priliku da zajedno sa načelnikom Generalštaba VJ izađe iz mišje rupe na svež vazduh i da počne da deli odlikovanja i činove, po ko zna koji put prevarenoj i napaćenoj vojsci. Za sve vreme rata niko od pomenute gospode nije našao za shodno da ode na prvu liniju i da obiđe one koji ginu, verujući da rade pravu stvar.

*general–pukovnik***NEBOJŠA PAVKOVIĆ***general–pukovnik***DRAGOLJUB OJDANIĆ,**

Evo ovako, oko ove obustave dejstava to je istog trenutka naredeno i obezbeđeno u svim sastavima. Onda sam mu rekao obećano je da ćete posedovati da to isto učini druga strana prema tome svako dejstvo otuda zovemo njega izveštavamo i on je rekao da će on lično preduzeti mere da to obezbedi. Molim te pošto oni to odozgo smatraju to sigurno da me tačno ivate ovi tvoji. Oko 10 će me zvati ponovo ja ću reći da se vrši formiranje da su jedinice u fazi izvlaćenja sa postojećih položaja i formira se poredak, a u 12 sati izvešćemo ga da je tačno počelo neka izvrši proveru i da zvanično skinu. Treba reći da uslovi ratnog stanja nisu suspendovani

za nas sve dok ne izvučemo odozdo će trajati to, prema tome ako treba malo oštrije da se poneko i zatvori. Evo pozdravlja Jovanović pukovnik.

general-pukovnik
DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Evo da kažem da me tražio Klark jutros, insistira oko ovoga obustavljanja bilo kakvih dejstava i aktivnosti, ja sam već onog trenutka kad je potpisan sporazum poslao naređenje, to naravno važi i za deo vaš, mi se moramo uzdržavati sem ako budemo napadnuti, ne može da nam se desi jer će nas opet mlatnuti, on insistira interesuje se kad je spremnost za povlačenje ja sam rekao danas do podne, on kaže poželjno je što pre, ne možemo pre, u 12,00 sati će prva kolona krenuti oni će izvršiti proveru i zvanično skinuti. Nije bilo noćas ništa. Ja sam mu rekao izvolte dato je obećanje a učinite sa vaše strane da drugu stranu jer su dejstvovala sa prostora Albanije. I učiniće on lično da se ta strana primora i druga strana, da ne provociraju, da obustave dejstva u

skladu sa Sporazumom. Mi drugu stranu smatramo njih OVK to su oni. Bili su korektni posle potpisanog, nije opaljena ni jedna. Ima i drugih problema, Rusi zona 3 koju prvo napuštamo, sad intervenišu preko njih, jer je predviđeno da dođu Rusi, jer oni nisu ni utvrdili sastav snaga a već imaju varijantu koju je Klark i društvo predvideli. A intervencijom neka se spusti 1–2 aviona da bar simboličan broj ruskih snaga, želeo bih da oni prvi uđu, mada nisu položili ni u čemu ispit, sram ih bilo, tek donose odluku, umesto da su imali rešenje unapred. To znači da se nisu ni pripremili da oni svojim snagama učestvuju na teritoriji Jugoslavije.

* * *

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Gospodine generale, ne znam da li ste dobili poslali smo vam na ličnost jedan dokument u kome tražimo da iz ministarstva.

general-pukovnik
DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Danas kreće ekipa, ja sam noćas zvao, sinoć zvao ministra gospodina pošto ja nisam imao ni jednog trenutka da odredi ovoga načelnika Uprave za statusna sistemska pitanja, predstavnika Pravne uprave, personalci i građevinari. To će biti sve razoružano, to će biti civilna uprava i nađi ovog Bojovića. Tebi je sad najvažnije ovo oko vojske. Ovaj civilni sektor to pusti. Ispoštujemo ovaj rok.

* * *

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

general-pukovnik
DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Pavke proverio sam kreće general Ristić iz Ministarstva odbrane sa ekipom kompetentnom, prema tome pritisni ih tamo da to sve razreše u meri kojoj se može.

* * *

Predsednik SRJ
SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Dobro jutro generale. Jeste se naspavali.

general-pukovnik
DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Probudio me je Klark. Hoće da čuje jesu li obustavljena dejstva. To sam potvrdio i tako i jeste, osim onoga što predstavlja veselje i raspoloženje naroda u jedinicama isto. Drugo rekao sam mu mi za drugu stranu ne možemo garantovati, niti je to u našoj moći ni u kompetenciji. Druga strana je obećala da će preduzeti kod OVK i da ne dejstvuju sa teritorije Albanije. Rekao je da će sa svoje strane učiniti sve i vidim da je i Klinton se obratio i rekao je da i interesovao se za vreme početka povlačenja, rekao sam da smo u skladu sa Sporazumom spremni

početak izvlačenja prvog ešalona će biti u 12,00 časova. Čuo sam se sa Pavkovičem 2–3 puta, on potvrđuje da je spremnost.

Predsednik SRJ
SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Sad nije čak ni aktuelno ovo pitanje da se ne dejstvuje po rejonima prikupljanja snaga izvlačenje jer je obustavljeno bombardovanje potpuno. Bitno je da se sve mere uvek preduzmu.

general-pukovnik
DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Zvao me je ponovo u 10,00 sati, sad će da me davi non-stop da mu kažem kako idu te pripreme u kojoj su fazi a u 12 sati kad bude početak kaže mi ćemo to proveriti iz vazduha.

Predsednik SRJ
SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Oni onda treba da objave da je bombardovanje zvanično suspendovano. Oni hoće da isteraju svoju proceduru, ali nema tu nikakve opasnosti, svi ćemo da držimo što smo se dogovorili.

general-pukovnik
DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Ja sam ovo intervenisao ovo kod ovih Rusa jer sad imamo jedan problem koji stvara vakum. Vidite da oni još većaju traže konačnu odluku Rusa, Jeljcina, a ja sam dao u ovom telegramu koji je poslat i da se čuje sa ovim našim izaslanikom neka barem pošalju sa dva aviona da slete na prištinski aerodrom i da prvi Rusi to bi nam bilo najvažnije. Da prvi Rusi uđu u taj prostor koga mi prvo napuštamo. To bi bilo, zamislite vi oni uopšte nisu računali unapred nego donose odluku kada snage treba da izvrše posedanje. Oni su mogli imati u pripravnosti deo snaga na svojim aerodromima i gotovo. Pitanje je šta će Jeljcin da usvoji.

Predsednik SRJ
SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Pa ćemo da kažemo šta su Rusi, sram ih bilo. Oni se brukaju iz dana u dan. Ako

ne pošalju 10.000 onda su bedni. Generale koliko nam je poginulo ljudi u ratu sada evo sa jučerašnjim danom.

general-pukovnik
DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Sa današnjim danom ukupno je poginulo 462 čoveka. Oficira 50, podoficira 34, to je 7%, vojnika 37%, rezervni sastav 136 ili 29%. E ovo nisu uspeli ostalo 71 to je 15% po kategorijama tako da nije rasčlanjeno.

Uglavnom kreće šiptarsko–terorističkih snaga negde do 35% od ove cifre, a ovo ostalo je manji je procenat, ali da ne baratam sa ciframa koje

Predsednik SRJ
SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Ja imam podatak da je poginulo 114 policajaca, 462 vojnika. Nama je poginuo jedan promil za ceo rat. Jer ako imamo 400.000 ljudi to je jedan na hiljadu, jedan promil za sve vreme rata za 77 rata. To treba da uđe u anale vojne nauke. Ja ne znam koliko je po vojnim pravilima, šta kažete 1%.

general-pukovnik
DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Imamo ovi vanredni događaji, to je posebno, te gubitke posebno vodimo. Oni su posebno 68 ljudi. Mi vodimo kao vanredne događaje, a oni su praktično u ratu poginuli. Imamo smrtno stradali 68. Sva prava ovi nesretnici moraju ostvariti isto kao i ovi zato da nije bio tu gde je bio ne bi bio izložen opasnosti.

Nema posebno potrebe da se vidimo, sutra oko ovih obeležja proslave Dana Vojске oko odlikovanja. To će se održavati u Narodnom pozorištu. Sat i 33 minuta traje program. Ja sam bio sklon da bude u Topčideru, ali Sava–centar daje veći nivo.

general-pukovnik
BLAGOJE KOVAČEVIĆ

Ja sam sa drugarima skupili smo se jutros u 9,00 č i ovaj proces danas počinje, planiramo, organizujemo i pratimo. Znači ja sam na starom mestu. Ja ću danas ostati sa dogovorom sa Marjanom da ispratimo, važno je da krene. Sve će ići po planu, mi ćemo njima na vreme najaviti, nema potrebe da nas oni požuruju, mi hoćemo da to planski odradimo. Trebalo bi mi 3–5 oficira sa znanjem engleskog jezika. To će nam najveći problem biti.

Predsednik SRJ
SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Generale ova 462 pripadnika Vojske što su poginula da li imate predstavu o njihovom nacionalnom sastavu. To nemamo nikakav podatak. Jer tu je bilo i Mađara, ja neću da ulazim ni u kakve, jer hteo sam da imam predstavu jer nešto se politički treba da naglasi a nešto ne. Ako neko ima spisak to nije veliki spisak za jedno vreme, koliko mu treba vremena. Javiću se ja vama. Neka javi za jedan sat Šušiću.

Potpredsednik
ŠAINOVIĆ

Jel su ovi naši počeli proceduru. Kakve su informacije sa terena? Znači ovaj plan jel su konačni tekst poslali. Znači od 12,00 č počinje povlačenje, jel očekujete neke probleme sa vaše strane?

general-pukovnik
DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Ne. Malo su specifičnost, što smo mi predvideli tu oblast taj deo posebno na severnom delu, i više srpski, da dođu Rusi i ja sam intervenisao. Nema još konačnu odluku. Sve je to kod njih hipotetično od 2–10.000, Jeljcina treba da odobri, znači oni nisu uopšte ni planirali da dođu čim nisu pripremili snage barem vazduhoplovom da ih prebaci ovamo, predložio sam da to učine pošto je aerodrom preko dana može se koistiti dole, može se Prištinski koristiti preko dana. Neka dovedu koliko–toliko.

* * *

general-pukovnik
RISTO MATOVIĆ

Dao sam oni rade, jedan kratak pregled u kome će stajati to, pošto imamo jedan broj onih koji, nemamo ni ime ni prezime, stavili bi u ostale tako sam rekao i da dole objasnimo da će se to utvrditi tako, utvrđivanje podataka.

general-pukovnik
DRAGOLJUB OJDANIĆ,

U 12 sati nazovi dole proveri jel ovaj pokret ako bude trebalo da se izvesti Klark ili neka zovu, ali bolje bi bilo da se izvesti. Pozovi Pavkovića. Dođi ti kod mene odavde ostvaruj veze prvo sa Pavkovićem ili pukovnika Jovanovića.

* * *

general-pukovnik
RISTO MATOVIĆ

Gospodine generale ja sam razgovarao sa Kovačevićem ali on kaže da je sačinjen plan da se krene u 1,00 č i kaže da su oni o tome obavešteni. On će faksom dostaviti taj plan pa ćemo ga imati. Znači neka ide po planu, da ga ne požurujemo ja i Jovanović, neka ide po tom planu. Evo unose mi upravo ovaj plan.

* * *

Nevolju za Slobodana predstavljao je sam politički marketing koji je trebalo sprovesti prema sopstvenom narodu. Za njega su mrtvi bili goli promili i obične cifre. Očekivao je mnogo više od Rusa, a dobio skoro ništa. Bio je strašno ljut na njih, a nije smeo ništa da im kaže. Pošto nije shvatao svoju situaciju kakva je ona bila, iluzorno je bilo očekivati da shvati u kakvim je teškoćama bila Rusija u to vreme. Na njenom čelu se nalazio ostareli, bolesni Jeljcina. Neodlučan i okružen ljudima koji su više vodili računa o svom, a manje o ruskom interesu, Jeljcina nije bio sposoban da bilo šta uradi što bi popravilo Miloševićevu pozici-

ju. Kakva je anarhija vladala u to vreme u Rusiji najbolje govori činjenica da je akcija dolaska njihovih trupa na Kosovo bila potpuno nepromišljena, haotična i bez znanja svih struktura vlasti u Moskvi. Drugo se nije ni moglo očekivati od zemlje koja je bila pred bankrotom, zaglibljena u sukobima u Čečeniji, i u redu za pružanje zapadne finansijske pomoći. Bila je to samo bleđa slika nekadašnje moćne vojne i političke mašinerije koja je drmla Azijom i dobrim delom sveta. Zahvaljujući staroj slavi, rusofiličnosti naših političara i bezizlaznoj situaciji u kojoj smo bili, sve oči bile su uprte u pravcu Istoka. Setimo se samo patriota po profesiji, kakav je bio Milovan Bojić i njegovog “njet” koje je izgovorio sa stepeništa jedne od beogradskih zgrada izbezumljenom narodu. To “njet” je imalo i svoju cenu koja je naplaćena u švajcarskim francima i pohranjena na “drugovom” računu hiljadama kilometara daleko od Jugoslavije.

DOLAZAK RUSA NA KOSOVO

“Malo je prijatelja čoveku više je njegovoj imovini.”

La Rošfuko

12.06.2000. god.

Ambasador MILOŠEVIĆ

Dobro veče. Tek smo na početku obnove vojske. Prevariše me da se ponovo vratim u ovo bio sam inače dobro ja u privredi, imao sam nekoliko godina ovako lakšeg života, ali sad opet. Jedino što dobijate dobre instrukcije, slušao sam vaš razgovor pa sam vas razumeo mnogo dobro.

Ja sam hteo sledeće: Evo moj drug tu vaš predstavnik čeka i dalje sad me je zvao verovatno ću ja morati da učestvujem u tome da se potpiše taj vojno–tehnički sporazum među nama i njima. Ali jel imate vi tu nešto kao ideja da se to učini u Beogradu, da bude brže. Između Jugosalvije i Rusa, ako bude trebalo. Ja bih samo sledeće molio da tu na tom mestu ima neko sigurnostalno dežurni, a da ja mogu nekog od vas nadležnih kontaktirati da bismo mogli ako bude potrebe da se

general–pukovnik

DRAGOLJUB OJDANIĆ

Preko ovog telefona tu ćemo obezbediti da se uvek, ima tim non–stop, preko cele noći, imam moje pomoćnike, ja ću tu spavati gde i spavam. A šta se to iskomplikovalo?

Ambasador MILOŠEVIĆ

Ja baš znam prema nekim novinskim tu vestima ovaj se vratio Telbot ovde i ponovo su počeli neke pregovore, tu ima i tvrdih i manje tvrdih izjava kao legitimno da i Rusi budu prisutni, ali izgleda da ih ozbiljno ih to pogodilo da oni tamo budu prvi. Dobro to štampa još više muti, i ove agencije. Kolona, dolaze oće Rusi prvi, hoće ovu zonu, hoće onu, ne može ujedinjeno komandovanje, sa ruske strane ne

može da bude ujedinjeno.

Čujem izjavu pre 15 minuta ministra inostranih poslova kaže moraće naći rešenje koje neće dovesti u pitanje stabilnost general–pukovnik

DRAGOLJUB OJDANIĆ

Evo navodno ovi su dole krenuli iz Makedonije i dočekala ih snajperska vatra ovi NATOVCI. Tamo su nam ubili kapetana kad smo bili na pregovorima. Slobodno se pozovite ako treba da se izvrši neka konsultacija.

..... (?)

Predstavnici Blera, informacija da su naredili Xeksonu da pod hitno u toku noći kako god zna i ume uđe u prostor ovamo da preduhitri ove otuda. Jednostavno da izazovu neki incident. Samo da znaju da ovi hoće pre njih da uđu. Ali oni spremaju desant da slete pre ovih u Prištinu.

general–potpukovnik

SPASOJE SMILJANIĆ

Evo mene i generala Grge ovde na Surčinu. Za sada otud nema nikakvog polaza a ako budu pošli za tri sata mogu biti ovde najranije. Dole kako teku stvari odozdo i ovi što idu odozgo to verovatno znate. Oni dole su stigli do general Jankovića došlo je do nekog konflikta i tu su stali. Navodno da će da krenu ponovo u 00,01 da li će krenuti ne znam. Ja vam predlažem da mi odemo u naše prostorije, a general Petrović na OC uvezan na sistem najave i prijave i preusmeriti ih da idu pravo dole, dole se može sletati u uslovima noći i nije bio problem uopšte vreme dolaska podataka. Nedaju im prostor vazdušni, ako im odobre Petrović je na vezi, ja ću biti u kancelariji predlažem da Grga isto ide u kancelariju. On će nas zvati ako bude trebalo.

Onda je na scenu stupila Miloševićeva taktičnost koja je uvek bila jednokratna i merila se vizionarstvom u danima, a ne u godinama. Ponovo je rešio da zavadi Istok i Zapad, ne razmišljajući da je Rusija već kupila natovske čizme i da samo čeka priliku kada će ih obući. U privatnim razgovorima daleko od Saveta bezbednosti, u koji se Slobodan samo nekoliko dana ranije kleo, potegnuto je pitanje dolaska ruskih trupa. Kada se uzme u obzir da je Rusija u Partnerstvu za mir, da je u ogromnim dugovima, da i sama ima rat na svojoj teritoriji, onda se celokupna drama oko dolaska šačice Rusa na našu teritoriju pre mogla podvesti pod Miloševićevu maštu nego pod ozbiljnu diplomatsku akciju u kojoj bi posle rata Rusi imali glavnu ulogu. Predsednik Jeljcin, rastrgnut između stare slave i godina koje su odavno izbrisale i najmanju mogućnost da njegov autoritet ima neku važnu ulogu u međunarodnim odnosima, donosi katastrofalnu odluku i po sebe i po nas. Šalje na Kosovo nepripremljene vojnike, koji su usiljenim maršom i pod dejstvom alkohola na opšte iznenađenje Zapada i sveopštu radost Srba, iz Bosne stigli na granicu na jugu Srbije. Svetska diplomatija činila je sve da ne dođe do sukoba između snaga NATO i ruskih trupa. Usledila su izvinjenja ruskog ministra inostranih poslova zapadnim kolegama. Milošević je sve vreme

znao da je to jedan taktički potez koji posle nekoliko dana neće imati nikakvog uticaja na tok istorije na ovim prostorima. Majstor da od mrvice napravi virtualni komad, Milošević i njegova televizija su maksimalno eksploatisali dolazak malobrojnih Rusa na prištinske ulice.

Predsednik SRJ
SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Generale molim vas bilo je nekih slučajeva kad se kreću pojedine jedinice, to naravno Pavković izvanredno radi, ja sam vrlo zadovoljan kako on radi, ali kažite po dubini neka Laza kaže da svaki komandant, svaki komandir, svake jedinice stanovništvu kaže: "Tu smo, dolaze snage UN, nema našeg odlaska pre njihovog dolaska" jer video sam u Prizrenu PVO je krenuo i onda kažu mi odosmo, a vama šta da Bog da itd.

Nema PVO šta da radi, bombardovanja nema i ne treba da prave takve komentare. Preduzmite malo mere da ovi naši ljudi koji su se stvarno herojski borili sada da ne prave neku štetu.

general-pukovnik
DRAGOLJUB OJDANIĆ

Da vam kažem ja sam to već učinio kad sam se čuo sa Markovićem.

Predsednik SRJ
SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Evo ovi političari javljaju odozdo, predsednik opštine, onaj mali prodo svoj stan opštini za 650.000 pa pobego. Ja ne mogu da zaradim 65.000 maraka, on prodo za 650.000 maraka. Važno je da se stanovništvu naredi da svaki komandir i svaki kontakt sa stanovništvom, da se stanovništvu kaže, bezbednost vam se garantuje ništa ne brinite pod UN sve će da funkcioniše. Da ne bude ovo, evo tu smo, Marković je dao vrlo dobar intervju. Gledao sam ga na TV. Lepo je govorio i Laza i danas su bili dole, ja sam Vujovića poslao da razgovara sa njima svima da im objasni ovaj sporazum da se ne brinu i uopšte građani na pijacama, sve funkcioniše, radi, nego ja mislim da je nekoliko tih lokalnih političara koji su se nakrali para, podigli su sirotinju ispred sebe jer ne znaju kako oni da pobegnu sa Kosova sa tim parama koje su pokrali. Guraju sirotinju ispred sebe, pa kako krenuo narod, pa oni s narodom. To su ti lopovi, rekao sam Vlajku svakoga koga nađe od rukovodstva opštine ko je krenuo da privede stražarno nazad da se ne mrda. Prema tome neka i vaša linija bezbednosti neka se niko ne pomeri sa svog radnog mesta.

Jesu li Rusi stigli u Prištinu? Koliko im treba?

general-pukovnik
DRAGOLJUB OJDANIĆ

Nisu još. Oni su prošli ovamo Kuršumliju jer su se zadržali tamo iznad Niša. Sporo su išli. Dok su tankirali, pili u kafani, malo su pod gasom. Ovi navodno posle pona noći, imaju problema ne mogu da uđu. Gore problema ima velikih, ne dozvoljavaju ovima let, niti daju saglasnost ni Madarska ni . Rusima. Ne daju saglasnost,

ne daju ni Bugari i nisu još krenuli. Mi smo 9 sati bili sa 15 autobusa i 10 kamiona i sa pratnjom i jednom i drugom policijskom da tu kolonu sprovedemo dole. To što bude iskrcano iz aviona, ali smo im rekli idite na prištinski a. i on je osposobljen i možete se spustiti u noćnim uslovima i u Prištinu, e sad oni tamo, ja sam se čuo i sa ambasadorom zategli su odnose.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Što oni ne lete, šta se njih tiče da li im ovi daju dozvolu. Hoće Bugari da ih gađaju?

general-pukovnik

DRAGOLJUB OJDANIĆ

Iz Engleske imamo jedan izvor koji je javio da je malo nenajavljeno da se podignu B2 koji može eventualno izvršiti neku intervenciju ako dođe do onoga čina koji oni ne žele da urade Rusi, jer su sada poraženi time što prvi Rusi ulaze. Oni su već ušli na Kosovo. Samo iskreno, to je mirovna snaga ali ... Ko zna šta sve ovi ludaci mogu da urade. Kad su krenuli na zadatak oni su zadatak trebali da izvrše i gotovo.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Ja sam planirao da se sutra vidimo negde između 10 i 11č. Jeste li vi spremni? Ovo naredite odmah.

..... (?)

Generale, zdravo još jednom. Evo vidite, mi smo Mihailo se vratio iz Centra i doneo jedan nacrt vojno-tehničkog sporazuma između ministarstva odbrane i Savezne Republike Jugoslavije o uvozu i boravku specijalnog vojnog kontingenta na teritoriju Kosova. To ima četiri strane, naslove ne menjati, oni sad čekaju da mi se izjasnimo o tome, ja mislim da mi to vama faksom direktno to pošaljemo tu. Kako vi kažete? To je znači sporazum koji u preambuli kaže da je u skladu sa članom 7. Rezolucije i radi se o saradnji dveju strana o uvozu i boravku specijalnog tog kontingenta, pa se onda kaže u članu 1. da vlada naša se slaže, prihvata da se i da su državni organi saglasni da obezbede razmeštaj i operativnu delatnost tih snaga i da izvršavamo obaveze koje proističu iz ovog sporazuma. U članu 2. se definišu neki pojmovi na kojima se svi slažemo, ima tri pojma, strane, znači pravna lica koja su potpisala, onda specijalni vojni kontingent ruske federacije, ona ga zovu CVK. To je znači ona vojna formacija koja koja se locira na našu teritoriju, ali daje sa naoružanjem, vojnom tehnikom i svim potrebnim rezervama m/s koja pokriva određenu teritoriju zemlje jer su granice definisane. Zatim se kaže još treći pojam snage strana konflikta, sve naše vojne komande, vojna policija, rezerve i obaveštajni organi a isto tako sve formacije ovih Albanaca, znači strana konflikata. U članu 3. se kaže cilj toga sporazuma da se uspostavi dugotrajni prekid neprijateljskih dejstava i kontrola izvršavanja Rezolucije. Kontrola prekida vatre, garantiranje izvođenja i sprečavanja povratka na Kosovo onih snaga koje nisu predviđene članom 6. priloga 2. Rezolucije. Onda razoružavanje svih nelegalnih formacijskih uključujući OVK,

stvaranje bezbednosti za izbeglice i raseljena lica, zatim obezbeđenje društvene sigurnosti i poretka posle dok se odgovornosti za vršenje tih zadataka ne može da preuzme na sebe međunarodno građansko, civilno, ostvarenje nadzora na razminiranje teritorije zone odgovornosti. Izvršavanje prema neophodnosti, prema potrebi obaveza za obezbeđenje pogranične kotnrole i poslednje obezbeđenje zaštite i slobode kretanja svojih snaga građanskog, civilnog u zoni odgovornosti. Zona je u severnom delu.

general-pukovnik
DRAGOLJUB OJDANIĆ

Ovo je do sad dobro, nema zadatka obezbeđenje pune sigurnosti i bezbednosti građana pripadnika svih naroda i verskih zajednica. To mora biti prvi zadatak. Pune sigurnosti lične i imovinske građana svih nacionalnosti bez obzira na veru, veroispovest i etničku pripadnost. Da li se slažete?

.... (?)

E sad da vam dalje pročitam. Član 5. Razvijanje CVK će proticati u skladu sa lokalnim vlastima SR Jugoslavije. Početak razvijanja srednje grupe CVK će biti sinhronizovan sa početkom razvijanja drugih kontingenata međunarodnog vojnog prisustva. Dalje razvijanje CVK će se događati po saglašenoj dinamici dvema stranama, mi i oni. Za obezbeđenje sletanja aviona vojno-transportne avijacije jugoslovenska strana daje aerodrome u rejonu Beograda i Slatine. Jugoslovenska strana će za vršenje istovara i utovara naoružanja, m/s, železničke stanice u mestima razmeštaja. Konkretno stanice će biti definisane u saglasnosti sa mesnim vlastima. Jugoslovenska strana će ukazivati pomoć u snabdevanju kontingenta elektroenergijom, hranom, pitkom vodom, tehničkom vodom po cenama koje usaglase strane. Član 6. U skladu sa obavezama, vlasti Jugoslavije razumeju i shvataju i prihvataju, slažu se s time da kontingent bude razmešten i da dejstvuje u predelima zona imajući ovlašćenja da preduzima sve neophodne mere za uspostavljanje i podržavanje bezbednosti za sve građane Kosova. Član 7. CVK i njegovi pripadnici neće snositi odgovornost na užtrb državne ili privatne imovine koji bude nanet.... zadataka povezanih sa realizacijom sporazuma, neće biti podležni i sudova SR Jugoslavije u bilo kom aspektu. Materijalna šteta koja bude naneta jugoslovenskoj strani kod poraza CVK regulisaće se. Član 8. Ne dovodeći u sumnju ni jedan od stavova, strane su se saglasile da smatraju da je komandant CVK ima pravo punomoćja da traži premeštanje, izvođenje ili predislokaciju određenih snaga strana konflikta, vojne tehnike, naoružanja, a takođe prekid vršenja raznih preduzimanje raznih mera koje po mišljenju komandanta CVK predstavljaju potencijalnu opasnost i realizaciju njihovih zadataka ili druge strane. Silama strana konflikta onim snagama strana konflikta koje ne ispunjavaju zahteve o premeštanju, odnosno izvođenju ili predislokaciji ili koje nisu prekinule vršenje mera koje ugrožavaju ili koje potencijalno ugrožavaju posle dobijanja odgovarajućeg zahteva od strane CVK mogu biti i prema njima znači primenjene sve odgovarajuće mere uključujući i korišćenje tih neophodnih mera s ciljem obezbeđenja stavova izloženih. Član 9. Za obezbeđenje ispunjenja obaveza

prema SR Jugoslaviji i saradnje s međunarodnim organima i da imaju punomoćje od strane SB UN komandant CVK je ovlašćen da ukazuje pomoć tim organima. Član 10. Za realizaciju ovog sporazuma stvara se zajednička komisija za isključenje ovog sporazuma biće formirana posle razmeštaja specijalnog vojnog kontingenta na Kosovu po odluci strana u konfliktu. Član 11. Sporazum stupa na snagu danom njegovog potpisivanja.

general-pukovnik
DRAGOLJUB OJDANIĆ

Evo samo da se konsultujem sa generalom Kovačevićem. Ja mislim, nas dvojica smatramo da je to sve vrlo korektno i usklađeno sa onim njihovim sa ovom nesrećnom američkom stranom. Ako oni samo to vama prihvate. Pošaljite vi to. Nama je u interesu da se ova operacija što pre odvije, a ovde smo videli upoređujući, pošto je Kovačević bio na ovim pregovorima, ja znam potpunu sadržinu i već postignutost potpisanog sporazuma, to nema odudaranja, naprotiv neke su stvari povoljnije rešene tim pre što se stvara mogućnost Rusima da imaju svog komandanta a ne ulazite u to da li je on potčinjen ili kome je potčinjen. Nije potčinjen NATO—u nego sigurno pod onim predstavnikom ovlašćenim SB u organizaciji UN generalnog sekretara. Ništa tu po nama nema sporno. Ako treba da pustimo neki faks neki telegram ili nešto. Nama je stalo da se to potpiše i pristupi realizaciji, zona je onakva kako smo mi i insistirali potpuno prihvatljiva.

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Sad je maršal kod predsednika. Vi ste dobili, odnosno preveli.

general-pukovnik
DRAGOLJUB OJDANIĆ

Bitno je da se oni izbore da dobiju onu zonu koju su, onu liniju koju su označili. Dobro je. Hteo bih da se uhvati patrijaršiju, Peć bilo bi dobro ali pošto će patrijaršija biti šticeana sa našim snagama na osnovu ovog sporazuma onda je sve to prihvatljivo. Jer svi ti kulturno—istorijski spomenici biće obezbeđeni našim snagama bilo MUP—a ili vojske. To mora da se utvrdi tačno kriteriji šta oni priznaju za kulturno—istorijske spomenike koji su po nekim međunarodnim kriterijumima priznati. Bitno je ako uspemo da zadržimo samo narod da ne dođe do jedne totalne erozije, povlačenja onda bi sve to komplikovalo, a ovi monstrumi koji su uzeli velike pare već davno obezbedili sebi utočište vamo u unutrašnjosti Srbije sad pod plaštom sirotinje i njihovom zaštitom oni kreću maltene na čelu sa njima. Ti Srbi na Kosovu, ja sam 8 godina službovao na Kosovu, dobro znam kakvi su. Bre 40 godina smo mi a ovoj našoj generaciji došlo da ispravljamo mi gubimo Kosovo po njihovom a 50 godina, famozni Ustav 1974. koji je ukopao nas.

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Ja sam na TV na jednom kanalu rekao: Šta vi znate o tome, znate vi da su posle donošenja Ustava takvi bili odnosi da ministar unutrašnjih poslova Srbije nije mogao da ode na Kosovo bez pismene saglasnosti MUP. Oni čute.

*general-pukovnik***DRAGOLJUB OJDANIĆ**

Krivi oni naši Srbi i Crnogorci koji su sedeli u foteljama i čuvali svoje stolice i udvarali se Šiptarima a tad je bila mogućnost da se to dok je i Tito bio živ da se reši na pravi način. Bićemo u vezi.

*general-pukovnik***NEBOJŠA PAVKOVIĆ**

Nema nekih problema, osim te gužve koja je na putevima, pokušavamo da saniramo to evo sad tek se angažuju ovi organi MUP-a da regulišu taj saobraćaj. Najveći je problem što se kasni sa dolaskom ovih snaga u

Metohiju. Nemci kasno dolaze, tek danas ako uđu Nemci i Francuzi jer teško je posle izvršiti posle primopredaju. Ovo je treći dan.

*general-pukovnik***DRAGOLJUB OJDANIĆ**

Treba u pisanoj formi Nešo da se dostavi i da se kaže da nismo mogli da realizujemo potpisani plan, povlačenje usled kašnjenja. Tako da se oni ne vade da smo mi zakasnili umesto 13 dana da smo.

*general-pukovnik***NEBOJŠA PAVKOVIĆ**

Pišemo mi njima i znaju oni to. Ovi Rusi su dole znate kroz Kosovo Polje na aerodrom, ima nekog nagoveštaja da Englezi pripreme neku jaču jedinicu da bi došla tu da ih malo kao poklopi. Ali neka oni rade šta hoće. Drugo što se naših jedinica tiče ide to po planu, mi ćemo disciplinovati to sve tu maršutu na svim pravcima u ovim centrima gde dolaze održani su sastanci sa načelnicima i opštinarima i ostalim strukturama, ovo smo dobili onaj vaš zahtev, ne znam da li možemo čelne ljude mi da vraćamo i da jurimo tamo po Kosovu ali gde se naiđe na njih oni će biti vraćeni. Došao je izvršni odbor SPS-a kompletno. Dolaze kod Bakija su sada i neka se oni bakću sa tim. Mi naše čelne ljude držimo na svojim pozicijama da ne bi neko na njih stavio primedbu, a oni videćemo šta možemo da uradimo. Ja mislim da oni koji su hteli da pobegnu, oni su već otišli tu nema dileme. Vi znate gde oni imaju kuće. Mi nećemo dozvoliti nigde povlačenje dok oni ne dođu.

Ambasador MILOŠEVIĆ

Gospodine generale, celu noć su razgovarali, ne daju ovi. Oni zahtevaju da Rusi odu, da se povuku. Ovaj politički korak koji je od nas.

*Predsednik SRJ***SLOBODAN MILOŠEVIĆ**

Da ostanemo pri onome u 10,00 č. Čekaće vas neko da vas uputi. Ovde u Užičkoj.

* * *

.... (?)

Generale, dobar dan dodatna sitna informacija, ovaj Telbot zamenik državnog

sekretara leti sad za Mekdoniju sa trojicom generala biće i neki Rus general. Drugo on se poziva u tim pregovorima na ovaj sporazum što smo mi zaključili, mi nemamo taj sporazum pa naredite nekom da mi pošalje to. Kaže da Telbot u tom sporazumu ima politički zaključak navodno njih je Beograd opunomoćio i zato oni mogu da tu ne daju Rusima ono ili ovo. Ja sam to odbacio i rekao da u njemu nema nikakvih političkih zaključaka to je samo vojna dinamika povlačenja, a da nisam video to, pošaljite mi to faksom, 9379555.

general-pukovnik
DRAGOLJUB OJDANIĆ

Vi osmisлите zajedno da dadnete mi tačno zamisao organizacije protokola, kompletnog protokola. To ne možete praviti nezavisno od ovoga što ima u Sava-centru. Slušaj Nole, ja ništa dok ne vidim konkretno i sadržaj na papiru i planu i provedeno u praksi. Ja vidim kad se pusti nešto sa poverenjem da i ima korekcija u ovom planu što je intervenisao predsednik Milošević ja ću doći da vam to pokažem da se iskoriguje na vreme i da ovo napravite kao što vojska pravi izveštaj nek ostane ovako, a ubuduće ćete raditi kako vojska pravi plan na dve strane a ne na 10 strana i time forma zagarantovana a suštine nema. Jes, a ovo što ste ugradili to je sramota. To sinoć da si mi bio ovde ne znam, sve što ne vidim to ... Taj ko ti je radio taj plan mora ... U 13,00 č a ovo ću da šaljem da se vi izdogovarate vezano za sprovođenje ovog plana ja ću da pišem govor nažalost moram i onu čestitku. Govor moram potpuno preraditi, znači šaljem ti Vlajkovića i njegovog protokolistu. Ako treba pozovi iz Sava-centra ko vodi protokol da dođe da mi date potpunu koncepciju koji je to broj ljudi koji će biti angažovan, angažovanje MUP-a i vojne policije i kako ćete regulisati pitanje ko tamo ulazi da zna čovek da ima pravo tamo da uđe na onaj koktel, ovaj primem će biti u 18,00 časova 15. u SIV-u, hor koji će otpевati himnu, posle će se obratiti predsednik, svakako bi ja trebao da kažem neku reč, da vidimo kako ćete da obezbedite da Sava-centar bude pun. Pored zvaničnih pozivnica kako će se ostalo popuniti.

general-pukovnik
DRAGOLJUB OJDANIĆ

Ja sam sad bio kod predsednika oko ovog Dana vojske i regulisanja svih tih pitanja evo ovako stoji situacija, najkraće. Nema sinhronizacije između one druge strane i Rusa. Celu noć su i ceo dan oni vodili neke pregovore i nisu se uopšte dogovorili. Oni ne daju ovaj sektor ponuđeni od linije Istoka, prema Istoku pa do Prištine i ka Istoku, južnoj Srbiji, Mađari ne daju prelet preko njihove teritorije, čeka se sad politička odluka dva američka predsednika. Navodno Englezi su najavili da preko Uroševca preko dana treba da dođu oni na Slatinu. Kako će oni razrešiti to je njihova stvar mi zaista tu ne možemo uticati ali što se tiče vremena našeg izvlačenja onoliko koliko budu prolongirali njihov dolazak u preuzimanju zone toliko mi moramo prolongirati naše palnove. U 16,00 č treba da dođu Nemci u onaj prizrenski deo, ovi su jutros u 07,00 sati preuzeli onaj deo kod karaule Dunavo i kod Glavočice pumpe a u 05,00 sati jutros je izvršen jedan manji desant helikopterima

u Kačaničkoj klisuri pošto nisu bili sigurni za obezbeđenje komunikacija jer već ispoljeno dejstvo, šiptarskih snaga. To vam je trenutno situacija. Rusi se samo mogu pomeriti odatle, teraće ih gde će ko da sedne i verovatno da neće prihvatiti ono što smo mi predložili i što su Rusi prihvatili i zašto su se borili.

Vanredno stanje je i dalje trajalo, pa su i mediji u nesrećnoj Srbiji bili veoma oprezni u davanju ocena i prenosa saopštenja i opozicije i vlasti. Urednici su bolje nego iko u Srbiji znali kako je prošao njihov kolega Slavko Ćuruvija. Nije bilo nikakve sumnje da je njegovo ubistvo naručeno i izvedeno uz pomoć tajnih službi Slobodanovog i Mirinog režima. Tako je nedeljnik "Vreme" tih dana preneo saopštenje stranaka i njihovih lidera, iz kog se vidi da o istoj stvari govore različito, što je bio prvi vesnik burne godine koja je pred nama.

Socijalistička partija Srbije

DOKUMENT ČUVA INTEGRITET I SUVERENITET SRJ

Socijalistička partija Srbije je podržala plan za rešavanje kosovske krize izaslanika Rusije i Evropske unije Viktora Černomirdina i Martija Ahtisarija, uz ocenu da taj dokument donosi "postizanje mira i zaustavljanje zločinačkog bombardovanja" i istovremeno čuva teritorijalni integritet i suverenitet zemlje. "Ovim dokumentom potvrđuje se i čuva teritorijalni integritet i suverenitet naše države, a rešavanje problema na Kosovu i Metohiji se prenosi u UN, čime se potvrđuje uloga te najviše svetske organizacije, u skladu sa njenom Poveljom", saopštio je Izvršni odbor SPS-a. "Jedinstvom naroda, građana, političkih stranaka, rukovodstva, herojskom borbom vojske i policije, odbranili smo slobodu, dostojanstvo i čast našeg naroda od višestruko vojno, politički i tehnološki nadmoćnog neprijateja NATO-a, koji je izvršio agresiju na našu zemlju sa ciljem da poništi naš suverenitet i teritorijalni integritet, suprotno svim normama međunarodnog prava", navodi se u saopštenju.

SPS je saopštio da, "polazeći od toga da je najveća vrednost zaštita naroda i države", podržava dokument "koji predstavlja osnovu za mir", kao i da će na osnovu takvih opredeljenja za mir biti doneta rezolucija u Savetu bezbednosti UN-a.

Miodrag Vuković, savetnik Mila Đukanovića

NARODU SVE TREBA OBJASNITI

"Desilo se nužno, desilo se kasno, i neko za to mora da odgovara. Nužno je bilo postići mir, nužno je bilo kosovski problem rešavati pregovorima, nužno je bilo međunarodnu zajednicu prihvatiti za partnera, a ne sa njom ratovati, nužno je bilo biti odgovoran prema narodu i državi. Sve je to tražila Crna Gora. Politika u Beogradu srušila je prvo dogovorenu Jugoslaviju, stvorila patriotsku Jugoslaviju, kaznila Crnu Goru i krenula u juriš na nebo, ali sa srpskom sirotinjom, dok su sebe sklonili daleko od svega toga.

Kosovo više nije u sastavu Srbije, Kosovom neće vladati Srbi, Srbija je izgubila državni integritet i sve to treba objasniti narodu. Srbija više neće biti unitarna država. Odlukom srpskog parlamenta, ona se federalizuje, na najgori način po Srbiju. SRJ kao faktička tvorevina ne postoji. Postoji zahtev da ovaj prostor i dalje ostane jedna država, ali to ne znači i na dosadašnji način. Crna Gora nikada više sa ovakvom vlašću u Srbiji, jer smo se jedva spasili da nas vlast sa Dedinja ne pretvori u Hirošimu. Crna Gora hoće sa Srbijom, ali novom i demokratskom. Strah nas je od dana koji dolaze i kako će se Srbija izboriti sa samom sobom. Sa ovom vlašću, Srbija neće biti u ratu protiv celog sveta, ali ni sa svetom.”

POBUNA REZERVISTA NA JUGU SRBIJE

*”Kad čovek želi da ubije tigra on to naziva sportom.
Kad tigar želi da ubije čoveka, čovek to naziva okrutnošću.”*
Bernard Šo

general–potpukovnik
GEZA FARKAŠ,

Pošta sam ovo sa sudom tužilaštvom određivao, pošto imam kad sam ovde uleteo novi podatak da oni sada ne idu dole za 37 i sa autobusima itd. da to vratite, potvrdili su za 24. Ovi od Zakona tužioci vrhovni sudija kaže da na bazi ovog ultimatumu poslatog dokumenta potpisanog mi imamo pravo sve njih da pohapsimo.

general–pukovnik
DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Ja sam za to da ih hapsite, bez obzira da li oni su odložili. Koga oni to ucenjuju?

general–potpukovnik
GEZA FARKAŠ,

Jesam. Evo sad sam ušao bio sam sa tužiocima i tako.

general–pukovnik
DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Imaš li za mene posebno interesantno? Ovo sam pročitao što si poslao.

general–potpukovnik
GEZA FARKAŠ,

Ja sam sada išao na konsultacije oni kažu tužioc glavni kaže da oni koji su takvu peticiju poslali i potpisali sa takvim ultimativnim zahtevima koji sada u 14,00 časova ističe da onda oni idu po njegove da vratite, da imamo pune elemente za hapšenje. Znači, na čelu sa predsednikom opštine.

general–pukovnik
DRAGOLJUB OJDANIĆ,
Jasno, to tako treba i uraditi.

general–potpukovnik

GEZA FARKAŠ,

Imamo sedam plus osam potpisano ultimativno da do 14,00 ... oni idu po njih i predsednik opštine je potpisao.

general–pukovnik

DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Ajde pa javi se. Večeras imamo sa predsednikom, imamo svi pomoćnici kod me-
ne u 20,00 časova počinje, ti dođi koji minut pre.

general–potpukovnik

GEZA FARKAŠ,

Oni su imali sa Pavkovićem sastanak, ja neznam da li imaš izveštaj o tome?

general–pukovnik

DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Nemam još ali znam da je Pavković dole

general–potpukovnik

GEZA FARKAŠ,

On je završio sastanak, rezultat njegovog sastanka da su to odložili do 24. ako se ne reši njihov povratak, onda isto ultimacija postoji. Ja sam te konsultacije da ne bi tu pogrešio i za neke stvari da uđemo u procentualne probleme iskonsultovao sve i to je činjenica da čvrste argumente, postoje njihovi potpisi i ja sam i faksimil toga tu na čelu sa predsednikom opštine, a predsednik opštine je SPS.

general–pukovnik

DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Nema veze. On nije smeo da podleagne.

general–potpukovnik

GEZA FARKAŠ,

Prema tome, pitam te sada da li to ja dam sada naređenje za pripreme da večeras se vidimo i čujemo i onda da to ujutru odradimo.

general–pukovnik

DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Biće večeras predsednik ovde, ja ću mu to reći, da on samo potvrdi, a ja sam ap-
solutno za. Mora se oštro odraditi.

general–potpukovnik

GEZA FARKAŠ,

Oni ultimativno 48 sati, svašta tu piše.

general–pukovnik

DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Pošalji preko ovog tvog, pošalji mi te stvari.

general–potpukovnik

GEZA FARKAŠ,

Ja dajem podršku Aci dole, moram odavde podržati, ali ipak pošto to već ne

idu, da kad bi sada krenuli, mi bi sada odradili, a mislim da imamo malo vremena predaha možemo to sutra odraditi, ako se slažeš.

general-pukovnik

DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Može, ali ja mislim što pre to je bolje, dok se organizujete.

general-potpukovnik

GEZA FARKAŠ,

Ja organizujem to da se odradi, sa pripravnošću sutra

general-pukovnik

DRAGOLJUB OJDANIĆ,

Znači to je 15 plus predsednik opštine 16

general-potpukovnik

GEZA FARKAŠ,

Ne, ima 7 iz Baljevca i 8 iz Raške i potpis predsednika opštine Raška.

✻ ✻ ✻

Ovde se prvi put pojavljuje i ime novinara Miroslava Filipovića, kog je Vojni sud osudio na višegodišnju kaznu zatvora zbog navodne špijunaže. Gospodin Filipović je bio novinar lista "Danas" i dopisnik nekih stranih agencija. Na njegovom primeru se odlično vidi da ono što služba zamisli, to vojno pravosuđe odradi, a Uprava za moral marketinški obradi i plasira u javnost. Pomenuti novinar je prošao golgotu, a da nije pojma imao ko iza toga stoji i zbog čega. Posle petog oktobra, umesto da sazna istinu, doveden je u još veću zabludu, jer je general Pavković, da bi prikrio šta se stvarno dešavalo, uspostavio kontakt sa pomenutim gospodinom, primao ga u posete pokušavajući da se iskupi za ono što mu je učinio. Filipovića sam nameravao i sam da posetim, da ga upozorim šta mu se sprema, ali je vrednost podataka koje sam dobijao bila dragocenija od rizika da se na taj način otkrijem. Nije mi poznato da su ga Crnogorci upozoravali šta mu se sprema. Verujem da do današnjeg dana i čitanja ove knjige ni sam nije znao šta se zaista dešavalo.

Na sednici održanoj 01.07.1999. godine general Geza Farkaš izneo je sledeće podatke u vezi sa pobunom u jedinicama VJ:

✻ ✻ ✻

Dopisnici stranih sredstava informisanja posebno naši državljani intezivno prate događaje vezane za proteste vojnih obveznika i mere koje VJ preduzima u razrešavanju tog problema. Posebno je karakterističan nastup Miroslava Filipovića novinara iz Kraljeva, inače dopisnika Fanspresa, koji se u kontaktu sa organom bezbednosti interesovao za sledeća pitanja: koliko je tačno da u VJ vlada veliko nezadovoljstvo i da u VJ postoji grupa ljudi koji su spremni da nasilnim putem smene aktuelnu vlast. Da li je tačno da je borbeno tehnička 252 oklopne brigade namerno ostavljena u Koršumlji, kako ne bi u borbenom poretku nastavila prema Beogradu.

Da li je tačno da je u tenkovima bilo goriva samo za dolazak do Kraljeva. Da li je tačno da pripadnici VJ uviđaju da je vojska poslana u pljačkaški pohod na Kosovo.

Da li su tačne njegove informacije da među višim oficirima kod kojima on podrazumeva komandante bataljona i više postoji nezadovoljstvo i namera za smenom aktuelne vlasti. Isti ovaj novinar je na mitingu u Čačku proturao tezu da je 23.000 vojnih obveznika iz Kraljeva bilo primorano da svoje opravdane zahteve rešava silom oružjem.

Nasuprot tome preduzimaju i planiraju dalje korake radi obezbeđivanja šire podrške Međunarodne zajednice za dobijanje specijalnog statusa. U Beču je od 18 do 20 juna ove godine u organizaciji Ministarstva inostranih poslova Austrije održana međunarodna konferencija za demokratski preobražaj Jugoslavije.

Pozive za učešće između ostalog dobili su i Branko Perović ministar spoljnih poslova vlade Republike Crne Gore, Zoran Đinđić predsednik Demokratske stranke, Nenad Čanak predsednik Socijaldemokrata Vojvodine, Vuk Obradović predsednik i Rasim Ljajić. Predsednik koalicije Sanxak ... je trebao da podnese uvodno izlaganje o tome politička, ekonomska i humanitarna situacija u Sanxaku u svetlu rešavanja kosovske krize. Međutim, on nije otputovao u Beč zbog toga što nije dobio dozvolu za izlazak iz zemlje, pa je svoj referat poslao faksom.

Isto tako dana 28.06. u Ohridu je održan sastanak predstavnika Republike Crne Gore, Makedonije takozvane Republike Kosova i Republike Albanije, radi dogovora oko stvaranja zajedničke unije. Na sastanku su razmatrana pitanja oko uspostavljanja međusobnih diplomatskih odnosa. Na ovom sastanku su se dogovorili, da nastavljaju 03 i 07 jula tada će se detaljno razgovarati i razmotriti planove uspostave diplomatskih odnosa.

Dozvole za izlazak iz zemlje u vreme rata izdavala je jedna od uprava VJ koja se bavila mobilizacijskim poslovima. One su davane selektivno i nije potrebno mnogo mudrosti da se shvati zašto sadašnji ministar gospodin Ljajić nije otišao u Beč i ko ga je u tome sprečio. Vojni vrh je koristio vanredno stanje za obračun sa Miloševićevim neistomišljenicima. Nešto slično se dešavalo i u Crnoj Gori, gde su pravljene posebni spiskovi ljudi koje je vojska pozivala u svoje redove u toku rata. To su bili ljudi iz Milovog režima, a spiskove je mogao da pravi samo Slobodanov koalicioni partner: Milošević je tamo imao svog političkog partnera u vidu Socijalističke narodne partije (SNP), satelita koji je u njegovo ime i u ime njegove politike sprovodio ono što bi Beograd osmislio. Savezna administracija bila je pod velikim uticajem SNP koji je trošio novac srpskih obveznika zarad destabilizacije prilika u pomenutoj republici. Crna Gora je postala oaza spasa za srpsku opoziciju i jedini oportunistički blok na ovim prostorima koji je imao hrabrosti da se suprostavi tiraniji sa Dedinja. Kao takva postala je legitimna meta Miloševićevih sledbenika.

Slobodan se Kosova upravo otarasio, pa mu je jedina opasnost bila omalena Crna Gora. Na drugoj strani, crnogorska teritorija bila je "politička Normandi-

ja” u koju su se upravo iskrcavale ideje, novac, agenti i sve ono što je bilo potrebno da se počne rat službi i interesa. Milošević je znao da je njegovo jedino javno delovanje u Crnoj Gori moglo da ide preko VJ i njenih službi. To je na vreme osetilo i crnogorsko rukovodstvo, pa je tajni rat počeo mnogo pre nego što su obe strane bile na to spremne. Pobeda jedne strane značila je automatski poraz druge. Toga su bili svesni i predsednik CG Milo Đukanović i SRJ Slobodan Milošević i međunarodna zajednica. Pripreme za izbore u Crnoj Gori budno je pratila i Uprava bezbednosti VJ, iako joj to nije bilo u opisu radnog mesta.

Izlaganje generala Ace Vasiljevića, kasnije svedoka protiv svog “vrhovnog komandanta” u Hagu, proteklo je doslovce ovako:

Gospodine generale, u toku protekle nedelje od aktivnosti spoljnog faktora smatram da je interesantno spomenuti da se u daljem istraživanju težišno izučava stanje kod profesionalnih pripadnika VJ u odnosu na trenutnu političku situaciju u zemlji, kao i na događaje koji tek slede. U kontaktima sa pojedinim pripadnicima VJ proturaju se teze o postojanju različitih stavova i gledišta o ovoj situaciji kog generaliteta i starešina viših činova u odnosu na mlađe starešine kojima se pripisuje nezadovoljstvo i napetost vlastitog statusa i stanja u zemlji sa procenom da je tu potencijalno jezgro javnog nezadovoljstva i bunta sa kojim računaju i opozicione snage. U vezi sa ovim u štabovima opozicionih snaga u zemlji prave se različite procene i kalkulacije po kojima navodno samo 20% pripadnika VJ podržava aktuelnu vlast, da je još 20% neutralnog držanja, a da je čak 60% sastava za smenu vlasti po svaku cenu. Očigledno ovde se radi o proizvoljnim procenama i željenom stanju stvari, jer ni mi u VJ o ovome nemamo pouzdanijih pokazatelja. Međutim, imajući u vidu najavljene aktivnosti opozicionih snaga i njihovo aktivno nastojanje da u svoje planove i aktivnosti uključe i pripadnike VJ, poznavanju stanja u komandama i jedinicama treba pokloniti posebnu pažnju. Pri ovom imam u vidu neka naša dosta pouzdana operativna saznanja o planovima Saveza za promene da u Beogradu za 19. avgust ove godine na preobraženje ispred Skupštine Jugoslavije održe veliki promotivni skup na kojem planiraju okupljanje preko 150.000 građana iz cele Srbije. U tom smislu planirali su prevoz građana iz unutrašnjosti sa 125 autobusa i vozovima, a za obezbeđenje mitinga angažovaće takozvano udruženje rezervista, aktivista SPO-a, Demokratske stranke kao i aktiviste nezavisnih sindikata. Planirano je na ovom skupu učešće i pojavljivanje ukupno 22 govornika na čelu sa Dragoslavom Avramovićem ⁽²¹⁾ među kojima će navodno biti generali Vuk Obradović i Momčilo Perišić. Ovim mitingom praktično bi se započela predizborna kampanja za izbore koje pripremaju za 1. septembar 2000. godine. Sve ovo nam ukazuje na potrebu da u našim sastavima moramo preduzeti sve mere svako u okviru svoje nadležnosti

21. Dragoslav Avramović, u narodu poznatiji kao Deko, socijalistički disident, koji je 1994. godine uspeo da uspostavi stabilnost inflatornog dinara i vrati poverenje u makroekonomiju zemlje. Tadašnji guverner Narodne banke Jugoslavije, gospodin Avramović, stekao je ogromnu popularnost u narodu i kao takav bio je potencijalna «meta» KOS-a, iz straha da bi mogao biti Miloševićev protivkandidat na izborima

da ne doživimo bilo kakvo iznenađenje. U tom smislu organima bezbednosti su već dati zadaci oko intenzivnog praćenja i poznavanja stanja u svojim jedinicama i preduzimanja potrebnih i preventivnih i kontraobaveštajnih mera u celini pa i pojedinačno.

Prostor Crne Gore i dalje u centru pažnje stranih obaveštajnih službi. Formiranjem različitih pokreta i organizacija, a posebno sada ono poslednje što su uradili to je crnogorski odbrambeni pokret, sa kojima i propagandno žele da ističu veliku opasnost od moguće intervencije vojske rušenje aktuelne vlasti u Crnoj Gori.

Karakteristično je za Crnu Goru i starešinski sastav u Crnoj Gori da mi trenutno imamo ukupno oko 100 starešina koji se već nalaze u jedinicama MUP-a. Oko 17 starešina je najavilo napuštanje VJ i odlazak u jedinicu MUP-a. Oko 40 starešina javila se kolebljivost, koji će napustiti najverovatnije VJ. Predlog mi je da informativno, odnosno jače prisustvo naše treba da obezbedimo dole na tom prostoru Crne Gore, pre svega zato što tamo postoji apsolutna informativna blokada, tako da starešine nemaju informacije gledaju samo one televizije i mi smo neke probe vršili njihova televizija čuje se i vidi se sve do Čačka.

PRVI KONTAKTI SA ZVANIČNICIMA CRNOGORSKE VLADE

*“Ponosan sam na poroke koje mi ljudi pripisuju,
ali sam manje ponosan na one koje zaista imam.”*

Kokto

Kada sam izašao na slobodu iz vojnog zatvora, u julu 1999. godine, pomislio sam da bi sada mogla da me uhapsi civilna policija po istom julovskom nalogu, pa sam rešio da što pre pobegnem iz okoline zatvora.

Dragan Leštarić, moj prijatelj i kum, koji je radio u SDB i koji je delio moje mišljenje o režimu, poslao je momke da me prihvate ispred Vojnog zatvora, ali me ni oni nisu tu zatekli. Sklonio sam se kod prijatelja gde sam prvi put video svoju ćerkicu Nedu. Kod njega sam proveo oko deset dana jer sam strahovao da bi julovska klika mogla da preduzme i radikalnije poteze pošto je još bilo na snazi vanredno stanje.

Moja firma je bila blokirana, ali su svi kupci dobili svoje stanove i lokale u zgradi koja je i bila predmet interesovanja finansijske sekte JUL-a, iako sam svu nabavku materijala za gradnju plaćao po maloprodajnim cenama, što me je izašlo skuplje za 25 %. Novca na računu nije bilo. Inspektori su radili svoj posao.

Pošto sam dosta dobro znao raspoloženje u VJ, kao i to da je dobar deo Generalštaba upetljan u kriminalne radnje u režiji svog “vrhovnog komandanta”, a i to da je postojalo veoma mnogo časnih oficira koji su mogli da pomognu da se slične gluposti vojnog i državnog rukovodstva ne nastave, rešio sam da to iskoristim u najboljim namerama da se izbegne građanski rat koji je bio na

pomolu. Znao sam da će vojska imati važnu ulogu u suzbijanju opozicije u Srbiji, a posebno u izazivanju sukoba u Crnoj Gori. Rešio sam da podatke do kojih mogu da dođem dostavim generalu Perišiću, da bi mogli da se koristi u borbi opozicije protiv režima. Izbor je pao na njega jer sam ga upoznao nekoliko godina ranije. Sreo sam se samo jednom s njim u kabinetu, gde je radio moj brat kao šef kabineta. Bio je vojno lice koje je već baratao tim podacima u svojoj karijeri i pretpostavljao sam da je imao određeni nivo bezbedonosne kulture, što mi je bilo veoma važno.

Odlazim na adresu gde je stanovao general Perišić, zvonim, vrata mi otvara jedan od njegovih sinova:

– Da li je general kod kuće? – upitah smeđeg, naočitog momka. Kasnije se ispostavilo da je to bio njegov mlađi sin.

– Ne, tata nije kod kuće. Dolazi sutra uveče. Ko ga traži?

– Brat šefa njegovog kabineta. Doći ću sutra.

Moj kum, Dragan Leštarić, koji je u to vreme radio u SDB–u, obaveštavao me je o tome da li će me hapsiti civilna vlast koja je već dugo pod julovskom palicom. On nije prihvatao indoktrinaciju JUL–a u službi, pa je, iako smenjen sa nekih funkcija, ipak imao dosta prijatelja koji su mu mogli dati prave informacije. Veoma dobro je znao šta se dešava u SDB, pored toga što od dolaska JUL–a na vlast gotovo da nije obavljao nikakvu dužnost, ali je i dalje bio pripadnik službe i poznao je dosta uticajnih ljudi u njoj. Oni koji su posle Stanišića došli na visoke položaje u službi znali su Leštarićevo mišljenje o JUL–u i nisu ga gotovo ni u čemu angažovali. Tih dana je u službi počelo potpisivanje pristupnice nekoj od stranaka iz patriotskog bloka, naravno na “dobrovoljnoj bazi”.

Na žalost, neki ljudi iz SDB koji su u to vreme terali pripadnike službe da pristupe patriotskom bloku, danas se nalaze u vrhu BIA. To i jeste problem nove vlasti i to veliki. To je osnovni uzrok zbog kog je i premijer Đinđić nastradao.

Ispričao sam mu da sam tražio kontakt sa Perišićem, na šta mi je on rekao da ne idem više tamo, jer su generala počeli danonoćno da prate. To je bilo otprilike sredinom jula 1999. godine. Uvideo sam da su lideri srpske opozicije dobro pokriveni službom i da bi bilo vrlo riskantno da te podatke dostavljam bilo kome, pa sam odlučio da sa porodicom napustim Srbiju, dok se ne stiša afera oko moga hapšenja.

Jedino preko koga sam mogao da dostavljam te podatke srpskoj opoziciji bilo je crnogorsko rukovodstvo. Takve informacije su i Crnoj Gori bile potrebne koliko i srpskoj opoziciji. Problem je bio u tome što u Crnoj Gori nisam poznao nikoga iz vrha vlasti, a zbog prisustva srpske tajne policije i vojnih službi nisam mogao mnogo da se raspitujem i pravim kontakte sa crnogorskim MUP–om.

Beograd sam napustio sa porodicom i otputovao u Podgoricu, a odatle u Budvu, čvrsto rešen da stupim u kontakt sa ljudima iz crnogorske vlade koji bi, radi bezbednosti nacije, bili zainteresovani da dobijaju informacije iz samog vojnog vrha. Mogao sam da obezbedim stenograme sa kolegijuma načelnika Generalštaba VJ, a imao sam i svog čoveka koji je prisustvovao kolegijumu. Ra-

di se o časnom oficiru koji nije tražio nikakvu protivuslugu i koji je prošao celu golgotu zbog toga i čije muke traju i dok pišem ovu knjigu. Namere pomenutog oficira, potpukovnika Miodraga Sekulića bile su i ostale časne i poštene. Ako u nečemu postoji njegova krivica onda je ona sadržana u tome što nije bio sazdan od nemorala i licemerja, što je razlikovao crno od belog, katastrofu od uspeha, šansu od debakla. Nije bio inspirisan nedelima već delima, nije tražio čin u zamenu za obraz. Delio je sudbinu drugih oficira, nespreman da žrtvuje ono što su temelji čovečnosti i morala za šaku prividne slave i laži. Nije mogao da gleda kako dvorske lude izigravaju kraljeve. Nije ga učila majka da druge zavija u crno i da te tragedije naziva slučajnošću, čime bi pljunuo na korene iz kojih je ponikao. Dobre službene ocene kandidovale su ga za svedoka koji smeta svima. Došao je u poziciju da mu sudi onaj kome je najviše pomogao i čija bi presuda presudila pokolenjima koji će između podaništva i pravedne žrtve odabrati ovo prvo. To je njegova krivica! Osuda ovog časnog i poštenog oficira predstavljala bi osudu normalnih u ovoj Srbiji i Crnoj Gori. Ovim putem želim da pozovem i premijera Đukanovića i premijera Živkovića, kao i predsednika Marovića da kao osvedočene demokrate skinu anatemu sa ovog čestitog čoveka time što će reći istinu. Vaša borba ne bi imala ni smisla ni efekta da nije bilo na hiljade pojedinaca kakav je potpukovnik Sekulić, koji je, stavljajući glavu u torbu i svoju i svoje porodice, bio spreman na ogromnu žrtvu da bi Srbija i Crna Gora postale to što su danas. Očekujem od odgovornih i moralnih da kažu šta je ovoj naciji značio čovek koji je bio spreman da založi sve da bi spasavao izgubljeno i da bi pomagao nepoznatima da ovu zemlju uvedu u red demokratskih država. Prisustvovao je kolegijumu NG VJ, slušao i gledao svojim očima kuda sve to vodi. Šta je trebalo da uradi u tim teškim danima? Da gura kola koja su se zahuktala ka ambisu ili da postupi kao heroj koji je imao hrabrosti koju nisu imali drugi i učini sve što je u njegovoj moći da spreči Miloševićevu tiraniju i kuknjavu nekih novih majki za svojom decom. Ne možemo, gospodo, radi dnevno-političkih dešavanja gaziti po telima živih ljudi, jer ćemo se kad-tad i sami zgaziti.

“Patriote” su učinile sve da objasne kako je 5. oktobar produkt polupismenih kriminalaca koji su doveli DOS na vlast, a niko im nije oponirao da su inteligentni i obrazovani oficiri, kakvih je u srpskoj istoriji bilo na hiljade, videli kuda vodi Miloševićeva hunta i jasno pokazali svoj patriotizam i ljubav prema otadžbini. To su bili svojevrсни “Apisi” koji posle smene vlasti nisu tražili ni unaprednja niti popularnost. Ostali su tamo gde su bili dok su se Miloševićevi generali i pukovnici vinuli u nebo sa samo jednom željom – da se osvete onima koji su bili drugačiji od njih, da bi svoju sramotu prikazali kao veličanstvenu borbu za narod i državu. Ta osveta je inspirisana pre svega strahom od dokaza za ono što su učinili u poslednjoj deceniji. Potpukovniku Sekuliću pripada zaslužno mesto u novijoj istoriji, a Crnoj Gori čast da okači orden na velike grudi velikog čoveka. Vrednost Sekulićeve žrtve je još veća ako se ima u vidu da, iako je znao šta je činio, posle hapšenja nije prozivao ni crnogorsku ni srpsku vladu, jer je shvatao da je to ono što Aca Tomić i njemu slični jedva čekaju. Nije to uradio ni kada su ga pre dve godine suspendovali i smanjili bednu platu na pola, ni onda kada su

mu kvaziprijatelji okretali glavu, a ni onda kada su mu uskratili čin pukovnika koji mu po radnom stažu i najboljim ocenama u karijeri pripada. Budući doktor informatike, pretrpeo je sva moguća šikaniranja stoički i dostojanstveno, kako i liči jednoj takvoj ljudskoj gromadi. Manje od toga od njega nisam ni očekivao.

Dakle, imao sam praktično trenutno informacije o namerama generalskog establišmenta. Bio mi je omogućen i pristup obaveštajnim procenama koje su pisane svakodnevno, a potpisivao ih je general Branko Krga, sadašnji načelnik Generalštaba, a tadašnji načelnik Obaveštajne službe VJ (Druga uprava VJ). Te informacije su svakodnevno upućivane na sto Slobodana Miloševića. Svakako da nas je interesovalo samo ono što se odnosilo na domaće teme, pre svega na Crnu Goru i na opoziciju u Srbiji.

Apsolutno sam bio svestan da ću, ukoliko se otkrije šta nameravam ili šta radim, završiti u nekoj od Slobodanovih krečana, a za sobom bi povukao još neke drage ljude. Rizik i odgovornost su bili preveliki, ali rešenost još veća. Vremenom sam uspostavio vezu sa još nekim oficirima koji su zaista dali nemerljiv doprinos u raskrinkavanju režima i sprečavanju upotrebe vojske protiv svog naroda.

Po dolasku u Budvu, čim sam smestio porodicu, počeo sam polako i oprezno da se raspitujem kako bih mogao da stupim u vezu sa ministrom MUP–a Vukašinom Marašem, koji je danas zamenik ministra odbrane.

Posle nekoliko dana čvrsto sam rešio da pređem u akciju. Mislim da je to bilo 25.07.1999.godine.

Te noći sam dugo razmišljao na koji način mogu da stupim u kontakt sa MUP–om Crne Gore. Na njihovoj sam teritoriji, a opet nije lako. Znao sam da je u crnogorskoj službi bezbednosti mnogo ljudi koje je ubacila Vojna služba bezbednosti i koji rade ono što se od njih očekuje. Drugi profil ljudi koji su predstavljali opasnost po moje namere su kriminalci iz beogradskog podzemlja, a koji su na ovaj ili onaj način imali kontakte sa crnogorskom Službom bezbednosti. Znao sam i za mnogo ljudi koje je crnogorski MUP infiltrirao u VJ i koji su uvek mogli da budu opasnost igrajući dvojnu igru. Kada se u službi nagazi "krtica" onda se ona obično uceni i natera da promeni stranu, jer na taj način dobijaju direktnog saradnika i imaju mogućnost da saznaju više stvari iz oblasti koja ih interesuje iz suprotnog tabora. Ti ljudi su takođe bili velika opasnost u mom pokušaju da stupim u kontakt sa nekim od visokih funkcionera MUP–a.

Sa druge strane znao sam da se u VJ prave planovi i preduzimaju akcije da se neutrališe začetak demokratskih procesa u toj republici. Situaciju je dodatno komplikovala činjenica da se rat sa NATO tek završio i da se Milošević ponašao kao ranjena zver koja strepi od svakog pucnja, pa makar on bio i čorak. Najveća opasnost mu je pretila od "unutrašnjeg neprijatelja", pa je sve svoje snage i sredstva usmerio na pronalaženju i likvidaciji ljudi koji bi mogli dovesti u opasnost njegovu i njenu (Mirinu) vladavinu.

Ulazak u taj tajni rat za mene je bilo isto što i prelazak preko minskog polja zavezanih očiju. Postojao je još jedan problem, a to je da nisam imao nikakvu preporuku i da su crnogorske vlasti mogle lako da posumnjaju u moje namere,

pa da moja misija završi pre nego što je i počela. To mi je bila ujedno i jedina prednost, jer sam mogao da, ukoliko prođem prvi test poverenja, kreiram tu operaciju onako kako sam hteo i umeo, ne izlažući sebe riziku da za to zna više ljudi nego što je bilo potrebno.

Imao sam već duže vreme, istina samo verbalno, dosta informacija koje su ukazivale na ostrašćenu politizaciju vojnog vrha i spremnost da se upusti u vojnu avanturu u Crnoj Gori, samo ako vrhovni komandant od njih to zatraži. Isto je važno i za srpsku opoziciju.

Na ruku porodici Milošević išla je i činjenica da je Crna Gora bila gotovo podeljena na dva idealna dela i ne bih se mogao zakleti da je u tom trenutku većinski deo Crne Gore podržavao Mila i njegove namere da crnogorska brda izvuče iz Miloševićevih kandži. Taj jaz se sve više produbljavao i vojska je tu videla svoju šansu. Crnogorska policija je imala mnogo nasleđenog kadra iz Bulatovićevog vremena, previše oficirskog kadra koji je lako mogao biti ubačen u redove policije. Ne sme se zaboraviti da je vojska koristila više od 70% budžeta savezne države. Dakle imala je s čim, a i s kim. Ne sme se zanemariti ni podrška ozloglašene SDB Srbije koja je tada dobila samo jednu ulogu, a to je spas gole vlasti. SDB Srbije je odlično saradivala sa Upravom bezbednosti samo u jednoj stvari, a to je eliminacija protivnika porodice Milošević, što se vidi iz usmene naredbe generala Ojdanića iznete na kolegijumu početkom jeseni 1999. godine. Na dnevnom redu je bio sada već, na žalost, pokojni premijer Đinđić, za kog je vojska imala poseban tretman. Naime, smatrali su ga za oličenje izdajništva i produžene ruke Zapada. Njegova inteligencija i poznavanje više jezika samo su potkrepljivali njihovu tezu. Prosto je neverovatno da su ti ljudi do dana današnjeg u VJ, čime se sve usporava, a rizik od novih udara konstantno raste. Verujem da je pokojnom premijeru bilo poznato šta mu vojni vrh sprema, jer je bio u prilici da ga o tome obaveste kolege iz Crne Gore.

general-armije

DRAGOLJUB OJDANIĆ

Ja skrećem pažnju da uočite ove političke tenzije koje su prisutne vezano za čije je svega da se na nelegalan način ruši legalno izabrana vlast u SRJ. U vezi sa tim samo jedan zadatak zajedno sa službom DB raditi na identifikovanju, otkrivanju pojedinih pripadnika VJ, aktivnog sastava ili onih koji su penzionisani koji se stavili u službu Zapada i ostvarivanju njima zacrtanih ciljeva. Gezin zadatak. Ja imam nekih informacija kako je protekao ovaj skup Saveza za promene gde me između ostalog Đinđić krpio. Ne zbog mene, nego zbog vojske pratiti sve ove skupove, na vama poznat način. Da imaju i video-snimci pa ćemo videti dokle će taj Đinđić da ide. Ne samo on do njega je Obradović i svaki od tih skupova analizirati i dati kakve zaključke sa svih aspekata a posebno sa aspekta tretman i gledanja vojske. U kontekstu prethodnog onog što sam rekao Gezo, za naše penzionere da li su zadovoljni ili ne, koji su do juče pričali jedno, a sada drugo, ili rade, treba utvrditi i tu spregu. Po-

čeo sam da čitam Lavrentija malo na fini način ali on daje podršku patrijahu Pavlu a koliko znam da je davao neki zahtev za crkvu, odmah to obustaviti, pa neka mu pomaže Zapad. Potrebe velikog angažovanja naše tehnike i u cilju popravke objekta do daljeg prekinuti radove i ako je sklopljen ugovor o čemu obavestiti nadležne ako je sklopljen ugovor.

Računao sam na crnogorsku potrebu da dolazi do svakodnevnih podatak o namerama vojnog vrha (čitaj Miloševića) i da se pred jednom takvom ponudom ne može ostati ravnodušan.

Dakle, bilo je sto razloga protiv i samo jedan za, a to je da se po svaku cenu izbegne rat srpskog i crnogorskog naroda. Mislim da u u to vreme ni crnogorska ni srpska javnost nije bila svesna koliko smo blizu apokalipse. Propaganda je učinila svoje. Stvoreni su “patriote” i “izdajnici”. U tom trenutku su mi bez sumnje ovi drugi bili bliži.

Odluka je pala. Zvaću kabinet ministra policije Vukašina Maraša koji je “patriotama” bio trn u slonovoj nozi. Dobijam broj telefona Maraševog kabineta na informacijama.

Zovem sa govornice :

– Molim Vas ministra Maraša – čekam odgovor.

– Ko ga trži – čuje se službeni ljubazni glas sekretarice.

– Popović, hitno je – čekam reakciju.

– Sačekajte molim vas, daću Vam šefa kabineta – ponovo zvoni.

– Šef kabineta ministra Maraša, izvolite – ponovo tišina.

– Dolazim iz Beograda, hitno je, treba da se vidimo.

– Recite o čemu se radi? – upitao me muški glas sa druge strane.

– Ne mogu telefonom – odgovorih mu.

– Dobro – mala pauza – dođite i recite na prijavnici da dolazite kod šefa kabineta...

– Recite vašima da mi ne traže dokumenta. Najavite me kao Popa, molim Vas.

Ponovo tišina u slušalici. Razmišljam, neće valjda prekinuti. Bila bi to katastrofa na početku našeg kontakta. Nikada da prođe ono pucketanje u slušalici.

– Dobro, budite ovde za dva sata, ja sam na prvom spratu desno, samo recite Vaš nadimak i uđite u zgradu.

– Hvala – rekoah i kretah ka hotelu u kom mi je bila porodica.

Znao sam da sam prešao crtu koja je razdvajala normalan i nenormalan način života. Ulog je bio preveliki i cena koju ću platiti ako Miloševići ljudi za to saznaju je stravična. Imao sam porodicu. Isto tako sam znao da možda moja malenkost, uz pomoć prijatelja, može uticati da istorija ne krene tokom koji nije dobar. U krajnjoj liniji sam se na taj korak odlučio upravo zbog moje porodice, kao i miliona drugih porodica koje veruju u mir i perspektivu i zajednički život.

Zahvaljujući poverenju koje su u mene imali prijatelji koji su me okruživali, a koji su bili pripadnici SDB i Vojne službe bezbednosti, kao i član kabineta načelnika Generalštaba VJ, mogao sam da dođem relativno lako do vrlo važnih stenograma sa kolegijuma Načelnika GŠ VJ, obaveštajnih i bezbedonosnih procena i predloga koji su se dnevno slivali na sto predsednika Miloševića i nekoliko najvažnijih funkcionera. Imao sam ljude na veoma važnim mestima u jedinici VJ koji su raspolagali operativnim podacima i koji su mogli da opstruiraju sprovođenje nakaradnih odluka ispolitizovanog Generalštaba.

Vozeći se krivudavim putem od Budve ka Podgorici razmišljao sam o tome da vojska možda prisluškuje i razgovor sa šefom kabineta gospodina Maraša, pa sam odlučio da malo zakasnim na taj sastanak.

Parkirao sam auto preko puta MUP-a i seo na terasu kafića "Maša", koji je imao lep pogled na ulaz u zgradu MUP-a. Kasnio sam pola sata. Nisam primečio ništa sumnjivo. Na ulazu u zgradu brkati policajac me upita za dokumenta:

– Idem kod šefa kabineta. Recite da je stigao Pop, dokumenta su mi u autu – čekao sam reakciju.

– Gospodine, stigao je Pop – razgovarao je sa nekim telefonom. – Razumem! Izvolite, pođite za mnom – stavljajući šapku povede me uz stepenište.

Imao sam čudan osećaj straha i rešenosti da istrajem u svojoj nameri da završim započeto. Posle srdačnog pozdrava sa gospodinom srednjih godina sa modernim naočarima, koji je više ličio na dobrog bankara nego na policijskog šefa kabineta, počeo je razgovor:

– Kako ste putovali, jeste za neki sok ili kafu?

– Može sok – rekoh i puštajući da on počne razgovor.

– Pop, je li Vam to nadimak?

– Jeste, od prezimena Popović – jedini put kada sam ih slagao. Kasnije sam im rekao ko sam i šta sam.

– Šta možemo učiniti za Vas?

– Za mene ništa, mislim da mnogo više ja mogu uraditi za Vas.

Razgovor je trajao oko pola sata. Po izrazu njegovog lica video sam da je začećen između neverice i ushićenja. Znao sam da su im ti podaci i kontakti koje sam imao od prevelike važnosti da bi izrazili neku otvorenu sumnju. Bio sam veoma zadovoljan ovim razgovorom. Ostavio sam mu broj telefona na koji može da me pozove i on mi je rekao da će me vrlo brzo kontaktirati.

Zadovoljan učinjenim, napustio sam kabinet i istim putem došao do svojih kola. Vozeći nazad razmišljao sam o mogućnostima mojih kontakata i doneo odluku da napravim mrežu ljudi koje sam poznao i za koje sam sa sigurnošću znao da su istog shvatanja kao i ja. Ti ljudi ne bi smeli da znaju ko je u kakvoj ulozi, a ni kome ti podaci odlaze, osim da su namenjeni opoziciji Srbije. Dakle, znaće samo ono što je najneophodnije. Ključni čovek koji mi je davao podatke nije znao da preko Crne Gore podaci dolaze do srpske opozicije. Pomenuti podaci, filtrirani, dolaze do pojedinaca u srpskoj opoziciji, a odnosili su se na namere Miloševićevog režima prema pojedinim ljudima iz DOS-a. Povratne informacije ka mojim izvorima biće svedene na najmanju moguću meru. Ne

zbog sumnje u njih već iz čisto bezbedonosnih razloga da usled pucanja jedne karike ne pukne ceo lanac.

Tek što sam stigao u Budvu zazvonio je telefon:

– Dobar dan, gospodina Popa molio bih – prepoznao sam glas šefa Maraševog kabineta.

– Ja sam gospodine.

– Doći će čovek od šefovog apsolutnog poverenja da se vidi sa Vama. Voziće audi A6 metalik boje. Može sutra ispred “Slavija” marketa u 12 h, ako vam odgovara.

– Važi. Pozdravljam Vas – vidim da se i njima žuri, a ima i zašto.

Sutradan u 12 pojavio se funkcioner MUP –a Crne Gore Budimir Buda Šćepanović. Buda je u to vreme bio specijalni savetnik ministra unutrašnjih poslova za nacionalnu bezbednost. Pre toga je bio oko 18 meseci vršilac dužnosti načelnika SDB Republike Crne Gore, a to samo po sebi govori kakav su značaj Crnogorci pridavali toj tajnoj operaciji. Iz kasnijeg mog iskustva sa Budom video sam da se radi o odlučnom čoveku, dobre retorike, koji zna koji mu je cilj, kao i put kako da do njega stigne. Bio je veoma razuman, odlično je shvatao ulogu u kojoj se našao. Lako je prepoznao opasnosti po građanski mir u Crnoj Gori i veoma dobro je određivao prioritete u svom radu. Bio je takođe i čovek od reči, što mi je mnogo značilo. Njegov nesporni autoritet u crnogorskoj javnosti, MUP–u i u političkom establišmentu davali su mi garanciju da sam na pravom putu i da će ova misija biti korisna i uspešna. Ono što se sa ove distance može videti, a tada toga niko nije bio svestan, jeste da je Buda zajedno sa Marašem, čuvajući mir u Crnoj Gori, spasavao i Srbiju od novih bombardovanja i izolacije. Vizionarstvo je bila jedna od osobina ovog čoveka koji nije želeo nikakav publicitet. Buda je pričao polako, razložno, gotovo roditeljski. Vodio je računa o sagovorniku, poštuovao je njegovo mišljenje i znao je da sasluša. Posle upoznavanja otišli smo u obližnju kafanu na piće. Iz razgovora sa njim zaključio sam da je obavešten o mojim mogućnostima i rešenosti da sa grupom prijatelja učinim sve što je u mojoj moći da sprečimo sukobe između vojske i policije i sačuvamo građanski mir. Buda nije bio pravi predstavnik crnogorske policije. Delovao je veoma skromno i uverljivo. Bio je i visinom atipičan za crnogorskog policajca. Često se šalio na svoj račun. Nije bio hvalisav, iako mu je funkcija koju je obavljao davala atribute koji bi mogli da posluže u takve namere. Porodičan i ozbiljan kad treba, ostavio je veoma pozitivan utisak na mene. Predložio mi je da odemo do Podgorice, jer je ministar Maraš želeo da se upoznamo. Tako smo i uradili. Usput mi je objašnjavao kakva je situacija u Crnoj Gori. MUP nije bio previše ozbiljna pretnja ukoliko bi Milošević rešio da destabilizuje prilike u Crnoj Gori. Očigledno da je uporno preko vojske i plemena sa severa radio na tome. Moj sagovornik, a dok pišem ovu knjigu i moj prijatelj Buda, rekao mi je da je njegova procena da će Milošević pasti najkasnije do kraja jeseni te 1999. godine. Bila je to možda naša jedina ozbiljnija procena u kojoj se nimalo nismo slagali. Rekao sam mu da Milošević, da mu sve ide naopako, neće pasti pre kasnog proleća sledeće godine, a za tu tvrdnju ima i previše razloga. Poluge njegove vlasti nisu ni izbliza tako

tanke kao što se pretpostavljalo. Kontrolisao je MUP, VJ, finansijske tokove u zemlji. Imao je apsolutno odane kadrove koji su na vlast dolazili nepotizmom, nesposobnošću, nemoralom i svakako uz Slobin amanet. Sloba je mogao računati na sujetu i neodgovornost pojedinih lidera opozicije. Tamo gde ni to nije moglo da uspe, imao je na raspolaganju pripadnike SDB koji su u ime države ubijali, a po naređenju para sa Dedinja.

Kad jedan takav kadar sedne na mesto ministra ili generala on najbolje zna svoje vrednosti i zna da to mesto može da brani samo ukoliko bude bio apsolutno odan šefu, a šef je to znao da nagradi činovima, vilama i novcem. Ono što su u Crnoj Gori mislili da je balast koji će Slobu koštati trona bila je pogrešna pretpostavka. Naime, Crnogorci, a i međunarodna zajednica, smatrali su da će Milošević biti zbačen zbog gubitka Kosova i užasno teške socijalne situacije u zemlji. Kratkoročno, to su bile njegove ogromne prednosti. Gubitkom Kosova Milošević se ratosiljao dela teritorije koji mu je samo predstavljao kamen oko vrata i izvor svakojakih kriza. Narod je bio zadovoljan da više ne gine oko nekakvih kosovskih gudura, a Sloba da je taj problem konačno prebacio u ruke istih onih koji su ga odatle proterali, a to je međunarodna zajednica. Imao je dovoljno vremena da se okrene sebi i svojoj propagandi, izgradnji porušenog i konačnom uništenju opozicije u Srbiji. Socijalne prilike su mu takođe kratkoročno išle u prilog, jer u takvoj bedi u kakvoj smo bili nalazio je plodno tle u pričama o izgradnji i obnovi, kao i televizijskom marketingu o velikoj pobedi nad NATO. Moram priznati da to "seme" koje je on posejao još daje plodove. Uostalom, opšte je poznato da je bio pravi ekspert za te sitne, dnevno taktične slalome u politici. Ceh je u svakom slučaju plaćao narod.

Na sastanku sa Budimirom Šćepanovićem – Budom, specijalnim savetnikom za nacionalnu bezbednost MUP–a CG, u Budvi sam se dogovorio da se vidim sa gospodinom Vukašinom Marašem, ministrom MUP–a CG, što je bio prvi znak da su Crnogorci pomenutu operaciju podigli na najviši nivo. Zaista, sutradan u dogovoreno vreme, Buda je došao po mene u Budvu i zajedno smo otputovali do Podgorice da se sastanem sa ministrom Marašem.

Stigli smo pred zgradu MUP–a Crne Gore, a odatle stepenicama do kabineta. Po odnosu osoblja, koje smo sretali, prema Budi, video sam da uživa veliki ugled u MUP–u. Ušli smo u prostrano predsoblje ministrovog kabineta i seli u kožne fotelje čekajući prijem. Buda je ustao i odmah ušao kod šefa. Ubrzo zatim me je sekretarica pozvala da uđem, iako je bilo ljudi u predsoblju koji su čekali na zakazani prijem. U ukusno opremljenom kabinetu sa zelenim kožnim foteljama i stolovima u duborezu, vrlo srdačan i elegantno odeven dočekao nas je ministar policije Republike Crne Gore, gospodin Vukašin Maraš.

O njemu sam imao prilike da pročitam raznorazne tekstove koji su manje ili više provejavali s vremena na vreme kroz beogradske medije. Uglavnom su ga opisivali kao kontroverznu ličnost odanu gospodinu Đukanoviću. Pošto se praktično stavio na čelo ove tajne operacije ispred Vlade Crne Gore, Maraš je Budi dao određene ruke da organizuje sve naše buduće susrete. Iz našeg razgovora samo sam potvrdio svoja strahovanja da je situacija mnogo gora nego što

javnost može da nasluti. Lako smo se dogovorili oko načina rada i konspirativnosti, jer su nam ciljevi bili apsolutno isti. Crnogorci nisu želeli sukob sa VJ jer su bili inferiorniji, razumniji u političkom smislu, a sa druge strane nisu imali mnogo izbora. Morao sam da konstatujem da VJ nije izvukla nikakvu pouku iz raspada SFRJ i da je u većitoj potrazi za svojim identitetom i državom bila zloupotrebljavana, ponižavana, trošena, i na kraju, zahvaljujući vojnom i političkom rukovodstvu, dovedena pred poslednju bitku.

Crnogorskom vrhu su ti podaci bili od velikog značaja, ne u smislu preduzimanja nekakvih ofanzivnih akcija, nego naprotiv, da znaju do koje se granice mogu izmicati i šta je to što neće isprovocirati ozbiljne sukobe na relaciji MUP i VJ, a onda sigurno i građanski rat u samoj Crnoj Gori. Nije bilo nikakvog dvoumljenja da je i moj cilj bio apsolutno isti, dakle da ne dođe to tog rata koji bi verovatno označio i kraj državnosti Srbije i Crne Gore, a i konačni raspad armije. To sam stavio do znanja i mojim sagovornicima. Verovatno zato što sam dobrovoljno i bez ikakvih uslovljavanja stupio u kontakt sa crnogorskim vrhom, imali smo, mogu reći, partnerske odnose sa puno uvažavanja i obostranog respekta.

Dogovorili smo se da najmanje jednom sedmično dolazim u Crnu Goru, a po potrebi i češće, kako bi kroz razmenu informacija uspevali da kontrolišemo situaciju koja je sve više dobijala na svom značaju, kako na unutrašnjoj tako i na spoljašnjoj spoljnopolitičkoj sceni. Treba napomenuti da su i u Vašingtonu i u Briselu prioritet bili smena Miloševićevog režima.

Ubrzo je vreme pokazalo da su nerazumevanje vojnog vrha sa jedne, i želja crnogorskog rukovodstva da spase narod iz balkanskog blata sa druge strane, bili previše antagonistički ustrojeni da bi moglo da prođe bez incidenata koji su često bili na ivici početka otvorenog sukoba. Nivo borbene gotovosti sa obe strane je rastao. Ekstremi kojih je bilo i na crnogorskoj strani videli su svoju šansu. MUP Crne Gore je već rapidno rastao i prema nekim beogradskim procenama imao je oko 25.000 ljudi. Te procene nisu bile tačne, ali jesu inicirane iz vrha crnogorske tajne službe, kako bi delovale kao odvrćajući faktor na vojni vrh VJ. Oformljene su brojne PJP (Posebne jedinice policije) sa gotovo vojničkim ustrojem i obukom.

Na prvom razgovoru sa gospodinom Marašem obećao sam mu da ću ga povezati sa jednim od ključnih oficira koji može mnogo da nam pomogne u ovom času. Bio je vreo avgustovski dan kada smo stigli pred vilu Vlade Crne Gore u Budvi. Visoki oficir VJ koji je sa mnom bio u automobilu odavao je znake nervoze zato što idemo na razgovor sa ministrom MUP-a Crne Gore. Ja sam sa pomenutim oficirrom već bio u prijateljskim odnosima i dobro sam znao kakvo mišljenje ima o politizaciji vojske i odnosu Miloševića prema Crnoj Gori. Pomenuti oficir je imao naprosto ljudsku potrebu da ispriča o planovima koji se kuju protiv demokratske vlasti Crne Gore u Beogradu. Posedovao je nesporne dokaze i dokumenta na tu temu. Prethodno sam se s Budom dogovorio da pomenuti oficir bude primljen na najvišem nivou i da se njegova upozorenja i saznanja prihvate kao vrlo relevantna i iskrena. Dogovor je bio da razgovori ne budu snimljeni kao i naš ulazak u vilu. Buda je ceo sastanak organizovao perfektno i do najsitnijeg detalja.

Popeli smo se stepenicama na tek renovirani sprat prostrane vile koja se nalazila u hladu budvanskih palmi sa pogledom na zaliv. U lepo opremljenoj sali za sastanke čekao nas je gospodin Maraš. Bio je vrlo srdačan i vrlo direktan, tako da je sagovornik imao osećaj da se poznaju godinama. Početak razgovora je uvek bio opuštajući i krajnje prijateljski.

Pomenuti oficir je vrlo brzo prešao na konkretne događaje i dešavanja. Maraš ga je pažljivo slušao. Buda bi povremeno nešto i pribeležio. Svi koji smo bili u toj prostoriji delili smo isto mišljenje o Miloševićevom režimu i istu brigu o budućnosti naših pokoljenja. Na kraju razgovora gospodin Maraš je sa neskrivenim zadovoljstvom konstatovao da je ovaj sastanak temelj jedne nove borbe protiv režima u Beogradu i da je to siguran znak da će razum pobediti nad ostrascenošću i destrukcijom. Od tog sastanaka sve je izgledalo sasvim drugačije. Crnogorci nisu imali više nikakve rezerve prema meni i mojim namerama, a ja sam, sa druge strane, svoj način života podredio borbi protiv Miloševićevog režima, stvarajući jak front ljudi koji su mogli da pomognu da se veliko zlo koje se nadvilo nad našim narodima ukine jednom zauvek.

PRAĆENJE “UNUTRAŠNJEG NEPRIJATELJA”

“Sve mane kad su u modi, smatraju se vrlinama.”

Molijer

Jedan od osnovnih zadataka KOS–a posle bombardovanja 1999. godine, bio je spas režima, a u okviru toga njihova pažnja bila je usmerena na “unutrašnjeg neprijatelja” tj. opoziciju u Srbiji i vlast u Crnoj Gori.

Karakteristično je da je vojska bila veoma zainteresovana za Niš kao centar južne Srbije i za tadašnjeg gradonačelnika Niša, a sadašnjeg premijera Zorana Živkovića.

Radili su sve što je bilo u njihovoj moći da saznaju čime se bavi, sa kim je u kontaktu, ko mu daje instrukcije i slično. Moj dogovor sa Budom bio je da se preko Crne Gore upozoravaju lideri opozicije o namerama vojnog vrha, ako se proceni da bi mogla biti izvedena neka akcija protiv njih, da se oni na to upozore. U nastavku ću izložiti i konkretne primere.

O namerama niške opozicije redovno je bio obavestavan i kolegijum NGŠ VJ kao i “vrhovni komandant”. Situacija se polako komplikovala i zahtevala je veliko umeće da se održi pod kontrolom. Na ruku vlastima išla je svakako i činjenica da je jedinstvo opozicije malo, a sujeta lidera ogromna. Takvu jednu procenu tri dana pred sam miting izneo je general Gajić na kolegijumu NG VJ.

general–major
BRANKO GAJIĆ

Vezano za ovaj najavljeni miting 19.08.99. Njegove pripreme su u toku i po direktnim su uticajem i usmeravanju stranog faktora. Neosporno je da će miting biti održan, ali je ono s čime mi raspoložemo, podaci s kojima mi raspoložemo najverovatnije da neće biti prisutno onoliko ljudi koliko oni to procenjuju i koliko plasiraju u javnosti 150–170.000. Koliko će biti prisutno ljudi i kako će se to odvijati u dobroj meri zavisi od ponašanja rukovodstva SPO. Prema sadašnjim saznanjima i ono što se javno prezentuje SPO i njegovo rukovodstvo je za jedan umereniji ja bih rekao način, znači da ne dođe do neke eskalacije, međutim mi ne isključujemo sasvim mogućnost da dođe do određenih problema, pa čak i nekih eksczesnih situacija. Imajući u vidu učesnike, moguće učesnike na tome mitingu.

Ono što je da kažem donekle pozitivno to je činjenica da i među partijama koje čine Savez za promene postoje razlike i postoje određeni sukobi. Sukobi interesa, sukobi vezani za borbu za vlast, sigurno da su tu i materijalni interesi, finansijska određena sredstva i da to može sigurno uticali, imati određenog efekta i na miting i na njegove rezultate itd. Mislim da bi trebalo preduzeti određene mere i mi u VJ da ne bi doživeli iznenađenje ne isključuje se mogućnost da pojedinci iz VJ učestvuju na mitingu pa čak možda i da pojedinci koje smo mi identifikovali naprave neke ekscese.

Što se tiče situacije u Crnoj Gori ona i dalje beleži trend pogoršanja. Dva su faktora veoma bitna. S jedne strane što se preduzima na političkom planu, a to je da se po svaku cenu i na svaki način nastoji kroz praktično postupanje da se dezavuiše i da se ja bih rekao anuliraju ili ne priznaju zakoni SRJ. .

Ja sam bio na tom mitingu. Imao sam procenu vojske i procenu medija koji su navijali za opoziciju. Taj miting je definitivno pokazao da je snaga SPO–a istrošena u proteklom periodu i da se na SPO u tom trenutku, na žalost, ne može računati kao na nekog ko bi mogao da pokrene kritičnu masu i gurne ih u sukob sa režimom. To je ujedno bio i početak otvorenog i konačnog razlaza između ostatka opozicije i SPO–a. Moram priznati da je general Gajić bio u pravu. VJ je bez sumnje imala svoje ljude na ključnim mestima u strankama koji su im davali informacije o aktivnostima opozicije. Na dan 19.08.1999. godine održan je sastanak na kome se gotovo isključivo diskutovalo o opoziciji, njenom finansiranju, praćenju....Danas, tri godine posle smene režima u Srbiji, možda bi se odgovor na pitanje zašto su Miloševićevi generali tu iako je on u Hagu, mogao pronaći baš u činjenici da su neki ključni ljudi ondašnje opozicije bili saradnici službe.

Iz sledećeg izlaganja jasno se vidi da je Uprava bezbednosti infiltrirala svoje ljude i da je raspolagala tačnim i proverenim informacijama o namerama pojedinih stranaka. To se potvrđuje u praksi tri godine posle 5. oktobra.

general–potpukovnik
GEZA FARKAŠ

Ekstremističke i druge destruktivne snage se pripremaju za vanparlamentarnu smenu legitimne vlasti u Srbiji i Jugoslaviji posle mitinga u Beogradu 19.08. Tada one treba da pokažu svoju snagu, organizovanost i odlučnost da u narednom periodu nenaoružanim ali i oružanim sredstvima izazovu nemire u zemlji. Njihova delatnost je sistematski usložavala i onako tešku situaciju u zemlji. Naročito kalkulisanjem sa ustavnom ulogom vojske Jugoslavije. Bez obzira na evidentna razmoilaženja lidera Saveza za promene oni su načelno saglasni sa tim da je smena vlasti u zemlji neminovna. Spoljni faktor upravo na toj osnovi pokušava da ih ujedini i u čemu je učinio izvesne korake. Nesumljivo zbog procene da će na predstojećem mitingu u Beogradu prisustvovati znatno manji broj pristalica nego što je najavljeno, najpre milion, pa pola miliona, mnogi lideri stranaka se pod raznim izgovorima neće se pojaviti na njemu. Lideri stranaka su deklarativno opredeljeni da miting u Beogradu treba da protekne bez incidenata. Procenjuju da će vlasti preduzeti mere, blokadu puteva ka Beogradu najpre, da mu prisustvuju što manji broj ljudi. U SPO ne očekuju da će miting postići značajne rezultate u vezi sa zahtevima za smenjivanje aktuelne vlasti. Smatraju da se tek u septembru može očekivati zahuktavanje raznih oblika otpora i građanske neposlušnosti. S tim u vezi radikalni elementi u SPO iznose kako se ta stranka sprema za rušenje vlasti agresivnijim metodama nego ikada do sada, dok njegovo rukovodstvo zastupa stav o tome da su neminovni izbori u što skorije vreme na kojima će pobediti. Međutim, bitno je uočiti da zagovornici nasilnog svrgavanja vlasti u zemlji članice građanskog saveza Srbije javno se zalagala za takve metode 13. avgusta na mitingu u Vršcu. Sve naglašenije proturanje lažne insinuuacije o VJ i smišljeno ističu u prvi plan pojedine bivše oficire VJ. Govoreći na mitingu SZP u Kosjeriću 13. avgusta ove godine Velimir Ilić predsednik opštine Čačak izneo je kako je njemu pozanto da navodno samo mali broj generala podržava predsednika Jugoslavije a da je većina pripadnika VJ i MUP-a protiv aktuelne vlasti. Bivši general Momčilo Perišić obavestio je prisutne oko 200 lica u gradskoj dvorani u Kragujevcu 10. avgusta da je osnovao novu političku stranku. Kao njene članove predstavio je režisera Predraga Bajčetića i kompozitora Zorana Hristića, a za sebe je rekao da je sve učinio da ne dođe do ovakve krizne situacije, ali da u tome nije uspeo. Inače Perišić se posle prestanka radnog odnosa u martu ove godine držao rezervisano za vreme agresije NATO na Jugoslaviju, da bi u julu posle kontakata sa liderima pojedinih stranaka, rukovodstvom Crne Gore u kojoj je boravio i patrijarhom Pavlom nagovestio osnivanje vlastite političke partije. Osnivačka skupština PDS održan je 08. avgusta u Brusnici kod Čačka. Prisustvovalo oko 50 članova. Ovde imam ovako u Čačku da je ovaj skup finansirao prvo Krunski savet iz Londona, Srpska pravoslavna crkva Gračanica iz Vinzora čiji je predsednik Jelena Jovanović, ćerka Čede Jovanovića armijskog generala u Kraljevini Jugoslavije iz Kanade, Srpska narodna odbrana četnička organizacija iz Toronta i Čikaga i privatne banke Krstića i Lazarevića iz Valjeva, oni su članovi Nove demokratije. Predsedavao je na ovom skupu osnivačkom predsedavao je vladika Radović koji je predložio Perišića za predsednika stranke, što je prihvaćeno. Već 9. avgusta Perišić se sastao sa patrijarhom Pavlom i tom prilikom su odlučili da njih dvojica ne učestvuju na mitingu u Beogradu.. Nastupajući naložnoj TV mreži Kragujevac 10. avgusta bivši pukov-

nik Ljubodrag Stojadinović izneo je niz insinucija na račun VJ, posebno njene službe bezbednosti, koju je okvalifikovao kao najmračniji i metastatički segment koji razara VJ. U istoj emisiji Milivoje Glišić, urednik NIN-a rekao je da je Perišić mogao na miran način da reši pitanje Kosova i Metohije, ali da za to nije imao podršku državnog rukovodstva. Tvrdio je da u VJ ima malo generala koji po obrazovanju dostojanstvu i moralnom stavu liče na Perišića. Evidentno je da organizatori mitinga u Beogradu planiranjem podataka o broju učesnika govornicima ultimativnim zahtevima koji će biti postavljeni aktuelnoj vlasti najavama ekcesa i slično nastoje da privuku što veći broj učesnika i istovremeno stvore izvestan strah i nesigurnost običnog stanovništva. Teror koji albanski teroristi na Kosovu i Metohiji sprovode ja imam sada scenario ovde za današnji skup, vezano za ovo a ukratko ... Ove podatke smo noćas dobili, da Radoje Lazarević, kao predstavnik ND u organizacionom odboru mitinga za promene podneo je izveštaj predstavničkom savetu svoje stranke u toku pripreme održavanja mitinga. U izveštaju je nagovestio da će tehničke pripreme na postavljanju bine otpočeti u večernjim časovima 18. ove godine nakon završetka fudbalske utakmice između Jugoslavije i Hrvatske. To već čine ispred Skupštine. Okupljanje učesnika mitinga uz muzički program predviđeno je u periodu od 16,00 do 19,00 časova. Za organizaciju vođenja programa odgovoran je Predrag Đorđević. U 19,00 časova miting bi trebalo da počne sa emitovanjem himne Bože pravde, čitanjem pisma Krune Aleksandra Karađorđevića i davanjem blagoslova i podrške SZP od strane srpske pravoslavne crkve kroz istupanja episkopa Vostanskog Rakite. Učesnicima mitinga predviđeno je da se obrate predstavnici političkih partija i to: Mlađan Dinkić ispred Grupe G-17, Spasoje Krunić ispred SPO, Zoran Đinđić ispred demokratske partije, Nebojša Čović ispred DA, Velimir Ilić ispred opštine Čačak, što je SPO osporavao taj njegov nastup, Nenad Čanak ispred SDL, Vesna Pešić ispred GSS, Jožef Kasa ispred mađarskih demokratskih partija, Čanak se zalaže da umesto njega govori Žarko Korać, Rebeka Srbinović ispred ND, Dragoljub Mićunović ispred DC, Bakić odustao je od obraćanja učesnicima mitinga zbog toga što nije dozvoljeno izlaganje u trajanju od 30 minuta, na čemu je on insistirao. Završetak mitinga predviđeno je da objavi Predrag Marković ideolog pokreta stabilnosti. U organizacionom odboru je dogovoreno da na bini ne bude zajedničkog znamenja, već samo zastava Srbije, a ispod nje zastava stranaka koje učestvuju na mitingu. Dok učesnici mogu nositi simbole po sopstvenom izboru. Na bini je predviđeno mesto samo za one koji se obraćaju učesnicima a između bine i novinara svaka stranka je dobila po 5 propusnica. Odlučeno je da u obezbeđenju mitinga učestvuje 300 ljudi. Prvobitno je dogovoreno da SPO i DS odrede i pripreme po 150 pripadnika službe obezbeđenja, međutim, pošto je Vuk Drašković odbio da dozvoli učešće u obezbeđenju lica iz SPO, onda je naknadno dogovoreno da u obezbeđenju bude 200 lica iz DS i 100 da obezbedi Nenad Čanak. Troškovi mitinga iznosiće 16.000 maraka, što će svaka stranka učesnica platiti podjednakim uslovima. U vezi sa mitingom organizatori ocenjuju da će biti miran, sa r relativno visokim nivoom učešća i jedinstva stranaka, ali i da će biti nedovoljno posećen. Procene su da će na mitingu biti prisutno 50 do 80 hiljada učesnika. Na mitingu se očekuje blage manifestacije nejedinstva među strankama kroz neprimereno reago-

vanje pripadnika SPO pri obraćanju učesnicima predstavnika DS i slično. Predsednički savet ND nakon izveštaja Radivoja Lazarevića razmatrao je težišno sledeća pitanja. Prvo, kakav sadržaj treba da ima govor Rebeke Srbinić. Drugo, šta je cilj ND u ovoj manifestaciji, i treće, šta je zahtev skupa u celini. Kao politički cilj ND istaknuto je prvo, formiranje prelazne vlade, drugo, organizovanje vanrednih izbora, Ratomir Tadić se tome usprotivio mišljenjem da su ta dva cilja međusobno suprotstavljena i da jedan drugog isključuje. Žarko Jokanović ne misli tako već smatra da prelazna vlada treba da obezbedi uslove i stvori pretpostavke za organizaciju vanrednih izbora. Smatra prvo, da to neće biti akademski skup, već ulični miting na kome će biti pogodne kratke i snažne poruke. Drugo, da će prisustvovati mitingu samo ljudi opozicionari kojima će prihvatljivo biti samo ono što je u vezi sa smenom vlasti. Treće, da Rebeka mora da se obrati mladima s obzirom na to da im je približnih godina. Goran Mitić, predsednik odbora ND u Nišu insistira na smeni predsednika Miloševića. Tome se protivi Ratomir Tanić i zalažu se za zahteve koji mogu proći, dok zahtev za ostavke predsednika Miloševića u ovom trenutku po njegovom mišljenju ne može proći. Takođe se da se zalaže da Rebeka nastupi sa jednim pažljivim govorom i umerenim političkim porukama. Rebeka međutim, ne želi da se istupa sa takvim smernicama ističući da će u trenutku govora slediti svoja osećanja i govoriti onako kako u tom trenutku bude diktirala situacija i atmosfera na mitingu. Na kraju diskusije reč je uzeo Dušan Mihajlović, podsetio je prisutne da miting nije izmislio Zoran Đinđić, već Mlađan Dinkić, a da je to posle prihvatio Vuk Drašković. Takođe je naglasio kako Vuk Drašković ne učestvuje na mitingu ispod žita sve radi da miting i Zoran Đinđić ne uspeju. Naveo je da je sinoć razgovarao sa Matijom Bečkovićem koji mu je rekao da je miting duvanje u probušeni balon. Na kraju Mihajlović zaključio. Prvo, na mitingu ne očekuje veliki broj ljudi kako su organizatori priželjkivali, drugo, ideja o prelaznoj vladi ne može proći, treće Vuk Drašković se mnogo kompromitovao prema zapadu za vreme rata, a sada se kompromituje i u opoziciji u zemlji. I nikome nije jasno šta je njegov cilj. Četvrto, miting je veoma rizičan i moguće su namerne provokacije koje bi mogle izazvati neželjene posledice, što bi vlast iskoristila za obračun sa opozicijom. Pet, objasnio je dalje, odbio da govori na mitingu iako je time mnoge iznenadio zbog toga što je svestan da je loš govornik a i zato što nije jasno šta treba da govori. Šest, istakao je tezu da ND mora da obezbedi specifičan i prepoznatljiv imix, sedam, smatra da je dobro što će govoriti Rebeka zbog prikazivanja da nisu liderska već demokratska partija i osam, učešće ND na mitingu je cena za upis u opoziciju.

Ovakvi podaci koji su izneseni na kolegijumu nisu se mogli pronaći na internetu niti u medijima. Očigledno je da su Kontraobaveštajna služba VJ i obaveštajne uprave veoma zainteresovane kako funkcioniše, kako se finansira i kakve su namere opozicije. Iz navedenog se vidi da su podaci o delovanju opozicije prikupljeni "iznutra". Doušnici koji su dostavljali ovakve podatke Slobodanovoj službi morali su biti u samom vrhu opozicionih partija. Ko je sve radio i igrao

dvostruku igru verovatno ćemo, danas, tri godine posle 5. oktobra teško saznati. Tu bi trebalo potražiti i razloge kako su “preživeli” Miloševićevi generali i posle 5. oktobra. Kada bi se iskreno pristupilo otvaranju tih dosijea, verovatno bi mnogi ljudi prepoznali svoje “flastere” koji su ih pratili, družili se sa njima, kupovali deci rođendanske poklone... Ostavljam čitaocu da sam proceni da li je moguće doći do ovakvih podataka o strankama, pojedincima, mitinzima, a da nemate nekog u vrhu tih organizacija. Dosijeji koje je vodila i vodi Služba bezbednosti VJ prepuni su imena doušnika koji nisu špijunirali u korist zemlje, već u korist ideologije i režima. Tako je od 1945. godine. Mnogi ljudi su u poslednjih šezdeset godina nevino stradali zato što su moćnici ovakvih službi to hteli. Nadam se da je pokojni premijer Đinđić poslednja žrtva iza koje stoje direktno ili indirektno pripadnici komunističkih i neokomunističkih tajnih službi. U Titovo vreme je KOS JNA bio okosnica ideološke države, tako da su ti arhivi prepuni zanimljivih podataka koji u ovom trenutku ne bi ugrozili bezbednost države ako bi se otvorili. Njihovo otvaranje je naš dug prema nevino stradalim ljudima.

Kroz ove stenograme prenosim samo deo atmosfere sa kolegijuma načelnika Generalštaba VJ, vodeći računa da ne izlaze podaci koji bi mogli da ugroze osnovnu namenu službe, naravno prema Ustavu. Dakle, paradoks je bio u tome što su građani ove države trošili milijarde dinara, odvajajući od svojih usta, da bi im se taj novac vratio kroz destrukciju najgore vrste. Crnogorci bar nisu plaćali porez za svoju propast.

MILOŠEVIĆEV SASTANAK SA GENERALIMA

”Dvoličnost je najveći talenat slabića.”

Mopasan

Milošević je u VJ putem negativne selekcije, nepotizma, a i prirodnog dara pojedinih generala za dodvoravanjem, postavio katastrofalan kadar bez ikakvog integriteta koji su radi ličnih interesa bili spremni da beli zid proglase za crni, a poraz za pobjedu. “Vrhovni komandant” je održao predavanje svojim generalima o briljantnoj pobjedi nad NATO, svi su slušali i aplaudirali. Ako neko u ovoj zemlji zna kakva je naša pobjeda bila, onda su to ti isti generali. Znam da dosta njih nije delilo njegovo mišljenje o pobjedi, ali su ćutali i aplaudirali, što je bilo isto. Većina je i danas, tri godine posle pada Slobe, na istom mestu u istoj uniformi. Ne krivim ih, to je pre svega stvar lične odgovornosti, pa tek onda odgovornosti onih koji ih drže u generalskoj uniformi.

Mislim da je u to vreme Milošević imao bolje mišljenje o bilo kojoj državi na ovoj planeti nego o Crnoj Gori. Ona je za njega u isto vreme predstavljala i pretnju i izazov. Pretnju, jer se na njenoj teritoriji sastajala i dogovarala opozicija koja mu je radila o glavi, a ujedno i izazov da posegne za silom kako bi naučio pameti sve one koji misle svom glavom i koji jasno raspoznaju tragediju i ne-

sreću od blagostanja i mira. Uvek sam se pitao kako je moguće da ti naši generali ne prepoznaju tako suprotne civilizacijske konstante kakva su nacionalna tragedija i nacionalno blagostanje. Te dve stvari nemaju ništa zajedničko osim Miloševića, koji je uspeo da pomenute ljude ubedi da je poraz pobeda, a da je normalno u stvari nenormalno. Dolazio sam do jednog istog odgovora, a to je da je negativna selekcija oficirskog kadra stvorila mogućnost da se rađaju jalovi generali bez ikakvog integriteta. Vreme ratova i napetosti stvorilo je posebnu filozofiju među starešinskim kadrom. Koliko je teško opaliti prvi metak toliko je lako nastaviti rafalom. I sam sam imao prilike da se uverim kako se lako u vojsci prihvata logika rata. To je duševna hrana koja pokreće adrenalin, naročito kod elitnih jedinica.

To najbolje ilustruje jedno obraćanja "vrhovnog komandanta" čuvarima svog poretka koje je održano kao kolegijum Generalštaba na kome se obraća Slobodan Milošević.

Predsednik SRJ
SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Vi dobro znate, osim nuklearnih sve potencijale je NATO upotrebio na nama, pa nas nije slomio. To je video ceo svet. Šta bi se desilo da je napao neku veću zemlju i da li bi izlaz mogao da bude nuklearni rat i da li je danas svetski rat koji se može završiti ili rat koji bi ukinuo svet, jer je oružje došlo do tog nivoa, nije to više luk i strela koji ne može da ugrozi opstanak sveta, novi veliki svetski rat bi ugrozio opstanak sveta, a ne opstanak onoga ko bi ga eventualno izgubio. U tom smislu ja mislim ovaj vojni vrh mora da bude vrlo detaljno i analitično svestan jedne velike pobeđe koju je VJ izvojevala ali svestan i

činjenice koje smo mi bar ovde svesni nadam se da smo mi rat uspeli da okončamo blagovremeno, jer da ga nismo okončali blagovremeno sa resursima o kojima dobro znate gde smo bili, gledam Karanovića sa onim njegovim mnogostrukim putovanjima u Rusiju sa obećanjima velikih isporuka od kojih nismo dobili ništa, slovima nula osim ono malo šibica i cigara što nam je doneo Primakov u ona svoja dva aviona na onom početku i onih nekoliko sanduka što su prebacili preko RS, sve je to bilo koliko da stavite zrno soli u supu. Znači, ništa. Blagovremeno okončali i stekli i kada je na vojnom planu veliku slavu. I sada kada slušam ovo što govori general Ojdanić o mnogim negativnim aspektima situacije u kojoj se nalazi VJ pre svega materijalno, kadrovske popune itd. ima jedan ogroman pozitivan adut koji je vojska stekla u ovom ratu, a to je da je ona digla svoj politički i svoj vojnički ugled. Ugled vojske se srozao 1991. i 1992. godine kada je ona vojska koja bila toliko moćnija od ove, toliko opremljenija od ove toliko snabdevenija od ove isključivo zbog nedostatka vrhovne komande prepustila zemlju, jer je bilo četiri, četiri tamo u predsedništvu, a vojni vrh nije imao petlju da kaže, neka je četiri, četiri nedam državu i moram da intervenišem i naravno onda dobila sve negativne atributa od naroda. Danas narod ceni vojsku. To je jedan veliki ulog. E, sada to, taj veliki ulog što je vojska stekla, taj svoj ugled treba iskoristiti da mi zaista izgradimo vojsku koja je i sada

najbolja ovde u okruženju, ali koja će da bude ponovo jedna od najboljih u svetu. Ove faze, analitički gledano, vi ste rekli prvo kritička analiza sa težištem na ratna iskustva, onda izrada projekta i konačno realizacija. To šematski je dobro postavljeno, međutim mora da se ima u vidu da taj plan koji se pravi moramo da pravimo i u hodu i moramo da imamo kratkoročne, urgentne mere koje radimo i da imamo dugoričniji plan koji takođe razmišljamo i sprovodimo s tim što te kratkoročne mere ne treba da udaljavaju, nego da približavaju tom konačnom rešenju, jer neke se stvari da tako kažem moraju rešiti momentalno i brzo.

Nama sada treba kampanja obnove, kampanja izgradnje, kampanja reforme, a ne izborne kampanje.

Ja sam rekao ovima kada su dolazili kod mene Drašković i još neki, ma kada hoćete bre izbore, mi nećemo izbore mi hoćemo tranzicionu vladu, pa hoćete vlast bez izbora. Oni znaju da će da izgube izbore, a znaju i njihove gazde u inostranstvu zato i oni kažu dajte tranzicionu vladu, ne trebaju izbori. Naravno da ne trebaju izbori koje će da izgube. Od devedesete godine otplaćivali te partije, te demonstracije, te ovo, te ono, dok nisu eskalirali do rata, sada su i to proigrali i to nisu uspeli, sada se vraćaju na početak, ajmo opet demonstracije, ajmo opet to, stalnu destabilizaciju. Ipak je sada jedna zrelost veća i mislim da moramo pre svega da se bavimo razvojem i obnovom, a manje da mislimo na te njihove trikove i da jednostavno svoju stabilnost gradimo na rezultatima u ekonomiji, u standardu a ne svađama preko televizije i preko novina. To je njihov posao, to ne treba da bude naš posao. Radićemo na tome zajedno, znajte da država će stati iza svoje vojske u potpunosti. Ja sam i ovim našim drugovima iz vlade rekao, nemojte davati lažna obećanja. To što obećate morate izvršiti. To su elementarne odgovornosti vlade vezane za finansiranje vojske. Ja sam siguran da ćete vi taj svoj posao da obavite dobro i u ovoj pripremnoj fazi kritičkog razmatranja i u projektovanju u čemu ćemo raditi zajedno u meri u kojoj to bude potrebno. Nisam rekao ništa u vezi sa Crnom Gorom. Molim vas naš je stav od početka bio to je političko pitanje. Sve te priče, kako ćemo mi vojnički da nešto tamo intervenišemo, pa da ćemo nešto da silom menjamo, nema nikakvu osnovu. To mora politički da se rešava. Međutim, nisam siguran da je i tima tamo u Crnoj Gori jasno šta su ustvari pravi parametri tog njihovog statusa. To što su oni otišli u političke vode, svako ko se bavi kriminalom, mnogo više voli da bude optužen, za politički progono, nego zato što je lopov. Tamo je jedina privredna aktivnost šverc. Tamo žive general Obradović i admiral Zec i mogu da vam posvedoče da ni jedno preduzeće u Crnoj Gori ne radi, ni jedno. Jedino preduzeće koje radi je šverc državni. Oni su ... podelili neke papire koji ne vrede ništa, kao narod je sada vlasnik pola. Šta ja imam od tog papira, da mi neko kaže da sam vlasnik neznam koliko hiljada dinara vrednosti željezare Nikšić, željezara Nikšić ne radi ili radi pa stane, a pola su neki penzioni i drugi fondovi, kao sada tituari a u upravljanju tih preduzeća nije se desilo ništa. Sve je ko što je i bilo, samo sada kao nije društvena sredina, nego je svojina nekih građana, koji su eto kao identifikovani, ali šta oni mogu da utiču ništa i fondovi koji takođe ne utiču ništa i opet kao i pre vlada nešto radi sa tim preduzećima da im nešto soli pamet u samom upravljanju u tome što su oni nazvali reforme, nema ništa i to svako vidi tamo. Tamo stvari moraju da se

rešavaju politički, znači ne vojnički. Koji su to parametri iz kojih oni ne vide kako ih ovi gledaju? Ništa Crna Gora ne interesuje Amerikance, njih interesuje onoliko, koliko može nas da destabilizuje, da nam pravi probleme. Onog trenutka kada bi se Crna Gora odvojila to bi bio početak njenog kraja. Za ove nebi više bili interesantni, jer čim se odvoje više nisu unutra, pa ne mogu da prave više nikakvu štetu, a sami za sebe nisu uopšte značajni. Potpuno su beznačajni.

Drugo, to generali Zec oi Obradović dobro znaju, istočna Crna Gora Ulcinj, Bar i gore do Plava, to je praktično pod kontrolom Albanaca totalno. To što oni se prave ljudi pa neće to da kažu, to je kao da zadrže mir u kući ne vidim da si mi zauzeo pola kuće da se nebi s tobom pobio, a ti mi sediš tamo. Tamo u i policajci i šefovi komandiri, sve to albanska mafija uzela i Crna Gora je tu. Granica je usred Podgorice. To je već uzeto tamo. Prema tome, samostalna momentalno se topi. Prošle godine kad je ambasador Hrvatske bio u Kotoru, povodom nekog katoličkog praznika rekao im je samo vi budite strpljivi sve će ovo biti ljepa naša. Hrvatska nije uzela Boku Kotorsku jer se plaši konfrotacije sa Jugoslavijom. Sutra samostalna Crna Gora ona ulazi tamo jer je katoličko stanovništvo koje tamo živi pod pritiskom ovih ovamo, a ovi će da im klimaju glavom i da kažu stvarno su morali to da urade, a da ne govorim o ovom jadu što preostane a i onako sve jad cela Crna Gora kao Opština Novi Beograd, koja je struktura muslimanskog stanovništva koji takođe radi protiv Crne Gore i koje bi poslužilo kao pazdar za destabilizaciju crnogorskog dela Sanxaka. Mi to znamo.

Jednostavno želeo sam da ovaj aspekt vam kažem. Nastojaćemo politički u Skupštini se vode neki razgovori, na principijalnoj osnovi, to je jedan narod to je nesumljivo, svaka smicalica koja se bude napravila, ne može biti dugog veka i mislim da je dobra naša odluka, da se to rešava isključivo političkim sredstvima, nikako da ne dozvolimo da se na tom terenu gde živi jedan narod bilo šta rešava silom, jer ti organi kako god izbori budu pokradeni smatraju se legitimnim i u tom smislu nećemo mi to da dovodimo u pitanje. To je stvar kako je neko od ovih crnogorskih političara rekao sukob je Podgorica Podgorica, a ne Podgorica Beograd. Oni su se međusobno sukobili, a onda račun uspostavili Beogradu, što zna svako.

Dakle, to sam propustio kada je Ojdanić govorio Crna Gora, ali sam zaboravio da vam o tome nešto kažem. Molim vas izvolite pitanja ko kakva ima, biće mi drago da na njih odgovorim.

Predsednik SRJ

SLOBODAN MILOŠEVIĆ,

Evo ukratko da vam kažem. Kod mene dolaze ovi episkopi crkveni samo da me mole da ne uzimam za ozbiljno ovo što je ... jer oni sami kažu to niko nije njih ni pitao tamo, nego njih petorica ubedili ovog našeg nejakog Pavla koji je već toliko senilan, da kako meni episkopi govore znači vladike, on kaže ima mišljenje onog koji je poslednji s njim razgovarao.

Što se crkve tiče, ona kod nas nema nikakav ugled. Ja sam i njima govorio vi zbog crkve treba da se brinete, ne zbog države, greota je da crkva srozava svoj ugled na taj nivo. Oni nama prave štetu, utoliko što ih inostranstvo uzima i kaže evo i

crkva je protiv njih. Inače ovde crkva nema nikakav ugled. 1992. godine meni se obratio patrijarh Pavle kada smo formirali Jugoslaviju da traži od mene, da ne držimo izbore za organe Jugoslavije. To je bilo u novinama. Naravno ja se nisam na to osvrtao, mi smo održali izbore. Ja sam ga pitao pošto samo Šiptari nisu učestvovali na izborima čiji si ti pop? Srbi ti odoše na izbore,

a čiji si ti pop, ko te poslušao? Što brukaš Srbe? To oni i sada rade. Rekao mi je general Ojdanić i tamo kada ste išli u Mileševi i oni vam Mislim ko god misli svojom glavom u toj crkvi to radi, a ovih ima tih nekoliko Anfilohije računa da bude crnogorski patrijarh pošto njemu to odgovara da se odvoji, to je taj srpski sindrom, ako ne mogu da budem glavni, onda daj da odvojim ovo svoje parče da izcepam, pa tu da budem glavni. Ovaj Arterij on je najgluplji episkop tamo, a inače stalno je bio na jednoj opozicionoj strani, međutim oni nemaju ugled među ostalima u crkvi, oni mole samo kaže nemojte to da uzimate u obzir, to su napravili, patrijarha prevarili i neznam šta. Proveriće ga i drugi put, to mi nije briga, briga je što ih inostranstvo mnogo upotrebljava i oni o tome treba da misle. To smo im i mi rekli. Ja mislim Gezo da tu nema neke opasnost, da oni nešto mogu prema vojsci. Šta prema vojsci? Oni zaista vrlo ovako slabi i ne vidim da imaju neki ugled da mogu da naprave neku štetu vojsci.

“Doslednost i čestitost” naših generala najbolje odslikava činjenica da su prisustvom na ovakvom kolegijumu i prećutnom saglasnošću sa Miloševićevom opaskom o patrijarhu Srpske pravoslavne crkve gospodinu Pavlu jasno rekli šta misle i o SPC i o njenom patrijarhu. Onog trenutka kada je Haški tribunal objavio optužnicu protiv generala Lazarevića i Pavkovića i jedan i drugi su otišli na patrijarhov poziv u Patrijaršiju gde su razgovarali o nevolji koja ih je snašla. Tada su zaboravili da odlaze kod “starca koji ima mišljenje onakvo kakvo ima zadnji njegov sagovornik”. O tom događaju general Lazarević kaže za NIN broj 2759 od 13.11.2003. godine sledeće:

“Bio sam, sa generalom Pavkovićem, na poziv Njegove svetosti. Proveli smo oko sat vremena u razgovoru sa njim, malo se posavetovali o svemu tome. Jednostavno ja sam zahvalan što nas je primio Patrijarh Pavle. Pružio nam je dodatne duhovne snage i vere da ćemo izdržati i ovo.”

**general–armije
DRAGOLJUB OJDANIĆ,**

Ako nema gospodine predsedniče da meni dozvolite dve stvari. Uveren sam da delim mišljenje svih prisutnih da je Vaše obraćanje gospodi generalima bilo, svima nama od izuzetnog značaja, za širenje naših spoznaja i gledanja u odnosu na ... prilike u zemlji i šire međunarodne zajednice, što će biti od značaja za možda naše neke realnije postupke ili eventualno zahteve. Mi Vam se zaista na ovako iscrpnom izlaganju zahvaljujemo, što nije bilo uobičajno. S nadom da ćete uvek kada ocenite

da bi trebao ovaj sastav malo podrobnije, izvorno informisan naći vremena da se ponovo pojavite među nama kako bi smo malo još slobodnije razmenili mišljenje o svemu.

Imamo podatak iz Državne bezbednosti da je potpukovnik Momir Ivković iz kasarne Voždovac, u opštini Voždovac je tražio pristupnicu za učlanjenje u SPO ističući da u njegovoj jedinici ima još starešina sa takvim opredeljenjima. Mi ovaj slučaj sad istražujemo i da vidimo o čemu se tu radi. Nezadovoljan prevashodno niskim i neredovnim isplataima određeni broj pripadnika VJ posebno u 2.A napuštaju i daju tendencije, postoji napuštanje aktivne vojne službe. Od svih onih koji su u drugoj armiji napustili 70 pripadnika VJ je podnelo zahtev za prijem u službu MUP Crne Gore. I da kažem da rukovodstvo uprave bezbednosti je 20.jula o.g. na sastanku sa čelnim ljudima Republičke državne bezbednosti Srbije razmotrilo konkretne probleme u koordinaciji i saradnji u svim slučajevima od zajedničkog interesa. Postignut je potpuna saglasnost u vezi sa angažovanjem na zajedničkim zadacima.

Prosto je bilo neverovatno da na tolikom skupu generala ne postoji niko ko bi makar verbalno mogao da istupi protiv predsednika. Zakletva ih je na to obavezivala. Dali su je za dobrobit ovoga naroda, a ne pojedinca, pa makar se on prezivao Milošević. Ne može niko da me ubedi da su ti ljudi koji su bili dobro informisani, putovali u raznoraznim delegacijama po svetu, nosili titule i zvanja, verovali u te Miloševićeve gluposti. Neke od njih sam i poznao. Tragedija i jeste u tome što većina nije verovala jer je znala pravu istinu, ali zbog svojih ličnih interesa nije htela ili smela da se usprotivi.

To je imalo i jednu dobru stranu. Naime, znao sam da kada se bude sakupila dovoljna energija naroda da promeni Miloševićev čarobni svet tragedije i zla, niko od tih kvazioficira neće smeti da se suprostavi. Peti oktobar je pokazao da je moja pretpostavka tačna.

Dok pišem ovu knjigu nisam siguran da ću na slobodi dočekati i njeno izdavanje, ali bih voleo da cena koju sada mogu da platim za "odavanje vojne tajne" ne bude zabadava, već da ljudi koji su sedeli uz njegove skute snose bar moralnu odgovornost za to što su radili. Odgovornost tih ljudi je i veća, jer se ne radi o desetarima, već o generalima. Utoliko je veća, jer su bili svesni kakav jad čine sopstvenom narodu dajući podršku diktatorskom režimu, iza koga nam ostaše samo poniženja i grobovi.

Naravno da ima i drugačijih primera i ako se analiziraju niži činovi, sve ih je više. Tu se pojavio problem po režim, jer su se oficiri, nezadovoljni kartastrofalnim stanjem u državi, učlanjivali javno u opozicione stranke što je bilo protivzakonito, ali je i to bio jedan od oblika iskazivanja javnog protesta. Tako na tu temu imamo diskusiju Geze Farkaša.

POVERLJIVE INFORMACIJE

"Ako želite uspeh u društvu, ubijte svoju savest."

Morijak

Vozeći se na sastanak sa Budom u Bjelom Polju, razmišljao sam šta bi mi se desilo kada bih kojim slučajem bio provaljen kanal za dostavu informacija. Već sam video braću po propagandi, Gorana i Ivana, mlade julovce, kako pljujući u mikrofon obaveštavaju srpsku levičarsku i desničarsku javnost o zaveri protiv demokratski izabranog režima. To bi bio manje bolan rasplet.

Glavni problem za Miloševićev režim bio je u tome što na teritoriji Crne Gore nije imao nikog osim vojske koju je mogao upotrebiti protiv aktuelnih crnogorskih lidera. VJ je bila troma i nedorasla da bi mogla briljantno da odradi posao koji bi joj gazda odredio u Crnoj Gori, a da pri tome ne izazove ogromna razaranja i žrtve ne obe strane. Tenkovi na ulicama ni u Vukovaru nisu dali efekat kakav se očekivao, naprotiv, samo su ojačali borbeni duh protivnika. Slobodanu je bila potrebna vojna formacija s policijskim ovlašćenjima i sposobnostima da drže stalnu tenziju, kao mogućnost da odrađuju prljave poslove koje bi im poverio šef. Iz tog razloga pristupilo se formiranju 7. bataljona Vojne policije koji je po mnogo čemu imao obeležje paravojne formacije, na šta su ukazivale mnoge činjenice.

Ono što je bio JSO tj. "crvene beretke" za Srbiju to je bio 7. bataljon Vojne policije koji se nalazio na teritoriji Crne Gore. Srećom po lidere i državu nije se dozvolilo da pojedinci iskoriste tu jedinicu za slične namere. Jedinica je bila u najmanju ruku atipična formacija kakva nije postojala u VJ. Imala je skoro 1.000 oficira i podoficira, što je predstavljalo četvrtinu ukupnog broja pripadnika Vojne policije. Treba napomenuti da su na teritoriji Crne Gore već postojale redovne jedinice Vojne policije i da nije bila potreba da se stvara jedna takva formacija za izvršavanje redovnih zadataka. Ona je bila raspoređena u više četa na različitim lokacijama tj. gradskim centrima. U nju su ušli gotovo svi oni policajci MUP-a koji su se stavili otvoreno na stranu SNP-a i imali su njegovu stranačku preporuku. Na sreću po državu, u njemu je bilo i onih koji su veoma dobro znali šta je zadatak te jedinice. Vlast u Crnoj Gori videla je u takvoj jedinici inicijalnu kapislu, jer je svakog trenutka mogla da započne sukobe u toj republici. Imao sam podatke o 7. bataljonu kad je bio u fazi stvaranja, tako da je crnogorsko rukovodstvo o tome bilo blagovremeno obavešteno. Jedinica nije imala profesionalne redove već isključivo podoficire i oficire. Svi su imali službene legitimacije Vojne policije. Imao sam veoma značajnog čoveka u Upravi bezbednosti Druge armije. Zvao sam ga Beli. Taj čovek je zaslužan što je sukob između Sedmog bataljona i MUP-a izbegnut. Ovu rečenicu bih ponovio deset puta uzastopno. Imali smo, zahvaljujući njemu, imena ekstrema, njihove adrese, znali smo kako razmišljaju i šta nameravaju. Pojedinci su bili pokriveni 24 sata od MUP-a Crne Gore.

Ova formacija imala je prioritet u opremanju i naoružavanju i u popuni. Nije

teško pogoditi čija je ideja bila da se stvori takva jedinica. Pravili su incidente gde god su stizali. Vojni vrh je namerno to po pravilu pripisivao MUP-u, čiji pojedinci nisu ostajali dužni kolegama iz vojske. Uspostavio sam savršenu koordinaciju između Bude Šćepanovića i Belog. Zahvaljujući ozbiljnosti tih ljudi, Maraševoj podršci Budi, izbegnuti su mnogi sukobi koji su izgledali neizbežni. Crnogorski MUP je znao kada se situacija komplikuje i kada MUP mora da se povuče da ne bi došlo do šireg sukoba. Praktično su trenutno o tome bili obavešteni. Svi ljudi koji su bili sa mnom u vezi dobili su mobilne telefone preko kojih su mogli da jave bilo kakvu nameru VJ prema opoziciji u Srbiji i poziciji u Crnoj Gori.

Primerica incidentata između VJ i MUP-a bilo je bezbroj, a atmosfera se po pravilu drastično pooštravala pred izbore. Stvaralo se plodno tle da ekstremi sa obe strane zaviju zemlju crno. MUP Crne Gore činio je natčovečanske napore da suzbije ekstremizam u svojim redovima, ali često im nije polazilo za rukom, što je razumljivo imajući u vidu ogorčenost dela crnogorske javnosti zbog formiranja takve jedinice koja je brojčano prešla sastav specijalne jedinice ranga bataljona, pogotovu kada se brojnost uporedi sa specijalnom brigdom u Nišu ili 72. u Beogradu. Dakle, po brojnosti to je bila specijalna brigada, pa i više, a ne bataljon. Toj jedinici je namerno dat rang bataljona da bi se manje uznemiravala javnost.

Informacija generala Geze Farkaša izneta na kolegijumu načelnika Generalštaba VJ to potvrđuje.

O odnosu MUP-a Crne Gore prema VJ i njenim pripadnicima govori i slučaj vodnika Željka Samojlovića iz Sedmog bataljona Vojne policije koga su pripadnici MUP-a priveli u prostorije centra bezbednosti Nikšića Samojlović je bez ikakvog razloga lišen slobode dok se nalazio ispred Medicinskog centra Nikšića. Jednočasovni razgovor sa njim obavio je zamenik načelnika Centra bezbednosti koji je rekao da je priveden zbog navodno nekorektnog odnosa prema patroli MUP-a jer je prolazeći pored njih podigao tri prsta. Tokom razgovora pripadnici službe državne bezbednosti je zahtevao pripadnik da od vodnika da oda podatke o Sedmom bataljonu Vojne policije, a potom je omalovažavao njega i starešine iz Komande 2.A.

Isto tako fizički je napadnut zastavnik Perko Karaxić iz kontraobaveštajne grupe, zaustavljen je bio u kolima i kada je otvorio prozor i posle izvršene identifikacije oni su ga tukli po glavi.

Pojedini bivši pripadnici VJ sada pripadnici MUP-a u Crnoj Gori odvrćaju regrute da se odazivaju pozivima VJ za služenje vojnog roka, uveravajući ih da će uskoro biti formirana crnogorska vojska u kojoj će služiti vojni rok. Njihov poziv potencijalnih regruta govori i podatak da se u Ulcinju prilikom poziva za upis radi evidencije i regrutovanja od 150 pozvanih, odazvalo svega 50 mladića.

Savez za promene nastavlja sa svakodnevnim protesnim mitinzija u više gradova Srbije, Beograd, Niš, Novi Sad, Kragujevac, Užice, Pirot itd. na kojima učestvuje

od 50 do 5.00 ljudi. Pokušavaju da manipulišu i sa VJ ističući da imaju njenu podršku. Jedan od čelnika Vuk Obradović u govoru na protesnom mitingu u Beogradu 02.10. ističe zvali su me moji klasići i poručuju nebojte se izdržite oni su u defanzivi vi ćete pobediti radi se o ljudima koji su na visokim položajima u VJ ja sam im poručiod a slede glas naroda a ne diktatora.

Savez je formirao odbor za proučavanje stanja u VJ koji je izvršio analizu starešinskog kadra do čina potpukovnika i došli su navodno do zaključka da je 40% uz njih, 40% neopredeljenih a svega 20% uz Slobodana Miloševića. Odbor tvrdi da na mitinge dolaze podoficiri i pitomci u uniformama sa devojkama, što je navodno fotografisano. Mi ove tvrdnje nismo potvrdili međutim imamo ono što sam Vam prošli put rekao četvoricu naših koji su prošli put učestvovali u mitinzima, odnosno prisustvovali. Utvrđivanje njihovog motiva još je u toku.

Raspoložemo podacima da je Savez za promene formirao posebnu jedinicu od oko 2.000 ljudi, čije jezgro čine najekstremniji navijači fudbalskih klubova Crvena Zvezda, Rad i Železnik, pa i poznavaoce borilačkih veština koji imaju zadatke da prilikom protesnih šetnji budu u prvim redovima i suprostave se pripadnicima MUP-a.

Rukovodstvo Saveza za promene procenjuje i u slučaju većih sukoba sa pripadnicima MUP-a VJ neće intervenisati.

Stanje bezbednosti u vojsci u celini je povoljno i ako su destruktivne snage sa teritorije pre svega javnim istupanjima na mitinzima, po gradovima u Srbiji provodile intezicnu propagandnu delatnost prema pripadnicima VJ između ostalog pozivajuć ih da im se pridruže u gušenju legitimne vlasti u Srbiji i u Jugoslaviji. Nisu registrovani pripadnici u ovom periodu, sem onih četvorica da su učestvovali u demonstracijama, ili da su prišli u njihove redove.

Zanimljivo je da vojni vrh često prozivao Vuka Obradovića, a u isto vreme su ga smatrali labilnim čovekom koji je sklon piću. Vuk je često boravio u Crnoj Gori, pa sam imao priliku da se zajedno avionom vraćamo za Beograd, ali se nismo poznavali.

Jedan od onih koji su važili za tvrđu struju u GŠ VJ, a to se vidi i iz njegovog izlaganja, jeste pomoćnik načelnika za moral. To je onaj isti general koji se istakao u propagiranju Miloševićeve politike pred izbore 24. septembra 2000. godine i koji je pisao saopštenja za trupu u kom ih "savetuje" za koga da glasaju. Poznat je i po tome da je "preživeo" izbore i da je svedočio pred skupštinskim odborom u " aferi Pavković". Danas nam ispira mozak "Miloševićevom demokratijom" u tekstovima za nedeljnik "Svedok" i dnevni list "Balkan":

general-major

MILEN SIMIĆ

Predviđa o daljem razvoju događaja

Najverovatnije će se nastaviti separatističko delovanje koalicije na vlasti u Republici Crnoj Gori u sprezi sa spoljnim faktorom i snagama u Republici Srbiji. Osnovni cilj spoljnog faktora je rušenje vlasti u SRJ a separatističke snage su više sredstvo.

Političkim angažovanjem, propagandom, pritiscima i drugim sredstvima aktuelna vlast uz pomoć sa Zapada i iz Srbije nastoje da obezbedi podršku stanovništvu za stavove platforme i uslove za raspisivanje referenduma i njegov uspeh u pogodnom trenutku.

Projugoslovenske snage će nastojati da učvrste i prošire uticaj u narodu što će verovatno izazvati još veće političke a s obzirom na emocije i mentalitet moguće i druge sukobe.

Verovatno će se nastaviti sa povećavanjem brojnog stanja MUP-a i njegovo ... u "oružanu silu" Crne Gore ... delom formiranja Ministarstva odbrane i postavljenje ministra. Verovatno će se nastaviti napadi na vojsku sa istim ciljevima, smanjenje ugleda kod naroda, razbijanje jedinstva, komandi i jedinica, umanjena borbene gotovosti kroz opstrukciju obaveza i vrbovanju ljudi i izazivanje incidentnih situacija i drugih.

U slučaju radikalizacije stanja moguća je opstrukcija VJ u većoj i znatnijoj meri nego što je bila za vreme rata i stavljanje čak i na stranu agresora bez obzira što se radi o aktu izdaje

Uticaj ovog stanja na borbenu gotovost VJ je veliki i o tome je govorio i general Matović. Predlažem, da se ukoliko Vi procenite za potrebno izvrši kompleksnija analiza stanja na ovoj teritoriji sa svih aspekata.

general-major
MILEN SIMIĆ

Povodom izjave Momčila Perišića da o njegovim navodnim saznanjima da se režim sprema da protiv demonstiranata upotrebi silu, a koju su objavila i neka inostrana sredstva informisanja GŠ VJ ukazuje da je pomenuta tvrdnja notorna laž i u funkciji je psihološke operacije protiv SRJ i produžetka agresije na našu zemlju. Time se nastoji da se podrije jedinstvo naroda, državnog rukovodstva i vojske, ostvaren u odbrani zemlje od agresije NATO-a i naruši borbena spremnost VJ.

Špekulacije i konstrukcije o navodnim pokušajima upotrebe vojske u rešavanju društvenih pitanja i problema nisu novina u javnim istupima i kampanjama pojedinih samozvanih lidera i pojedinaca. VJ jedinstvena oružana sila naroda i građana SRJ koja sve zdatke izvršava u skladu sa svojom ustavnim ulogom što je i potvrdila u herojskom otporu protiv NATO agresora. U potpisu Informativna služba GŠ VJ.

general-pukovnik
VIDOJE PANTELIĆ

Mislim da bi smo trebali izbaciti ovu reč režim, nego vlast. Znete zašto? Režim je ipak ono što asocira na nešto

General Gajić

Na protesnom mitingu Saveza za promene u Užicu 11.10. novinar Zoran Petrović Piročanac pozvao je prisutne građane da ne šalju svoje sinove u vojsku, sve dok ona ne bude srpska. Na mitingu u Čajetini Radoman Jojić predsednik Opštinskog odbora Nastavlja se takođe podrška Crnoj Gori sa elementima osamostaljenja a i

oko uvođenja marke i oko prijema Đukanovića u Vašingtonu. Očigledno da je cilj SAD da se podrži crnogorsko rukovodstvo na zacrtanom kursu, međutim cenimo da za sada još uvek nisu spremni da se ide na neke radikalnije poteze, verovatno sa ciljem da se pokuša kako oni kažu demokratizacija čitavog prostora SRJ.

U sklopu tih pritisaka na našu zemlju, na Zapadu se kalkuliše i sa mogućim scenarijima za intervenciju u Crnoj Gori. Imamo ovde jedan takav scenario po kome bi se izvršio desant, pomorski desant u luku Bar, zatim padobranski desant na aerodrom Podgorica i dejstva avijacije po odobrenim ciljevima na obodima Crne Gore s ciljem kako oni kažu podrške demokratizaciji Crne Gore i sprečavanju eventualne intervencije VJ. To je jedan od scenarija ima ih više, on je sigurno u funkciji pritiska prema SRJ.

Demokratske stranke pozvao je vojne obveznike da se ne odazivaju vojnom pozivu, rečima : "pozivam vas da ne idete u rat za koji se u napred zna da je izgubljen, nadam se da je moja generacija poslednja koja je učestvovala u izgubljenim ratovima".

Na protesnom mitingu u Nišu 12.10. po prvi put je organizovan miting studenata gde su bili uključeni studenti i učenici negde oko 300 ih je bilo, što se poklapa sa nastojanjima Saveza za promene da u mitinge uključi ... Tako da je najavljen miting studenata u Novom Sadu 16.10. i obrazlažu da to treba da znači početak studentskih protesta širom Srbije. Među njima i pojedinaca koji zagovaraju i nasilje.

Sve ukazuje da oni nisu imali ni približno onaj efekat da su faktički propali i da se nije ostvarila ideje i planovi stranog faktora. Očigledno da će i pokušaj sa studentima i da je to jedan ja bih rekao od poslednjih nastojanja da prošire broj učesnika u mitinzima da bi ostvarili svoje ciljeve dostizanja kako oni kažu kritične mase, da će dožite fijasko, jer očigledno da nemaju podršku, iza njih stoji strani faktor, jasni su ciljevi, jasna su opredeljenja, šta žele.

Što se tiče stanja bezbednosti u VJ ono je u celini bilo povoljno u predhodnoj nedelji, znači nije bilo posebnih problema. Registrovani slučajevi stranačkog ispoljavanja pojedinih pripadnika koji su prisustvovali mitinzima destruktivnih snaga nisu brojni, pojedinačni su i preduzete su mere komandovanja. Naime, na svim ovim mitinzima u protekloj nedelji identifikovano je šest pripadnika VJ da su bili učesnici i prema svima su preduzete mere komandovanja.

general-potpukovnik

BRANKO KRGA

Nastavlja se takođe podrška Crnoj Gori sa elementima osamostaljenja a i oko uvođenja marke i oko prijema Đukanovića u Vašingtonu. Očigledno da je cilj SAD da se podrži crnogorsko rukovodstvo na zacrtanom kursu, međutim cenimo da za sada još uvek nisu spremni da se ide na neke radikalnije poteze, verovatno sa ciljem da se pokuša kako oni kažu demokratizacija čitavog prostora SRJ.

Demokratizacija celog prostora nikako nije odgovarala političkom i vojnom establišmentu, jer bi mogla da spere krvavu zemlju sa kostiju pokojnog

Stambolića, jer bi mogle da isplivaju hladnjače iz dunavskih dubina. Moglo bi da se sazna kako su organizovani atentati na Vuka Draškovića. Ovako su samo službe znale šta se zaista desilo. Znali su i svi normalni u ovoj zemlji, ali nisu mogli da znaju gde su leševi i ko je bio egzekutor. Služba vojne bezbednosti je imala ista ili slična ovlašćenja, mnogo novca i delovala je na istom prostoru kao i SDB i civilno pravosuđe, što važi i za vojno pravosuđe i nije bilo je moguće da jedni nisu znali šta rade drugi, jer su im se putevi ukrštali. Iz izloženog se vidi da su znali manje bitne stvari koje su se dešavale na teritoriji drugih država, ali navodno nisu znali šta se dešava u sopstvenoj. Zanimljivo bi bilo čuti Branka Krgu, sadašnjeg načelnika Generalštaba VJ, da li i sad misli isto ili ga je položaj "primorao" na drugačiji stav.

PROCENA VJ O ISHODU GRAĐANSKOG RATA U CRNOJ GORI

"Mir! Sad se opet na miru možemo posvetiti daljem naoružavanju."

Karel Čapek

general–potpukovnik

GEZA FARKAŠ

Gospodine generale, ja bih odmah se nadovezao na ovaj scenario što je Branko izneo, jer mi smo operativnim putem došli i pribavili nacrt operativnog plana za prihvatanje izbeglica iz SRJ, koju u prvoj polovini septembra 1999. godine sačinio regionalni ured UHCR za južnu Bosnu i Hercegovinu. Plan je izrađen na osnovu predviđanja UHCR–a da bi u slučaju nasilne ili sporazumne secesije Crne Gore moglo doći do građanskog rata u Crnoj Gori između crnogorskih separatista i VJ.

Procenjuju da su sukobi mogući čak i u nepovoljnim metodomskim uslovima već krajem 1999. godine i početkom 2.000 godine. Početkom novembra 1999. godine predstavnici UHCR–a su zatražili od predsednika Opštine Trebinje, da u roku od dva do tri meseca pripremi uslove za smeštaj 5.000 do 6.000 hiljada izbeglica iz Crne Gore. Očekuju dolazak oko 2.500 izbeglica iz dva osnovna pravca, Nikšić, Trebinje i Nikšić Bileće i dva alternativna Herceg Novi Trebinje i Nikšić Gacko. Procenjuju da bi od tog broja oko 15.000 Srba našlo privremeno smeštaj u istočnom delu RS a oko 10.000 bi trebalo da prihvati regionalni ured UHCR–a za južnu BiH od čega 1.000 do 2.000 Muslimana kojima će biti potreban smeštaj u federaciji BiH. Smatraju da geografske karakteristike granice između Jugoslavije i Republike Srpske i Crne Gore ne omogućavaju uspostavljanje širokih tranzitnih i prihvatnih kapaciteta, ali se smatra da je povoljno to što se na graničnim prelazima na sva četiri pravca nalazi SFOR.

Procenjuju da će dnevni priliv zavisiti od razvoja situacije u Crnoj Gori i prirode problema, odnosno da se može očekivati po nekoliko hiljada izbeglica dnevno, u slučaju većih sukoba između snaga koje podržavaju crnogorsku vlast i VJ. Predviđeno je

da se timom UHCR–a brzo postave na glavne ulazne tačke od Crvenog krsta SFOR–a i međunarodne policije i drugih međunarodnih humanitarnih organizacija, kao i od lokalnih organa vlasti u RS i federaciji BiH, očekuje se da već dogovorena pomoć od graničnih prelaza i u dubinu teritorije. Lokalni organi vlasti RS su obećali punu podršku u slučaju priliva srpskog i crnogorskog stanovništva, a muslimanskom stanovništvu će omogućiti tranzit prema federaciji BiH, koji je planiran pravcima Trebinje, Stolac, Mostar, Bileće, Berkovići, Stolac Mostar Gacko, Nevesinje Mostar. Predviđeno je da se Srbi i Crnogorci uz podršku lokalnih vlasti RS smeštaju privatno, u privatne objekte ili privremene kolektivne centre za šta je određeno i nekoliko lokacija, za oko 10.000 izbeglica.

Muslimani bi se što brže usmeravali prema Mostaru, a smeštaj je već pripremljen u Salakovcu kod Mostara. Inače regionalni ured za južnu BiH načelno planira da uspostavi četiri izbeglička kampa u RS i to: dva u federaciji BiH. Nastojaće da na svakoj lokaciji obezbede kapacitete za 5.000 lica u čvrstim objektima kao što su fabrike, škole i drugi objekti koji se mogu lako osposobiti za stanovanje. Međutim to je moguće samo u Bradini za 700 lica, a u turističkom kampu kod Trebinja za 400 lica i montažnom naselju u Salakovcu kod Mostara za 800 lica, zbog toga je planiran i smeštaj i u šatorima na šest lokacija. Prvo, Salakovac za 800 lica i u 20 montažnih objekata. Drugo, Bradina kod Konjice 1.000 lica, 700 u čvrstim objektima i 300 u šatorima. Tri, Dom penzionera u Trebinju za 364 šatora za 2.000 lica. Četiri, u Turističkom kampu Trebinje 700 lica, 400 u postojećoj zgradi i 300 u šatorima. Peto, severnom kampu Trebinje 1.000 lica u sedam šatora. Šesta lokacija, u napuštenom kampu SFOR–a u Nevesinju 4.500 lica Među Srbima i Crnogorcima koji će u slučaju nasilja i nemira velikih razmera u Crnoj Gori izbeći u RS očekuje se i lica koja su ranije iz federacije BiH izbegla u Crnu Goru, kao Srbi koji su ranije izbegli iz Hrvatske, odnosno bivše RS Krajine. Smatraju da će Muslimani iz Raško–polimske oblasti i Crne Gore ići na KiM gde će tražiti da ih zaštiti KFOR, kao i u Albaniju a deo u BiH, prvenstveno u Goražde preko Srbinja. Područje u nadležnosti terenskog ureda UHCR–a za istočnu BiH u Sarajevu.

Manja grupa 1.000 do 2.000 očekuje se i na područje za koje je nadležan regionalni ured UHCR–a za južnu BiH među tim izbeglicama se očekuju pretežno žene, deca i starija lica, jer će VJ ili crnogorske vlasti kako procenjuju muškarcima vojnim obveznicima zabraniti napuštanje Crne Gore. Planirano je da se posebna pažnja pokloni identifikovanju slučajeva sa posebnim potrebama za “dodatnom zakletvom”, kao što su žrtve nasilja, istaknuti politički slučajevi dezerteri i etnički mešovite porodice. Svim učesnicima u identifikaciji evidentiranje izbeglica podeljeni su obrasci prema standardima UHCR–a i data odgovarajuća uputstva kako bi se obavila konačna registracija izbeglica kada se oni smeste u izbegličkim centrima.

Preduzeta je odgovornost za davanje hrane što će se u početku raditi u tranzitnim centrima i izbegličkim kampovima, dok se ne stvore uslovi da svaka porodica može pripremati hranu za svoje potrebe. U Trebinju će biti organizovana zajednička kuhinja u Domu penzionera, gde će Crveni krst organizovati kuvanje i servisiranje a u UHCR će nabaviti posuđe i pribor. Predviđanje je da se obezbedi hrana za oko 10.000 izbeglica iz Crne Gore. Plan se odnosi samo na južni deo RS, ali je očigledno da postoje i slični planovi i za druge delove zagračnog pojasa RS. Posebno za pravac koji iz SRJ vodi prema Srbiju i Goraždu, njime je predviđeno da će većina izbeglica biti

Srbi, odnosno protivnici separatističke politike crnogorskog rukovodstva.

Ovo sam gospodine generale pročitao, jer mislim da je značajno u kakve detalje ulazi i šta sve predviđaju, jer ovakvu situaciju mi smo imali neposredno pred kosovske događaje i kako su ovakvu organizaciju preduzeli na prostoru Albanije i Makedonije, tako da ovo daje ozbiljnost ovoj šemi i ovoj situaciji što je general Branko izneo.

Pored toga u Crnoj Gori zaseda Skupština i u toku je rasprava o Zakonu o imovini gde Liberalna stranka Crne Gore traži, izričito traži da sva imovina, nekretnina VJ na teritoriji Crne Gore da podvedu pod ovaj zakon, znači da vlasnik bude država Crna Gora. Mi smo došli do podataka da tamo ima i dalje odliv kadra. U protekloj sedmici javilo su se petorica pripadnika VJ koji su bili primljeni u MUP i to je jedan kapetan prve klase Bojičić Perica, kapetan Ivanović Saša, poručnik Milašinović Miodrag i kapetan Slavoljub Dragan i jedno lice koje nismo identifikovali. U razgovoru u MUP–u prisustvovao je Vuk Bošković pomoćnik ministra unutrašnjih poslova Crne Gore i Ilić Radimir viši inspektor, on je bivši potpukovnik VJ.

U razgovoru sa gospodinom Marašem i Budom videla se iskrena zabrinutost zbog navedenih procena. Međunarodna zajednica je ozbiljno računala na mogućnost građanskog rata u SRJ. Slične procene su Crnogorci imali i od srodnih službi susednih zemalja i Zapada. To je ulivalo dodatno uznemirenje. Postojalo je mnogo razloga za zabrinutost. MUP Crne Gore objektivno nije bio sposoban da se suprostavi nameri Miloševića da pokori ovaj neposlušni deo svog emirata. Utoliko je odgovornost gospodina Maraša i Bude bila veća, kao i potreba da umešnost komandovanja MUP–om bude na visini. Slobodan nije imao potrebu da angažuje vojsku iz Srbije. Sa tim smo se svi slagali. Imao je dovoljno snaga u konzervativnom delu crnogorske javnosti. Veoma je vešto koristio činjenicu da su veze između Srbije i Crne Gore jače nego između pojedinih delova Srbije. Igrao je na kartu koja je unapred dobijala.

Međunarodna zajednica je ulagala mnogo novca i dobre volje da se smeni režim, koji je od dolaska na vlast bio generator svakojakih problema i ratova i kome je to bio način vladavine i siguran recept za kratkoročno produženje neprikosnovenosti vlasti i dugoročne patnje sopstvenog naroda. Ovoga puta je vesnik političkih promena bio sopstveni strah vojnog vrha da bi “domaći izdajnici i strani plaćenici” mogli definitivno i zauvek da zamene patriote.

18.11.1999. godine

general–armije

DRAGOLJUB OJDANIĆ

Na osnovu procene da su VJ i SMP⁽²²⁾ neprijatelji vladajućoj koaliciji Republici

22. Misli se na SNP (greška u kucanju) Socijalistička narodna partija koju je predvodio Premijer SRJ Momir Bulatović

Crnoj Gori služba Državne bezbednosti i MUP Crne Gore uvela je operativnu akciju Puč za sagledavanje VJ i operativnu akciju Trn za sagledavanje aktivnosti SMPR. Težište na sagledavanje vojske dato je na jedinicama koje po njihovim procenama bi se mogle upotrebiti za Puč. U cilj ostvarivanja potpunog uvida u stanje kod pripadnika MUP-a, u slučaju usložavanja situacije sve neraspoređene pripadnike će odmah rasporediti po centrima i tako nad njim ostvariti kompletnu kontrolu. Služba Državne bezbednosti planira da u Podgorici osnuju detektivsku agenciju od penzionisanih pripadnika službe Državne bezbednosti koje bi i dalje radili po zadacima službe Državne bezbednosti.

general-potpukovnik

ALEKSANDAR VASILJEVIĆ

Povodom skupa opozicije u Budimpešti koji ste Vi propratili ističe se da će ona na izborima imati jedinstven nastup. U tom smislu prenet je apel Momčila Perišića da se opozicione snage ujedine. On kao preduslov za slobodne i poštene izbore traži smenu aktuelne vlasti u Srbiji, Glas ističe da je još jedanaest stranaka pristupilo Savezu za promene i da će uskoro biti obelodanjenja Vlada Dragoslava Avramovića.

Danas je objavio intervju sa Aleksandrom Karađorđevićem⁽²³⁾ u kojem se zagovara demokratizacija Srbije i smena aktuelne vlasti. Karakteriše njegov stav o tome da smo u ovom trenutku na putu da od celog sveta budemo izolovani još jače. To su inače stavovi još uvek nažalost i generala Perišića.

General Momčilo Perišić je dao intervju za Dejpas⁽²⁴⁾ u kojem je između ostalog govorio o političkom raspoloženju u vojsci. Dakle, on ceni situaciju, prema generalu Perišiću citiram “većina vojske je protiv vlada iz Beograda”. Odmah da se korigujem Simiću, juče što sam dao zadatak odustajem sa njim ni na koji način ne želim razgovarati. Ovaj GŠ bilo bi nam ispod časti, da sa njim razgovaramo, a imamo argumente, imamo istraživanje u najtežem u najcrnje vreme u ovoj zemlji, kakvi su nam rezultati istraživanja i stavova i odnosa vojske pripadnika vojske a ne mislim samo na profesionalni sastav, nego na rezervni sastav gde je bilo zadejstvovano 330.000 ljudi, argumenti su tu, ali on zna malo više od svih nas. Svoj odlazak sa mesta NGŠ on je objasnio strahom predsednika Miloševića od ponašanja vojske. Predsednik SRJ citiram “doveo je u vojni vrh ljude koji su mu verni”. Ko dovodi ljude neverne i ako su pa i on mu je bio navodno veran a kako je veran vidite, što nije ... pa tamo da kaže, pa onda posle toga da kaže gospodo jeste da nije vojnički ali ja od ovog trenutka pošto se moji stavovi ne slažu sa vašim nisam spreman da budem NGŠ VJ i da ode časno i pošteno. Iako je navodno “u celini protiv Miloševića”. “Predsednik SRJ doveo na vojni vrh ljude koji su mu verni i ako je VJ u celini protiv Miloševića”. Mislim opet, imamo za to ne subjektivne procene, nego naučne pokazatelje dobijene primenom naučnih metoda, zbog toga što on snosi krivicu za lošu ulogu

23. Princ Aleksandar Karađorđević potomak Kralja Petra II Karađorđevića

24. Verovatno se misli na dnevni list “Danas” i da je greška u stenografisanju

vojske u staroj Jugoslaviji i za njeno pogrešno angažovanje tokom poslednjeg rata. Taj isti general Perišić je prisustvovao sednici VSO, ja sam to rekao i gospodinu Vujanoviću, gde je jasan zauzet stav i zaključak VSO na kome dalje komandovanje vojskom je zasnivao predsednik SRJ. Znači, na osnovu stavova generalni stav, ako dođe do šiptarsko–terorističkih snaga na Kim itd. Obrazložio je Perišić dodao kako i ekonomski položaj VJ doprinosi negativnom stanju, stavu njenih pripadnika u odnosu na vlast.

Pazite, “oficiri VJ su svesni opasnosti koja im preti, posebno zloupotreba od strane Miloševića, te je malo verovatno da bi predsednik SRJ mogao upotrebiti vojsku u slučaju građanskog rata. Oficiri VJ služe narodu, a ne vladajućim partijama upkos tome što pojedini generali istupaju u javnost kao potparoli SPS i JUL–a”

Na pitanje novinara, zar nije za VJ patriotski zadatak da već jednom kaže predsedniku da napusti mesto predsednika države? General Perišić je odgovorio: “ko će to da kaže, kako to da kaže”.

Fabula svega ovoga, ovo je samo insert iz toga njegovog intervjua govori mnogo i još jedanput da se vratim na onaj zadatak o kojem smo juče razgovarali Simiću zaista je ispod svakog nivoa da se bilo kakva komunikacija sa takvim ljudima, muško je i ako nije upravu da se kaže i kaže na vreme ne može li da se složi, ne slaže se to da javno kaže i postupi dostojanstveno kao čovek. Nama su se držale pridike koje kakve a vidite kako su se kasnije stvari odvijale.

Sledeći jedan od zaključaka bi mogao biti da je neprekidno usložavanje bezizlazne političke situacije u SRJ i opadanje standarda vojske negativno uticalo na stanje bezbednosti u njoj. Mi smo to zajednički konstatovali i javno iskazali i na našem i na zajedničkom kolegijumu kod predsednika SRJ. Materijalni položaj znatnog broja kao što smo procenili profesionalnih pripadnika je na takvom nivou da ugrožava rekao bih samo biće VJ i dovodi upitanje izvršenje namenskih zadataka pojedinih sastava i kao što vam je poznato je problem posebno izražen sastava VJ razmešteni u Crnoj Gori, što traži naše konkretno angažovanje i konkretne mere.

U vezi sa ovim mere koje smo na ovom planu preduzeli ili ćemo preduzeti u dogledno vreme naišlo je na potpuno razumevanje, o čemu ste obavešteni na prošlom kolegijumu i podršku predsednika SRJ, a konkretizacija istih izvrši će se u toku nedelje naredne, na ponovnom zajedničkom sastanku kompetentnih predstavnika Savezne vlade i GŠ pod neposrednim rukovodstvom predsednika Miloševića. Ja sam lično uveren da smo mi gordijev čvor uspešno otpočeli da razvezujemo i da ćemo na tom planu u skladu sa maksimum mogućnostima ove države uspeti i strajati, uz napomenu da svi mi svako u svojoj nadležnosti, to mora biti jedan zadatak koji ću postaviti na kraju mora odraditi ono što je u kompetenciji GŠ a da budemo maksimalno zahtevni i to smo učinili prema SMO a to znači prema Saveznoj vladi ono što je u njenoj kompetenciji.

U mom sledećem razgovoru sa Budom videla se njegova iskrena zabrinutost stanjem u državi i VJ, kao i mogućnosti da Milošević izazove građanski rat i Cr-

noj Gori. On je bio savršeno svestan razdora u samom crnogorskom biću koje se podelilo na prosrbski i secesionistički blok. Crna Gora je stvarala jedinice MUP-a koje bi mogle do određene mere da predstavljaju odvrćajući faktor. Druge mere koje su preduzimate odnosile su se na prijem oficira VJ u svoje redove, čime bi se dobijao kadar, a ujedno psihološki i kadrovski slabila VJ na teritoriji Crne Gore. Samo četiri čoveka iz samog vrha crnogorske vlasti raspolagala su informacijama koje sam dostavljaao.

general-potpukovnik
ALEKSANDAR VASILJEVIĆ

Gospodine generale, u proteklom periodu strani faktor je težišno istraživao stanje u jedinicama VJ koje su locirane na teritoriji Republike Crne Gore. Nivo i kvalitet odnosa Komande 2.A i aktuelne republičke vlasti, reagovanje pripadnika VJ na uvođenje dvovalutnog sistema plaćanja i mere koje VJ preduzima na zaštiti životnog standarda svojih pripadnika u toj republici, stanje i aktivnosti jedinica

Rukovodstvo Crne Gore i dalje nastavlja sa intezivnim separatističkim delovanjem i potpuno izbegava i opstruiše Ustav i savezne zakone u ključnim oblastima društvenog života. Na to ukazuje niz postupaka vlasti Crne Gore kao što su potpuno otvaranje kopnenih i pomorskih pravaca za uvoz i izvoz robe, posedovanje i omogućavanje ulazak goriva oko 6.000 tona za potrebe KFOR-a na KiM, odobravanje slobodnog boravka i kretanja albanskih terorista među kojima su i poznati zločinci koji su pod krivičnim gonjenjem i za kojima su raspisane poternice i niz drugih.

Registrovane aktivnosti MUP-a Crne Gore, pojačana obaveštajno-izviđačka delatnost prema sastavima VJ razmešteni na toj teritoriji, psihološko-propagandno delovanje prema proceni pripadnika VJ vrbovanjem za prelazak u njihov sastav. Šestorica pripadnika iz 2.A i Ratne mornarice u ovom periodu pozivani su na informativne razgovore i zainteresovanost za preuzimanjem 10 protivavionskih topova koji su do sada pripadali društvenom preduzeću Vunku u Bjelom Polju, vlasništvo bivše teritorijalne odbrane Crne Gore ukazuje na to da rukovodstvo Crne Gore, nastoji da ugrozi i odbranu kao poslednju saveznu funkciju koja još funkcioniše, pa i da je u datom trenutku preuzmu i stave u kontrolu.

“Patriotski blok” je u pokušaju da pridobije naklonost nižeg oficirskog kadra najčešće posezao za nerealnim marketinškim potezima koji su se odnosili na rešenje stambene politike. Tako su deljeni stanovi koji nisu nikada počeli da se grade. To je posebno bilo izraženo u periodu pred izbore 2000. godine. Postoje i naredbe o dodeli stanova koje su išle na relaciji general Pavković-general Nikolić. Oficiri su dobijali travnate ledine u kojekakvim njivama uz objašnjenje da će baš tu biti njihov stan. Kolegijum NGŠ VJ je pred izbore 2000.godine doneo zaključak da bi bilo dobro podeliti te nepostojeće stanove i to je prvi put u istoriji vojske da su ljudi dobili rešenja, a da stanova nije nigde bilo. Čak su neki

i iz vojnog pravosuđa dobili rešenja, a da do dana današnjeg nisu uložili nikakav “protest” zbog takve manipulacije. Bilo je slučajeva da su se neki nesrećnici žalili što su izostavljeni sa te liste. Načelnik Generalštaba imao je pravo da dodeli stan po svom nahodanju i on je tu mogućnost maksimalno koristio. Nekada je NGŠ VJ imao pravo da bez obrazloženja dodeli 3% stanova, a kasnije mi se čini da se taj broj popeo na 10 % od ukupno dodeljenih stanova. Nije potrebno mnogo matematike pa da se vidi zašto su dodeljivani nepostojeći stanovi, jer je na taj način povećavana osnovica prema kojoj je načelnik mogao da dodeljuje stanove bez stambene komisije. Ujedno se dobija i novo glasačko telo koje bi glasalo za “patriote”. “Liste prioriteta” za dodelu stanova, kako su ih u vojsci zvali, uvećavale su se iz dan u dan. Vlada Srbije uzela je od VJ zgradu u Nemanjinoj, a zauzvrat joj dala prazno obećanje da će joj dati 800 stanova. Kasnije je ta zgrada bombardovana.

Vlada Republike Srbije izvršice obavezu oko realizacije sklopljenog ugovora o razmeni vlasništva objekta zgrade u Nemanjinoj 9. u Beogradu za 800 stanova, odnosno za obezbeđenje 200 stanova prva tranša, koja je bila planirana do 01.09.1999. godine.

– Što hitnije doneti odluku da se određeni kontigent stanova po programu obnove zemlje izdvoji za VJ i da se VJ uključi u program razvoja zemlje i da svaka reforma u zemlji u buduću mora obuhvatiti i VJ a ne samo civilne strukture društva. Prilikom gradnje ili pribavljanja stanova u buduću koristiti iskustva direkcije za obnovu i razvoj zemlje u pogledu angažovanja sredstava i brze realizacije, pribavljanja odnosno izgradnje stanova i drugih objekata.

Sa zaključcima i zadacima predsednika SRJ kao i merama za poboljšanje ukupnog materijalnog položaja profesionalnih pripadnika VJ koji su usvojeni na zajedničkom Kolegijumu SMO i Načelnika GŠ upoznati su svi pripadnici VJ. Na ovaj način je stvoreno uverenje da predložene mere održavaju minimum potreba i da najviše vojno i državno rukovodstvo čini odgovarajuće napore za poboljšanje ukupnog materijalnog položaja celokupnog sastava vojske.

Imajući u vidu izloženo nužno je da se u Plan aktivnosti o realizaciji zadataka za poboljšanje materijalnog položaja pripadnika VJ koji ste doneli ugrade i zaključci i zadaci koje je utvrdio predsednik SRJ. Molimo da primerak Plana dostavite GŠ VJ.

S poštovanjem,
Načelnik Generalštaba VJ general–armije
DRAGOLJUB OJDANIĆ”

PRIPREME ZA SUKOB U CRNOJ GORI

*"Ko još nikada nije bio u opasnosti,
ne može tvrditi da je hrabar."*

La Rošfuko

09.12.99.

general-potpukovnik

BRANKO KRGA

Što se tiče odnosa stranog faktora prema unutrašnjoj situaciji u SRJ pritisci se nastavljaju i u tom kontekstu treba očekivati dalje reagovanje prema pre svega situaciju u Crnoj Gori. Nema zvaničnog reagovanja u vezi sa ovom akcijom VJ na aerodromu, jedino su zapadni mediji osudili to kao još jednu meru vlasti u Beogradu protiv reformskog crnogorskog rukovodstva. Sa stanovišta mogućeg daljeg reagovanja stranog faktora bilo bi dobro da se ova napeta što pre smiri, jer je sasvim moguće da se radi o izceniranom postupku crnogorskog MUP-a u dogovoru sa zapadom s ciljem da se izprovocira reagovanje vojske i iznesu dodatne optužbe na naš račun, pa ne bi trebalo da dozvolimo da nas u to uvuku.

❖ ❖ ❖

Svetozar Marjanović je bio general-pukovnik, zamenik načelnika Generalštaba VJ, tipičan demagog, prepun praznih priča, spreman da zasipa kolegijum paničnim komentarima o tome da će ukoliko propadne režim, svi generali završiti osramoćeni i poniženi, a da će vojska ubrzo propasti. Znao je svoje mogućnosti, a i svoje želje. Dok je nižim oficirima prodavao jeftinu dogmu, dotle je prihvatio da potpiše kapitulaciju u Kumanovu, za šta je bio nagrađen vilom u Užičkoj s 33 ara placa u koju je naknadno, po odobrenju ministra finansija Milačića, uložena još neka para da se komfor ucveljenog patriote ne dovede u pitanje. Isplatilo se, nema sumnje. Zanimljivo je koliko su niži oficiri i podoficiri spremni da rade u korist svoje štete. Hapsili su me, iako verujem da ni sami nisu bili zadovoljni svojim stanjem i stanjem u kome se našla armija. Vojska je zaista pretrpele i golgotu i sramotu. Golgotu jer je izdržala nemoguće, a sramotu jer je doživela nemoguće. Verovatno nije znala da je bolje da vojsku magaraca predvodi lav, nego vojsku lavova magarac.

❖ ❖ ❖

general-pukovnik

SVETOZAR MARJANOVIĆ

U sredu, prvoga ovoga meseca grupa iz tamo neke firme ljudi došla je na aerodrom, na onaj prostor gde je civilni deo aerodroma, da sreduje, uređuje ravna zemljište i u četvrtak je to isto radila i razmeravala gde žele da podignu hangar, gde žele da naprave pristanište za helioptere, za sletanje helioptera i deo staze spojnica sa ... stazom.

Na to ih upozorio komandant Kasatović pukovnik vazduhoplovne baze da to ne mogu raditi jer nemaju za to odobrenje, nadležnog organa, odnosno SMO oni su tog dana obećali da neće raditi dok ne donesu dokumenta da pokažu, međutim oni su ponovo bez donošenja dokumenata krenuli na taj posao da rade šestoga pa je ponovo upozoreno i oni su tog dana uz dovođenje desetak do petnest mupovaca kao obezbeđenja tim licima za rad nastavili taj rad na tome. Uz sva moguća ubeđivanja da to nesmeju da rade oni su taj posao nastavili, nastavili su ga i sedmoga kada je komandant RV i PVO doneo doluku da podigne mere borbene gotovosti prvo u vazduhoplovnoj bazi gde je stavio sva lica koja imaju u vazduhoplovnoj bazi punu borbenu gotovost podelio oružje starešinama vojnicima, podeljena municija.

Oni su na tu odluku negde oko 13,00, 14,00 časova prema izjavi Kasatovića pukovnika jednog zastavnika koji je išao da to obide, da to tamo vidi doveli još 65 mupovaca, a pretpostavlja da u hangaru ima još njih, znači negde oko 100 mupovaca. Ovo sve mi saznajemo tek sedmoga, preključe. Kada sam to saznao u 14 časova i 40 minuta onda onda sam zvao i generala Obradovića pitao sam šta on oko toga zna i on je dobio informaciju takvu istu sedmoga, pozvao je u Vladu Crne Gore u MUP i niko se nije hteo javiti, javio se jedino šef državne bezbednosti Marković Duško s kojim je porazgovarao i Marković je tada prihvatio da se pekinu radovi, da se povuče MUP i da se skinu mere borbene gotovosti kod jedinica, a da će oni osmoga doneti papire, odobrenje za izvođenje radova.

Kako MUP se nije povukao, nisu skinute mere borbene gotovosti naše do osmog ujutro u međuvremenu sedmoga, posle obavljenog razgovora i komandant 2.A je podigao mere borbene gotovosti za snage koje su angažovane po planu od aerodroma ali u kasarni, koje su u kasarni Maslina i Morača ti razgovori su trajali Kasatović je komunicirao sa njima dva, tri puta ulazio u taj prostor tamo, situacija se nije menjala sem što su prekinuti radovi. Juče ponovo ujutro sam tražio od komandanta 2.A da porazgovara sa predsednikom Vlade, pošto nije mogao da stupi u vezu sa njim, naredio sam da napiše akt, dopis predsedniku Vlade. On je taj dopis napisao predsedniku Vladi na osnovu tog dopisa Marković i još jedan tamo su tražili da obave razgovor sa komandantom 2.A . U 18,00 časova su obavili taj razgovor. Oni su prihvatili prvo da nisu prekinuli na dva upozorenja radove, da su ušli misleći da će to tako moći da prođe bez odobrenja da se radi, praktično su olako ušli u taj zadatak iznenađeni su reakcijom vojske kako je vojska reagovala, iznenađeni su zašto je na aerodromu, iznenađeni su zašto je podizana borbena gotovost Vojnoj policiji u kasarnama i da im je teško palo to što je komandant RV i PVO juče stavio u 16,00 časova zabranu korišćenja aerodroma.

U međuvremenu na ovoj drugoj strani na aerodromu juče, oni su pratili tamo tu situaciju na osnovu dogovora koji je bio i sedmoga da će doći grupa i doneti papire osmoga ujutro na aerodrom, došla je grupa od šest njihovih predstavnika i nije donela dokumenta, nikakva odobrenja, pozvali su se na zakon Republike Crne Gore da je ta imovina njihova imovina. Bili su arogantni u zahtevu, tvrdili su da će da nastave radove. Na osnovu takvog izveštaja Kasatoviću komandantu on je podigao mere borbene gotovosti za čitav aerodrom, za sve jedinice na aerodromu i za avio brigadu i tada je doneo odluku o stavljanju aerodroma van upotrebe. To je tako teklo i

na jednoj i na drugoj strani gledano kroz RV i PVO i gledano kroz 2.A. Posle ovog razgovora juče koji je obavljen sa komandantom 2.A i Kasatovićem pukovnikom sa predstavnikom načelnikom Državne bezbednosti Republike Crne Gore, situacija ja na neki način smirena, ili bar noćas nije pokazivala pogoršanje situacije na tom prostoru uz pretpostavku da će se to smiriti. Prihvatili su oni da podnesu redovni zahtev za gradnju tog objekta na tom prostoru. Kako će to odvijati dalje vide ćemo. NGŠ je prihvatio mere komandanata, neznam da li ste Vi šta promenili?

DRAGOLJUB OJDANIĆ

Jesam, samo da ne leti sa ovim avionima, samo da preveze avion koji ide tamo sa onom grupom i biće skinuta zabrana lertenja.

general-pukovnik

SVETOZAR MARJANOVIĆ

Sve druge mere su ostale na snazi dok oni ne izdejtstvuju potpuno povlačenje MUP-a. Prema nekim saznanjima nisu potvrđena saznanja, za mene nisu potvrđena saznanja jer u izveštaju nema sem komandanta RV i PVO da su sa delom snaga poseli severnu obalu reke Cevne, ali to komandant 2.A nije potvrdio, niti ona ekipa koja je išla sinoć ponovo u obilazak u razgovoru sa Obradovićem. Kada su se vratili nazad nisu uočili te mupovce tamo.

Znači, suština je u tome dileme nema da oni priznaju, da su oni hteli to da urade bez odobrenja, bez saglasnoti ministarstva odbrane, da li je ovo što je Krga potencirao pitanje, da li je to bila smišljena provokacija ja isto tako stojim na stanovištu da jeste.

general-potpukovnik

GEZA FARKAŠ

Gospodine generale, još samo ovo da kažem da je bila očita tendencija provokacije, jer u tim snagama mupovskim koji su došli na aerodrom komanduje Mišković Borislav bivši naš pukovnik.

Rukovodstvo Crne Gore nastavlja da izvodi raznovrsne separatističke delatnosti čime višestruko slabi odbrambenu moć države i podriiva biće VJ. Na to ukazuju niz postupaka Vlade Crne Gore, kao što su potpuno otvaranje kopnene i pomorskih pravaca za uvoz i izvoz robe, posredovanje i omogućavanje uvoza goriva, oko 6.000 tona za potrebe KFOR-a na KiM, odobravanje slobodnog boravka i kretanja albanskih terorista među kojima su i poznati zločinci koji su pod krivičnim gonjenjem i za kojima je raspisana poternica na teritoriji Crne Gore, znači njihovo slobodno kretanje, istovremeno pokušavaju da opravdaju uvođenje dvovalutnog sistema i da ukažu da on ne ugrožava VJ i njene pripadnike, na teritoriji Crne Gore.

S tim u vezi predsednik Crne Gore Milo Đukanović istkao je na tribinu u Danilovgradu koje je održano 01.12. ove godine da VJ u Crnoj Gori niko ne ugrožava. Oni mogu da dobijaju plate, ali je Srbija dužna da za tu sumu dinara obezbedi kupovnu robu u Crnoj Gori. VJ sa svojim unutrašnjim biće mora odupreti nastojanju režima da je pretvori u partijsku armiju. Ukoliko je spremna da prihvati predlaoge iz platforme Vlade Crne Gore ona je dobrodošla ovoj republici, ali ukoliko nastavi sa tendencijama da ugrozi civilnu vlast, uveren sam da će se armija vrlo brzo

neugodno osećati u ovoj republici. To je citat iz njegovog govora. I dalje optužuju vojsku da ugrožava civilnu vlast, to se ta nastojanja odnosno publiciranja tih stvari nastavljaju.

Predsednik Vlade Crne Gore Filip Vujanović na konferenciji za štampu do 02.12. ove godine iznosi: "U Crnoj Gori nema klasičnih paravojnih formacija, postoji samo deo vojske, koji je van svoje funkcije a označen je kao Vojna policija. Oni se mobilišu po principu pripadnosti jednoj partiji ima neprimerno više pripadnika od potrebe i poprimali su karakter formacije vojne kontrole države i vojske. Crnogorska vlast je mobilna i oprezna u odnosu na Vojnu policiju" Sve češće su nam ti sukobi izazvani incidenti s bataljom pripadnicima bataljona Sedme policije. Pre dva dana, pa i preključe imali smo tu situaciju da oni pokušavali su da pojedine pripadnike Sedmog bataljona uhapsu. To je bilo sprečeno aktivnostima komande tih jedinica.

general-potpukovnik

GEZA FARKAŠ,

Organizovanje mitinga Savez za promene u Užicama, Prokuplju, Valjevu i Nišu, Kikindi i Novom Sadu na kojima se pored zahteva za smenu legalne izabrane vlasti u Srbiji i u Jugoslaviji traži smena predsednika Jugoslavije, koju u pojedinim mestima Prokuplje i Valjevo imaju nasilnički karakter. Otvorena najava lidera pojedinih stranaka da će nasilno pokušati da smene vlast u Srbiji i u Jugoslaviji intezivni protesti najavljuju se početkom od danas od 16.07. kada je danas u 12,00 časova zakazan skup ispred kluba VJ u Nišu. To je zakazao Savez za promene. Zakazao skup učesnika i oni su tu na ovaj skup pozvali i u njihovoj organizaciji učesnika ratova od 91 do 99 godine, a centar odakle će se oni usmeravati treba da bude ubuduće Niš. Razgovori predsednika poslaničkih krugova parlamentarnih partija iz Srbije i Crne Gore i Skupštine Jugoslavije povodom odnosa federacije ukoliko ne urade postizanjem sporazuma dodatno će uticati na pogoršavanje stanja u zemlji. Ukoliko dogovor ne bude postignut treba očekivati radikalnije zahteve crnogorskog rukovodstva za redefinisane odnosa u federaciji i ako njihovi zahtevi ne budu prihvaćeni u suštini svode se na to da SRJ bude labava konfederacija nastaviće sa aktivnosti na secesiji Crne Gore.

Ukoliko predsednik Milošević ne podnese ostavku, planiraju referendum o ocepjenju Crne Gore za jesen u čemu imaju podršku stranog faktora a posebno NATO i SAD, našta ukazuju njihove pretnje Jugoslaviji povodom gomilanja trupa u Crnoj Gori i mogućoj agresiji Srbije i Savezne vlade na Crnu Goru.

Vezano za ovu situaciju i uticaj partije mi imamo ja neznam da li ste gospodine generale upoznati sa ovim događajem javnim istupom potpukovnika Mijović Rajka iz 250-e raketne brigade, gde je na drugarskoj večeri 10.07. on je iz drugog raketnog divizionu gde je pozvao masu ljudi gde je on u jednom trenutku javno rekao sledeće: "politički sistem u Jugoslaviji se treba menjati jer je Slobodan Milošević najveći neprijatelj naroda"

Posle te njegove govorancije deo tih prisutnih starešina i rezervnih starešina nastupio taj skup, međutim u toku izlaganja puno njih su i podržavali i aplaudirali. Ja

neznam, da li je komandant to izvestio ali mi smo tu predložili a u međuvremenu odnosno pre ovog govora on je podneo zahtev za penzionisanje. Mi predlažemo ovde da se to ne udovolji, nego da se obavi se razgovor i ostalo sa njim i da on bude proteran iz VJ, a ne da on odradi, odnosno da bude penzionisan.

Problem je u tome što ovakvih pojava ili podsvesnih nagoveštaja ima i kod drugih starešina i to postaje ako to tako javnim nastupom ide, onda postaje to vrlo opasno i indikativno i indikativno je i to što ovi drugi nisu reagovali. Komandanti nisu reagovali na ovakav nastup.

Januar 2000.

general–armije

DRAGOLJUB OJDANIĆ

Testiraju, ako budemo ... oni će dalje ići pa će naći drugo, pa posle treće itd. Ovo pitanje sa stanovišta komandovanja a i nadležnosti komandanta RV i komandanta 2.A na teritoriji aerodrom moramo dobro izanalizirati ali očito da se pojavilo nepravovremeno izveštavanje o događaju sa velikim zakašnjenjem. Drugo, proces donošenja, kada se donesu državne i vojno–političke odluke ne kažem ja ako je nešto urgentno komandant ima pravo, on snosi odgovornost, ali se mora dati predlog odluke da se ona verifikuje na nekom nivou, uključujući ako nismo sigurni za ispravnost postupanja da se konsultuje predsednik Jugoslavije.

general–pukovnik

SVETOZAR MARJANOVIĆ

Ono što ja znam u GŠ saznalo se sedmoga u 14 časova i 40 minuta, a prvi izveštaj je došao kakav takav u 16 časova i 40 minuta. Sledeći je tek došao u dvadeset i nešto redovni izveštaj. On zna da sam ja tu i šalje meni izveštaj, ne šalje ga dežurnom operativnom. Izveštaj mora ići na operativni, a operativni traži onog ko mu treba.

general–potpukovnik

GEZA FARKAŠ

Gospodine generale, ja bih hteo dve stvari da kažem. Poznavajući situaciju kompletnu u Crnoj Gori mora se skrentu pažnja da postoji Ovde postaje problem, aerodrom je faktički na toj teritoriji sve ostale snage efektivne koje mogu biti korisni u takvim situacija su pod Komandom 2.A. Faktički ovde je Komanda RV i PVO usporavala protok informacije. Ja sam reagovao na to oštro i kod organa bezbednosti i oni jednostavno ne smeju da izveštavaju bez odluke, što je u neku ruku i uredu, međutim u takvoj situaciji i organi bezbednosti

general–armije

DRAGOLJUB OJDANIĆ

Gezo da ne zadržavamo ovaj skup. Ovo pitanje zahteva temeljnu analizu i u brk da se konkretno kaže svakom ko je gde i u čemu pogrešio. Očito da su bile greške. Prvo, neprirodno je ako su snage po naređenju o merama stalne borbene gotovosti predviđene za odbranu aerodroma, snage 2.A onog trenutka mora se izvesti general 2.A. Drugo, od tog trenutka mora da se izvesti komandant RV, nije kriv

komandant ako se desilo ali je kriv za to što mu se desilo tad i tad, a izvestio tad i tad. To je ni manje ni više, nego pet, šest dana razlike. Ako neko na taj način hoće da skriva i da kaže da dobro radi, onda je to velika zabluda, a posledice su mogle biti katastrofalne. Mi moramo sa stanovišta pravovremeno izveštavanja, tačnost izveštavanja. Ja sam pogledao i onu šemu, ja u onoj šemi aerodroma nisam mogao da se snađem, ni da dešifrujem, davao sam i Vasiljeviću da on pogleda šta je šta, gde je sada sporno. Nacrtnan je onaj krug date su legendi dve stvari, ja ne mogu da se snađem šta je šta.

Tragikomično deluje to što Ojdanić priča. On ne zna ni o čemu se radi, ne prepoznaje ni mesto na šemi koju su mu dali, ali je zato spreman da zarati ako treba, a da pri tom ne može da odredi koje je to parče crnogorskog kamena na kome MUP hoće da gradi, a koje se meri sa desetak koraka. Izgubili smo celo Kosovo, imamo zabranu leta naših vazduhoplova na 25 km do kosovske granice, ali ćemo da zaratimo sa našim narodom zbog nekoliko desetina kvadratnih metara crnogorskog krša koje general sa četiri zvezdice nije mogao ni da nađe na karti. Čudna je ta mržnja koja se iznedri u sopstvenom biću. Kad neko mrzi tuđi narod to ima svoj naziv, pa i istorijsko razumevanje, ali nema opravdanje. Kad se mrže delovi sopstvenog naroda zbog slepe poslušnosti režimu, to nema ni naziv ni opravdanje. U šta su ti ljudi verovali? Koje su ideje u tom trenutku imali u svojim glavama? Zar su mislili da će njihove prljave igre zauvek ostati tajna? Komandant aerodroma je u to vreme bio pukovnik Kastratović koji je kasnije, čini mi se, baš od Koštunice dobio čin generala. Za šta?

general–potpukovnik

GEZA FARKAŠ

Gospodine generale, još samo ovo da kažem da je bila očita tendencija provokacije, jer u tim snagama mupovskim koji su došli na aerodrom komanduje Mišković Borislav bivši naš pukovnik.

general–armije

DRAGOLJUB OJDANIĆ

On zna svaki detalj i mislili su da smo ... i jesmo što su uopšte ijedan knap zakopali tamo. To ćemo da vidimo. Mi imamo savezni zakon, imamo Ustav zna se ko je vlasnik titular vojne imovine, ko je nadležan da saglasnost i odobrenje, da li oni hoće ili neće da sarađuju sa Saveznom vladom i njemo resurno ministarstvo, to nas ne interesuje. Dobro je Kasatović rekao, ja radim po Ustavu, po zakonu, po naređenju pretpostavljenog. Dotle, dok nemam to i to vi gospodo ne možete to raditi. Ovo je verovatno jedan test naše spremnosti adekvatnog reagovanja. Naše slabosti koje ja pretpostavljam čime su uzrokovane to moramo razčistiti do kraja. Ne može da komandant, ja mu ne odobrim odluku u ratu je bio, on kaže ja i dalje ostajem pri

svojoj odluci, pa poziva se na Ustav, na zakon na Pravilo službe. Ja mu ... Šta sada? Nema šta da kaže. Ne može neko da oponaša Mišića. Smiljanić ide danas dole i kada se vrati onda ćemo da sednemo smireno da svaku stvar analitički izanaliziramo i da kažemo svakom ono što treba da kažemo.

general-potpukovnik

GEZA FARKAŠ

Uporno se zagovara teza da legitimna vlast u SRJ predstavlja opasnost za region i institute na toj teritoriji, što zahteva hitno smenjenje ove institucije, odnosno u SRJ predsednika pre svega i legalno izabranu vlast.

U proteklom periodu strani faktor je težišno istraživao stanje u jedinicama VJ koje sulocirane na teritoriji Republike Crne Gore i da li su ojačane kontingentima iz Srbije? Nivo i kvalitet odnosa Komande 2.A i aktuelne republičke vlasti okolnosti hapšenja špijunske terorističke grupe Pauk i dalje mere organa u vezi sa tim. Stanje i jedinice Prištinskog korpusa a posebno da li se priprema za povratak na KiM i da li na toj teritoriji postoje prikrivene snage VJ i MUP-a i elementi vojnog organizovanja Srba, standard pripadnika VJ i uticaj materijalnih teškoća na moral pripadnika VJ, njihov odnos prema vlastima u Jugoslaviji.

Registrovana aktivnosti MUP-a Crne Gore, pojačana obaveštajna izviđačka delatnost prema sastavima VJ razmeštenim na toj teritoriji, psihološko-propagandno delovanje prema aktivnim pripadnicima VJ i priprema MUP-a za moguće sukobe sa vojskom, koje oni pokušavaju da izazovu, a potom za incidente optuže VJ.

SEDMI BATALJON VJ I MUP CRNE GORE

*”Interes koji zaslepljuje oči jednom,
otvara oči drugome.”*

La Rošfuko

Nijednu pouku iz raspada SFRJ nisu izvukli, a nisu imali ni potrebe. Njih se to ionako nije ticalo. To nema nikakve veze sa generalskim privilegijama. Čast izuzecima kojih je svakako bilo. Jedan od njih je i general Grahovac koga, na žalost, nisam upoznao. U Crnoj Gori imao sam prilike da sretnem Neđu Boškovića, bivšeg načelnika Uprave bezbednosti VJ, koji je u to vreme bio savetnik premijera. Kod Bude u kabinetu on mi se obratio:

- Oklen se mi znamo? Čime se baviš, momče? – upitao me je.
- Građevinom – pokušao sam da skratim razgovor.
- Vidim da smo se sretali neđe, da nije u Gemaksu ?
- Jeste, u Gemaksu u Beogradu – odgovorih.
- E, znao sam bogumi, vide li Budo kako pamćenje imam – pohvali se Neđo.

Bio je zakleti “neprijatelj” generala Ace Vasiljevića kome je obezbedio pri-tvor u vezi sa onim aferama u RV i PVO početkom devedesetih. Kad je Aca vas-

krasao, Neđo je našao mesto u crnogorskom MUP–u kao jedan od tri generala VJ u penziji.

Najviše tenzija u crnogorskoj javnosti podigao je Sedmi bataljon vojne policije koji je bio profesionalan u smislu da nije imao regrute u svom sastavu. Bio je lociran u deset garnizona Crne Gor, a u svakom od garnizona bila je po jedna četa ili vod. Bio je smešten u Podgorici, gde mu je bila komanda, Nikšiću, Bjelom Polju, Beranama, Andrijevići, Pljevljima, Kolašinu, Kumboru, Baru i Ulcinju.

Na jednom od kolegijuma i sam Ojdanić je priznao da je Sedmi bataljon praktično stranačka vojska koja može da bude uzročnik sukoba i kad to državnom vrhu ne ide u prilog. U to vreme savezni premijer bio je Momir Bulatović, a ministar odbrane pokojni Pavle Bulatović. Mnogi iz SDB–a Crne Gore su se posle rascepa DPS priklonili SNP–u, pa su napustili crnogorsku SDB i svoje uhlebljenje našli u 7. bataljonu. Neki od njih bili su u budvanskom odeljenju SDB–a, pa su završili na severu kao načelnici bezbednosti u nekoj od četa 7. bataljona. Zatim su po liniji SNP–a došli u Ministarstvo odbrane, a odatle su planirali da odu za naša diplomatska predstavništva. Jedan od njih, koji će se svakako prepoznati u ovom tekstu, zadavao je mnogo nevolja ljudima u suprotnom taboru. Problem je bio što su neka naređenja iz Beograda išla van linije komandovanja, dakle direktno SMO – Kolašin. Tako se dešavalo da on ta naređenja dobija i da ih izvršava ne konsultujući pretpostavljene. U to vreme je, čini mi se, pukovnik Rajko Baltić bio komandant 7. bataljona. Major Mianović bio je zamenik, ali je brzo napustio VJ i prešao u MUP. Mislím da je sada komandant pograničnih jedinica MUP–a Crne Gore. Dobar oficir i častan čovek. Moram priznati da mu je teško palo da napusti VJ zbog zakletve, ali je video čemu to vodi.

Pomogao sam mu da se skloni u MUP Crne Gore gde se nalazi i danas. Nije znao ništa o meni, osim da imam dobre prijatelje u MUP–u. Čak su mu davali platu nekoliko meseci, a da nije uopšte dolazio na posao. Nismo smeli odmah da ga uvedemo u MUP, jer nam je kvario neke planove i mogao je da izazove sumnju u KOS–u. Tad ništa nismo mogli da mu kažemo. Njemu je, kao časnom čoveku, smetalo da prima platu, a da ne ide na posao. Jednom prilikom je rekao da će vratiti novac ako ne počne da radi, tako da smo morali odmah da ga rasporedimo u PJP MUP–a Crne Gore. Sad zna istinu.

DRAGOLJUB OJDANIĆ

U vezi sa tim jednu Informaciju gospodinu predsedniku Savezne vlade, saveznom ministru odbrane o stanju, o kvalitetu, o kvalitativnoj popuni, ponašanju dosadašnjem, koje su postupke do sada napravili, kako su postupili i šta za buduće zahtevamo i s obzirom da su oni bili ti koji su to podigrali neka izvole na koji god hoće način da pomognu vojnoj organizaciji. Znači, nema šta dogovorno mi sa njima razičišćavamo za dva minuta razičišćavamo, ne interesujemo uopšte ko je, je može nam se desiti da ti baš taj Sedmi bataljon uzročnik nečega što niko ne želi.

Procena službi i vojnih i civilnih da je jedina opasnost ona koja dolazi od SPO – a stvorila je mnogo manevarskog prostora ostatku opozicije da koliko–toliko stvori normalnije uslove za udruživanje u borbi protiv režima. U isto vreme, stvorila je ogromne probleme SPO, a posebno njegovom lideru Vuku Draškoviću, koji je potpuno nesvesno postao grudobran prema DOS–u i njegovim liderima. Nema nikakve sumnje da je kojim slučajem služba procenila da je gospodin Koštunica ili Đinđić ozbiljna pretnja njihovoj vlasti, da bi svakako bio organizovan atentat i na njih. Zahvaljujući toj proceni, zatim sukobu SPO–a sa DOS–om, kao i relativno slaboj poseti opozicionih mitinga, a na osnovu službenih procena i nagovora okoline, Milošević je počeo da razmišlja o izborima. Posle serije atentata na Vuka Draškovića, “patriote” su uspele da ga nateraju da se povuče sa teritorije Srbije. Njegovi napadi na režim više su ličili na opravdan gnev i lični bes zbog svega što mu se desilo, nego na ozbiljnu opozicionu borbu. Što nije ni čudo, jer je Vuk u borbi sa režimom platio previsoku cenu. Pored napada na Vuka, vrlo česti napadi bili su i na generala Perišića, koji se među poslednjima uključio u politiku. Odgovor se može pronaći u revoltu njegovih bivših kolega koji nisu u njegovo vreme mogli otvoreno da ispoljavaju političke ambicije, kao i zbog njegovog dobrog poznavanja vojne organizacije uopšte. Perišić je imao i veliki psihološki uticaj, jer je bio jedan od najvažnijih Miloševićevih saradnika koji mu se otvoreno suprotstavio. Te grehe Generalštab nije mogao da mu oprost.

general–pukovnik

GEZA FARKAŠ

Ima jedna opasnost ona potiče uglavnom od državnih organa i zvaničnih pominje se opozicija, opozicija, opozicija, jedina opozicija po teoriji je SPO a ova grupa neformalna grupa oni su neverifikovani kao političke stranke, nemaju poslanike, neverifikovani su i na lokalnom nivou i to treba nazivati pravim imenom jer im samim našim izjavama dajemo legalitet, pa se i mi tu pojavljujemo pa kažemo opozicija. Znači jedina prava opozicija je SPO. I Demokratska stranka jer ima u lokalnim sredstvima.

Ovo rukovodstvo Saveza za promene⁽²⁵⁾ prikuplja podatke, formirali su komisiju i prikupljaju podatke o svim unapređenim i nagrađenim, pohvaljenim novopostavljenim starešinama. U cilju da to sa zadatkom i sa ciljem da to prikažu da smo mi pripadnici odnosno poslušnici vladajuće partije, to žele da uvedu u tu situaciju.

Raspoložemo podacima da DB Crne Gore vrši potpune provere za sve starešine, tako da sa ciljem da dođe do određenih kompromitujućih materijala koje će kasnije koristiti za kompromitovanje ili ucene starešina.

25. Politička organizacija koja je zahvatila najširi front opozicionih stranaka udruženih u ideji rušenja Miloševića iz koje je iznedrena Demokratska opozicija Srbije

Što se tiče ove grupacije generala mislim da su i oni početkom godine krenuli u izuzetnu ofanzivu, znamo da je Vuksić on je šef kabineta Perišićevog i Perišić kaže sledeće: Do mirne predaje vlasti u našoj zemlji ne može doći dok je trenutna politička struktura na vlasti. Da su metode Vuka Draškovića, on se sa njim ne slaže istovetne metodama predsednika SRJ Slobodana Miloševića. On procenjuje da će do građanskog rata sigurno doći, samo je nepoznanica koliko će krvav i dugotrajan rat biti. Da on pokušava da ga spreči ili zaustavi na samom početku. Zato mu je potrebno oružje, on za sad oružje nema, ali se trudi da do oružja dođe. To je vezano za njega i ovde ja moram kazati da tu nemamo dobru saradnju sa DB tako da mi sami moramo to da radimo. Što se tiče stanja bezbednosti VJ mi konstatujemo odnosno osetno je porastao moral u neku ruku kroz ovaj naš rad gde istupa i kriminalnih delatnosti u protekloj sedmici mi konstatujemo i rapidan pad. I vezano za ovaj slučaj dodeli toga ja bih tu predložio da za ovakve manifestacije mi organizujemo kamere male i da mi to sami organizujemo ako imaju takvih zahteva i onda posle kao što se daju saopštenja sa sastanaka, tako da bi sprečili jer ne znamo kako će ko u kom momentu reagovati.

general–major

JOVO MILANOVIĆ

Čitav novembar i decembar je poigravana situacija oko Crne Gore koja se vezivala za 13 januar i naravno na taj način oni lansiraju odgovarajuće teze da bi tada moglo da dođe do eskalacije do sukoba na prostoru Crne Gore, do sukoba vojske i građana, odnosno policijskih snaga režima i da bi to bio i dan D za eventualnu intervenciju na prostoru Crne Gore pri čemu naravno u tom smislu nema promena u definisanju snaga koje su na prostoru u neposrednom okruženju Crne Gore, niti podizanje borbene gotovosti u tom smislu.

Prema tome, kao zaključak radi se o jednoj psihološko–propagandnoj operaciji koja ima svoj plan, svoje dimenzije itd. i ona ustvari stvara preduslove za opravdavanje eventualnog reagovanja putem optuživanja VJ za postojanje planova za vojnu intervenciju koja u Crnoj Gori, odnosno nasilni povratak na KiM.

general–pukovnik

GEZA FARKAŠ

Što se tiče ekstremista sa teritorije, karakteristično je da se ilegalno vojno organizovanje pojedinih partija. Tu je karakteristično SPO što organizuje sokolske odrede koji u formalno–pravnom smislu imaju zasnovanost, međutim imaju i vojno krilo, tako da za sada registrovano takva organizovanost u Novom Sadu, Somboru, u Staroj i Novoj Pazovi. Broj ove organizacije broje po nekoliko stotina mladića.

Isto tako otkriveno je organizovanje u Leskovcu gde su formirali organizaciju Srpski vitez, koje čine Srbe čiste krvi, sa kojima izvode obuku borilačke veštine, mačevanje, streljaštvo, vatrenu i taktičku obuku i pripremaju ih za borbu i povratak Srba na KiM. Nameravaju da ogranke ove organizacije formiraju i u Beogradu i u Kruševcu.

I pored formiranja kordinacionog tela za rešavanja spornih pitanja između MUP–a Crne Gore i VJ na teritoriji te republike, stanje i odnosi MUP–a i rukovod-

stva Crne Gore prema VJ nisu se bitno promenili i dalje registrujemo slučajeve vrbovanja pripadnika VJ za prelazak u MUP Crne Gore, praćenje i pokušaj snimanja svih aktivnosti VJ i sve njegove aktivnosti na prostoru Crne Gore. Ovo kordinaciono telo sada ima i neke recidive, jer oni na te sastanke na nivo republike pozivaju samo komandanta 2.A, a ne pozivaju admirala Zeca i pokušavaju da svojim uticajem vrše takoreći političku indokrinaciju ovih ljudi koji u tome učestvuju, vrše pritisak na njih i pokušavaju razdvajanje te dve armijske grupacije, odnosno Ratnu mornaricu od 2.A, lansirajući teze o koperativnosti jednog komandanta i odbijanje svake saradnje drugog komandanta. Formirani su paralelno sa ovim, odnosno po celoj dubini formirana su kordinaciona tela u svih sedam centara i oni insistiraju na sedmične sastanke. Međutim, to nije dobro jer u samom startu kada smo mi krenuli sa tim tu je bilo da se oni vanredno sastaju, odnosno sastaju se onda kada je potreba, kada se iskaže potreba. Na ovaj način oni su u stalnom kontaktu sa našim ljudima i tu može da bude nesmotrenost, oni centralizovano se pripremaju a naši parcijalno. Tako da za sastanke predlažemo, za sastanke na nivou komandanta armije, odnosno Vlade Republike Crne Gore da se vrši priprema odavde, jer oni centralizovano iza svakog takvog sastanka sledi i njihova akcija. Mihajlović Đurišić kapetan bojnog broda, komandant ŠC Ratne mornarice Garnizon Tivat, optužuje predsednika SRJ i Vladu Jugoslavije kao glavnog krivca za stanje u VJ. Vređao profesionalne pripadnike VJ srpske nacionalnosti, a protežirao pripadnike hrvatske i muslimanske nacionalnosti. Zagovara formiranje crnogorske vojske i predaje jedinice snagama MUP-a Crne Gore u slučaju njegovog oružanog sukoba sa VJ i navodi da u tom slučaju nije spreman da izvršava naređenjenja GŠ VJ jel neće da puca u svoj narod. Na svečanoj Sednici u Tivtu isto tako istupao što je javno registrovano. Odlazi ekipa GŠ organa bezbednosti da razičišćava i da taj slučaj dovede do kraja.

Milan Milekić pukovnik komandant Vojnog okruga Podgorice, u pojedinim razgovorima ističe da bi Slobodana Miloševića i Momira Bulatovića trebalo spaliti jer svađaju brata sa bratom, ovde u Srbiji i u Crnoj Gori, te da je vojni vrh pun lopova koji su zajedno sa Miloševićem i Bulatovićem pokrali pare, namenjene za plate vojnih lica u Crnoj Gori. Za Mila Đukanovića navodi da nije izdajnik već je samo mafijaš koji će prodati nekoliko vodećih firmi u Crnoj Gori ali da će se tada još bolje živeti u Crnoj Gori. Za stanje u VJ optužuje sadašnje generale VJ, da su oni to brzopleto postali a on je pukovnik već deseta godina i ističe da on će uskoro postati akademik.

Mene i aktivnosti koje se preduzimaju. Prvo, objavljen je intervju predsednika SRJ u Politici. U njemu se na razumljiv i potpuno jasan način dani stavovi o svim bitnim pitanjima aktuelnog vojno-političkog položaja u SRJ. Intervju će radi naših ljudi biti u celini objavljen u narednom broju lista Vojska. Prema jedinicama je pošao akt uprave da se stavovi kroz informisanje prorade sa vojnicima i da budu osnova u tumačenju aktuelne situacije. Za sve ostale, a posebno za generale koji najviše istupaju prema javnosti i normalno u avnosti su najviše ne sme biti ni u čemu distonantnosti u tumačenju situacije u našim stavovima i prema javnosti i zato ja molim sve da taj intervju se ponovo izuči i da imamo u vidu sve stavove predsednika SRJ.

Krajem januara se sve više uočavala pukotina koja se pojavljuje u vojnom biću. Sve je više ljudi koji su spremni da pomognu kako bi se sprečio građanski rat. Atmosfera je već dugo pripremana za krvavi rasplet. Predugo smo se delili na naše i njihove, na izdajnike i patriote, na četnike i partizane. Sve je bilo spremno da apokalipsa počne. Kada se medijski, vojno, politički i materijalno stvori takva polarizacija u narodu i državi, onda i jedna bezazlena situacija može imati nesagledive posledice. Zvanično, rat u Bosni je počeo ubistvom starog svata, a godinu dana pre toga su obavljane pripreme i samo se čekao povod. Mi smo povoda imali na pretek. Propaganda je već odradila svoje. Ko nije prihvatao taj medijski mrak kao stvarnost, bivao je proteran iz škola, fakulteta, posla... U jednoj tako opasnoj i do kraja zaoštrenoj atmosferi, u kojoj je vojni vrh igrao na sve ili ništa, lako se moglo desiti da se Srbija i Crna Gora pretvore u Liban. Moram da priznam da su svi ljudi sa kojima sam bio u kontaktu bili spremni na svaki vid saradnje, samo da ne dođe do sukoba. Mislim, zapravo siguran sam da su oni neuporedivo bolje shvatali situaciju, iako su bili na nižim funkcijama i s nižim činovima od svojih pretpostavljenih. Mogu da mislim kakav je šok za njih bio kada su godinu dana posle 5. oktobra videli novog vrhovnog komandanta sa starom generalskom garniturom. Bili su ogorčeni i razočarani.

PRAĆENJE GENERALA MOMČILA PERIŠIĆA

”Mnogi odbijaju dobru ideju samo zato što nije njihova.”

Luis Bunjuel

Februar 2000

Crnogorsko rukovodstvo je na sve moguće načine nabavljalo opremu koja bi im omogućila prednost u odnosu na VJ u smislu prisluškivanja i praćenja. Svoju fizičku inferiornost pokušavali su da nadoknade boljom organizovanosti. Velika prednost im je bila što je Zapad imao razumevanja, bar kad su u pitanju defanzivna sredstva. Dobijali su i ogromnu materijalnu pomoć. Vojska je bila locirana na njenoj teritoriji, što im je umnogome olakšavalo rad. Dobar deo vojnih veza išao je preko civilnih radio-relejnih čvorišta koja su sačuvana od razaranja. To su bile slabe tačke koje su se koristile za prisluškivanje. Tačno je da je crnogorski MUP imao dobro ažurirane podatke o svim pripadnicima 7. bataljona, što im i nije bilo teško. Velika je stvar bila što je postojala odlična koordinacija između crnogorske vlasti i srpske opozicije koja je dobijala od njih ili preko njih i podatke i materijalna sredstva za opozicionu borbu.

Februar 2000. god.

general-pukovnik

GEZA FARKAŠ

Što se tiče Crne Gore služba Državne bezbednosti Crne Gore pribavila je fotografije skoro svih pripadnika Sedmog bataljona, ažurirao kriminalističke podatke, odnosno evidencije o njima i o članovima porodice, proturila vest među pripadnicima Sedmog bataljona da predstoji njihovo rasformiranje što dodatno uznemirava celokupan sastav i postavljaju pitanje šta će sa njima biti, ako budu rasformirani napuste Sedmi bataljon da će biti izloženi maltretiranjima i problemima sa aktuelnom vlašću.

Mi smo na prostoru Crne Gore u Ulcinju uhapsili dvojicu dezertera, priveli na to MUP nije reagovao i posle donošenja Zakona o amnestiji, međutim Vjesnik crnogorski dnevnik objavio je to i kritikuje i nas i MUP što nije odreagovao prema zakonu, odnosno prema usvojenom zakonu.

Ono što je još karakteristično i izuzetno značajno da sve veze koje nam idu u Crnu Goru čak i veliki deo vojne veze se prisluškuju u Crnoj Gori. U tom smislu ja predlažem da zajedno sa Upravom veze pregledamo odnosno to šeme veze koje se realizuju, odnosno postoje u Crnoj Gori da vidimo mogućnost zaštite tih veza. Ja sam imao toliko gospodine generale.

general-potpukovnik

BRANKO KRGA

Gospodine generale ja bih samo da potvrdim što je general Geza rekao oko tog prisluškivanja. Naime, mi imamo već više puta stranih izvora potvrda da nas prisluškuju. Tako su nam naprimer otvoreno rekli da su oni znali svu našu korespondenciju telefonima između Beograda i Niša, Prištine itd. u toku rata. Znači da apsolutno mora se voditi računa šta se tim telefonima razgovara, ništa što bi moglo da bude indikativno za te strance koji nas priskuškuju, a postoji šifarska vežba, to što je bitno da ide šifarskim vežbama, telefonima minimum. Mi smo na to više puta ukazivali, ali evo nekakva da kažem navika ili nedisciplina ili neznam šta i dalje se provlači.

general-major

Treće, nastavlja se ova psihološkopropagandna aktivnost u okviru informativne operacije, ciljno usmerena prema predsedniku i prema VJ i deo socijalnih problema koji se odražavaju na negativne pojave koje je istakao general Geza.

S obzirom da se intezivira psihološko-propagandno delovanje neprijatelja ja bih istakao neke karakteristike. U ovu aktivnost su uključeni svi i generalni sekretar i predstavnici vlada i međunarodne organizacije, znatan broj medija na zapadu, specijalizovani organi jedinice NATO-a. Za razliku od ostalih podataka o metodi, oblicima i aktivnostima, ova aktivnost podseća i slična je aktivnosti koja je sledila neposredno pre oružane agresije.

U okviru informativne operacije uključena su kao što sam istakao i rukovodstvo opozicionih partija u Srbiji, aktuelne vlasti u Crnoj Gori i takozvani nezavisni mediji. Za aktuelnu vlast u Crnoj Gori karakteristično je ciklično uključivanje. Znači dva dana je mir, pa se onda dva dana uključe i sve tako se ponavlja.

*general***MILEN SIMIĆ**

Za probleme na KiM krivi su Srbi i Slobodan Milošević i VJ. Slobodan Milošević je ratni zločinac u funkciji je ova poternica i novčana ucena i VJ instrumentalizovana od Miloševića i vrši pripreme za napad za jug Srbije i Crne Gore. To je prema svetskom javnom mjenju i tu imaju najviše problema da ubede svetsko javno mjenje u verodostojnost ovih poruka.

Prema javnom mjenju u Srbiji osnovne poruke su da “režim Slobodana Miloševića nedemokratski i on je krivac i za agresiju i za sankcije”. Crna Gora i njena aktuelna vlast je demokratska, jedino što je ugrožena od Slobodana Miloševića i VJ. Zapad nije protiv srpskog naroda, već protiv nedemokratskog režima. Indikativna je izjava Olbrajtove koja ponovo tvrdi da voli srpski narod itd. To je ponovila i za vreme agresije i poruka je da je vojska instrumentalizovana ali da tako ne misle sada je to ta teza aktuelizovana da tako ne misle svi pripadnici vojske.

Prema javnom mjenju u Crnoj Gori krivac za ekonomske, socijalne i druge probleme u Crnoj Gori je režim Slobodana Miloševića. Vlast u Crnoj Gori je demokratska i demokratski zapad je podržava. Vojska je glavna pretnja Crnoj Gori i u vojsci ne misle svi kao vojno rukovodstvo

General Nikolić, kog sam i lično poznao, bio mi je u najmanju ruku smešan. Na svakom kolegijumu je poput ucveljene tužibabe prijavljivao Perišića bez koga verovatno i ne bi postao to što jeste. Jedno vreme sam mislio da mu je to u opisu radnog mesta. Čim bi progovorio, osuo bi paljbu po Perišiću. Ili ga je patološki mrzeo ili mu je to bio zadatak. Perišić je sve to znao jer je bio upozoravan, kasnije je to mogao i da pročita. Mogu misliti kako su izgledali susreti između tih generala i njega kada je on postao potpredsednik vlade. Logično je da su jedva čekali da ga izbace iz sedla. Verovatno je i Pavkoviću dosadio time – Perišić je uradio ovo, Perišić je uradio ono. Pavković je to mučenje presekao naredbom da se Perišić uhapsi. Dakle, odluka o hapšenju generala Perišića pala je otprilike dve godine pre nego je realizovana. To se u vojsci valjda zove strategija, a u civilstvu vizionarstvo. Ja sam o tome obavestio gospodina Maraša i Budu i, koliko mi je poznato, Perišić je dobro znao da mu se sprema hapšenje. Buda mi je potvrdio da je javio Perišiću šta mu spremaju bivše kolege. Da ironija bude veća, upozorio sam ga i drugi put 2002. godine, sedam dana pred naše zajedničko hapšenje, ali je vojna strategija ovog puta odnela pobedu nad mojim vizionarstvom. Privremeno!

Perišića su optužili da je umešan u terorističku grupu OSA, zato što je poklonio knjigu nekom nesrećnom poručniku koji je navodno bio vođa OSA. Mislim da se poručnik prezivao Gajić. Jedino se u Hitlerovoj Nemačkoj i Slobinoj Srbiji knjiga smatrala terorističkim oružjem. Tamo su spaljivali knjige, a ovde su hapšili onoga ko ih poklanja i poseduje.

Grupa OSA je smišljena u glavama generala kao direktni pandan grupi “Pa-

uk,” jer je bilo potrebno da se pronađe “atentator” na Pavkovića, kao što je pronađen “atentator” na Miloševića u grupi “Pauk”.

Dakle, šef je odlučio da se Perišić uhapsi jer je poklonio knjigu okorelom “teroristi” Gajiću. Vrlo je karakteristično da su generali išli redovno po svoje mišljenje kod šefa. Tako je sasvim logično da se kontinuitet pozajmljivanja mišljenja nastavlja i posle 5.oktobra. Njihov identitet je isključivo vezan za trenutno političko stanje. Tako su naučeni i oni ne mogu drugačije. Da bismo imali generale koje će prihvatiti svi građani kao svoje, potrebno je uzeti neafirmisane, mlade i perspektivne oficire koji znaju da se ne smeju vezati za politiku. Ako ih smene zato što su bili neutralni u odnosu na politiku, svakako je manje tragično nego smena zato što su bili ispolitizovani. Po narod i državu pogotovu. Političari se moraju odreći navika da pridobijaju oficire za svoje ciljeve.

general–potpukovnik
STAMENKO NIKOLIĆ

Gospodine generale u sklopu ovoga morala dok sam bio na jugu službeno bivši NGŠ general Perišić od kuće do kuće ide i jednostavno propagira da se nesmeju vojnici odazivati mobilizaciji.

general–pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Da se uhapsi. Ako imamo dokaza za to uhapsiti. Neznam dokle je ovo stiglo oko Ose da li je Osa grupa prebačena u Niški zatvor?

general–pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Tu treba sa pravnikom da vidimo da se intezivira to njihovo suđenje i da se vidi da li ima umešanosti Perišića u to, ako ima umešanost Perišića u to pokrenuti proceduru kakvu treba. To sam dobio nalog od šefa. Ako je umešan u Osu kao i svaki drugi građanin, ja ću to da potpišem sve. Da li je on NGŠ bio nema veze, on ako je umešan u terorističku akciju.

general–pukovnik
GEZA FARKAŠ

On je umešan na taj način što je sa Gajićem bio u kontaktu poklonio mu knjigu

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Znači da se sada to kroz proces suđenja i izjave toga Gajića ako ima elemenata za njegovo pokretanje odgovornosti prema njemu da se to odradi, a ovo ako on ide od kuće do kuće i zagovara i ima dokaz za to hapsiti. Tu nema dileme.

MILOŠEVIĆEVA "POBEDA" NAD NATO

"Treba oplakivati ljude kad se rode, a ne kad umru."

Monteskije

15.03.2000

SLOBODAN MILOŠEVIĆ

Ja ne želim da zadatke koje ste vi veoma stručno i na bazi metodologije u profesionalnom radu u vojsci verujem veoma objektivno postavili po svim elementima borbene gotovosti od komandovanja, mobilizacije, bezbednosti, pozadine itd. Međutim, želim da kažem da je za sve potpuno jasno i vidljivo šta je rezultat ponašanja VJ u protekloj godini a pogotovo u agresiji NATO pakta, koju neće da opisuje jer za ovaj sastav to nije potrebno.

Vojska je uspela da zemlju odbrani, to je prvo, da pre svega opravda razlog svog postojanja i da zemlju odbrani od tako neuporedivo i do sada zaisto nezapamćenog protivnika u napadu na jednu malu suverenu državu kakva je naša. Drugo, vojska je uspela da tu odbranu izvede uz minimalne gubitke, što je takođe sa stanovišta ocene izuzetno bitan parametar. To su uglavnom ta dva bitna parametra, da je uspešno izvršila zadatak i u pogledu očuvanja države a i u pogledu očuvanja vojske i to su ta dva bitna parametra zbog kojih je ceo svet dao odličnu ocenu našoj vojsci, uključujući čak i naše protivnike, nevoljno i nekad prilično indirektno ali je jasno da je vojska takvu ocenu dobila.

Ja ne želim time da ulazim u profesionalna merenja i ocenjivanja svih ovih elemenata borbene gotovosti i ona su sigurno nužna da bi se ostvario pomak napred i dalje usavršavala odbrana, ali sa stanovišta naše države, našeg naroda i državnog rukovodstva ja mislim da mi možemo našoj vojsci dati odličnu ocenu, za ono što je ona uradila prošle godine u ovakvim uslovima i u ovakvim okolnostima. Pokazalo se da oni koji često upotrebljavaju onu rekao bih vojnu kraticu s kim i s čim pa onda oni koji su prilično širili defetizam objašnjavaju da nemamo dovoljno vojske, da nemamo dovoljno snaga a nemamo ni dovoljno sredstava i onda na kraju ispadne da je odbrana nemoguća. Pokazalo se da je upravo vojska uspela da da odgovor na to pitanje s kim sa svima kojima je stalo do slobode otaxbine. S čim, s onim s čim se raspolaže, bez obzira što je to bilo preskromno u odnosu na silu koja je vršila pritisak i napadala oni su poraženi, mi smo se odbranili.

Ja ću vam reći nešto što mislim i u šta sam duboko ubeđen bez obzira što će vam možda izgledati preterano, ali ja u to verujem NATO je umro u Jugoslaviji. Jugoslavija je trebala da bude primer budućeg odnosa najveće vojne sile prema uređivanju sveta i ona je bila za NATO fijasko. Tačno je da je bila primer budućeg odnosa ponašanja najveće sile u uređivanju sveta, ali negativan primer u tom svetu koji je postao iznad ravnoteže po ukidanju Varšavskog ugovora, počela je da se stvara nova ravnoteža. Ogromna je zasluga naše države i u njoh pre svega naše vojske što je ta nova ravnoteža počela da se menja u korist slobodoljubivih zemalja koje se odupiru politici hegemonije i diktata. Naš doprinos tome mnogostruko je veći od stvarne

veliĉine i teŹine naŹe zemlje, njen primer je ubrzao radikalne i krupne promene geopolitiĉke scene savremenog sveza, geopolitiĉke scene naŹe planete. Kina kao najveća zemlja potpuno je promenila svoju vojnu doktrinu i direktno ocenila politiku hegemonije SAD i radikalno promenila odnos prema izgradnji svojih odbrambenih sposobnosti i ĉak prvi put u svojoj istoriji saopŹtila da ne iskljuĉuje vojna sredstva u ostvarivanju svojih ciljeva. Istovremeno doŹlo je do povezivanja Kine, Rusije, Indije do buĉenja svesti Źirom planete o nuŹnosti otpora novom hegemonu koji ima nameru da pokori ceo svet i ja na tome zasnivam i na mnogo drugih elemenata koje bi mogli analizirati svoju konstataciju NATO je umro u Jugoslaviji.

Danas na antinатовskom skupu u Velikoj Britaniji delegati pre nekoliko dana od 201 delegata 199 je glasalo, nije to antinатовski nego mirovni skup 199 glasalo za ukidanje NATO pakta, ne za osudu NATO pakta nego za njegovo ukidanje. To se deŹava na zapadu, to se ne deŹava u Iraku ili u Libiji nego na zapadu u sred Londona, da ne govorim o drugim elementima. Ja zato mislim da svaka druga ocena osim odliĉne ocene za ono Źto je vojska uradila u protekloj godini nebi bila objektivna. Za vaŹ praktiĉan rad sve ove ocene vaŹe ja ih u potpunosti prihvatam, ali mislim da svi moramo znati prave dimenzije efekta koji je postigla naŹa odbrana ne samo kada je reĉ o naŹoj zemlji nego kada je reĉ u svetu.

O naŹoj unutraŹnjoj situaciji nebih se zadrŹavao mnogo, ali samo par stvari hoću da vam kaŹem. Aktuelno crnogorsko rukovodstvo po naŹoj oceni ne moŹe izvrŹiti ocepljenje Crne Gore zbog potpuno suprotnog stava naroda. Mora mnogo politički da se radi, da se sve dimenzije tog njihovog izdajniĉkog ponaŹanja objasne ali danas je jasno da oni na svojoj strani imaju samo Albance, mali deo Muslimana kojima nije do razdvajanja i imaju onu katoliĉku eklavu koja se nada da će da uzme Bokokotorski zaliv pod svoje okrilje. Zapad Crna Gora interesuje samo u meri u kojoj predstavlja faktor destabilizacije Jugoslavije. Onog trenutka kada se Crna Gora odcepi, kada bi razvili taj scenario ona viŹe zapad ne interesuje, a onog trenutka Albanci u Crnoj Gori koji se ne zovu OVK ali u suŹtini razlike nema i niŹta viŹe ne vole Crnogorce u Crnoj Gori nego Źto ih vole Albanci na Kosovu uzimaju ono Źto oni mogu da otmu, a to je Ulcinj i Bar i sve gore ivicom Podgorice.

Ocepljenje Crne Gore istorijski bi se podudarilo sa prestankom postojanja Crne Gore. Neko govori o tome svela bi se Crna Gora na Katunsku nahiju koja je nekada pod Turcima opstala, nebi bi na to, to bi bila njena propast. Devedesetprve godine mi to imamo zabeleŹeno bili smo zajedno na Konferenciji u Hagu predsednici republika tadaŹnjih SFRJ kada mi je Kira Gligorov rekao kako oni treba da afirmiŹu svoju drŹavnost, ja sam mu rekao Kiro pre ćete izgubiti drŹavu nego Źto je steknete. To se pokazalo taĉnim. Danas Makedonija praktiĉno ne postoji, ne postoji ni jedan funkcioner Makedonije od predsednika Republike, ili ministra odbrane, ili predsednika Vlade koji uopŹte zna koliko strane vojske danas ima na teritoriji Makedonije i koja je ta vojska i ne postoji niko koga ta vojska uopŹte pita u kom će broju i sa kakvim sredstvima uĉi, Źta će doneti, Źta će odneti, Źta će ostaviti i gde će se uputiti, ĉak mislim da ne postoji niko koga ta vojska obaveŹtava o tome Źta će da uradi o svim tim stvarima.

Bilo nam je jasno da albanski element u Makedoniji na svom glavnom politič-

kom zadatku da ostvari ustavne promene u Makedoniji ima samo jedan zahtev da se Makedonija ustavno definiše ne kao država makedonskog naroda i drugih koji žive u Makedoniji, nego kao država ravnopravnog makedonskog i albanskog naroda, dotle su oni kooperativni unutar Makedonije. Onog trenutka kada se to slobodno ustava promeni i Makedonija definiše kao država makedonskog i albanskog naroda Albanci kažu da imaju pravo na samoopredeljenje jer su konstruktivni narod, izdvajaju zapadni deo Skoplja i dalje na zapad do albanske granice i konstatuju da su se izdvojili iz Makedonije. To isto ali u goroj varjanti sleduje Crnoj Gori a mnogo gora varjanta sleduje njihovom rukovodstvu jer od tog trenutka prvi opštinski tužilac iz Italije će izdati nalog da se oni pohapse kao šverceri, kriminalci, mafijaši i niko ih više neće zaštititi.

To je uobičajna praksa kod tih zemalja i za više i za manje nivoe. Norijega su uhapsili kad im nije trebao, a oni su ga podigli i stvorili, ali da ne uzimam primer Norijege pogledajte ove što su pohapšeni u ovoj operaciji Pauk, svi su oni na poternicama već nekoliko godina međunarodnim, a svi su imali šengenske vize na svojim pasošima i svi slobodno putovali širom Evrope jer su bili potrebni službama NATO država da im obavljaju te njihove prljave poslove. Da li da onoga nesrećnika kindapuju na Tari, da li da ubiju onog Drljaču tamo na pecanju, da li da izrešetaju nekoga na drugom mestu i uhapse i vode u Hag. Svi su imali šengenske vize za narednih nekoliko godina i niko ih ni na jednog granici ne zaustavlja dok su potrebni, onog trenutka kada nisu potrebni zna se gde završavaju i kako završavaju takvi, a to je u principu ono isto što vredi i za ove.

Ja zato mislim da mi treba da nastojimo na jednom principijalnom stavu crnogorski narod ima pravo da odluči o svojoj sudbini, niko nema pravo da mu to zabrani ali niko nema pravo da bez njegove odluke nametne nešto što on nije odlučio i da se toga držimo.

Drugo što mislim da je bitno za našu unutrašnju situaciju to je opozicija koja nije opozicija, nego jedna petokolonaška tvorevina za koju vam evo sada hoću da kažem da svojom glavom shvatite i razmislite ne upoređenje, nego identičnost s obzirom na sponzore i kreatore politike razbijanja Jugoslavije. S čim identičnost? Naša petokolonaška opozicija na nivou Jugoslavije ima onu ulogu koju je OVK imala na nivou Kosova da finigira nekakav konflikt i da onda omogućiti da neko interveniše na njihovoj strani kobajagi u interesu demokratije, ni u čemu se uloga njihova ne razlikuje od uloge koja je bila namenjena OVK-u koju su oni i formirali za tu ulogu i podržali zbog te uloge i pokušaja izazivanja kobajagi građanskog rata i kako su oni govorili "oslobodioci, pobunjenici" i ostalo da bi imali kome da stanu na stranu, da bi mogli da otimaju deo naše otaxbine i na tome nisu uspeali i morali su oni koji su ukinuli UN i sve norme formirane posle Drugog svetskog rata da se vrate u Savet bezbednosti i da glasaju za Rezoluciju u kojoj piše da se garantuje suverenitet i teritorijalni integritet Jugoslavije i da priznaju ponovo svojim činjenjem vođstvo svetske organizacije i njenu neprikosnovenost bez obzira na nastojanje da rekviziraju to, to su morali da urade i kojih je vratio tamo nazad u UN mi smo ih vratili i ko je vratio ugled UN mi smo vratili ugled, oni sada nastoje da degradiraju dalje opet svojim nekih konkretnim radnjama o kojima svi vi dobro znate, ali život

i ne teče pravolinijski, osciliraju određene tendencije.

Međutim, jedno je jasno sve se kreće u pravcu multipolarne strukture i stvaranja nove ravnoteže koja je izgubljena propašću SSR-a i Varšavskog ugovora. Za to treba vreme, mi smo doprineli da se to vreme radikalno skрати, to je ogromna zasluga i doprinos koji je naša zemlja dala svetskom miru i uspostavljanju pravednih odnosa između slobodnih država čitavog sveta i na to svi vi ovde pojedinačno i naša vojska treba da bude ponosna kao i čitav naš narod koji je praktično primio na sebe teret odbrane od agresije.

Još samo nekoliko stvari hoću da vam kažem, to je ova materijalna dimenzija i ona ima svoju spoljnu i unutrašnju komponentu. Ja za ovaj sastav jer ovde razgovaramo o veoma bitnim i poverljivim informacijama za odbranu zemlje, hoću da vam kažem, mi danas uživamo podršku Kine u iznosu od 560 miliona dolara. Znači milijardu i sto miliona maraka, to sve zajedno države ove u paktu za stabilnost i naši susedi Bugarska, Rumunija, Mađarska, Bosna, Hrvatska nisu dobile sve zajedno u zbiru od svih tih svojih spoljnih sponzora, a oni kažu mi smo izolovani a oni sa svetom rade, plus 150 miliona dolara ruskog kredita, plus određeni veoma dobri aranžmani sa prijateljskim zemljama vezano za isporuke nafte, vezano za plaćanje nekih starih dugova, tako da što se tiče te spoljne dimenzije mi računamo da će se ona još unapređivati i pojačavati.

Što se tiče unutrašnje dimenzije vi ste videli da smo mi uzeli jedan kurs njudilovskog pristupa oporavku privrede time što idemo u velike investicije, koje zapošljavaju veliki broj ljudi, a onda proizvode dalje disperziju privrednih aktivnosti, sada idemo u veliki paket stambene izgradnje, koji takođe treba da izvrši disperziju pozitivnih efekata na celokupnu privredu, jer stambena izgradnja najkompleksnije izražava svu drugu izgradnju, nije tu u pitanju samo proizvodnja građevinskog materijala, stakla, čelika. drveta, opreme, sanitarnih uređaja itd. nego i činjenica da niko ne stanuje u praznom stanu pa se onda mora sve da kupi od čaše, viljuške, tanjira i čaršava i tekstila i nameštaja itd. Najviše stambena izgradnja ubrzava kompleksno ubrzava zamajac privrednog razvoja i istovremeno ćemo više muva jednim udarcem tu da napravimo jer ćemo radikalno ubrzati rešavanje stambenih problema u vojsci. Vama treba 16.000 stanova ja računam da mi to u naredne tri godine možemo da završimo tih 16.000. Ja se nadam da u ovoj godini prvih 5.000 stanova vojska dobije, da se ljudi usele da dobiju ključeve i da uđu u kuće. To je sadašnja dinamika kojom radimo.

Znači, osnovno pitanje u ovom trenutku za našu zemlju nije ni ova izdajnička opozicija to je narod prepoznao i mi se tu mnogo ne sekiramo, mi moramo da brinemo sa bezbednosnog aspekta da ne naprave neku svinjariju zbog ovih svojih gazda itd. ali oni kao politički faktor nam ne predstavljaju problem, naš objektivni problem je socijalna situacija i nama je težišni zadatak ubrzavanje privrednog razvoja. U ovim uslovima ograničenja, opterećenja, blokada i onemogućavanja i zamrzavanja sredstava na računima, to ide sporije nego što bi išlo da svega toga nema, ali ide jednim zadovoljavajućim tempom i mi ćemo težišne zadatke dati na to.

I sada u svemu tome položaj vojske, to moramo da promenimo u pogledu odnosa, jer logično je to što se već decenijama govori vojska sledi sudbinu svih ostalih

subjekata u društvu. To izgleda vrlo pravedno i jeste pravedno, ali nije pametno u zemlji koja je izložena pritiscima i agresiji. Prema tome, mi sada postepeno taj odnos menjamo u korist vojske. Vojska mora da dobije određene privilegije u pogledu rasporeda društvenog proizvoda. Mi smo s time počeli u ovoj buxetskoj godini jer je jedino vojni buxet realno povećan, svi ostali buxeti javnih troškova su smanjeni, ali ćemo u tom pravcu nastaviti i dalje, jer mi moramo da obezbedimo punu funkcionalnost nove organizacije vojske ovako kako mislimo da je modernizujemo i ne može se preko noći napraviti takva promena ali u pravcu takve promene mi moramo da vodimo našu unutrašnju raspodelu i ekonomsku politiku.

To je uglavnom sve što sam hteo u vezi sa ovim kako bih rekao ekternim i internim političkim pitanjima da vam kažem, imajući u vidu da ste vi svi veoma dobro obavješteni i sada mi dozvolite samo nekoliko reči vezano za ovu analizu. Ja bih hteo da ocenim analizu, mislim da je analiza veoma dobra, da je veoma savesno urađena, imamo u vidu da je predhodiła analiza u strategijskim grupacijama u analizi strategijskih grupacija predhodiła su analize počinjenih jedinica komandi i ustanova, tako da jedan moj opšti utisak je da je ona urađena dobro i ono što sam zapazio u izlaganjima pomoćnika načelnika Generalštaba i u izlaganjima komandanata strategijskih grupacija veoma su dobro definisani problemi i veoma dobro definisani predlozi.

sada bi zadatak bio da te predloge, probleme smo definisali da bi ustanovili šta da radimo, da te predloge pretvorimo u neposredne zadatke, da se dakle postavi realno i dinamički plan, da se napravi realizacije datih predloga u izlaganjima pomoćnika i u izlaganjima komandanata strategijskih grupacija, da se napravi plan i dinamika realizacije datih predloga, što naravno mi moramo da primenimo mogućnostima o kojima je general Ojdanić govorio, ali treba da nastojimo da dinamika bude maksimalno napregnuta jer kada bi uzeli teorijski jednu čistu logičku konstrukciju ako bi mi realizovali te date predloge, mi bi onda imali idelno stanje, jer su predlozi koje ste dali na kraju svojih izlaganja praktično pokrili sve nedostatke i utvrdili pravac u kome te nedostatke treba rešavati i u se mora biti zaista svestran. General Smiljanić kaže četiri komponente ako je jedna komponenta slomljena pitanje je da li one tri rade sa punim kapacitetom i kako su spregnute i vezane.

Naravno sve ostalo uzimam kao metaforu, kao primer, a ne kao neki pojedinačni slučaj ili uputstvo. Dakle, napraviti program realizacije predloga koji su dati u ovoj analizi, onda ćemo na taj način samu analizu i predloge koji su iz nje proizašli da pretvorimo u akciju koja treba da dalje povećá nivo borbene gotovosti naše vojske.

Dozvolite mi na kraju da posebno zahvalim na saradnji u generalštabu, odnosno Štabu vrhovne komande dosadašnjem načelniku Generalštaba generalu Ojdaniću. Mi smo izvankredno saradivali na poslu na kome je on do sada bio, verujem da ćemo isto tako saradivati i na njegovoj novoj dužnosti. general Ojdanić je pokazao veoma visoke sposobnosti i veoma visok stepen patriotizma a rekao bih i nešto što je jako važno za dobrog komandanta i veoma visok stepen optimizma jer od onih što ih stalno boli glava i što stalno pitaju na defetistički način s kim i s čim nema ništa, niti šta mogu da urade, da smo po njima mi se nikada ne bi ni odbranili, ne bi

izvršili ni mobilizaciju, ne bi ništa ni uradili i smatrali bi da imamo opravdanje, sile velika mi mali a mi smo odgovorili svako kome je stalno do otaxbine s njim i s onim što ima i pokazali da to može i da ne postoje okolnosti koje mogu biti izgovor da se otaxbina ne brani. Taj izgovor, nije izgovor nego izdaja, bez obzira na sposobnosti i materijalno opremanje.

Želim da se na saradnji zahvalim generalu Ojdaniću na ovoj dužnosti, sa željom da na ovoj svojoj novoj dužnosti, imajući u vidu sve ono što on o vojsci zna i koliko mu ona leži na srcu da jedan zaista veliki doprinos na dalju izgradnju vojske i naše države u celini.

Istovremeno želim mnogo uspeha generalu Pavkoviću s kojim sam takođe imao neposrednu saradnju još od vremena dok je bio na mestu komandanta Prištinskog korpusa čije sposobnosti, patriotizam i spremnost da uloži sve svoje snage u posao koji radi izuzetno cenim i želim mu mnogo uspeha na novoj dužnosti načelnika Generalštaba i svima vama želim mnogo uspeha na dužnostima koje obavljate. Hvala vam.

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Gospodine predsedniče u znak Vašeg prisustva na ovoj analizi za sećanje, za istoriju mi smo upričili da Vam uručimo knjigu Istinom protiv agresije, to je izdanje Ratnog izdanja lista Vojska koje je izašlo i ovu knjigu Vojska Jugoslavije kao posebno izdanje za Vašu porodicu.

To isto mi smo uručili gospodinu ministru generalu Ojdaniću, da mu se zahvalimo, jer smatramod aje on najviše doprineo na ovako visokoj oceni borbene gotovosti vojske za 1999. godinu jer je najneposrednije učestvovao u njenom radu. Analiza je završena i sada bi smo napravili jednu kraću pauzu.

Milošević nije uvek bio alergičan na Hag. To je zavisilo od dnevno-političke potrebe. U vreme dok je predstavljao "mirotvorca" za Zapad, saradivao je sa Haškim tribunalom. Tako je i uhapšen Erdemović, bivši pripadnik 10. diverzantskog odreda, u čijem sastavu su bili i neki pripadnici grupe "Pauk" i još jedan poručnik VJ, jer su prvi javno progovorili o Srebrenici i zločinima koji su se tamo desili u leto 1995. godine. Uhapšeni su noć pre nego su nameravali da napuste zemlju. Erdemović je jednoj "američkoj novinarki" posvedočio da je lično ubio 120 ljudi i da više nije mogao. Imao sam priliku da pogledam kasetu na kojoj je svedočio u objektiv kamere američke novinarke. Naša SDB ih je uhapsila i zaplenila pomenutu video kasetu, neko vreme držala u izolaciji, a zatim specijalnim avionom prebacila u Hag. On je bio jedan od ključnih svedoka o Srebrenici. Slobodan se lako odlučio na taj korak, jer je imao političku korist od toga. Hag mu je postao stran tek onda kada je i sam mogao da postane njegov gost.

Početkom 2000. godine došlo je do smene na čelu Generalštaba VJ. Naime, malo pre toga je nastradao ministar Pavle Bulatović. On se previše sprijateljio sa podoficijom koji mu je bio telohranitelj, tako da je to više bio odnos dva prijatelja

nego ministra i starijeg vodnika. Znam da je tom čoveku veoma teško pala Bulatovićeva smrt. Inače, Pavle Bulatović je često navraćao kod upravnika restorana "Rad" i pričalo se da se tu vodila i kadrovska politika u SMO. No, da se vratimo na dolazak Pavkovića. Pavković je bio inteligentan, prodoran čovek koji je imao takta za to što od njega očekuje šef. To je dosta radikalan zaokret i ujedno prvi znak da Milošević želi da raskrsti sa opozicijom i da se ustoliči jednom zauvek. Počelo je malo većim budžetom za vojsku i velikim obećanjima. Slobodan je ozbiljno računao na pomoć vojnog vrha i nema sumnje da je na tu pomoć i mogao da računa. Jedino na šta nije mogao da računa to je trupa, čega tog trenutka nije bio svestan. Što se više vojni vrh približavao šefu, to se više vojska odvajala od njega. Moglo se pretpostaviti da će uskoro generali ostati bez vojske.

PROGON ZORANA ŽIVKOVIĆA

"Velika je snaga čoveka koji ume da prećuti i onda kad je u pravu."

Katon

General Stamenko Nikolić imao je zadatak da vodi računa o krivičnim prijavama protiv lidera opozicije. Nimalo lak posao. On sam, a lidera koliko hoćeš. Tako je na red došao i poznati "banderaš", kog bi voleo lično da upoznam, Nenad Čanak, omiljena tema razgovora generala, pogotovu otkako je pripretilo vešanjem po Terazijama. Tom "dželatu" moralo se stati na put. Ko će ako neće Nidža. Sloba i Šešelj, nesuđeni haški cimeri, gurnuli su u ruke vojske još jedno oružje, a to je Zakon o informisanju, koji je zapravo bio uperen protiv opozicije, a mediji su bili samo usputna šteta. Iz straha od astronomski visokih kazni zbog prenošenja stavova i mišljenja opozicije, novine i televizije izbegavale su otvorene sukobe sa vlašću. Time je najviše gubila opozicija Srbije, jer malo ko je smeo i hteo da prenese ono što je opozicija želela da kaže. Taj zakon je bio pravo oružje u rukama monstruma. Iz tog oružja se pucalo na sve i svakog ko je drugačije mislio.

Ovoga puta na red je došao i današnji premijer Živković. Inače moj kolega "špijun i izdajnik". Po profesiji, naravno. Žao mi je što nisam imao priliku da ga upoznam. Ne znam da li su ga Crnogorci upozorili na ono što mu se spremalo, verujem da jesu. Za Miloševićeve generale su svi bili špijuni, samo je stvar bila u tome kome će šta da dokazuju. Smetala im je njegova direktnost. Više im je odgovaralo ako bi neko napao režim u zavijenoj formi. To mu dođe kao da je bio zaveden. Ali, kad neko poput tadašnjeg gradonačelnika Niša razvija opozicionu delatnost u svom gradu, a pri tom ima kontakte i sa kolegama iz Evrope, e tu je gotova stvar. Svaki vojni tužilac bi mogao da ga optuži, bez da mu daju novi čin i stan.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Ko je još imao da realizuje zadatke?

general-potpukovnik
STAMENKO NIKOLIĆ

Imao sam dve krivične prijave protiv Nenada Čanka pokrenut je postupak preko vojnog tužioca i to je u postupku i takođe prekršajni postupak protiv Glasa lista

U vezi sa situacijom u Crnoj Gori Zapad nastavlja sa pružanjem podrške crnogorskom rukovodstvu ali je i dalje ono što je juče i predsednik naglasio karakteristično da nema odlučne podrške u pravcu nezavisnosti nego samo kao platforme preko koje nastavljaju pritisak prema jugoslovenonskom rukovodstvu. Karakteristična je u tom smislu i izjava ministra inostranih poslova Crne Gore u razgovoru sa nama da je iz njihovih kontakata sa Zapadom očigledno da je svet u panici kada je u pitanju KiM pa i Crna Gora da neznaju šta da rade, da se KFOR ne snalazi itd.

Registровано je pojačano prisustvo stranih medija poslednjih dana u Crnoj Gori otišle su ekipe Sienena iz Makedonije i njihovo interesovanje za dalji razvoj događaja. Neisključuje se namera određenih faktora Zapada da medijskim manipulacijama preusmere pažnju sa Kosova na Crnu Goru kako bi odvrtili pažnju od neuspeha na prostoru KiM. Indikativna je takođe jučerašnja izjava Klarka koji je ponovo napao predsednika Miloševića da želi da destabilizuje Crnu Goru i da to snage NATO veoma pažljivo prate. Naređeno je komandi SFOR-a u BiH da se pripremi za prihvatanje izbeglica iz Crne Gore.

U vezi sa situacijom u Crnoj Gori Zapad nastavlja sa pružanjem podrške crnogorskom rukovodstvu ali je i dalje ono što je juče i predsednik naglasio karakteristično da nema odlučne podrške u pravcu nezavisnosti nego samo kao platforme preko koje nastavljaju pritisak prema jugoslovenonskom rukovodstvu. Karakteristična je u tom smislu i izjava ministra inostranih poslova Crne Gore u razgovoru sa nama da je iz njihovih kontakata sa Zapadom očigledno da je svet u panici kada je u pitanju KiM pa i Crna Gora da neznaju šta da rade, da se KFOR ne snalazi itd.

general-potpukovnik
ALEKSANDAR VASILJEVIĆ

U toku protekle sednice nosioci obaveštajnosubvezirne delatnosti prema našoj zemlji su težišno istraživali aktivnosti i jedinica VJ na teritoriji Crne Gore u neposrednom okruženju KiM Oko stanja bezbednosti na teritoriji, ono je složeno aktivnosti separatističkih, ekstremističkih i terorističkih snaga i negativno utiče na bezbednost VJ. Osnovnu opasnost predstavlja moguća eskalacija terorizma albanskih separatista u južnoj Srbiji. Međutim zbog neprekidnih separatističkih delatnosti rukovodstva i MUP-a Crne Gore bezbednost VJ u ovoj republici je u velikoj meri ugroženo. U više gradova u Crnoj Gori tokom proteklog vikenda pozvano je preko 2.500 pripadnika rezervnog sastava MUP-a, njima je podeljeno naoružanje i uniforme, provereno funkcionisanje pozivarske službe, izvršeno gađanje iz pešačkog naoružanja. Pozvanima je saopšteno da je aktivnost provedena da bi se proverila mobilizacijska gotovost jedinica jer je Crna Gora kako navode rukovodioci MUP-a ugrožena namerom vojske da napadne MUP i okupira ovu republiku.

Karakteristično je na domaćoj sceni da se sada vrti izjava gospodina Đukanovi-

ća u vezi vojske i stanju na teritoriji Crne Gore. Što se tiče psihološkopropagandne delatnosti ona je nastavljena prema SRJ i vojsci nesmanjenom žestinom tačno ide po plani njihovom. Mi smo za sada razbili tezu o navodnoj mobilizaciji vojske, pripremama za nasilni povratak ali nismo još razbili tezu o ulazu vojske u Crnoj Gori i to bi trebalo da bude i ja predlažem da bude težišni zadatak za narednu sednicu počeli smo sa tim.

Zaključak je da u prvkos delovanju činilaca koji u dužem vremenskom periodu ispoljavaju ovaj negativan uticaj, stanje morala je za sada stabilno i da se u narednom periodu ne očekuje bitnij problemi morala.

Od predloga mera prvo predlažem da deo izlaganja predsednika normalno uz odobrenje i uz autorizaciju dostavimo jedinicama izvorno posebno ocene i posebno neke mere uz izbacivanje onoga što nesme, jer će to da ima pozitivan uticaj na moral a inače samo prisustvo već ima pozitivne komentare.

Molio bih ako postoje tehničke mogućnosti da ovaj zaštićen kanal bude i na liji pomoćnika za moral zbog toga što svako jutro se referiše stanje u jedinicama i dogovaraju mere.

Od mera na teritoriji Crne Gore ide danas izjava dvojice komandanata.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Treba videti šta je sa ovom tužbom protiv Perišića u vezi izjave da se u vojsci formira paravojska. To smo rekli da se uradi ja sam zvao pravnik. Ovo što se tiče televizije ići će informacija 3.A pre svega ta Čorbićka to je naravno neznam da li je neko imao priliku da prati tu televiziju, ali u poslednje vreme oni su toliko otrovni da je to čudo jedno. Inače je bilo nerazčišćenih odnosa oko zakupa i mi smo doneli odluku da se taj prostor pretvori u stambeni prostor kao i drugi poslovni prostori i da se dodeli na korišćenje, a tim pre ćemo i da je isteramo odatle jer nije korektna, sve što piše i govori to je u toj funkciji.

Ovo što spominju ovoga Živkovića gradonačelnika mi smo ga tužili za onu izjavu jel on stalno daje izjave i ocenjuje vojsku zahteva od vojske itd. Danas je Dojče Vele preneo tu njegovu izjavu evo šta kaže: da jedna opasna igra nekih ljudi u vojsci koji i dalje misle da u vojsci treba da postoje politički komesari.

Ja sam naredio ovome da on to dobro još jednom izuč i da odgovori njemu, ne u vojsci politički komesari, nego verovatno on smatra da on kao političar može dase bavi političkim pitanjima. To je jedan ... koga smo mi trebali za vreme rata da uhapsimo, nego ja sam tu najveću grešku napravio jer on nije ni služio vojsku a obukao je uniformu i počeo je da se meša u rad vojske i onda sam ja održao sastanak i rekao sam mu da ćemo da uvedemo vojnu upravu tamo ukoliko sve ne funkcioniše kako treba. Međutim, on je za vreme agresije najneposrednije saradivao na koji način ja neznam, ali on je u stalnim kontaktima sa gradonačelnicima nekih gradova zemalja članica NATO alijanse i dao je izjavu u sredstvima javnog informisanja da nezna čudi se zašto NATO gađa kasarne i ruši kasarne kada se vojska krije tu, tu i tu i nabrojao gde se krije. No, nemamo dokaza za tako nešto ali radi se o jednom čoveku koga treba do kraja razobličiti. Ovo je samo igra ako ste pratili čitavu tu pre-

pisku da je on tražio da bude oslobođen odgovornosti kao gradonačelnik jer su u Skupštini grada prisutni i odbornici članovi SPS, radikali tako da bi on u ukupnom tom preglasavanju izgubio na tome, tako da je on kao tražio od svoje stranke da mu skinu taj imunitet.

No, videćemo on je dao izjavu i to jako loše nekoliko puta da vojska diže borbenu gotovost, da upućuje trupe na teritoriji 3.A da je poslata 63 padobranska brigada u ono vreme kada su se dešavale one stvari na aerodromu što je izazvalo veliku uznemirenost građana u Nišu i mi smo ga zbog toga tužili i tužićemo ga i dalje.

Podsvesna želja da se osude bivše kolege verovatno je proisticala iz činjenice da bi šef mogao da posumnja da će i oni biti protiv njega čim okače šapku o klin. Vršeni su raznorazni pritisci i pretnje na njih i njihove najbliže. Vojska je razmatrala kako da im oduzme stanove. Kako da bivšem pukovniku Stojadinoviću uzmu stan i oteraju ženu koja je radila u vojsci. Pavkovićev radikalizam se najbolje vidi iz njegovog izlaganja. Treba imati u vidu da su ova izlaganja pred desetak osoba i da se razgovori snimaju. Mogu da zamislim kako izgleda kada se sastanu sa operativcima koji te odluke treba da sprovedu. Ali, iz ovoga se savim jasno vidi kojim pravcem ide vojni vrh.

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Najnovija informacija ovo što komandant RV piše o ponašanju Grahovca dole i šta on radi sve. Mi inače u našim akcijama prema takvim licima moramo da budemo oštri. Nama ništa ne znači što imamo podatke i informacije šta se dešava a nemamo akciju. To nam ništa ne znači, to je samo da te boli glava čitajući one informacije. Ako znamo da taj Grahovac to radi, ja sam tamo napisao i sud časti i pokrenuti postupak da mu se oduzme stan i sve ostalo i da se on u sredstvima javnog informisanja da idemo stalno sa člancima šta on radi, neka ovaj narod zna da taj general to radi. Samo tako možemo da ga razklinkamo, a ne mi samo konstatujemo on će da dođe ovde još će nas pobiti ovde u kancelarije i ne samo o njemu, nego o svim licima oko toga. Ako mi znamo da neko neprijateljski radi prema nama ma nema šta da mi njemu dokumentujemo dokaze imate da ga uhapsite, da ga dovedete da ga ispitajte dva, tri dana koliko možemo da ga držimo pa posle ćemo da mu se izvinjavamo, a ne prave xumbus ubijaju, likvidiraju i sada ih pustimo da dođu i da se vrate nazad ma ima da se uhapse, ima da ga nema, ako hoćemo da zaštitimo i ličnost i vojnu organizaciju i sve ostalo.

Inače mislim da smo bolećivi da izvedemo odgovarajuću aktivnost na osnovu podataka koje imamo. Nama informacije ili nisu potpuno pouzdane ili nemamo ovo, ili proveravamo još nešto i onda se dobija utisak da se mi samo zavlačimo u neku spiralu gde hoće, neće, ima, nema biće, neće biti itd. Šta je taj Kalalić ko je taj? Ako znamo da se on petlja oće on da likvidira nekoga, prvo njega da likvidiramo.

Znači treba dobro pratiti situaciju, Smiljanić to radi, mi da radimo, službe neka rade. Znae kako, može da se dogodi da neko napravi neku itd. da se posle čudimo šta se desilo. Prema tome treba dobro poznavati pilote, treba poznavati komandire, dobro uspostaviti organizaciju mogućnosti uzimanja vazduhoplova jedno, drugo, treće itd. a ne da napravi neko neki ekces pa posle da se svi čudimo.

Ima li još neko u vezi sa zadacima koji su realizovani, ako nešto treba da objasni a ako je završeno ne treba? Nema. Krge izvoli. general–potpukovnik

STAMENKO NIKOLIĆ

Gospodine generale imamo tri predloga ono što ste naredili radi disciplinskog izviđanja protiv bivšeg NGŠ i ima tri predloga sektora. To je Vlade Nonković, Branislav Petrović i Ljubomir Draganjac na Kolegijumu da se izjasne da bi moglo da se pokrene postupak, disciplinski izviđaj a kasnije se donosi Vaše rešenje o pokretanju rešenja Sudu časti. Od generala mora da bude aktivan, gledali smo i koji su slobodni to je i predlog načelnika Pravne uprave koji je najviše uključen u vođenju postupka.

ZAOŠTRAVANJE SUKOBA SA CRNOM GOROM

“Snaga bez umnih sposobnosti sama se od sebe ruši.”

Horacije

ALEKSANDAR VASILJEVIĆ

Separatističke aktivnosti u Crnoj Gori se zaoštavaju, registrovane su brojne karakteristične delatnosti čime se ugrožava bezbednost VJ kao što su:

1. Neargumentovani napadi na VJ da ugrožavaju bezbednost i suverenitet Crne Gore i dalje se naoružavaju i obučavaju policijski sastavi i obuku izvode bivše starešine vojske

2. U svakoj većoj zgradi u Podgorici i u drugim većim zgradama Crne Gore određena su po dva osmatrača koji prate kretanja vojske i oficira stanara o čemu vode i određene evidencije

3. U MUP–u Crne Gore formirane su grupe za zastrašivanje građana i prenoćivanje nekih vojnih obveznika koji su se odazvali pozivu vojske da brane zemlju

5. Neprekidno opserviranje jedinica i objekata vojske osim pojedinih vojnih objekata kao što su aerodrom Golubovci u komandi 2.A, komanda flote imaju gotove snage za napad na te objekte.

Pojedini penzionisani generali Grahovac i Martinović šire artijarmijsku propagandu navodeći da je vojska izvršila agresiju na Sloveniju, Hrvatsku i BiH, da su Slovenci bili u pravu što su zauzeli granične prelaze, da je jedna polovina profesionalnih pripadnika VJ u Crnoj Gori za Mila Đukanovića a druga zavedena, da Crna Gora treba da zauzme aerodrome i granične prelaze jer je to njena zemlja i da su iz

VJ oterani pametni i sposobni a ostali poslušni generali.

Ekstremisti iz srpske opozicije pripremaju se za izazivanje nemira u zemlji i nasilno preuzimanje vlasti što pojedine stranke nameravaju da iskoriste za ostvarivanje svojih secesionističkih ciljeva. Predstavnici nekih političkih partija u Vojvodini zahtevaju da ta pokrajina dobije status republike. Kao povodom za organizovanje protesnog mitinga planiranog za 14.04. ove godine navode ugrožavanja medija u Srbiji, na njihove pripreme za nasilje tokom protesnog mitinga ukazuje i formiranje kriznih štabova i udarnih grupa za sukobe sa organima MUP-a Srbije. Takvu grupu u Čajetini predvodi jedan bivši podoficir VJ, čija jezgra čine pripadnici iz ... odreza iz sastava SPO i organizacije Otpor. Za tu priliku izvode i posebnu obuku borilačke veštine, upotrebu zapaljivih sredstava, bezbol palica i sl. čiji deo je prikazan i na televiziji u emisiji Radikalni talasi 28.03.2000. godine.

Stanje bezbednosti u vojsci u celini je povoljno. Pojedinačni su slučajevi stranačkih i drugih oblika negativnog ispoljavanja pripadnika vojske, ali oni nisu imali uticaj na stanje bezbednosti, međutim doprineli su delimičnoj kompromitaciji štete i njenom ugledu. Analiza ponašanja i kontakata pripadnika VJ koji su napustili vojsku i prešli na rad u MUP Crne Gore nesumljivo potvrđuje da se ta kategorija profesionalnih pripadnika koristi za provođenje intezivne obaveštajne delatnosti prema vojsci kako u periodu izučavanja njihove podobnosti za prijem u MUP Crne Gore tako i kasnije. Oni ostvaruju planske kontakte sa bivšim kolegama iz jedinice i komandi vojske na koje utiču da napuste VJ.

Koliki značaj MUP-a Crne Gore pridaje kontaktima svojih pripadnika sa pripadnicima VJ najbolje pokazuje podatak da su svi pripadnici tog MUP-a obavezni da pretpostavljenima prijave sve kontakte koji su po bilo kom osnovu ostvarili sa pripadnicima VJ. Operativna saznanja ukazuju na to da će tri studenta mornaričke Vojne akademije Jovan Vračar, LJubiša Krgović i Darko Vasiljević napustiti vojsku odmah posle završetka školovanja. Od predloga mera smatramo da treba sačiniti jednu naredbu kojim bi svi pripadnici VJ bili obavezni da pretpostavljenim starešinama prijavljuju svoje kontakte i članove porodica sa pripadnicima MUP-a Crne Gore, kao i da se preduzimaju mere za udaljavanje od dužnosti svih onih za koje se sazna da su podneli zahteve za prelazak u organe MUP-a, je oni podnose zahteve idu na razgovore ostaju još mesecima na radu u komandama i za to vreme se praktično smatraju njihovim ljudima koji su kod nas. Drugo, da se ponovo pokrene akcija da svi pripadnici vojske u svojim matičnim jedinicama vrata automatsko oružje koje nelegalno poseduju bez posledica po njih. Ja sam imao toliko.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Isterati to odmah, ako su podaci tačni o njihovom ponašanju, neka on ide na koju god hoće televiziju i neka priča.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

To treba pripremiti i videti kroz javna glasila nešto o tome da se napiše a drugo da se ovim dole komandantima to dostavi do znanja. U ovom naređenju koje bi Pr-

va uprava napisala treba da se reguliše preduzimanje posebnih mera na graničnim prelazima na prostoru Crne Gore. Oni mogu da primene isti scenario pošto ovaj Grahovac se stalno na to poziva kao u Sloveniji zauzimanje prelaza. Znači, oni mogu ga idu na te prelaze, oni neće na karaule nego ide na prelaz koji može da koristi, neka te karaule koje koje pokrivaju prelaze budu dobro organizovane i ojačane.

Velika je sličnost između dešavanja u Sloveniji, gde sam nekad radio, i u Crnoj Gori. To je i veoma logično imajući u vidu aktere sa obe strane. Na jednoj strani smo imali želju demokratskih vlasti ne da se otcepe, već da se redefinišu odnosa unutar federacije, a na drugoj strani Miloševićev režim koji se ponašao onako kako se ponašao 1991. godine. U takvoj postavci stvari sasvim je logično bilo da dođe do sukoba. Jedina zapravo prepreka da Milošević uz pomoć odanih ljudi iz svog okruženja ne izazove otvoren sukob bila je nedvosmislena namera Zapada da u tom slučaju ide do kraja. Način njegove vladavine nije dozvoljavao život građanima bez tenzija i ratova. Koliko mu je na jednoj strani bila potrebna obnova zemlje, pa makar to bilo i marketinški, toliko mu je bila potrebna i situacija u kojoj će on moći da sitnim spletkama i sukobima drži tenziju i pažnju naroda van stvarnih socijalnih problema.

MUP Crne Gore činio je sve da svoju fizičku inferiornost nadoknadi boljom organizovanošću i tehničkom prednošću. Pogrešno je uverenje da je Zapad naružavao Crnogorce. Naprotiv, Zapad je mislio da na ovim prostorima ima viška istorije, kako reče jedan njihov publicista, a i oružja. Crnogorci su mogli da dobiju defanzivna policijska sredstva i tehnička za praćenje. Velika njihova prednost bila je svakako i u tome što su mogli da se oslone na razmenu informacija sa zapadnim službama, što je u uslovima poklopljenih interesa bilo normalno.

general-pukovnik

SVETOZAR MARJANOVIĆ

Mislim da moramo početi da preduzimamo mere prema onima za koje nismo sigurni da će izvršavati naša naređenja, da to ne smemo više odugovlačiti i te mere mogu da budu smenjivanje sa dužnosti, prekomandom, premeštanje sa dužnosti i pokretanje krivičnih disciplinskih prijava. Ja mislim da to se više nesme odugovlačiti jer se može lako dogoditi da imamo itd. i onda se stalno pitamo oće li se neko dići u vazduh oće li neko nešto ovako ili onako uraditi i stalno konstatujemo imamo ovakvih i onakvih starešina.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Mi moramo da imamo spisak takvih lica, da mi razmotrimo to da pozovemo komandante armija da s njima vidimo i da odmah rešimo na licu mesta, bolje je da ih mi oteramo nego da oni sami odu.

general-pukovnik
GEZA FARKAŠ

Na psihološkopropagandnom delovanju maksimalno se zalažu i plasiraju podatke da će uskoro doći do sukoba između vojske i crnogorske policije na prostoru Crne Gore, vrše jednu određenu psihozu na tom prostoru zbog čega pripremaju da u takvoj jednoj situaciji NATO bi bio u poziciji, odnosno morao bi da interveniše

general-pukovnik
GEZA FARKAŠ

Na prostoru Crne Gore karakteristično je i mi smo otkrili da 21.03. dobili smo taj podatak, sada smo došli konačno da je to tačno da je ubačen iz BiH jedan kamion put naoružanja. Nije nam poznato šta se nalazi i da je taj kamion otišao u Nikšić. U Nikšiću trenutno u motelu Vidovdan nalazi se oko 250 specijalaca, a ti specijalci i u drugim garnizonima se prikupljaju i dobili su zadatak da se pripreme za blokadu u kasarni da onemoguće eventualni izlazak vojske.

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

To treba pripremiti informaciju za 2.A da komandant armije pripremi blokadu toga motela i mere ove druge, pa da vidimo ko će koga da predohitri.

general-pukovnik
GEZA FARKAŠ

U toku prošle nedelje jedan oficir je prešao i izašao iz našeg sastava i prešao u sastav MUP-a i priprema se još jedan podoficir da pređe. Trenutno na komandnim dužnostima u sastavu MUP-a nalazi se 65 naših oficira, bivših naših oficira koji komanduju jedinicama milicije različitog stepena od kojih 16 viših oficira. Vlada Crne Gore priprema organizuje se i priprema da donese Zakon, odnosno odluku o formiranju crnogorskih oružanih snaga. Vlada priprema predlog da to ide pred Skupštinu. U Podgorici je formiran prislusni centar MUP-a koji ima zadatak i sa kojima prate sve naše veze i radioveze i telefonske.

Drugo, ovde sam rekao mislim da bi trebalo zaista zaoštriti transport i snabdevanje prema Crnoj Gori da ne bi došli u sukob sa našom srpskom milicijom zbog tih kanala preko kojih prelaze. Ovo je velika količina ovde su oni prebacili mleko 98.000 litara od kojih je samo 15.000 otišlo vojsci.

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Neka se ispita to. Ko je to prebacio?

general-pukovnik
GEZA FARKAŠ

To je iz Ribnice oni su sklapali te ugovore i to je otišlo iz Sjenice

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

To je naša zona odgovornosti sprovedite da se ispita to šta je ko je i pohapsiti odmah sve te koji tako rade, krši se Uredba Vlade Republike Srbije i molim lepo.

Treba videti da ti i Simić Milen da se sagleda u kom je obimu došlo do oticanja vojnih podataka u ovom feljtonu koji je izlazio u Večernjim novostima o komandi RV i PVO, jer to je po meni nezapamćeno da se na takav način publikuje i pravi promocija jedne jedinice i pojedinih ličnosti a da se potpuno da formacija i organizacijska i kadrovska jedne takve jedinice i sve ono što smo mi čuvali do sada u vezi sa nekim aktivnostima za vreme agresije to je sve tamo ispričano i rečeno. Znači Uprava bezbednosti da to a Uprava za informisanje ja sam naredio da se napravi naređenje da ne može da se ide u javnost sa takvim projektima kao što su ove. Mogu da tolerišem izjave komandanata, mogu da tolerišem intervjuue mogu da tolerišem sve ali takav jedan projekat čak i predsednik me je pitao juče šta je to.

general–major

MILEN SIMIĆ

Gospodine generale na osnovu činjenica koje su negativno uticali na moral nema bitnih promena u odnosu na proteklu sedmicu. Ovde ističem samo povećan intezitet kontrola i obilazaka jedinica što je već istaknuto pozitivno utiče i ističem da je sada konačno pokrivena zona odgovornosti RM signalom jugoslovenske televizije.

Od negativnih činioaca i dalje se u izveštajima ističe problem pripadnika vojske na teritoriji Crne Gore i ovo što će predložiti general Nikolić u narednom periodu da će to donekle rešiti taj deo problema i ističe se kasnije u isplatama dodataka licima bez stana, licima koji žive odvojeno od porodica. To ističu komande strategijskih grupacija i ja mislim da je to dobro što vrše pritisak na GŠ.

Odnos medija prema vojsci, što se tiče domaće javnosti preovlađuju i dalje prilozima sa pozitivnim porukama, što se tiče strane javnosti uglavnom se pokušava novim propagandnim porukama da se pokrije agresije i neuspešnost agresije, međutim u svetskoj javnosti do toga ne dolazi. Negativne poruke o postupcima vojske u toku rata i nakon njega se odmah otkrivaju kao takve. Što se tiče odnos medija karakteristično je već danas da počinju posebno da se napadaju organizacijske jedinice GŠ, do sada je bio vojni vrh, a sada se napada Uprava za bezbednost kao nosioc uticaja predsednika a Uprava za moral se naziva ideološka i agitpropovska.

general–pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Ko to naziva?

general–major

MILEN SIMIĆ

To su objavili svi mediji u Crnoj Gori i Stojadinović⁽²⁶⁾ u Glasu

general–pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Tog Stojadinovića treba da pozoveš ti na razgovor da mi njemu skrenemo pažnju.

general–major

MILEN SIMIĆ

26. Misli se na Ljubodraga Stojadinovića, pukovnika u penziji. Danas se bavi novinarstvom kao vojnopolitički komentator

I to će da objavi gospodine generale, to će odmah da objavi

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Neka objavi

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Malo ćemo da porazgovaramo oko nove organizacije uprave, treba što pre da mi predložite potparola VJ i da se dogovorimo o njegovom nastupu i on mora da bude taj koji će to sve da iznosti. Oko informacije u vezi lista što je objavio o navodnim zločinima, to treba pripremiti jedan ozbiljni demant u vezi sa tim. Oni sve što nas do sada optužuju na takav način, to se samo zasniva na tvrdnjama, nigde nemaju ni jedan dokaz. Prema tome to treba ozbiljno demantovati i pripremiti tog potparola. Ja neznam da li imate vi nekoga u vidu već?

DRŽAVNI TERORIZAM

“Rekoše mi da je nekoliko mrtvaca potrebno da bi se ostvario svet u kome se više neće ubijati.”

Alber Kami

April 2000. godine

U aprilu 2000. godine održan je zajednički, prošireni, kolegijum VJ i MUP-a Srbije. Ništa čudno i sasvim normalno, da na dnevnom redu nije bila opozicija. Sa ove distance ne može se opisati koliko je dinamike u tom vremenu postojalo. Čak i mi koji smo bili građani Slobodanove države, polako smo zaboravili šta nam se sve dešavalo. Ono o čemu su pričali na kolegijumu dešavalo se u stvarnosti. Rezultat njihovih dogovora i razgovora bio je atentata na Vuka Draškovića u Budvi. Posle tog kolegijuma održan je sastanak u užem sastavu. Beleške sa tog sastanka nisu vođene. Tada se videlo da se sprema nešto užasno prema Vuku i njegovoj porodici. Iz izlaganja načelnika SDB Radeta Markovića jasno se vidi da su sve prostorije u kojima boravi Vuk Drašković ozvučene, da se on prati do najsitnijih detalja, od spavaće sobe do toaleta, i da će se sve to završiti onako kako se završilo. Službe su već tada imale odluku o likvidaciji Vuka Draškovića, kao čoveka koji po njihovom mišljenju predstavlja najveću opasnost po režim. Čekao se najpovoljniji trenutak za likvidaciju. Služba je snimljene materijale vešto koristila u plasiranju laži i poluistina o tome kakvi su Vuk i Danica Drašković, kako bi se stvorio alibi da posle atentata javnost poveruje da je Vuk to i zaslužio i da je za njegovu smrt odgovoran neki drugi lobi, finansijski ili strani obaveštajni, sasvim svejedno.

Očigledan primer za to je “afera Pauk” koja je naziv dobila po istoimenoj grupi. Ta grupa i njen vođa Jugoslav Petrušić postali su poznati kada ih je, posle

hapšenja, javnosti predstavio tadašnji ministar za informisanje Goran Matić, kao terorističku grupu koju je angažovala i platila francuska obaveštajna služba da izvrše atentat na Slobodana Miloševića. Petrušić nikad nije ni krio da je službenik francuske službe i da je njihov državljanin. Znam i da je dosta pomogao u toku bombardovanja SRJ informacijama kojima je raspolagao.

Kada su Petrušića iz grupe "Pauk" saslušavali, snimili su onaj deo koji im je odgovarao o Vuku, dobro ga izmiksovali i pustili u javnost. Priče koje je služba plasirala u beogradsku čaršiju o Daninoj raskalašnosti, o Veselinovim finansijskim mahinacijama i Vukovim izdajničkim porivima samo je trebalo da opravdaju njegovo ubistvo i da znatizelju o izvršiocima okrenu u pogrešnom pravcu. Na tom planu su radile i vojna i civilna služba. Zanimljivo je da je Petrušića pre toga već hapsila Vojna služba bezbednosti, ali ga je ubrzo pustila.

Porodica Milošević donela je odluku da se Vuk Drašković likvidara po svaku cenu, bez obzira na to što je već duže vreme bio na teritoriji Crne Gore. Svaka služba je imala svoju ulogu u pripremi i izvršenju atentata.

Pavković je obezbedio logistiku za drugi atentat na Vuka u Budvi uz pomoć i znanje KOS-a, admirala Zeca i još nekih visokih oficira VJ. Kako je moguće da Aca Tomić podatke o Pavkovićevom učešću u atentatu preda tužilaštvu sedam dana pre sopstvene smene, a kao odmazdu za Pavkovićevo svedočenje u Skupštini o " aferi Pavković " ako za to nije znao pre? Da li je moguće da je izjave o učešću u atentatu oficira VJ prikupio dve i po godine posle tog događaja? Naravno da nije i naravno da je KOS u tome, po nalogu Miloševića, učestvovao. Za to učešće ne bi trebalo da odgovara samo Pavković. Ako nije znao šta se i ko prevozi sa falsifikovanim vojnim dokumentima, vojnim vozilima i helikopterom baš u vreme sukoba i baš u vreme atentata u Budvi, morao je da posumnja i da zatraži zvaničnu istragu od KOS-a, koja bi u roku od nekoliko sati dala rezultate. Vuk je apsolutno u pravu kad kaže da je mnogo više ljudi odgovorno nego što objektivno odgovara pred sudom. Isto važi i za Ibarsku magistralu i atentat na članove SPO-a. Lično mislim da je ovo jedini stenogram sačuvan koji jasno ukazuje kojim pravcem i po čijem nalogu će službe delovati u smislu uklanjanja Draškovića. Sve ostalo je uništeno posle 5. oktobra ili će isplivavati u javnost onda kad služba proceni da nekog od učesnika treba kompromitovati, kao što je Aca Tomić procenio za Pavkovića posle ubistva Đinđića.

Atentat na Vuka Draškovića jeste bio akt državnog terorizma, ma kako to nekome zvučalo. Svi oni koji su znali, a nisu ništa preduzeli da se spreči atentat, odgovorni su što je do njega došlo. Isto kao i oni koji nisu znali, a po logici stvari je trebalo da znaju.

Država mora da nađe načina da obešteti porodice nastradalih u suludim atentatima. To će uticati na pooštavanje kriterijuma za imenovanje ljudi na tako odgovorna mesta, kakva su u vojsci i policiji. Sve što je porodica Drašković rekla o atentatorima je tačno. Da je kojim slučajem bilo malo više sluha, a manje sujete u novoj vlasti oličenoj u DOS-u, uz dužno poštovanje za džinovske korake koje su uradili, danas bi mnogi odgovorni iz MUP-a, vojske i pravosuđa bili u zatvorima, a Srbija bi imala Đinđića i izvesniju budućnost.

**ZAJEDNIČKA SEDNICA
MUP-a REPUBLIKE SRBIJE I KOLEGIJUMA
NAČELNIKA GENERALŠTABA VOJSKE JUGOSLAVIJE
ODRŽANA DANA 10.04..2000. GODINE**

Neautorizovani i nelektorisani magnetofonski snimak diskusija

Tonski snimatelj: ZASTAVNIK I KLASE RAKIĆ RADOMIR
Daktilograf: CL POPOVIĆ BILJANA

–Dostavljeno Kabinetu NGŠ
VJ primerak br. 1

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
Primerak br. __1__

KOLEGIJUM NAČELNIKA GENERALŠTABA VJ
vreme 11.30–13.00
sastanku Kolegijuma prisustvovali su:

R.BR.	ORG.JED. GŠ VJ	ČIN, IME I PREZIME	PRISUTAN ZAMENIK
1.	Načelnik GŠ VJ	general–pukovnik NEBOJŠA PAVKOVIĆ	
2.	Zamenik NGŠ VJ	general–pukovnik SVETOZAR MARJANOVIĆ	
3.	Savetnik NGŠ VJ	general–pukovnik BRANISLAV PETROVIĆ	
4.	PNGŠ za OŠP	general–pukovnik BLAGOJE KOVAČEVIĆ	
5.	PNGŠ za KoV	general–potpukovnik MIODRAG SIMIĆ	
6.	PNGŠ za RV i PVO	general–potpukovnik MLADEN KARANOVIC	
7.	PNGŠ za RM	viceadmiral VLADE NONKOVIĆ	
8.	PNGŠ za ŠONID	general–potpukovnik ZLATOJE TERZIĆ	
9.	PNGŠ za VI i ED	general–major GRUJICA USKOKOVIĆ	

10.	PNGŠ za POZ	general–pukovnik VIDOJE PANTELIĆ	
11.	Inspekcija VJ	general–potpukovnik NINOSLAV KRSTIĆ	
12.	Uprava bezbednosti	general–pukovnik GEZA FARKAŠ	
13.	Obaveštajna uprava	general–potpukovnik BRANKO KRGA	
14.	Uprava za I i M	general–major MILEN SIMIĆ	
15.	I uprava	general–potpukovnik ĐORĐE ĆURČIN	
16.	Načelnik Kabineta NGŠ VJ	pukovnik DRAGAN ŽIVANOVIĆ	

*Gospodin***VLAJKO STOILJKOVIĆ**

Hvala. Poštovanai načelnice Generalštaba general–pukovniče Pavkoviću, poštovani generali dozvolite da u ime Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije i svih prisutnih starešina u Ministarstvu čestitam načelniku novopostavljenom načelniku Generalštaba Pavkoviću i svima vama koji ste postavljeni na nove dužnosti u roku od ovih zadnjih mesec, dva dana. Mi smo i ranije imali praksu da posetimo da kažem rukovodstvo naše vojske i da se upoznamo i da nastavimo saranju koju bar ja od kada sam ministar nastojim da obezbedimo u okviru ustava i zakona koji regulišu naše obaveze prema našoj državi i narodu. Vi uglavnom znate ove druge, ali ja bih još jednom ih predstavio.

General–pukovnik Đorđević pomoćnik ministra i načelnik resora javne bezbednosti, general–pukovnik Rade Marković je pomoćnik ministra i načelnik resora državne bezbednosti, Obrad Stevanović je general–potpukovnik načelnik Uprave policije, Mišić pomoćnik ministra general–major zadužen je za nekoliko uprava to su uglavnom uprave za strance, protivpožarna zaštita i za upravne poslove, general–potpukovnik Lukuć koga znate iz saradnje na KiM, on je načelnik Uprave za pogranične poslove strance i te ostale upravne poslove, Dinić general–potpukovnik je načelnik Uprave za bezbednost saobraćaja, Zeković je general–major pomoćnik ministra i drži logistiku za sve one zajedničke poslove finansije, kadrovi i ostalo. General–major je Dragan Ilić načelnik kriminalističke policije, Đurić general–major on je načelnik SUP–a Beograda i Borisavljević on je major šef Kabineta kod mene.

Znači još jednom želim da vam čestitam da lično budete uspešni na tim dužnostima koje imate naravno i zadovoljni a sve u interesu naše zemlje. Naravno ne bih govorio o okruženju u kome se nalazimo i uslove u kojima radimo, hteo bih samo nekoliko stvari da kažem jer jedan broj starešina od vas starešina nije bio kada sam iznosio našu organizaciju.

Mi smo organizovani kao republički organ državne uprave. Znači mi smo jedinstven republički organ na teritoriji Srbije i to je dobro urađeno još pre nego što sam ja došao, ja sam došao 1997. godine 15. aprila i na ovaj organ Ministarstva unutrašnjih poslova organizovan na teritorijalnofunkcionalnom principu u okviru teritorija nalaze se sekretarijati za unutrašnje poslove. To su odprilike teritorije okruga, nešto se samo razlikuje u Vojvodini, Kikinda, Subotica tu ima nekih malih mešanja opština uglavnom svi ostali okruzi su naši supovi a na nivou republike postoje uprave, te uprave se spuštaju sve do tih sekretarijata. Znači, odgovornost je starešina sekretarijata za teritoriju koju pokriva, a odgovornost je uprava za celu teritoriju po svojoj liniji, taj funkcionalnolinijski princip i ovaj teritorijalni su vezani tako da dole organi a u okviru supova postoje odeljenja u opštinama i stanice policije i naravno oni drugi organi to mogu biti Odeljenja za upravne poslove, to su manje organizacione jedinice i odluke se ne mogu donositi dole, značajnije odluke bez odluke na nivou republičkog MUP-a. Uvezani smo u jedan dobar sistem veza tako da sve što se dešava od tih bezbednosnih pojava na teritoriji našoj obaveštava se OC u MUP-u i te informacije stižu na sve one adrese gde treba. To su načelnici uprava, pomoćnici ministara tako da mogu da se donose odluke.

To jeste jedan veliki posao ali je značajno da se obezbedi zakonitost prvo u radu jer se jedinstveni kriteriji primenjuju prilikom donošenja odluka o tim pojavama ili o rešavanju upravnih stvari, ali istovremeno neispušta se odgovornost starešina odnosno oni imaju svoju inicijativu da odmah na licu mesta preduzimaju mere a da obaveste o preduzetim merama. U okviru stanica policije razvijamo sektorsko pozornički tako da kažem rad pre svega stanica policije je podeljena na sektore i na tom prostoru zadužen je jedan određeni broj policajaca na tom prostoru vode sektora sa svojim ljudima je odgovoran za prostor, teritoriju, za pojave bezbednosne i za lica koja su interesantna bezbednosno. Naravno zbog posebnih zadataka koje smo imali u ovom periodu naročito u borbi protiv terorizma i drugih pojava mi smo često morali da te ljude sa sektora da angažujemo u ove posebne jedinice, tako da je on malo razbijen u onom smislu efikanosti, odgovornosti međutim nastojimo sada da reafirmišemo taj rad. On je pre svega okrenut građanima, da pruže pomoć građanima, da saraduje sa građanima, a u okviru stanica policije i na nivou MUP-a imamo i ove interventne jedinice, odnosno interventne ekipe koje deluju na pojave koje se dešavaju od krivičnih dela preko narušavanja javnog reda i mira do preduzimanja drugih mera angažovanja kao što će u ovoj nedelji biti angažovani za eventualno sprečavanje poremećaja javnog reda i mira u većem ili manjem obimu. Nismo popunjeni što se tiče sistematizacije naročito taj uniformisani deo je deficitan tako da negde smo čak na 56% a negde smo 100% popunjeni. Najveći je problem Beograd i Požarevac, zatim severni deo Srbije u pogledu obezbeđenja kadrova. Kadrove obezbeđujemo preko škole Srednje policijske u Kamenici preko kurseva šestomesečnih završenih učenika Srednje škole u Višoj školi unutrašnjih poslova i u Policijskoj akademiji. Policijska akademija je namenjena obezbeđenju rukovodećeg kadra a u višoj školi školujemo stručno policijski i upravni kadar koji treba da obavlja ove poslove.

Mi za prošlu godinu ocenjujemo da je u osnovi manje bilo krivičnih dela i

stanje javnog reda i mira povoljnije i stanje bezbednosti saobraćaja povoljnije ako se izuzme delovanje terorista na KiM i izuzme agresije NATO alijanse i naravno delovanje opozicionih NATO stranaka. Kada te tri stvari izuzmemo onda za 20% manje imamo krivičnih dela u 1999. godini nego u 1999. godini, isto toliko manje prekršaja reda i mira a znatno je povoljnija bila situacija u oblasti bezbednosti saobraćaja, preko 100 ljudi je manje poginulo više hiljada manje udesa je bilo, manje povređenih i to je sve dobro jer toliko je ovaj narod srećniji, manje ima tih posledica i u odnosu na imovinu i u odnosu na sama fizička lica.

Kod nas se obavljaju i poslovi inspekcijski protivpožarne zaštite ali i stručni poslovi na gašenju požara. Znači i vatrogasne jedinice su u sastavu ovih naših teritorijalnih supova, pokazalo se da je to dobro jer je odgovornost, mobilnosti uopšte njihovo angažovanje bolje, bolje su opremljeni kada su u sastavu Ministarstva, naročito su dobro bili vi to znate i u vreme NATO agresije, mislim da su i ostale službe dobro

vreme NATO agresije, mislim da su i ostale službe dobro funkcionisale to smo se međusobno informisali. Mi smo bili kao i vi na posebnim lokacijama, vrh ministarstva je promenio nekih 12 mesta, a sami smo bili razbijeni sve ove uprave na nekih dvadesetak i više lokacija međutim zahvaljujući i onim sredstvima veze kojima su funkcionisala mi smo obezbedili jedinstveno funkcionisanje Ministarstva i to je bilo dobro i za nas i za vas i za narod, za našu državu.

Nastojimo da pratimo taj nivo opremljenosti mada tu imamo probleme sada smougroženi sa vozilima, sa sredstvima veze i naravno tamo gde je teško uvoziti neku opremu i tu imamo problema, tu i vi imate probleme. Mi nikada ne obavestavamo javnost rečeno je i sa nivoa državnog vrha da ne govorimo koliko nas ima međutim ima nas onoliko koliko je potrebno da možemo uspešno da obezbedimo bezbednost građana i naše države, da obavimo one ustavom postavljene zadatke ali za vašu informaciju koju ne bi ste trebali da prenosite na drugo mesto nas ima oko 21.000 uniformisanih sa ostalima ima negde oko 35.000 i nismo to da kažemo jer nas stvarno malo ima. Koliko se neki bili nekorektni od vaših ranijih starešina ja sam to dva puta zvanično informisao i ranijeg načelnika Gneralštaba sada penzionera Perišića on vidim sada pre mesec dana u nekim izjavama na Studio B jedan kaže onaj Balović kaže ima 130.000 on kaže da, da ja mislim da ih ima oko 100.000 ne treba da kaže istinu, ali treba da kaže nije tačno to što vi govorite.

Probleme imamo sa obezbeđenjem stanova negde oko 6.000 to je skoro 20% ljudi je neobezbeđeno stambeno i naročito je veliki problem u Beogradu. U Beogradu su nam neobezbeđeni policajci i tome dajemo prednost. Prednost dajemo stanovima nad kancelarijama ali isto tako prioritet nam je stvaranje onih uslova gde građanin obavlja posao, upravni poslovi, registracija vozila, putnih isprava i sl. tako da mislimo da to ne smeju da budu ... prostorije ipak da bude jedan ambijent povoljan za građane i naravno da rešimo stambene porbleme. Ovaj program koji je sada najavljen i koji naša država predviđa ja mislim da će to da bude prioritarno za vojsku i za policiju, a naravno uz druge ove struke to su mladi stručnjaci koji teško dolaze do stanova, tako da mislimo da ćemo to ubrzati da rešavamo stvari. Mislim da smo sada postavili neke principe saradnje naročito u ovom delu rada prema KiM i u kopnenoj zoni bezbednosti utvrdili smo tačke saradnje, to su na nivou se-

kretarijata i opština niže komande svakodnevno na nivou Ministarstva i pojedinih uprava takođe, taj plan smo potpisali u međuvremenu mi šaljemo dnevne izveštaje o Kosovu i kopnenoj zoni bezbednosti, šaljemo mesečne izveštaje tako da ja mislim da što se našeg dela tiče da tu bolje funkcionišemo.

Tu ima problema, vi imate isto vaših problema bezbednosnih ne mora danas o tome, to je stvar užih razgovora, međutim ostao je onaj problem bezbednosnih provera komandi naročito iz rezervnih sastava jer se to pokazalo za vreme NATO agresije da tu je bilo svašta, da nisu bila adekvatna rešenja, bili su ljudi na nekim mestima u Leskovcu, Kragujevcu itd. koji su bili pod našim bezbednosnim obradama, a da su se nalazili kao glavni rukovodioci u nekim ne najvećim jedinicama, ali tamo nižim i taj deo smatram kao neki zajednički zadatak i još uvek imamo potrebe da razoružamo one rezerviste koji nisu redovno predali oružje prilikom rasformiranja jednih takvih jedinica. Mi smo samo u prva dva meseca jedan broj velikog oružja oduzeli, ja sam poslao to na generala Pavkovića među kojima i 17 puškomitraljeza. To nisu oni sa Kosova nego od ovih koji su bili u jedinicama. Tu je Rade, može nešto da kaže o ovom našem unutrašnjem neprijatelju, oni nastoje da se objedine, oni se stalno razjedinjuju, sada su oni glavni instrument ovih NATO–vaca na čelu sa Amerikom, pored toga sa humanitarnim organizacijama sa medijima takozvanim nezavisnim i sa tim nevladinim organizacijama, humanitarnim iz inostranstva nevladine odavde, takozvani nezavisni mediji i te takozvane NATO opozicione stranke. To su instrumenti sa kojima oni deluju.

Ja pošto sam bio ranije u privredi podržavam politiku naše Vlade da imamo jedan razvoj da stabilizujemo rad fabrika, preduzeća da počne proizvodnja u njima, naročito poljoprivredna proizvodnja se razvija znači sektor treba da uspe do kraja da ne ostane ni jedan pedalj ne obrađenih površina i da obezbedimo stabilnost cena i kursa. E taj deo slabije obezbeđujemo. Ja lično mislim da tu ima još prostora za delovanje i Ministarstva naročito direktora koji su tu da kažem i nepošteno i idu na jedno prosto indeksiranje cena nekog ovako slobodno formiranog crnog kursa koji nema veze sa ekonomijom i tržišnim zakonitostima i onda se prosto ta marka i taj nivo u dinarima prenosi u cene. Mi imamo jedan rast cena koji nije opravdan.

Znači, još uvek i stalno treba da bude bitka za obaranje cena, to naročito ističem i zbog toga što ste vi veliki kupci, ima mnogo dobavljača iz privrede i mislim da ne treba olako prihvatati te cene koje oni traže. Mi smo sada imali ponude Tender za odeću, za tkanine i s obzirom na prosečan rast cena i proizvođačkih i na malo on je trostruko veći u njihovim ponudama koje su nam dostavili i to velike firme i Jumko, Niteks itd. i stvarno nismo da dozvolimo jer možemo da uđemo u jedan krug inflacije, a upravo taj deo proizvodnje snabdevenosti tržišta obezbeđenja socijalne sigurnosti preko zarada da može da se kupi to što je potrebno je najvažnije sada za odbranu naše nezavisnosti i slobode, istog je značaja kao što je bila odbrana od Tomahavka. Upravo njihovi tomahavci su sada da se izprazni Srbija sa hranom da se dignu cene itd.

Ja vam još jednom želim uspeha zajedničkog uspeha u odbrani naše zemlje. Mi se spremamo, mislimo da taj miting neće biti takav kakav bi oni želeli da budu, jer ne verujem da će doći tu toliko građana, jer su oni imali probni sa onim omladincima pa nisu došli. Dobro bi bilo da vi pratite vaše starešine, ništa nesme da nas izne-

nadi. Mi ćemo imati distancu prema tome, ali smo spremni da branimo i instituciju i neke druge provokacije. Znači, uzdržali bi smo se od provokacija, ali istovremeno prema huliganima, prema kriminalcima bićemo vrlo energični u skladu sa zakonom. Ja bih sa ovim završio.

potpukovnik

RADOMIR MARKOVIĆ

Vezano za poslednji Vukov boravak u gostima kod Ivanova ne mogu da kažem da je bio u poseti SS nego je privatna poseta ministru inostranih poslova Ivanovu bila. On zagovara jednu tezu da je u razgovoru sa Ivanovom kome je prisustvovalo pet saradnika ministra Ivanova i trojica njegovih iz SPO da su postavljali opcije za rušenje vlasti u Jugoslaviji i jedna je opcija bila likvidacija predsednika države, druga opcija je bila vojni udar i treća opcija su bili prevremeni izbori. Pazite govorim o Vukovim rečima, to nije ni iz jednog drugog podatka koji nam je dostupan, nego isključivo Vukova interpretacija razgovora koja je verovatno i bila namenjena nama. Navadno da to što su sa Amerikancima dalje razgovarao, da su oni rekli da nisu spremni za likvidaciju predsednika, niti za vojni udar da izazovu ovde, ali kaže može se razgovarati o tome, ali za sada nemaju takvu opciju.

Znači, mora se paziti šta taj zlikovac govori. Vi ste možda slušali i njegov govor u Rusiji na nekoj privatnoj televizi, znači to nije bilo na državnoj televizi nego na privatnoj ni jedne novine nisu donele nikakav komentar o njegovom boravku i sve je njegova lična interpretacija, ali je on u onom govoru na televiziji apostrofirao državni terorizam, logore Staljinov režim ovde i sve ono najgore što je mogao da se seti u svojoj bolesnoj psihi. Juče je takođe imao jedan govor na Studiu B gde je da bi zadovoljio jedne primitivne nagone svoje supruge morao po cenu da može da se vrati kući da se osvrne na sve ovo što se ovde događa sa najgore biranim rečima. To mu je jedino bila povratna karta da može da se vrati na spavanje. Znači imamo jednu bolesnu osobu koja nam ovakvim insunijacijama vezanim za vojne udare može načiniti nekakvo zlo medijsko i možda ne bi bilo loše tumačiti to ljudima da se radi stvarno o jednom bolesniku, da to nije nikakav stav niti SS niti Ivanova, možda Amerikanci bi to voleli i Gelbart je rekao građanski rat mali i tako nešto da se tu pokuša posle izmešetariti oko vojske. Znači imamo napaa na najviše vojne i policijske organe u smislu obaveštajnog delovanja na njih u smislu donošenja nekakvih zaključaka koji nas suprostavljaju onim bitnih ciljevima zaštite države u smislu ličnih odnosa rukovodilaca policije i vojske. Znači to su uglavnom priče koje plasira opozicija i koje plasira spoljni faktor koje bi trebale da utiču na nekakve naše odnose koji bi bili dovedeni u pitanje da li u oni iskreni pravi i da li smo svi na istom zadatku.

Znači ne treba zanemariti taj subverzivni propagandni rat obaveštajnih službi Amerike i dobrog dela Evrope koji je upućen prema nama i mislim da su ovakva viđenja naša gde bi smo mi stvarno u oči se gledamo i znamo šta radimo i kako saradujemo jedan o nama jasan putokaz za naš budući rad.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

On je bio i u Nišu na televiziji kaže da je strašno ružno govorio i o predsedniku.

Možemo li mi ja neznam kako ti zakoni o izražavanju tih stavova zvaničnih tretira to. Zašto neko njega ne tuži, da mi imamo za svaki njegov istup gde vređa državu, gde vređa predsednika, gde vređa pojedine ličnosti da on bude tužen, pa neka se neko bavi time nećemo se mi pojavljivati. Ja znam i Nišu dok sam bio oni zakažu neki miting, održe ga i onda svi koji izađu pljuju predsednika i sada niko se ne pojavi da pozove te na odgovornost da vidi, da tuži, jer on nije zakazao taj miting povodom predsednika nego je zakazao miting itd. Tako da mislim da nama tu izostaju akcije i mi njima gledamo kroz prse, puštamo ih da oni rade šta hoće, pričaju šta hoće i to uzima maha i jednostavno u narodu stvara jednu apatičnu situaciju prema tim pitanjima. Neko mora da se nađe ko će da zaštiti tog predsednika, naravno i da stvara ove ličnosti i da ga tuži, pa neka izgubimo na tom sporu, neka taj sudija baci to, ali da zna da je to pokrenuto prema njemu i on i onaj Živković.

general-potpukovnik

BRANKO KRGA

Gospodine generale sticajem okolnosti ja sam putovao sa Vukom Draškovićem njega nije tamo niko ni dočekao ni ispratio. Potpuno je tačno da se on izlupao tamo, saznanja ambasadora našeg su da je lagao na toj televiziji da uopšte nije tačno da mu je Ivanov dao nekakvu podšku. Ivanov je samo primio k znanju to što je on tamo rekao. Međutim u našem tom suprostavljanju mi imamo toliko argumenata i rekao bih da ih dovoljno i ne koristimo. Recimo samo jedan, priča se u svetu stvara se neka fama da je Milo Đukanović demokratski orjentisan političar a da je u Beogradu nekakav ovo što je Vuk govorio koje kakve gluposti. Uzmite samo broj policajaca, mi nismo znali koliko vi imate vi ste sada rekli, oni ih imaju više nego vi nego što je u Srbiji, ako je to nekakva mera demokratsčnosti ovog ili onog političara itd. onda je tu jasan argument za svakoga ko hoće pošteno da gleda na te stvari, Ima tu jako mnogo činjenica na koje bi smo mogli da ukažemo i koje bi same po sebi govorele o tim ljudima koji ih iznose. Ja isto mislim da bi smo imali mnogo mogućnosti i činjenica da se lako odbranimo od takvih napada koji su neutemeljeni koji su sasvim jasno sa kojim ciljem plasirani itd.

Inače bio sam primljen kod načelnika Generalštaba i kod ostalih visokih vojnih rukovodioca, apsolutno nas podržavaju, nas ovaj režim, ovu vojsku, ovu policiju, Za Vuka svi tamo znaju da je narkoman, da je ovo, da je ono itd. da su ga odbacili Amerikanci i sada pokušava kod Rusa da ostvari nekakvu podršku računajući da će sada Putin kao nešto demokratski orjentisan predsednik da da veću podršku njima, što su sve insunijacije.

general-potpukovnik

LJUBIŠA STOIMIROVIĆ⁽²⁷⁾

Gospodine ministre, gospodine generale ovu bitku protiv subverzije posebno na medijskom planu po mom mišljenju treba voditi na dva pravca. Ovo što je gene-

27. Ljubiša Stoimirović, general-potpukovnik Slobodanove armije a danas načelnik Vojne akademije VJ, rasadnika budućeg oficirskog kadra, kao i uvek imao je "pametne" ideje kako da se satire seme demokratije i ljudi koji su bili nosioci nečeg novog. Njegovi predlozi govore najbolje o njemu, a još više o njemu govori to da mu sada ne smeta da je premijer isti onaj Živković koji im je bio kost u grlu

ral Pavković uvek potencirao tužbama protiv lica, protiv ličnosti ali i stalnim rigo-roznim, neprekidnim kažnjavanjem medija i novine i televizija. Ovi u novinama, ako on zbog gluposti Živkovića ili Jovanovića mora da da 400.000 on sledeći put će dobro razmisliti hoće li išta da objavi od tog Živkovića i Jovanovića. Znači, treba im zatvoriti prilaz medijima neprekidnim kažnjavanjem svih ovih i privatnih TV stanica i ovih novina i tako ih lagano iz medija potiskivati. Kada se dogode ovakve stvari kao što je Vuk govorio u svakom slučaju da treba podneti odgovarajuće tužbe po Zakonu o širenju neistina, laži, uznmiravanju građana i na sud.

Gospodin

VLASTIMIR STOILJKOVIĆ

Mi ocenjujemo da to treba da uradimo kada treba, a on bi sada želeo pošto je gubitnik već godinu dana da tako nešto država napravi sa njim da bi on oživeo. Tako da je bolje ovo što ste svi rekli da imamo fizička lica koja treba da ih tuže, napadaju a kada dođe do toga direktno da se ugrožava država onda ima i tužilac i treba tužilac.

Mi smo malo izgubili korak još pre nekoliko godina, neznate vi šta sam ja radio pre nekoliko godina, naslov kaže: Policijaci pripadnici MUP ubili 20 Albanaca. Prvo nije 20 a to je bilo još 1997. godine ili početak 1998. godine, oni ubijali policajce a mi smo akciji uništenja njihovog ubili teroriste, ali to je radio taj gospodin u onom dnevnom Telegrafu Ćuruvija to su radili i ovi drugi listovi Blic itd. Ja zovem ovog našeg tužioca što je bio iz Jagodine, pitam ga je li čitaš novine, on kaže ne čitam, rekao sam mu tebe je zakon obavezao da čitaš jer u zakonu piše da dobija prvi primerak on, ne ti da čitaš, nego odrediš tri mlada čoveka ili pravnika i samo to da čitaju. Mi tada da smo to uradili, da smo uhapsili ovoga, onda ne bi probili ovo, a sada malo su se umnožili evo i ovo sada ova crna lista crnog kursa to je to što ti usmeravaš građane da je to sada kurs, a to nije kurs.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Mi smo ove u Nišu tužili zato što su dali izjavu da je Treća armija podigla borbenu gotovost kada je bila gužva dole u Podgorici, da smo poslali 63 brigadu, da vršimo mobilizaciju, da napdamo Crnu Goru, sada ga tužimo on priča drugu priču. Međutim sada ćemo mi njima poslati da ćemo ih tužiti stalno do god neistinama, lažima napadaju na vojsku itd. Ja mislim da u ovim nezvaničnim komunikacijama ima putem raznih lica, treba njiha zapretiti neke stvari. On poziva sada na trg da pravi haos a da njegova kuća i njegovo tamo stoji netaknuto itd. treba mu reći ti dovedi ovamo mi ćemo ovamo 50.000 pa da vidimo. Dolazili su meni ispred mog stana da prete, pa kada sam ja zapretio njima ne dolazi više niko i to im nisam zapretio ja lično, a znao sam tačno i ko su i šta su. Što bi se moja deca tresla zbog takvih. Dobro, sa ovim smo završili.

To je prvi put da je pomenut ubijeni novinar Ćuruvija. Iz govora pokojnog ministra moglo se jasno zaključiti da su ubistva postala Slobodanova i Mirina

praksa kako da se reše neposlušnih novinara. Tu do kraja nije razjašnjena uloga pojedinih ljudi iz šeste uprave SDB RS. Ni mrtvome nisu dali mira. Ono što je poražavajuće bilo jeste da se sve to obavljalo pred velikim brojem oficira visokog čina i da niko, ama baš niko, nije ni reč prozborio ili se usprotivio.

Gotovo ceo sastanak je protekao u analiziranju i omalovažavanju opozicije i njenih lidera. Zanimljivo je da je sadašnji NG general Krga u to vreme bio načelnik Obaveštajne službe VJ, odnosno Druge uprave. Unutrašnji neprijatelj bio je onaj koji je imao drugačiju političku obojenost u odnosu na režim. Kako kod nas ne postoji ostavka na funkciju iz moralnih razloga, ne mogu da prihvatim da će reforme vojske sprovoditi ljudi kojima je bio zadatak da prate i obaveštavaju kolegijum o radu nekog opozicionog lidera, u ovom slučaju Vuka Draškovića. Siguran sam da je Branko Krga, koji je inače inteligentan oficir, znao kakav je zločin nad Vukom počinio Slobodanov režim. Bio je najbolje obavešteni oficir VJ. Ostalo neka zaključuju cenjeni čitaoci. Za ono što je kao vojnik rekao o lideru jedne političke partije, Branko Krga treba i mora da podnese ostavku. To nije samo "verbalni delikt", jer je epilog takvih zloupotreba atentat u Budvi. Ako se ima u vidu šta se sve Vuku desilo posle takvih sastanaka Miloševićevih egzekutora, onda je Krgina odgovornost apsolutna i realna. O atentatu na Vuka u Budvi bili su obavešteni i još neki generali koji su pokrivali RV i PVO i Ratnu mornaricu. Meni je nezamislivo da se oni u slučaju atentata na Vuka pojavljuju kao svedoci, a ne kao sučesnici. Istu grešku koju je napravio predsednik Koštunica, zadržavajući Pavkovića na mestu NG VJ, pravdajući to "ulaskom u reforme VJ", prave Boris Tadić i ostatak sadašnjeg VSO zadržavajući Miloševićevog prvog obaveštajca na tako odgovornom mestu.

Savršeno mi je jasno zašto ljudi iz prethodnog režima žele da budu u vrhu nove vlasti i zašto im je potreban izvor informacija, ali zaista ne mogu da shvatim zašto se ti ljudi i dalje drže na funkcijama pored mladih neafirmisanih oficira željnih znanja i koji su neukaljanog obraza i časti. Kako će se osećati svi oni koje je Slobodanov režim proganjao i ubijao kad budu ovo čitali i ujedno gledali iste likove istih generala u dnevnicima onda i sada? Iz tadašnjeg izlaganja jasno sam video da će biti novih atentata na Vuka Draškovića. Ovaj izveštaj sa kolegijuma je na vreme dostavljen i Vladi Crne Gore i siguran sam da je iz tih razloga MUP i preduzeo mere na zaštitu Vuka na teritoriji Crne Gore. Prema nekim mojim saznanjima, Vuku je u to vreme ponudena mogućnost da napusti Crnu Goru i ode u Grčku, što je on odbio.

Neposredno pred sam atentat, u Budvi u ulici gde je živio Vuk, nestalo je struje, a policija se pomerila niže za 50 metara, tako da i to dovoljno govori o moći i rešenosti vojne i civilne službe bezbednosti da se završi ono što je početo na Ibarskoj magistrali.

Zbog sve zaoštrenije situacije u Crnoj Gori i sve izvesnijeg sukoba, po dogovoru sa Budom i gospodinom Marašem iznajmio sam stan u Budvi u blizini gradske pekare. Imao sam i automobil koji mi je Vlada Crne Gore dala na raspolaganje, tako da sam mogao da se krećem i održavam kontakte. Zanimljivo je i to da kada su pokušali da ubiju Vuka Draškovića u Budvi, Buda me je pozvao i pitao:

- Pope, da li tebe zovu Japanac?
- Ne zovu me, zašto pitaš?
- Reći ću ti kada se budemo videli.

Posle atentata crnogorska SDB je napravila spisak stanova koji su izdati u Budvi licima iz Srbije, a koja nisu prijavljena da žive i rade u Budvi. Na tom spisku našao se i moj stan koji sam iznajmio na šest meseci u proleće 2000. godine. Posumnjali su da sam jedan od organizatora atentata na Vuka Draškovića. Kasnije je taj Japanac i uhapšen. Zamolio sam Budu da dođe po mene na aerodrom, da ne bih imao neprijatnosti, što je on i uradio. Inače, posle atentata na Vuka, Buda i Vukašin Maraš helikopterom su odmah došli u Budvu. Smenjeni su neki čelni ljudi u MUP-u, preduzete su i druge mere i radnje kako bi se došlo do nalogodavaca i počinioca zločina. Gnev Danice Drašković se ipak neopravdano sručio na gospodina Maraša, koji je poslednji koji bi pozeleo nekakvo zlo porodici Drašković.

I posle atentata i na Ibarskoj magistrali i u Budvi nije bilo nikakvih komentara na kolegijumu NG VJ, što mi je bio jasan znak da je vojska znala i u tome učestvovala jer se na kolegijumima diskutovalo o mnogo manje značajnim događajima nego što je atentat na vodećeg lidera opozicije. Ovog puta muk, zato što atentat nije uspeo ili...

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Kod ovog obezbeđenja granice, mi smo dobili saglasnost koju je pokrenuo Geza da se u granične jedinice RM na brodovima ugrade carinski organi i to je prihvaćeno sada treba jedan akt da se pripremi. Što se tiče Sedmog bataljona on treba da se angažuje u kopnenoj zoni odnosno u graničnom pojasu na petom kilometru.

general-pukovnik
GEZA FARKAŠ

Što se Crne Gore tiče registrovano je i dalje pokušaji agresivnog nastupa prelaska i vrbovanja naših starešina i mi smo došli do podatka da posredstvom komandanta Četvrte stacionarne veze u Kumboru da oni odprilike preko njega rade određena ispitivanja i pristup pojedinim našim starešinama koji su kolebljiviji. Mi radimo na dokumentovanju ovog podatka što smo dobili pre neki dan tako da učvrstimo to i da vidimo o čemu se tu tačno radi. Inače, sa tog prostora intezivno prate sve pripreme i povezani su sa srpskom opozicijom i sa predstojećim događajima koje srpska opozicija priprema. Tu sam već dao podatak o ovim ubačenim, odnosno snagama njihovim koje su došle u Beograd, taj podatak smo dali i državnoj bezbednosti.

Lideri opozicionih stranaka očekuju da će ovde sutra biti oko 300.000 prisutni, 150.000 će smatrati neuspehom. Očekuje se da tu na ovom skupu govori 17 govornika među kojima će biti i Duško Mihajlović Nova Demokratija. Pojedine opozicione stranke dali su uputstva svojim članstvu, odnosno kako da se ponaša, to je između ostalog i ovi nezavisni sindikati su zaduženi Nada Peinović je dala zadatke da na mi-

ting koji će se održati da se vodi pod motom Srbija i demokratija odmah i da svaki odbor sa teritorije mora da poveze dva autobusa radnika i da svaki autobus mora biti obezbeđen sa novinarima, fotoaparatom itd. da vođa tih grupa da budu oni koji znaju i moći će da probiju barikade itd. Ja bih skrenuo pažnju da zaista trebalo bi ovu situaciju ozbiljno shvatiti jer ovo su poslednji njihovi pokušaji pred izvršenjem njihovih zadataka koje do sada nisu realizovali a pare primili i sve ostalo odradili. O tome govori i ovaj teroristički akt podmetanje eksplozije preključe u Beogradu.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Evo, ti treba da se uključiš po ovome tamo, što je poslala RM, ova Komisija za ispitivanje.

Ovo što je govorio Simić, prvo Nikoliću, šta je sa ovom tužbom za Vukšića. Mi njega tužimo zato što optužuje Vojsku i nanosi direktnu štetu VJ. Neka na sudu dokaže da smo napravili plan potkovica.

Ja ću da pročitam. Ovaj tekst, saopštenje u Narodnim novinama. To neka da 3. armija, ali mi bi trebali jedno opšte saopštenje u vezi sa onim što sam ja tamo govorio. Da ne može VJ da napada ko hoće. Da u tim političkim događanjima u zemlji VJ je često predmet napada sa pozicija tendencioznog izveštavanja, optuživanja itd. I da u tom smislu VJ će uvek da odgovori na laži, neistine i ostalo. Tu istaći taj naroadni karakter VJ, istaći da Vojska nikoga ne napada, i ne meša se u te poslove. Prosto je neshvatljivo da tamo predsednik opštine traži da mu VJ iznese podatke, da mu da podatke o tome šta radi, koliko ima poginulih i ovo. I da se on meša u to, kad se Vojska ne meša u njegovu nadležnost, njegov posao. Mi nismo prozvali predsednika opštine u Nišu da mu kažemo šta mu nije tamo dobro, pa da on kaže evo vojska se sad meša u život, nego smo odgovorili na laži i optužbe koje je on daje. U tom smislu treba za sve i funkcionere i ova sredstva informisanja treba dati, pripremiti jedno udarno saopštenje, jer oni sad, tamo, prave čitavu gužvu oko toga

Posle tri i po godine od trenutka kada se dogodio drugi atentat na Vuka Draškovića u Budvi, podignuta je optužnica protiv izvršilaca i pomagača. Izvršiocu su pripadnici ozloglašene Jedinice za specijalne operacije (crvene beretke ili frenkijevci), a pomagači upravo Radomir Marković, tadašnji načelnik SDB-a i Nebojša Pavković, načelnik Generalštaba VJ. Dnevne novine, "Danas" prenele su januara 2004. godine izvode iz optužnice za atentat u Budvi. Zanimljivo je da je optužnica podignuta kao jedinstvena i za ubistvo Ivana Stambolića, jer se radi o istom naredbodavcu tih zločina, Slobodanu Miloševiću.

OPTUŽNICA ZA UBISTVO IVANA STAMBOLIĆA I POKUŠAJ UBISTVA VUKA DRAŠKOVIĆA

Prvi put optuženi i izvršioci i naredbodavci zločina

Beograd – Optužnicu protiv Slobodna Miloševića i njegovih najbližih saradnika za ubistvo Ivana Stambolića i pokušaj ubistva Vuka Draškovića, zamenik specijalnog tužioca Veselin Mrdak podigao je još 23. septembra prošle godine, ali zbog čekanja odgovora iz Haškog tribunala postupak nije mogao da se nastavi. Prema očekivanjima u Posebnom odeljenju okružnog suda, iz Haga bi ovih dana trebao da stigne dokument, kojim će beogradski sud biti i zvanično obavešten da Milošević nije hteo da primi optužnicu i da tokom ove godine neće moći da prisustvuje suđenju u Beogradu. Prema rečima sudije Maje Kovačević Tomić nakon što zvaničan odgovor bude stigao određiće se rok od osam dana, dokle Milošević može da uloži prigovore na optužnicu. Nakon toga, Vanraspravno veće će odlučiti o prigovorima i ukoliko budu odbijeni optužnica dobija pravnu snagu – zakazuje se suđenje.

BURA NA POLITIČKOJ SCENI

Organizatori, podstrekači, pomagači i izvršioci

Prvooptuženi komandant Jedinice za specijalne operacije pukovnik Milorad Luković Ulemek – Legija (35), koji je jedini u bekstvu, tereti se za organizovanje u zločinačko udruživanje i ubistvo i pokušaj ubistva. Drugooptuženi predsednik SRJ Slobodan Milošević (63) tereti se za podstrekivanje ubistva i pokušaja ubistva. Tadašnji general–pukovnici načelnik RDB MUP Srbije Radomir Marković (57) i načelnik GŠ VJ Nebojša Pavković (57) terete se za pomaganje. Petorica pripadnika JSO terete se za zločinačko udruživanje, pokušaj ubistva i ubistvo. Branko Berček – Maći (27) optužen je da je pucao na Draškovića i da je zatim sa dva hica usmrtio Stambolića. Za ubistvo Stambolića 25. avgusta 2000. optuženi su osim Berčeka poslednji komandant JSO Dušan Maričić – Gumar (33), Leonid Milivojević – Leo (29) i Nenad Bujošević – Rambo (34), optužen i za ubistvo četiri člana SPO na Ibarskoj magistrali. Za pokušaj ubistva Draškovića 15. juna 2000. u Budvi optuženi su Berček, Milivojević i Nenad Ilić–Glavonja (27), optužen i za ubistvo na Ibarskoj magistrali. Tadašnji načelnik Odeljenja za kontraobaveštajne i bezbednosne poslove JSO Milorad Bracanović (49), ujedno i Legijin zamenik, optužen je za krivična dela neprijavlivanja pripremanja krivičnog dela i neprijavlivanja krivičnog dela ili učinioca, jer nije prijavio da se priprema ubistvo Stambolića i zatim da je počinjeno. Status svedoka saradnika dobio je jedan od pripadnika JSO Nenad Šare – Škene (31), telohranitelj Legije, koji je učestvovao u otmici i ubistvu Stambolića.

–Kao što je opšte poznato, tokom 2000, na izuzetno burnoj političkoj sceni Srbije sudaraju se dve političke grupacije – vladajuća zajedno sa tzv. “patriotskim blokom” s jedne i s druge strane ojačana, ali nedovoljno jedinstvena opozicija sa brojnim strankama različitog ideološkog i programskog profila. Sukob

dobija na intenzitetu kada se obelodanjuje da će se početkom jeseni raspisati prevremeni predsednički izbori na saveznom nivou. Medijski rat se razbuktava, uz obostrane optužbe. Opozicija se kvalifikuje izdajničkom, njeni lideri kao izdajnici i petkolonaši, ukazuje se na opasnost od “aveti Osme sednice” itd. U ovakvom političkom i društvenom ambijentu, Vuk Drašković, kao predsednik SPO i dugogodišnji lider opozicije, a Ivan Stambolić, kao bivši visoki državni i partijski funkcioner, pojačano se politički angažuju, u prvom redu istupajući u javnosti sa zahtevom da se opozicija ujedini. Neki opozicioni lideri ubeđuju Stambolića da prihvatiti kandidaturu. Dana 4. avgusta deo političke grupacije DOS zvanično je uputio pismeni predlog Predsedništvu da Stambolić bude njihov zajednički kandidat. Međutim sutradan, 5. avgusta, na Predsedništvu DOS većinom glasova je odlučeno da predsednički kandidat bude Vojislav Koštunica. Pošto mu je sve ovo bilo poznato Slobodan Milošević procenjuje da ovakvo političko angažovanje Draškovića i Stambolića može ugroziti njegovu političku moć i buduću vlast i zbog toga odlučuje da obojicu fizički “likvidira”. U neophodnost nameravanog prvo ubeđuje Milorada Ulemeka, koji to prihvata, a zatim u nekoliko telefonskih razgovora i neposrednih razgovora zahteva od Radomira Markovića i Nebojše Pavkovića da Ulemeku pomognu u organizaciji, pripremi i izvršenju zahtevanih likvidacija – navodi se u optužnici. Objašnjava se da su Marković i Pavković prihvatili zahtev Miloševića i potom sa umišljajem pomogli Legiji. Ukazuje se i da je Milošević bio predsednik SRJ i da je RDB MUP Srbije bila potpuno nezavisna institucija, te da on nije mogao izdati naređenje Markoviću, posebno iz delokruga rada samog Resora. Prema optužnici, iako predsednik SRJ i nadređen načelniku GŠ, Milošević nije bio ovlašćen da u mirnodopskim uslovima Pavkoviću izdaje operativne naredbe. Zahtev Miloševića upućen Markoviću i Pavkoviću da se likvidiraju Stambolić i Drašković proizišao je iz njihovih ličnih odnosa, a ne iz njihove zakonske pozicije, zaključuje se u optužnici. Za Legiju je navedeno da – tokom 1999. zajedno sa pokojnim Dušanom Spasojevićem stvara kriminalnu grupu koja je imala za cilj vršenje krivičnih dela, radi sticanja materijalne dobiti i moći. U optužnici se navodi da Legija grupi priključuje izvestan broj pripadnika regularnog sastava JSO. Dodaje se da Milorad Ulemek “u toku prve polovine 2000. organizuje još jednu kriminalnu grupu isključivo od pripadnika JSO čiji je neprikosnoveni šef (organizator) postaje isključivo samo on”. Optužnica detaljno opisuje ubistvo Stambolića i pokušaj ubistva Draškovića, i navodi konkretne dokaze koji potvrđuju opisano. Navodi se da je Radomir Marković pribavio i zatim predao Miloradu Ulemeku službeni karton sa slikom i ličnim podacima Ivana Stambolića.

– Dana 25. avgusta Brano Berček i Nenad Šare oko osam časova belim kombijem dolaze ispred zgrade gde Stambolić stanuje, osmatraju, a zatim se između devet o 11 časova parkiraju uz samu trim–stazu na prakingu ispred restorana “Golf” u Košutnjaku. Ubrzo po nailasku Stambolića, koji je to jutro rekreativno trčao trim–stazom, Nenad Šare je stao ispred njega i pokazujući mu u jednoj ruci službenu legitimaciju, a u drugoj pištolj rekao “Policija, morate poći sa nama”, nakon čega ga hvataju ispod pazuha, otvaraju zadnja vrata na kombiju, ubacuju

unutra, stavljaju lisice na ruke, selotejp trakom vezuju noge i lepe novine preko glave, a na njegovo pitanje “zašto idemo” odgovaraju da ga vode na informativni razgovor. Krećući se putem ka Novom Sadu i dogovarajući se mobilnim telefonima, uz put im se pridružuju Nenad Bujošević vozilom marke “jugo” i Duško Maričić i Leonid Milivojević vozilom marke “pasat”. Oko 12 časova zajedno stižu na Frušku godu, gde u okolini Iriškog venca, a oko četiri kilometra prema Zmajevcu, sa asfaltnog puta skreću na sporedni zemljani put, zalazeći njime dublje u šumu oko 200 metara, a odatle na oko pedesetak metara van tog puta odlaze na mesto gde u jednom prirodnom udubljenju, donetim ašovima, iskopavaju rupu dimenzija 1,2 metra dubine i oko 0,7 metara širine. Dok Nenad Šare ostaje u blizini parkiranih kola da čuva stražu Maričić, Milivojević i Bujošević, prvo iz kola donose pripremljenu vreću živog kreča i dva kanistra vode, a zatim iz kombija izvode Ivana Stambolića i dovode ga do iskopane rupe... Po proteku oko pet minuta, Branko Berček, prilazi i s leđa iz pištolja marke “p. bereta” kalibra 5,6 milimetara ispaljuje dva projektila u potiljačni deo Stambolićeve glave, nanevši mu smrtonosne povrede, nakon čega ga ubacuju u iskopanu rupu, posipaju krečom, polivaju vodom i zakopavaju, a humku prekrivaju zemljom i lišćem, i na kraju preko njega stavljaju jedan poveći panj, a potom se razilaze – opisuje se u optužnici. Navodi se da je svedok saradnik Nenad Šare 27. marta prošle godine pokazao lice mesta i da su prilikom kopanja pronađeni selotejp–traka, delovi odeće i obuće, a da je analizom DNK utvrđeno da se radi o posmrtnim ostacima Stambolića. Dodaje se da je mesec dana kasnije kao nagradu Milorad Ulemek počiniocima ubistva isplatio 20.000 nemačkih maraka.

Za pokušaj ubistva Draškovića u Budvi 15 juna 2000. navodi se da je Radomir Marković predao Miloradu Ulemeku falsifikovane lične karte Branka Berčeka, Leonida Milivojevića i Nenada Ilića sa izmišljenim podacima i cedulju sa brojem telefona admirala Milana Zeca. Marković je, takođe, predao i album sa fotografijama kuće u Budvi u kojoj se nalazi stan Draškovića, a koji su po njegovom naređenju izradili pripadnici RDB. Prema optužnici, Pavković je udovoljio zahtevima Miloševića tako što je usmeno naredio admiralu Zecu, tada komandantu Ratne mornarice, i general–potpukovniku Branislavu Petroviću, pomoćniku načelnika za RV i PVO, da svaki u svojoj nadležnosti stave na raspolaganje svu pomoć osobama, za koje im je rekao da su na tajnom zadatku u Crnoj Gori.

POKUŠAJ UBISTVA DRAŠKOVIĆA

– Branko Berček, Nenad Ilić i Leonid Milivojevi otišli su u Budvu sa Miletom Lukovićem–Kumom (sada pokojnim) i Milošem Simovićem (u bekstvu). Smeštaju se u prethodno već iznajmljeni stan Vladimira Jovanovića – Japanca u Ulici P.J. Zeca broj 21, a koji se nalazi relativno blizu stana oštećenog. MIE Luković – Kum ispod frižidera sakriva dva pištolja, “CZ 99” i “bereta” kalibra 7,65 milimetara sa prigušivačem. Narednih nekoliko dana, dok ostali vrše osmatranje stana Draškovića kako bi utvrdili dali se on tu nalazi – navodi se u optužnici. Dodaje se da se okrivljeni, nakon što nisu mogli da utvrde “da li se oštećeni

nalazi u svom stanu” po naređenju Ulemeka vraćaju za Beograd, “da bi se opet posle nekoliko dana, po njegovom naređenju, vratili, Ilić i Berček avionom, a Milivojević sa Lukovićem–Kumom i Simovićem kolima.

– Ilić je iz kasarne u Tivtu od vojnih organa preuzeo već ranije obećano sanitetsko vozilo, uniforme i isprave i parkirao se u blizini Draškovićeovog stana, čekajući ostalu dvojicu, koja su prišli sasvim blizu i dok je MILIVOJEVIĆ ostao u neposrednoj blizini sa pištoljem “CZ 99” da čuva stražu i obezbeđuje odstupnicu Berčeku, ovaj je sa higijenskim rukavicama na rukama i pištoljem “bereta” sa prigušivačem, preskočio ogradu ispred kuće, popeo se na terasu stana D–1 i pošto je ugledao Draškovića da sedi u dnevnoj sobi, razmaknuo je drvene roletne i iz navedenog pištolja u njegovom pravcu ispalio osam projektila, od kojih su ga dva projektila okrznila u predelu glave, jedan u predelu levog uva, a drugi u predelu desne slepoočnice, nanevši mu lake telesne povrede, nakon čega se (Berček) dao u bekstvo, odbacivši uz put pištolj sa prigušivačem, majicu (teget–krem boje marke “fila”) i pošto su se ponovo sastali sva trojica, kod navedenog vozila VJ–T–7440 u kome su se prethodno preobukli u vojne uniforme odvezli do remontne baze u Tivtu – navodi se u optužnici. Dodaje se da su trojicu okrivljenih vojni organi “smestili sve do jutarnjih sati 17. juna 2000, kada su prvo čamcem prebačeni do vojne kasarne u Kumboru, a odatle vojnim helikopterom (oznaka VJ–XT–40), koji im je Legija prethodno obezbedio posredstvom Miloševića i Pavkovića, do aerodroma u Lađevcima, kod Kraljeva, gde su ih prihvatili Milorad Ulemek i Dušan Spasojević i službenim vozilom RDB MUP Srbije marke “BMW 525 tds” registarskih oznaka “BG 144–009” prebacili u Beograd”. Posle nekoliko dana Ulemek im je “kao nagradu za učešće u ovoj akciji, te da bi ubuduće ćutali, iplatio po 10.000 nemačkih maraka”. Dokazi na kojima se optužnica zasniva, kako se u njoj navodi, su izjave u predkrivičnom i istražnom postupku Duška Maričića i Leonica Milivojevića, izjave u predkrivičnom postupku Nenada Ilića i Radomira Markovića, zatim svedočenje svedoka saradnika Nenada Šare i svedočenja svedoka iz RDB i VJ. Takođe, crnogorska policija je dostavila nalaz iz stana Vladimira Jovanovića Japanca u kojem su otkriveni otisci Berčeka, Ilića i Milivojevića, a pronađeni su i pištolj, rukavice i majica, koju je Berček bacio posle pucanja na Draškovića. Prema našim saznanjima iz suda i tužilaštva ovo je postupak sa najviše sakupljenih dokaza. Postupak je otišao najdalje jer su, kako se vidi iz same optužnice, osim izvršioca, optuženi organizatori, pomagači i podstrekači, drugim rečima onaj ko je zločine smislio i naredio.

III OKR. MILORAD ULEMEK – “LEGIJA”, DUŠKO MARIČIĆ, LEONID MILIVOJEVIĆ, NENAD BUJOŠEVIĆ I NENAD ILIĆ

A) okr. Milorad Ulemek – “Legija”, pristupajući realizaciji prihvaćenog zahteva Slobodana Miloševića, na jednom od održanih sastanaka polovinom 2000. godine u svojoj kancelariji na Institutu bezbednosti u Beogradu, izdaje naređenje članovima svoje kriminalne grupe da u Budvi pronađu i liše života Vuka Draškovića, a u Beogradu, da prvo otmu Ivana Stambolića, a zatim da ga ubiju

na mestu, u vreme i na način koji sami dogovore, obojicu iz niskih pobuda, kao političke protivnike vladajućeg režima, pa su tako:

– prethodno okvirno dogovaraju način realizacije, a potom, na oko mesec do dva pre, prilagođavajući zadatke svakog ponaosob i konkretnoj situaciji, vrše osmatranje zgrade u kojoj je stanovao Ivan Stambolić, prate njegovo kretanje i pritom koriste službena vozila JSO – po jedan beli i plavi kombi i po jedno putničko vozilo marke “jugo” crvene boje i marke “pasat” žuto–zlatne boje,

– dana 25. avgusta 2000. godine, okr. Branko Berček i Nenad Šare oko 8.00 časova belim kombijem dolaze ispred zgrade gde je oštećeni stanovao, osmatraju, a zatim se između 9.00 i 10.00 časova parkiraju uz samu trim–stazu na parkingu ispred restorana “Golf” u Košutnjaku, da bi ubrzo po nailasku Ivana Stambolića, koji je to jutro rekreativno trčao trim–stazom, Nenad Šare stao ispred njega i pokazujući mu u jednoj ruci službenu legitimaciju, a u drugoj pištolj, rekao “Policija, morate poći sa nama”, nakon čega oštećenog hvataju ispod pazuha, otvaraju zadnja vrata na kombiju, ubacuju unutra, stavljaju lisice na ruke, selotejp trakom vezuju noge i lepe novine preko glave, a na njegovo pitanje “zsašto idemo” odgovaraju da ga vode na informativni razgovor,

– krećući se putem ka Novom Sadu i dogovarajući se mobilnim telefonima, uz put im se pridružuju Nenad Bujošević vozilom marke “jugo” i Duško Maričić i Leonid Milivojević vozilom marke “pasat”,

– oko 12.00 časova svi zajedno stižu na Frušku goru, gde u okolini Iriškog venca, na oko 4 km prema Zmajevcu sa asfaltnog puta skreću na sporedni zemljani put, zalazeći njime u dubinu šume oko 200 metara, a odatle na oko pedesetak metara van tog puta odlaze na mesto gde u jednom prirodnom udubljenju, donetim ašovom iskopavaju rupu dimenzija oko 1,2 m dubine i oko 0,70 m širine, i dok Nenad Šare ostaje u blizini parkiranih kola da čuva stražu, okr. Maričić, Milivojević i Bujošević, prvo iz kola donose pripremljenu vreću živog kreča i dva kanistera vode, a zatim iz kombija izvode Ivana Stambolića i dovode ga do iskopane rupe, gde mu naređuju da klekne i, mada je ovaj već od momenta kada je nasilno ubačen u kombi u Košutnjaku pa nadalje, trpeo strah i psihički bol visokog intenziteta, u poslednjih oko pet minuta dok je bespomoćno klečao pored iskopane rupe, navedeni psihički osećaj bio je izrazito naglašen,

– po proteku oko pet minuta, Branko Berček prilazi, i s leđa, iz pištolja marke “p. bereta” kalibra 22 LR (5.6 mm), ispaljuje dva projektila u potiljačni deo Stambolićeve glave, nanevši mu time smrtonosne povrede, nakon čega ga ubacuju u iskopanu rupu, posipaju krečom, polivaju vodom i zakopavaju, a humku prekrivaju zemljom i lišćem, i na kraju preko njega stavljaju jedan poveći panj, i potom se razilaze, odlazeći, Maričić i Milivojević u Novi Sad, Bujošević i Berček u Beograd a Šare u Kulu, u Centar JSO, da bi im oko mesec dana kasnije Milorad Ulemek – “Legija”, kao nagradu za uspešno izvršeni zadatak, ubistvo Ivana Stambolića, isplatio po 20.000 DEM.

IV okr. Milorad Bracanović u toku 2000. godine u Beogradu, iako je znao da se priprema izvršenje krivičnog dela ubistva iz niskih pobuda, za koje se može

izreći smrtna kazna (sada kazna zatvora do 40 godina), pa u vremenu kada je još bilo moguće sprečiti njegovo izvršenje, to nije prijavio, a delo je potom izvršeno, te kada je nekoliko dana posle 25. avgusta 2000. godine saznao da je predmetno krivično delo izvršeno, i još na svirep način, to svesno propustio da prijavi, iako je od takve prijave zavisilo blagovremeno otkrivanje i dela i učinoca, na način što je kao službeno lice, tada načelnik Odeljenja za kontraobaveštajne i bezbednosne poslove u Jedinici za specijalne operacije (JSO), u svojoj kancelariji u Institutu bezbednosti, prilikom razgovora sa Miloradom Ulemekom – “Legijom”, od njega saznao da on po naređenju “šefa” namerava da likvidacijom “ukloni” Ivana Stambolića, pa i pored toga što je pokušao da ga od te namere odvрати, ništa nije preduzeo ni kao službeno lice ni kao građanin, da tu pripremu prijavi i time spreči nameravano izvršenje navednog krivičnog dela, kao što ni u istom svojstvu, kada je od Milorada Ulemeka – “Legije” obavешten da je Ivan Stambolić prvo oteč, a zatim na svirep način ubijen, i na kraju zakopan u nekoj šumi kod Beške, nije prijavio ni izvršenje predmetnog krivičnog dela ni njegovog izvršioca. vezi st. 1. KZ R Srbije.

P R E D L A Ž E M da se na glavnom pretresu izvedu sledeći dokazi:

II–B TAČ.1; III–A TAČ.1.

SASLUŠAJU: OŠTEČENI (I U SVOJSTVU SVEDOKA) I SVEDOCI:

B/I

– tač. 1. oštećeni Vuk Drašković iz Beograda, Sretena Mladenovića br. 1, svedoci: Veselin Lečić iz Beograda, Gramšijeva broj 1a, Stevan Basta iz Beograda, Bežanijska kosa, Ismeta Mujezinovića broj 25/II, Milan Radonjić iz Beograda, Banjičkih žrtava broj 32, Radovan Božović iz Beograda, Slobodana Aligrudića broj 3, Ratko Romić iz Beograda, Dubrovačka broj 5, Milan Zec iz Beograda, Partizanska 44a, Miladin Vujanović iz Beograda, Neznanoj junaka broj 38, Živko Terzić iz Novog Beograda, III bulevar broj 108/VIII, Zoran Grozdanović iz Tivta, selo Radovići, zgrada S–40, Branislav Petrović iz Beograda, Kornelija Stankovića broj 8, Goran Krneta iz Sremske Mitrovice, Despota Stefana broj 32, Ešref Đokić iz Podgorice, Đoka Miraševića broj 3/IV, Nebojša Drajić iz Podgorice, Zabjelo – lamele AD–4, Ljubiša Mitić iz Kraljeva, Dragoslava Bogavca broj 25, Dejan Aleksić iz Kraljeva, Konarevo broj 380. da se pročitaju: zapisnik o uvidaju istražnog sudije Višeg suda u Podgorici Kri 219/00 od 16. juna 2000. godine sa uvidom u skicu lista mesta i foto–album, izveštaj krim.–tehnikе MUP Republike Crne Gore – Službe javne bezbednosti broj 24488449/3 od 15. aprila 2003. godine o daktiloskopskoj identifikaciji papilarnih linija, izveštaj istog organa broj 244–29280/1 od 6. maja 2003. godine, takođe o daktiloskopskoj identifikaciji papilarnih linija, zatim zapisnici o veštačenju istog organa broj 16833 od 20. juna 2000. godine, broj 244–2190 od 4. februara 2003. godine, sa uvidom u fotodokumentaciju, izveštaj o veštačenju istog organa od 24. septembra 2002. godine i 9. oktobra 2002. godine, izveštaj lekara specijaliste bolnice u Kotoru i u vezi s tim nalaz i mišljenje lekara veštaka o vrsti i težini povreda koje je zadobio oštećeni, izveštaj broj 1242/00 (veštačenje pištolja, čaura i košuljica zrna) broj 1239/00 (veštačenje dlaka), broj 1238/00

(veštačenje krvi) broj 1248/00 (veštačenje majice – dukserice), i ostali dokazi i podaci koji se nalaze u priloženim spisima Višeg suda u Podgorici KI broj 192/00, obaveštenja Vazduhoplovnog korpusa od 11. i 17.9.2003. godine sa priložima (službena tajna), zapisnik o primljenom obaveštenju od potpukovnika Ljubiše Mitića sa kopijom rokovnica za 17/18. juni 2000. godine, izveštaj Bezbednosno-informativne agencije (BIA) br.02-3265 od 19.9.2003. godine (službena tajna), pismena evidencija o vozilu reg.broj BG 144-009. II-B tač. 2. – III-A tač.2. oštećeni Katica i Veljko Stambolić iz Beograda, Beogradskih bataljona broj 42, svedoci: Slaviša Bogdanović iz sela Krasova opština Krupanj (ili iz sela Mokra Gora – opština Užice), Branislav Kovačević iz Kragujevca, Nikole Pašića broj 12/1, da se pročitaju: zapisnik o pokazivanju lica mesta i izvršenom uviđaju istražnog sudije Okružnog suda u Sremskoj Mitrovici Kri 43/03, izveštaji krim. tehnike MUP-a RS Kt 1074/03 od 1. aprila 2003. godine, oba izveštaja Kt broj 1031/03 od 28. marta 2003. godine, izveštaj o veštačenju Ve 10806/03 od 28. marta 2003. godine, laboratorijski izveštaj analize DNK od 29. marta 2003. godine, obdukcioni zapisnik Instituta za sudsku medicinu iz Beograda S broj 285/03 od 29. marta 2003. godine, nalaz i mišljenje komisije veštaka, specijalista sudske medicine, prof. dr Slobodana Savića, prof. dr Miroljuba Obradovića i sudskog balističara diplomiranog fizičara hemije Milana Kunjadića od 10. jula 2003. godine, predlog Koalicije “Šumadija” da se Ivan Stambolić kandiduje za predsedničkog kandidata od 4. avgusta 2000. godine, saopštenje za štampu iste stranke od 28. avgusta 2000. godine, nalaz i mišljenje komisije veštaka dr Branka Mandića psihijatra, dr Bojane Kecman neuropsihijatra i Ane Najman specijaliste medicinske psihologije za okrivljene Leonida Milivojevića, Branka Berčeka i Dušana Maričića, nalaz i mišljenje lekara psihijatra dr Branka Mandića od 19.9.2003. godine, izveštaji iz kaznene evidencije za sve okrivljene, da se izvrši uvid u: spise Okružnog suda u Beogradu Kri 1855/00 i sve dokaze ipodatke koji se u tim spisima nalaze, sve albume fotografija; izvode iz dnevne štampe – “Novosti” od 25. avgusta 1002. godine, “Svetlost” od 16. avgusta 2001. godine, “Danas” od 25. i 26. avgusta 2001. godine, “Danas” od 31. avgusta 2000. godine, knjige “Put u bespuće” (Radio B-92) i “Koreni zla” (Helsinški odbor – BGD), audio-video prilog TV Studio B, da se u svojstvu svedoka saradnika saslušaja Nenad Šare iz Zemuna, Karadorđev trg broj 9.

Da se Miloradu Ulemeku – “Legiji”, na osnovu člana 304. st.2. ZKP sudi u odsustvu. Da se protiv Branka Berčeka, Duška Maričića i Leonida Milivojevića pritvor produži u smislu člana 142. st. 1. tačl. ZKP.

Da se okr. Slobodan Milošević, pozove na glavni pretres posredstvom Nacionalnog saveta Državne zajednice Srbija i Crna Gora za saradnju sa Međunarodnim tribunalom za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjene na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine, po čijoj odluci se sada nalazi u pritvorskoj jedinici navedenog suda u Hagu.

OBRAZLOŽENJE

Činjenično stanje opisano u optužnici, te njegova pravna ocena, proizilazi iz rezultata sprovedene istrage, to jest pribavljenih dokaza koji se predlažu za

izvođenje na glavnom pretresu.

I) Tokom 1999, okrivljeni Milorad Ulemek "Legija" kao komandant Jedinica a specijalne operacije (JSO), inače Organizacionog dela Resora državne bezbednosti MUP-a R Srbije, zajedno sa Dušanom Spasojevićem (sada pokojnim) stvara kriminalnu grupu koja je imala za cilj vršenje krivičnih dela predviđenih republikom zakonom za koja se može izreći kazna zatvora od pet godina ili teža kazna, a radi sticanja i materijalne dobiti i moći. U sastav ove kriminalne grupe, okrivljeni Milorad Ulemek – "Legija" priključuje i jedan broj pripadnika iz regularnog sastava JSO. Ovakva kriminalna grupa strukturisana po strogo hijerarhijskim principima, kako u pogledu uloge i zadatka pojedinih pripadnika, tako i u pogledu planiranja, vrste delatnosti, načina i sredstava realizacije, deo svoje aktivnosti usmerila je, naročito u početku, na eliminisanje većine konkurentskih klanova, iz čega su proizašla mnogobrojna ubistva, otmice, iznude id r, što proizilazi iz predmeta Posebnog odeljenja Okružnog suda u Beogradu K.P. br. 5/03. Kako je cela ova kriminalna grupa bila koncipirana ne samo za sticanje materijalne i finansijske dobiti, nego i radi sticanja određene društvene moći, koristeći pozicije koje su već ostvarili u delovima nekih političkih, policijskih i drugih društvenih struktura, u drugoj polovini 1999. godine učestvuju i u kriminalnim aktivnostima političkog karaktera: (pokušaj ubistva Vuka Draškovića na Ibarskoj magistrali sa opšte poznatim tragičnim posledicama – predmet Okružnog suda u Beogradu K br. 429/01, u kojem se vodi postupak protiv, između ostalih, Nenada Bujoševića i Nenada Ilića).

Kao Načelnik Resora državne bezbednosti i okrivljenom Miloradu Ulemeku – "Legiji" neposredno nadređeni starešina, (Marković je) mogao i tada, a i kasnije da ga svojim naređenjem spreči. Propuštanjem takve dužnosti, znatno je olakšao planirano izvršenje predmetnog krivičnog dela, jer je to značilo da neće biti otkriveno ni delo ni izvršilac, a što se zaista dana 25.8.2000. godine, i dogodilo

Ne odstupajući od namere sticanja društvene moći, i dalje koristeći stečene pozicije u najvišim policijskim i političkim strukturama tadašnje vlasti kao šef respektabilne oružane sile, kakva je bila JSO, okr. Milorad Ulemek – "Legija" u toku prve polovine 2000. godine organizuje po navedenim principima još jednu kriminalnu grupu, isključivo od pripadnika JSO, čiji neprikosnoveni šef (organizator) postaje isključivo samo on. Pripadnici ove kriminalne grupe postaju Branko Berček, Duško Maričić, Leonid Milivojević, Šare Nenad (svedok saradnik), a iz prethodne grupe, Nenad Bujošević i Nenad Ilić, s tim što je iz te grupe povremeno koristio pojedince kao ispomoć (Mile Luković – sada pokojni i Miloš Simović).

Navedene odlučne činjenice utvrđuju se pre svega, iz saglasnih, jasnih i ubedljivih iskaza okrivljenih Duška Maričića, Leonida Millivojevića, Šare Nenada (svedoka saradnika) i iz prekrivičnog i istražnog postupka, kao i iz iskaza okrivljenog Nenada Ilića iz prekrivičnog postupka, s jedne, a s druge strane, ove činjenice objektiviziraju se potom, na nesumnjiv način izvršenim krivičnim delima (stav III optužnice), te podacima iz izveštaja Bezbednosno informativne

agencije (BIA) br. 02–3265.

I u objektivnom i u subjektivnom smislu opisane radnje predstavljaju sva bitna obeležja krivičnog dela zločinačkog udruživanja iz člana 227. st. 1. i 2. KZ RS.

II–A Kao što je opšte poznato, tokom 2000. godine, na izuzetno burnoj političkoj sceni Srbije sudaraju se dve političke grupacije – vladajuća, zajedno sa tzv. “patriotskim blokom” s jedne, i s druge, ojačana, ali nedovoljno jedinstvena opozicija sa brojnim strankama različitog ideološkog i programskog profila. Sukob dobija na intenzitetu kada se obelodanjuje da će se početkom jeseni raspisati prevremeni predsednički izbori na saveznom nivou. Medisjki rat se razbukta, uz obostrane optužbe. Opozicija se kvalifikuje izdajničkom, njeni lideri kao izdajnici i petokolonaši, ukazuje se na opasnost od “aveti Osme sednice”, i td.

U ovakvom političkom i društvenom ambijenu, Vuk Drašković, kao predsednik stranke Srpskog pokreta obnove (SPO) i dugogodišnji lider opozicije, a Ivan Stambolić, kao bivši visoki državni i partijski funkcioner Republike Srbije, pojačano se politički angažuju, u prvom redu istupajući u javnosti sa zahtevom da se opozicija ujedini u jedinstveni politički blok, jer je to jedini način da se dobiju predstojeći izbori. Obojica se pominju kao mogući predsednički kandidati. Neki opozicioni lideri ubeđuju Ivana Stambolića da prihvati kandidaturu, procenjujući da i pored svoje komunističke prošlosti, ima znatno državničko iskustvo, nije član ni jedne stranke, u veoma dobrim odnosima je sa svim političkim ličnostima iz republika bivše Jugoslavije, podržavaju ga i Milo Đukanović, kao i znatan broj uglednih ličnosti iz inostranstva. Ivan Stambolić u to vreme daje brojne intervjuje raznim sredstvima informisanja, kritikuje vlast i poziva opoziciju na ujedninjenje. U ovom periodu održan je niz sastanaka lidera opozicije, od kojih su neki bili i konspirativni, kao na primer onaj na Svetom Stefanu, ali za koji su isti dan doznala neka sredstva informisanja i to objavila (RTS), uz kvalifikaciju “izdajnici”. U julu mesecu Ivan Stambolić je ipak prihvatio kandidaturu, ali uz dva uslova: da ga svi lideri DOS–a podrže i da mu direktan protivkandidat bude Slobodan Milošević. Dana 4. avgusta 2000. godine, deo političke grupacije DOS–a zvanično je uputio pismeni predlog Predsedništvu DOS–a da Ivan Stambolić bude njihov zajednički predsednički kandidat. Međutim, sutradan 5. avgusta iste godine, na sednici Predsedništva DOS–a većinom glasova doneta je odluka da predsednički kandidat bude gospodin Vojislav Koštunica. No, i pored toga, Ivan Stambolić je pristao da nastavi sa političkim angažovanjem radi doprinosa pobedi opozicionog kandidata.

Izneto činjenično stanje utvrđuje se na osnovu podataka sadržanih u predlogu Koalicije “Šumadija” od 4.8.2000. godine, saopštenja iste stranke od 28.8.2000. godine, novinskih članaka iz dnevne štampe – Novosti, Svetlost, Danas iz avgusta iste godine, audio–video priloga TV Studija B, delova knjige “Put u bespuće” i “Koreni zla”, te na osnovu iskaza svedoka Branislava Kovačevića, jednog od lidera DOS.

Pošto mu je sve ovo bilo poznato, okrivljeni Slobodan Milošević procenjuje da ovakvo političko angažovanje i Vuka Draškovića i Ivana Stambolića može

ugroziti njegovu političku moć i buduću vlast, i zbog toga odlučuje da obojicu fizički "likvidira". U neophodnost nameravanog prvo ubeđuje okrivljenog Milorada Ulemeka – "Legiju", koji to prihvata, a zatim u nekoliko telefonskih i neposrednih razgovora zahteva od Radomira Markovića, tada Načelnika Resora državne bezbednosti MUP Srbije i Nebojše Pavkovića, tadašnjeg Načelnika Generalštaba Vojske Jugoslavije, da Miloradu Ulemeku – "Legiji" pomognu u organizaciji, pripremi i izvršavanju zahtevanih likvidacija, tako što će mu omogućiti korišćenje neophodnih tehničkih i drugih sredstava i opreme. Radi izvlačenja "Legijinih" ljudi, nakon izvršenog zadatka u Budvi, naročito je insistirao u više navrata kod okrivljenog Nebojše Pavkovića da u tu svrhu obezbedi vojni helikopter.

B) Obojica okrivljenih i Radomir Marković i Nebojša Pavković prihvatili su ovakav zahtev Slobodana Miloševića i potom sa umišljajem pomogli Miloradu Ulemeku – "Legiji i članovima njegove kriminalne grupe i izvršenju krivičnog dela ubistva u pokušaju Vuka Draškovića, opisanog pod III–A tač.1, a okrivljeni Radomir Marković i ubistva Ivana Stambolića, opisanog pod III–A tač.2. ove optužnice.

1. Naime, postupajući po zahtevu Slobodana Miloševića, a na traženje Milorada Ulemeka – "Legije", okrivljeni Radomir Marković je, koristeći svoj službeni položaj, od određenih službi MUP Republike Srbije pribavio i potom ovome predao falsifikovane lične karte sa fotografijama Branka Berčeka, Leonida Milivojevića i Nenada Ilića, ali izmišljenim ličnim podacima, priručeni album fotografija kuće u Budvi u kojoj Vuk Drašković ima stan, te cedulje sa brojem telefona admirala Milana Zeca, inače dobijene od okrivljenog Nebojše Pavkovića. Navedeni album fotografija napravljen je nezakonitom upotrebom tehničkih i drugih sredstava, imovine i ljudi Resora državne bezbednosti. Konkretnije, bila su sačinjena dva albuma. Prvi album fotografija kuće u kojoj je imao stan Vuk Drašković, kao i okoline, sačinio je prilikom boravka u Budvi Stevan Basta, pripadnik Resora državne bezbednosti, i po povratku predao ga je Milanu Radonjiću, a ovaj okrivljenom Radomiru Markoviću. Posle izvesnog vremena ispostavilo se da je Radomir Marković navodno zagubio taj album, pa je u Budvu otišao Ratko Romić, da bi sačinio novi, koji je takođe predat okrivljenom Radomiru Markoviću. Pri tome su pojedini pripadnici delova organizacione strukture Resora državne bezbednosti doveli u zabludu da opservaciju, praćenje i prisluškivanje oštećenog, inače aktivnosti saglasnim odobrenju Vrhovnog suda Srbije, više radi nadzora i kontrole lica koje zbog mogućih kontakata sa stranim obaveštajnim službama može ugroziti bezbednost zemlje.

I okrivljeni Nebojša Pavković je takođe udovoljio navedenom zahtevu Slobodana Miloševića, na način što je usmeno naredio admiralu Milanu Zecu, tadašnjem Komadantu Ratne mornarice i generalpotpukovniku Branislavu Petroviću, tada pomoćniku Načelnika Generalštaba Vojske Jugoslavije za ratno vazduhoplovstvo i protivvazдушnu odbranu (RV PVO), da svaki u svojoj nadležnosti komandnom linijom, licima za koja im je rekao da su pripadnici Resora državne bezbednosti Republike Srbije na tajnom zadatku u Crnoj Gori, stave

na raspolaganje i obezbede upotrebu vojnih sredstava i opreme, te da im pruže i druge neophodne usluge (vojno sanitetsko vozilo, uniforme, isprave i smeštaj) i da po izvršenom zadatku organizuju prevoz vojnim helikopterom do aerodroma u Lađevcima kod Kraljeva. U uverenju da se zaista radi o legalnom tajnom zadatku pripadnika MUP Srbije, obojica, i admiral Milan Zec i generalpotpukovnik Branislav Petrović postupili su po navedenom naređenju okrivljenog Nebojše Pavkovića.

2. Na traženje okrivljenog Milorada Ulemeka – “Legije”, korišćenjem svog službenog položaja okrivljeni Radomir Marković je od nekih službi MUP Srbije pribavio služeni karton sa slikom i ličnim podacima Ivana Stambolića. Tada je saznao da je Milorad Ulemek – “Legija” prihvatio zahtev Slobodana Miloševića i da ovoga namerava da ubije. Kao načelnik Resora državne bezbednosti i okrivljenom Miloradu Ulemeku – “Legiji” neposredno nadređeni starešina, mogao je i tada, a i kasnije da ga svojim naređenjem spreči. Propuštanjem takve dužnosti, znatno je olakšao planirano izvršenje predmetnog krivičnog dela, jer je to značilo da neće biti otkriveno ni delo ni izvršilac, a što se zaista dana 25.8.2000. godine, i dogodilo, na način opisan pod III–A tač.2. ove optužnice, niti je, kada je za to saznao, prijavio i delo i izvršioce. Navedeno činjenično stanje proizlazi iz nekih opšte–poznatih okolnosti, napisa iz sredstava javnog informisanja, delova iskaza pojedinih okrivljenih (Nebojše Pavkovića, Duška Maričića, Leonida Milivojevića, Nenada Ilića i svedoka – saradnika Nenada Šare), brojnih svedoka pripadnika Resora državne bezbednosti MUP Srbije i Vojske Jugoslavije, te pismenih izveštaja nadležnih vojnih organa i Bezbednosno–informativne agencije sa odgovarajućim priložima.

Naime, okrivljeni Slobodan Milošević je, kao što je opšte poznato u periodu od 1994. do 1997. godine bio predsednik Republike Srbije, a od 1997. do kraja septembra meseca 2000. godine, predsednik Savezne Republike Jugoslavije. Iz, Saveznim ustavom i zakonima tada važećim, propisane nadležnosti Predsednika SR Jugoslavije, s jedne, i s druge strane, republičkim zakonom određene nadležnosti MUP Republike Srbije, u čijem sastavu je bio i Resor državne bezbednosti, proizlazi, da su ove dve institucije u svom radu potpuno nezavisne, što zanči da nisu u međusobnom odnosu nadređenosti, odnosno podređenosti. Stoga Predsednik SR Jugoslavije nije mogao izdavati naređenja Resoru državne bezbednosti Republike, pogotovo ne naređenja za izvršavanje operativnih zadataka iz delokruga rada ovog organa. Međutim, koristeći svoj opšte poznato, faktički uticaj na nosioce javnih funkcija, u konkretnom slučaju, na osnovu ličnog odnosa sa okrivljenim Radomirom Markovićem, došlo je do vaninstitucionalne povezanosti državnih organa na čijem su čelu bili njih dvojica. Stoga je zahtev okrivljenog Slobodana Miloševića upućen okrivljenom Radomiru Markoviću da se fizički likvidiraju i Vuk Drašković i Ivan Stambolić, proizašao pre svega iz ličnog odnosa njih dvojice, a ne iz njihove zakonske pozicije. Ovo se može reći i za isti zahtev upućen prema okrivljenom Nebojši Pavkoviću, čak i da se zaista radilo ali o pomoći pripadnicima Resora državne bezbednosti Republike Srbije, jer, mada je Predsednik države bio prvi i jedini nadređeni načelniku Generalštaba Vojske Jugoslavije, nije bio ovlašćen da ovome u mirnodopskim uslovima izdaje operativne

naredbe za konkretne, pojedinačne zadatke mimo za to propisane procedure. Iz svih ovih okolnosti i utvrđenih činjenica sagledanih u celini, te stvarnog sleda događanja (da su oba krivična dela objektivno izvršena, da su žrtve poznate i u to vreme veoma angažovane političke ličnosti, mogući predsednički kandidati koji zagovaraju neophodnost ujedinjena svih opozicionih stranka u jedinstven politički blok, i da kao takvi predstavljaju realnu opasnost za postojeću vlast, da su neposredni izvršioci pripadnici Resora državne bezbednosti na čijem čelu su okrivljeni Milorad Ulemek – “Legija” i Radomir Marković, koji ni objektivno ni subjektivno nisu imali ni motiva ni razloga da samoinicijativno preduzmu tako nešto), sa potrebnim stepenom verovatnoće može se zaključiti da je okrivljeni Slobodan Milošević navedenim radnjama ostvario sva bitna obeležja dva krivična dela ubistva iz člana 47. st.2. tač. 4. KZS, u podstrekivanju, u vezi člana 23. OKZ, od kojih jedno u pokušaju, u vezi čl. 19. OKZ, oba iz niskih pobuda, opisano pod II–A ove optužnice, te da nema ni jedne okolnosti koja bi u iznetom smislu dovela u pitanje njegovu krivičnu odgovornost. II–B–tač.1. Sve odlučne činjenice ovog dela optužnice utvrđuju se na osnovu iskaza okrivljenog Nenada Ilića iz pretkrivičnog postupka (falsifikovanje lične karte, album fotografija, papir sa brojem telefona admirala Milana Zeca), a u odnosu na okrivljenog Radomira Markovića, i na osnovu dela iskaza okrivljenog Nebojše Pavkovića (javio broj telefona admirala Milana Zeca, razgovor utroje sa okrivljenim Slobodanom Miloševićem oko pomoći pripadnicima Službe državne bezbednosti u vezi zadatka u Crnoj Gori i oko obezbeđenja helikoptera za njihov prihvat po izvršenom zadatku), iskaza svedoka, pripadnika Resora državne bezbednosti – Veselina Lekića, Stevana Baste, Milana Radonjića, Radovana Božovića i Ratka Romića, zatim svedoka pripadnika Vojske Jugoslavije – Milana Zeca, Miladina Vujanovića, Živka Terzića, Zorana Grozdanovića, Branislava Petrovića, Gorana Krnete, Ešrefa Đokića, Ljubiše Mitića i Dejana Aleksića, te podataka sadržanih u pismenim izveštajima sa predlozima Bezbednosno informativne agencije od 18.09.2003. godine i Komande vazduhoplovnog korpusa od 11. i 19.9.2003. godine. Svi navedeni svedoci, i pripadnici Resora državne bezbednosti i pripadnici Vojske Jugoslavije, saglasno tvrde da su postupali po naredbi nadređenih, ali u uverenju da postupaju u skladu sa važećim zakonima, neznajući pravu svrhu njihove aktivnosti, mada su u međusobnim razgovorima neki od njih izražavali zapitanost, prvi u pogledu neophodnosti da se Vuk Drašković opservira višemesečno i celodnevno, a drugi, da se vojnici prevoze bez pratnje i to helikopterom koji može da vozi preko 20 ljudi, a ne manjim.

Ceneći navedene dokaze i pojedinačno, i u celini, i u međusobnoj povezanosti, pouzdano se može zaključiti, da iz njih proizašle činjenice radnjama okrivljenog Radomira Markovića i Nebojše Pavkovića daju bitna obeležja pomaganja (član 24. OKZ) drugima u izvršenju krivičnog dela ubistva iz člana 47. st.2.tač.4 KZ RS (iz niskih pobuda), koje je na sreću i sticajem srećnih okolnosti, ostalo nedovršeno, odnosno u pokušaju (član 19. OKZ), pošto nema ni jedne okolnosti koja bi dovela u pitanje njihovu krivičnu odgovornost.

II–B–tač.2. Iz saglasnih iskaza okrivljenih Duška Maričića, Leonida Milivoj-

evića i Šare Nenada (svedoka–saradnika) utvrđuje se da je okrivljeni Radomir Marković u navedenom vremenu na traženje Milorada Ulemeka – “Legije” korišćenjem svog službenog položaja od nekog organa MUP Republike Srbije pribavio, a potom mu predao službeni karton sa slikom i ličnim podacima Ivana Stambolića. Ovaj karton Milorad Ulemek – “Legija” dao je na upoznavanje navedenim okrivljenima. Posle nekoliko dana zahtevao je da mu taj karton vrate, jer mora da ga vrati “gazdi” misleći na okrivljenog Radomira Markovića, a ovaj opet da ga mora vratiti onom organu od kojeg ga je uzeo. Ove činjenice upućuju na nesumnjiv zaključak da je okrivljeni Radomir Marković, znao, da s obzirom kome ga daje (Miloradu Ulemeku – “Legiji”), i u koje će svrhe biti upotrebljen. Žrtva (Ivan Stambolić) je obeležena, to mu je bilo jasno. Kako je nevršenjem svoje dužnosti kao nadređeni starešina propustio da nameravano spreči, a što se potom i dogodilo na način opisan u delu optužnice III–A–tač.2. takvo njegovo zastupanje, i činjenje i nečinjenje, ima karakter pomaganja (čl. 24. OKZ) u izvršenju krivičnog dela ubistva iz člana 47.KZ RS i na svirep način i iz niskih pobuda – stav 2. tač.1. i 4.KZ RS. II–A–B–tač.1. i 2. Bilo da je u pitanju podstrekavanje na izvršenje (okr. Slobodan Milošević) ili pomaganje u izvršenju (okr. Radomir Marković i Nebojša Pavković) krivičnog dela ubistva, ako se ono vrši, kao u konkretnom slučaju, radi fizičke likvidacije političkog protivnika, takvo postupanje i sa etičkog i moralnog i opšte–prihvaćenog civilizacijskog stanovišta predstavlja nisku pobudu, pa time i kvalifikatorni element predmetnog krivičnog dela. II–B–tač.2. Kako se okrivljeni Radomir Marković prilikom opisanog dela pomaganja (činjenjem) nije ogradio u pogledu načina izvršenja nameravanog krivičnog dela, ubistva Ivana Stambolića, može se zaključiti da je time pristao na svaki, pa i svirep način izvršenja (eventualni umišljaj), što predstavlja kvalifikatorni element ovog krivičnog dela.

III

A) Pošto je prihvatio zahtev okrivljenog Slobodana Miloševića, a pristupaćući realizaciji prihvaćenog, tokom 2000. godine, okrivljeni Milorad Ulemek – “Legija” članovima svoje kriminalne grupe izdaje naređenje da u Budvi pronađu i liše života Vuka Draškovića, a u Beogradu, prvo da otmu Ivana Stambolića, a zatim da ga ubiju na mestu, u vreme i na način koji sami dogovore, obojicu iz niskih pobuda, kao političke protivnike vladajućeg režima. U tu svrhu prethodno je posredstvom Radomira Markovića pribavio falsifikovane lične karte sa fotografijama Branka Berčeka, Nenada Ilića i Leonida Milivojevića, priručni foto album kuće u kojoj Vuk Draškovića ima stan i broj telefona visokog oficira Vojske Jugoslavije admirala Milana Zeca, komandanta Ratne mornarice. Istovremeno je dogovorio sa okrivljenim Nebojšom Pavkovićem da on obezbedi prihvrat njegovih ljudi u vojnim objektima Ratne mornarice u Tivtu, sanitetsko vojno vozilo, uniforme i vojne isprave, te helikopter za njihovo izvlačenje po izvršenom zadatku u Budvi, kao i ostalu logističku podršku (smeštaj, hranu i sve drugo što bude potrebno). Pošto je u Budvi obezbedio smeštaj za izvršioce u stanu Vladimira Jovanovića “Ja-

panca”, a koji se nalazi u neposrednoj blizini stana Vuka Draškovića, šalje u Budvu Branka Berčeka, Leonida Milivojevića i Nenada Ilića, sa zadatkom da u pogodnom momentu ubiju Vuka Draškovića. Sa njima su u Budvu zajedno stigli Mile Luković (sada pokojni) i Miloš Simović (u bekstvu), koji su preneli i u iznajmljenom stanu ispod frižidera sakrili dva pištolja – jedan marke “CZ–99” cal.9 mm, a drugi marke “Pietro Bereta” cal. 7,65 mm sa prigušivačem. Nakon ovako pažljivo i detaljno izvršenih priprema, okrivljeni Branko Berček, Nenad Ilić i Leonid Milivojević su pristupili izvršenju “zadatka” na način i u vreme bliže opisan u delu III–A tač. 1. ove optužnice.

Izneto činjenično stanje utvrđuje se na osnovu i jasnog i detaljnog oskaza okrivljenog Nenada Ilića iz pretkrivičnog postupka. Verodostojnost njegovog iskaza potvrđuje se apsolutno saglasnim iskazima navedenih svedoka, pripadnika i Resora državne bezbednosti i Vojske Jugoslavije, zatim podacima sadržanim u označenim izveštajima Bezbednosno–informativne agencije (BIA) i Vojske Jugoslavije sa priložima, s jedne, a s druge strane u materijalnom smislu, brojnim dokazima i podacima prikupljenim i obezbeđenim u predmetu Višeg suda u Podgorici broj Ki 192/00. Naime, po proteku oko dva sata od inkriminisanog događaja, dana 16.6.2000. godine uviđaj na licu mesta i bližoj okolini sa uviđajnom ekipom izvršio je istražni sudija Višeg suda u Podgorici. Tom prilikom, utvrđeno je prema zapisniku toga suda Kri broj 219/00, između ostalog, da je kritične prilike u svom stanu u naselju “Dubovica” – D–1 povređen Vuk Drašković, na koga je, dok je sedeo u dnevnoj sobi svog stana, oko 23,45 časova 15.6.2000. godine iz vatrenog oružja pucalo nepoznato lice, nanevši mu povrede u predelu levog uva i desne slepoočnice. Po ukazanoj lekarskoj pomoći u bolnici u Kotoru, konstatovane su lake telesne povrede.

Detaljnim pregledom lica mesta konstatovani su, zabeleženi i obezbeđeni materijalni tragovi – lokacija i izgled navedenog stambenog objekta sa naročito preciznim opisom terase pripadajuće dnevnoj sobi, oštećenja u toj sobi, po dva na betonskom stubu i zidu iznad dvoseda. U istoj sobi, ispod fotelje u kojoj je oštećeni sedeo, ispod stalka za novine i na jastuku dvoseda pronađeni su delovi košuljice olovnog projektila. Na terasi pripadajućoj dnevnoj sobi ispod ulaznih vrata i ispod prozora pronađene su ukupno tri čaure, kalibra 7,65 mm, a u bašti ispred ove terase još dva projektila istog kalibra. Pošto je istog dana sa uviđajnom ekipom istražni sudija još jedanput izašao na lice mesta, detaljnim pregledom okoline zgrade u građevinskom otpadu (šutu) pronađeni su, pištolj marke “Bereta” sa navlakom u zadnjem položaju, u blizini pištolja prigušivač zvuka, a nedaleko odatle u šiblju majica svetle boje marke “Fila”. Svi ovi tragovi su obezbeđeni, i potom skicom lica mesta i foto–albumom dokumentovani, te kasnijim veštačenjima obrađeni. Izvršena su sva potrebna veštačenja (pištolja, čaura, košuljica, dlaka, krvi, majice, daktiloskopska identifikacija papilarnih linija). Navedenim veštačenjima utvrđene su, između ostalih sledeće činjenice: u navedeno vreme okrivljeni Berček, Milivojević i Ilić su nesumnjivo boravili u stanu Vladimira Jovanovića, budući da su na flašama soka, vinjaka i dezodoransa ostavili otiske pojedinih delova svojih ruku, što proizilazi iz

daktiloskopske identifikacije, pronađene čaure i projektili navedenog kalibra nesumnjivo odgovaraju tehničkim karakteristikama pronađenog pištolja marke "Bereta", kalibra 7,65 mm, odnosno pronađeni projektili čaure ispaljeni su iz navedenog pištolja, i na kraju, kritične prilike oštećeni Vuk Drašković zadobio je lake telesne povrede u vidu okrznuća levog uva i desne slepoočnice. Ove činjenice proizašle iz navedenih dokaza, kao i druge relevantne, koje se utvrđuju ostalim pribavljenim dokazima, pružaju pouzdan osnov za nesumnjiv zaključak da su okrivljeni Milorad Ulemek – "Legija", Branko Berček, Nenad Ilić i Leonid Milivojević, na način opisan pod III–A tač.1. optužnice izvršili predmetno krivično delo. Okrivljeni Milorad Ulemek – "Legija" je ne samo planirao, pripremao i naredio izvršenje ovog dela, nego je tokom boravka okrivljenih u Budvi ovima slao važna obaveštenja i time direktno određivao dinamiku njihove aktivnosti, i na kraju, obezbedio njihovo izvlačenje sa mesta događaja, da bi ih potom lično prihvatio, zajedno sa Milanom Lukovićem (sada pokojnim) na aerodromu u Lađevcima, i nakon toga, kolima vlasništvo Resora državne bezbednosti dovezao u Beograd. Posle nekoliko dana, svoj trojici je kao nagradu za učešće u izvršenju ovog dela isplatio po 10.000 maraka uz upozorenje da o svemu tome moraju ćutati. I po objektivnim i po subjektivnim elementima, opisane radnje svih okrivljenih imaju sva obeležja krivičnog dela ubistva iz člana 47.st.2.tač.4. KZ Republike Srbije, izvršenog iz niskih pobuda (političkih motiva i za novac), koje je srećom i samo sticajem srećnih okolnosti ostalo u pokušaju, u vezi člana 19. OKZ, s tim što se odgovornost i kažnjivost okr. Milorada Ulemeka – "Legije" zasniva u smislu člana 26. OKZ.

III–A–tač.2. Nakon što im je Milorad Ulemek – "Legija" izdao naređenje, okrivljeni Branko Berček, Duško Maričić, Leonid Milivojević, Nenad Bujošević, te Nenad Šare, sa umišljajem su lišili života Ivana Stambolića i iz niskih pobuda i na svi rep način, u vreme, na mestu i na način opisan u ovoj optužnici pod III–A–tač.2. Navedeno činjenično stanje utvrđuje se na osnovu jasnih i saglasnih iskaza okrivljenih Duška Maričića i Leonida Milivojevića datih i u pretkrivičnom i u istražnom postupku, te iskaza svedoka–saradnika Šare Nenada, Veljka Stambolića, predstavnika oštećene porodice, ostalih saslušanih svedoka, te pribavljenih materijalnih i drugih dokaza i podataka. Naime, okrivljeni u svojim iskazima detaljno opisuju inkriminirani događaj od momenta kada su dobili naređenje Milorada Ulemeka – "Legije", pa nadalje – prethodni okvirni dogovor, nezvanično naizmeničnog osmatranja i praćenja, vremena i mesta kidnapovanja, odvoženja na Frušku goru, koprojanja rupe, neposrednog čina ubistva, posipanja krečom i vodom, zatrpavanja rupe, i na kraju primanja novca (po 20.000 DEM). U pogledu bitnih okolnosti njihovi iskazi su potpuno saglasni, pa se na osnovu njih pouzdano može zaključiti da se inkriminirani slučaj dogodio na opisan način (III–A.tač.2.). Ovo tim pre što se verodostojnost njihovih iskaza potvrđuje iskazima svedoka – oštećenih, Veljka i Katice Stambolić i svedoka Slaviše Bogdanovića, očevica događaja ispred restorana "Golf", i ostalih svedoka saslušanih od strane istražnog sudije Okružnog suda u Beogradu prilikom sprovođenja is-

tražnih radnji protiv nepoznatog izvršioca u predmetu Kri 1855/00, u pogledu onih činjenica koje ih dovode u međusobnu vezu. Ovo s jedne, a s druge strane, verodostojnost svih ovih iskaza, potvrđuje se pribavljenim i obezbeđenim materijalnim dokazima i podacima sadržanim u zapisniku o pokazivanju lica mesta i izvršenom uviđaju istražnog sudije Okružnog suda u Sremskoj Mitrovici Kri 43/03, izveštajima Krim.tehnike MUP–a Srbije, laboratorijskom izveštaju DNK analize od 29.3.2003. godine, obdukcionom zapisniku Instituta za sudsku medicinu u Beogradu S broj 285 od 29.3.2003. godine, nalazu i mišljenju Komisije veštaka specijaliste sudske medicine i balističara, fotodokumentaciji i video–zapisima. Iz navedenog zapisnika o pokazivanju lica mesta od 27.3.2003. godine (koje je pokazao Šare Nenad, sada svedok–saradnik, i koji je dobrovoljno dao iskaz u pretkrivničnom postupku, otkrivši, ko je sve, kada i na koji način učestvovao u izvršenju ovog dela, nakon čega je uviđajnu ekipu odveo na Frušku goru i pokazao mesto gde je izvršeno ubistvo i gde se nalaze posmrtni ostaci Ivana Stambolića) utvrđuje se da je na Fruškoj gori, u šumi pokraj puta koji vodi prema Zmajevcu, nađen zakopan leš. Iskopavanjem je utvrđeno da je zakopan u zgrčenom položaju. Rupa u kojoj je zakopan leš bila je prekrivena debelim slojem kreča kao i sam leš. Za vreme kopanja pronađeno je više delova seloteip–trake, kao i delova odeće, obuće i ličnih predmeta – ključeva. U toku uviđaja izvršeno je iskopavanje leša. Pre obdukcije izvršeno je rendgensko snimanje posmrtnih ostataka. Na osnovu podataka iz obdukcionog zapisnika, te nalaza i mišljenja lekara specijaliste sudske medicine i balističara utvrđene su sledeće činjenice: antropološkim i rendgenskim pregledom, kao i primenom analize DNK, utvrđeno je da se radi o posmrtnim ostacima Ivana Stambolića. Obdukcijom njegovih posmrtnih ostataka utvrđena je lokalizacija i izgled koštanih defekata na krovu i osnovi lobanje, gde su nađena dva deformisana projektila. Na osnovu ovih činjenica veštaci su zaključili da je oštećeni zadobio dve zastreline glave, nanese projektilima ispaljenim iz ručnog vatrenog oružja. Projektili su ušli u lobanjsku duplju na mestu konstatovanog defekta na desnoj polovini ljske potiljačne kosti, prošli kroz moždano tkivo, udarili u osnovu lobanje na mestima konstatovanih moždanih defekata i zadržali se u lobanjskoj duplji. Pravac kanala zastrelina bio je odnazad unapred, zdesna lako ulevao i odozgo lako naniže, odnosno od nazad napred i odozgo lako naniže, koje povrede su mogle nastati u momentu dok se oštećeni nalazio u klečećem položaju, kada su mu u potiljak ispaljena dva projektila, neposredno jedan iza drugog. Obradom i analizom pronađenih predmeta i materijalnih tragova od strane krim. tehnike SUP–a Beograd, veštaci su zaključili da se najverovatnije radilo o projektilima kalibra 22 LR (5,6 mm). Na kraju, iz njihovog nalaza i mišljenja utvrđuje se da je dejstvom navedenih projektila došlo do povrede moždanog stuba, odnosno da je smrt Ivana Stambolića nasilna i da je nastupila usled razorenja za život važnih moždanih centara dejstvom projektila ispaljenih iz ručnog vatrenog oružja. Sve ove, nesumnjivo utvrđene činjenice, dozvoljavaju pouzdan zaključak da su okrivljeni Milorad Ulemek – “Legija”, Branko Berček, Duško Maričić, Leonid Milivojević, Nenad Bujošević, te Šare Nenad, na način opisan pod ovom tačkom optu-

žnice (III–A tač.2.) izvršili predmetno krivično delo, s tim što se odgovornost i kažnjivost okrivljenog Milorada Ulemeka – “Legije” zasniva u smislu člana 26. OKZ. Svirepost u izvršenju ovog dela, kao kvalifikatorni element, proizilazi iz nesumnjivo utvrđenih činjenica, od načina presretanja i uvođenja u kola, vezivanja lisicama i seloteipom, vremena putovanja, dovođenja do iskopane rupe, naređenja da klekne, oko 5 minuta iščekivanja pre pucnja. Za sve to vreme oštećeni je trpeo strah visokog intenziteta i jak psihički bol, što proizilazi i iz opšte–iskustvenog, kao i nalaza i mišljenja sudskog veštaka, psihijatra. Ovaj objektivni element svireposti, ne može se u konkretnom slučaju, kao uostalom ni uopšte, vezivati samo za neposredni čin lišenja života. Subjektivni element ovog načina izvršenja u ovom slučaju ispoljio se u neosetljivosti svih okrivljenih prema navedenom strahu i psihičkom bolu potpuno bespomoćnog oštećenog. Kako su okrivljeni pristupili izvršenju ovog dela, i kad su saznali da je motivisano likvidacijom političkog protivnika, kao i da će biti i novčano nagrađeni, što se zaista i dogodilo, nesumnjivo je da su postupali i iz niskih pobuda, pa se može zaključiti da je u ovom slučaju došlo do kumulacije kvalifikatornih elemenata.

IV

Okrivljeni Milorad Bracanović bio je u toku 2000. godine načelnik Odeljenja za kontraobaveštajne i bezbednosne poslove u JSO, pa je bilo sasvim normalno da, s obzirom na tu funkciju ima bliske službene odnose sa Miloradom Ulemekom – “Legijom”, komandantom navedene jedinice. Stoga je prihvatljivo da ga je ovaj upoznao, prvo sa namerom da ubije Ivana Stambolića, a potom i da ga je obavestio da je nameravano učinio i na koji način. Oba saznanja sa kojima je raspolagao nalagala su mu i kao službenom licu i kao građaninu da prvo, prijavi nameravano i time spreči izvršenje konkretnog krivičnog dela i drugo, kad već nije postupio na ovaj način, po saznanju da je navedeno krivično delo ipak izvršeno, kao službeno lice bio je dužan da prijavi njegovo izvršenje i izvršioca. Kako ovako nije postupio, opisanim nečinjenjem ostvario je bitna obeležja krivičnih dela, neprijavlivanje pripemanja krivičnog dela iz člana 202.st.2 u vezi st.2. KZ RS i neprijavlivanje krivičnog dela ili učinioca iz člana 203.st.2. u vezi st.1. KZ RS.

Opisano činjenično stanje utvrđuje se na osnovu iskaza okrivljenog datog u pretkrivičnom postupku, saglasno članu 226. st.9. ZKP. Kad se ovakvo priznanje dovode u vezu sa ostalim pribavljenim dokazima koji se odnose na konkretno izvršeno delo i njegove izvršioce, nema ni jednog razloga da se dovede u pitanje verodostojnost ovakvog iskaza okrivljenog.

Okrivljeni Milorad Ulemek – “Legija” nije dao iskaz ni u pretkrivičnom postupku ni u toku istrage, jer se nalazi u bekstvu i zasad nije dostupan nadležnim organima.

Okrivljeni Slobodan Milošević je prilikom saslušanja u sudnici Haškog tribunala odbio da iznese svoju odbranu, pošto istražni sudija Posebnog odeljenja Okružnog suda u Beogradu i zamenik Specijalnog tužioca nisu prihvatili njegov zahtev da mu unapred, pre davanja iskaza, daju odobrenje da celokupan tok nje-

govog saslušanja, inače audio–video snimanog, po okončanju istrage, može javno objaviti i prikazati, ocenjujući da za tako nešto nije bilo zakonskog osnova. Okrivljeni Radomir Marković je u prekrivičnom postupku u smislu člana 226. st.9. ZKP dao svoj iskaz. Tada je vrlo detaljno i jasno opisao svoju i ulogu ostalih okrivljenih, naročito Milorada Ulemeka – “Legije”, Slobodana Miloševića i Nebojše Pavkovića u izvršenju predmetnih krivičnih dela. Međutim, u toku istrage branio se pravom da ne iznosi svoju odbranu, tzv. “ćutanjem”, tvrdeći da je u prekrivičnom postupku dao navedeni iskaz, pošto mu je prethodno obećan status svedoka–saradnika.

Okrivljeni Nebojša Pavković dao je svoj iskaz i u prekrivičnom postupku i u toku istrage. Nije sporio da je po zahtevu (naređenju) Slobodana Miloševića, tada kao načelnik Generalštaba Vojske Jugoslavije, naredio admiralu Milanu Zecu, komandantu Ratne mornarice i generalpotpukovniku Branislavu Petroviću, pomoćniku načelnika Generalštaba Vojske Jugoslavije za ratno vazduhoplovstvo i protivvazдушnu odbranu (RV PVO) da oni, svaki u okviru svojih nadležnosti, po komandnoj liniji, nekolicini pripadnika Resora Državne bezbednosti Republike Srbije na specijalnom zadatku u Crnoj Gori obezbede pomoć koju budu tražili, te da im po izvršenju zadatka organizuje helikopterski prevoz za Beograd. Međutim, tvrdio je da nije znao, niti je mogao znati da će data pomoć biti iskorišćena za izvršenje krivičnog dela pokušaja ubistva Vuka Draškovića. Smatramo da je ovakva odbrana neosnovana i usmerena na izbegavanje krivične odgovornosti. Naime, iz pribavljenih dokaza proizilazi da nije tačna tvrdnja okrivljenog da je u kritično vreme postojao formalni sporazum o međusobnoj saradnji između Generalštaba Vojske Jugoslavije i MUP–a Srbije, a pogotovo ne Resora državne bezbednosti Republike Srbije. Pružena pomoć nije bila u skladu sa određenim propisima i pavidima vojne službe, jer je, prvo, sprovedena bez odgovarajućih pismenih akata, i drugo, neprimereno i nesrazmerno su bila upotrebljena materijalna, tehnička i druga vojna sredstva i oprema. Osim neslaganja sa izjavama pojedinih saslušanih svedoka, na primer admirala Milana Zeca i generalpotpukovnika Branislava Petrovića, neprihvatljivo je, jer je neshvatljivo da se tri najviša državna vojna i policijska funkcionera dogovaraju oko međusobne pomoći i saradnje, a da pritom bitne podatke o toj saradnji prikrivaju jedan od drugog. Iz navedenih razloga izneta odbrana okrivljenog Nebojše Pavkovića ne može se prihvatiti kao verodostojna. Okrivljeni Branko Berček i okrivljeni Nenad Bujošević, i u prekrivičnom postupku i u toku istrage branili su se pravom da ne iznose svoju odbranu, tzv. “ćutanjem”.

Okrivljeni Duško Maričić, iznoseći svoju odbranu i u prekrivičnom postupku i u toku istrage u potpunosti je i nedvosmisleno priznao izvršenje krivičnog dela koje mu se stavlja na teret, mada je nastojao da umanjí svoju odgovornost, pozivajući se na to da je postupao po naređenju nadležnog starešine, konkretno Milorada Ulemeka – “Legije”.

Navedeno priznanje apsolutno je saglano ostalim pribavljenim dokazima. I okrivljeni Leonid Milivojević takođe je i u prekrivičnom postupku i u toku istrage priznao svoje učešće u izvršenju krivičnog dela ubistva na štetu Ivana

Stambolića, ali se u odnosu na svoje učešće u izvršenju krivičnog dela ubistva u pokušaju na štetu Vuka Draškovića branio pravom da ne iznosi svoju odbranu tzv. “ćutanjem”.

Okrivljeni Nenad Ilić dao je svoj iskaz u prekrivičnom postupku i tom prilikom je u potpunosti priznao svoje učešće u izvršenju krivičnog dela ubistva u pokušaju na štetu Vuka Draškovića. Međutim, u toku istrage branio se pravom da ne iznosi svoju odbranu, tzv. “ćutanjem”. Isto pravo iskoristio je u toku istrage i okrivljeni Milorad Bracanović. Iz opisa radnji krivičnog dela zločinačkog udruživanja iz člana 227.KZ RS, kao i potom izvršenih krivičnih dela, pouzdano se može zaključiti da se i predmetna krivična dela i njihovi izvršioци, okr. Milorad Ulemek – “Legija”, Branko Berćek, Leonid Milivojević, Nenad Bujošević i Nenad Ilić, po svim bitnim elementima mogu svrstati u kategoriju organizovanog kriminala, a u smislu člana 504–a. ZKP, u vezi člana 1. i 2.

Zakon o organizaciji i nadležnosti državnih organa u suzbijanju organizovanog kriminala. Ostali okrivljeni i dela koja su izvršili su u funkcionalnoj vezi sa ovim prethodno navedenim. Stoga je u iznetom smislu za pokretanje, odnosno vođenje ovog postupka pravilno i zakonito zasnovana nadležnost Specijalnog tužioca i Posebnog odeljenja Okružnog suda u Beogradu. Imajući u vidu da se okrivljeni Milorad Ulemek – “Legija” nalazi u bekstvu, a ostali okrivljeni u pritvoru, težinu krivičnih dela za koja su optuženi, veliku pažnju i zainteresovanost šire javnosti, i s tim u vezi, da je radi potpunog i sveobuhvatnog razjašnjenja svih navoda iz ove optužbe, neophodno da se svim okrivljenima jednovremeno sudi, smatramo da se radi o naročito važnim razlozima koji čine osnovanim naš predlog da se okrivljenom Miloradu Ulemeku – “Legiji”, u smislu člana 304. st.2. ZKP, sudi u odsustvu.

U vezi s predlogom da se okrivljeni Slobodan Milošević na glavni pretres pozove posredstvom Nacionalnog saveta državne zajednice Srbija i Crna Gora za saradnju sa Haškim tribunalom, uz molbu da udovolje našem zahtevu, pored garancija koje bi dali naši nadležni organi, posebno treba naglasiti i objasniti da bi se postupak protiv njega u našoj zemlji vodio samo za krivična dela po ovoj optužbi. Predlog za produženje pritvora stavljen je imajući u vidu činjenicu da se okrivljenima Branku Berćeku, Dušku Maričiću i Leonidu Milivojeviću stavlja na teret izvršenje krivičnih dela za koje se po zakonu može izreći kazna zatvora u trajanju od 40 godina, pa su tako ispunjeni uslovi iz člana 142.st.1.tač.1. ZKP

Zamenik specijalnog tužioca Veselin Mrdak

Ovim se završava citat optužnice protiv ljudi koji su po naređenju Slobodana Miloševića planirali, organizovali i počinili ubistvo Ivana Stambolića i pokušaj ubistva Vuka Draškovića u Budvi. Dakle u pomenuti zločin bili su umešani i visoki oficiri VJ. Beležnica oficira bezbednosti Mitića, iz 2000. godine, govori upravo o tome da je KOS znao i učestvovao u organizaciji atentata u Budvi.

Kada su procenili da bi trebalo kompromitovati generala Pavkovića oni su to i uradili predajući Upravi za organizovani kriminal MUP–a Srbije fasciklu sa neoborivim dokazima, izjavama svedoka i oficira bezbednosti VJ, o umešanosti dela vojnog vrha u atentat u Budvi. Te dokaze je neposredno pred svoju smenu sa čela KOS–a predao general Aca Tomić koji je kasnije i sam bio uhapšen zbog umešanosti u ubistvo premijera Đinđića. Izlazak ove knjige jeste možda jedinstvena prilika da bivši KOS, odnosno Uprava bezbednosti pokaže i dokaže da jeste za diskontinuitet sa prethodnim načinom rada svoje službe i ljudi koji su učestvovali u sličnim nedelima. Lično sumnjam da je služba spremna na tako nešto jer bi to značilo šamar po sopstvenom obrazu, s obzirom na dobar deo kadrova koji i dan danas nije svestan da ne postoji Berlinski zid. Za sada je ta služba promenila kuma i ime, ali suština je ostala ista. Bar za sada. Siguran sam da će ona sav svoj bes sručiti na nas koji pišemo o onome što je zločin protiv sopstvenog naroda nego što će juriti zločince u svojim redovima. Voleo bih da sam u zabludi.

PRVI OTVORENI SUKOBI U CRNOJ GORI

”Kad bogataši ratuju, siromašni umiru.”

Žan Pol Sartre

Maj 2000

pukovnik

ACA TOMIĆ

Gospodine generale general Farkaš je naredio da izvestim o ovoj grupi iz Sedmog bataljona policije u Bjelom Polju imali su sukob sa četvoricom pripadnika Specijalnih jedinica MUP–a Crne Gore. To jedan od tih karakterističnih događaja bezbednosnih u toku prošle noći. Drugih bezbednosnih događaja nije bilo. Ja sam imao toliko.

General Simi

Obeležana je godišnjica dejstva po Murinu i početak radova na sanaciji objekta u Murinu na severu Crne Gore uz prisustvo velikog broja građana severnog dela Crne Gore. Sama aktivnost je imala politički značaj, ja o tome ne bih, ali bih istakao da je vojska učinila sve da ta aktivnost bude u organizacionom smislu dobro pripremljena i realizovana.

Pozitivno je uticao ovaj povećan intezitet kontrole i obilazaka jedinica radi sticalja uvida u stanje i pružanja pomoći. Od činioca koji su negativno uticali na moral, a očekuju se i dalje negativan uticaj u ovom narednom periodu je reagovanje u vezi kašnjenja u isplatama posebno nadoknada.

Ove tuče pošto je gospodin Tomić to istakao bitno je ovde kako sam se ja našalio da su naši pobedili, odnosno da nisu izvukli batine a bilo je i kasnije pokušaj izvlačenja jednog vodnika, to isto znate iz te jedinice u Bjelom Polju,

pa je on morao da kao argument upotrebi ručnu bombu i onda posle toga su se specijalci u uniformi odustali od toga da ga privode. Mi smo se dogovorili da taj sukob ne aktualiziraju u javnosti da to razreše sa rukovodstvom MUP-a iz razloga što je u toku ova priprema za takmičenje u Podgorici, to je u organizaciji MUP-a i Komande 2.A.

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Molim vas ovo što govorimo to su vrlo važne stvari da javnost zna o čemu se tu radi javnost posebno u Crnoj Gori. Drugo, sve ove naše informacije, odnosno saopštenja za javnost mora da se dostavljaju televiziji. Sve što date Tanjugu, što date RTS-u da se preda i Infu⁽²⁸⁾. Nemojte to da vas opominjem sto puta. Ja dobijam utisak da ti načelnici odeljenja, odseka, referenti oni se komotno ponašaju, oni dobiju zadatak i oni određuju rok kada će oni da ga izvrše. Sada ćemo mi da dajemo rok u dane i o tome da se izveštavamo. Tu informaciju smo mi tražili da se napravi, da upoznamo naš sastav, da upoznamo ljude iz 2.A i RM na prostoru i da preduzmemo mere kod Savezne vlade ako nešto oni tu kočće oko toga. Prema tome to treba dati tamo i da se što pre objavi u sredstvima informisanja. Jel smo rešili mogućnost posebnog obračuna plata i naknade za pripadnike vojske?

general-pukovnik
GEZA FARKAŠ

Na teritoriji Crne Gore imamo reagovanja na ove članke, aktivnosti preko štampe koji su objavljeni. Oni su reagovali na nekim naslovima, verovatno ćemo to čuti detaljnije o tome. Karakteristični su naslovi: Generalima smeta što im crnogorsko rukovodstvo ne da pare, to je jedan naslov. Kada se desilo u demokratskoj državi da se vojska okrene protiv člana Vrhovne komande, i onda naslov gde Ponte traži objašnjenje od Kremlja zašto general Ojdanić nije uhapšen u Moskvi, itd. Ta propagandna aktivnost se nastavlja. Mi smo imali jedan ozbiljan sukob kod Mojkovca, gde su pripadnici 7. bataljona u civilu, van službe, u jednoj kafani, došli u sukob sa grupom civila među kojima je bio jedan pripadnik MUP-a Crne Gore, koji je potegao oružje i onda ovi su njega razoružali, i onda je došlo do masovne tuče. Ishod toga kada je to prekinuto on je izašao, oni su iz 7. bataljona, njih sedmoro izašli, za njim je pucao iz automatske puške vlasnik kafane i tom prilikom povredio jednog našeg pripadnika 7. bataljona i njegovog brata koji nije pripadnik VJ. Ovaj ozbiljan sukob koji može da se pretvori u jedne ozbiljne probleme. Preduzeti su linijom komandovanja i našom linijom, pre svega izašlo se na uviđaj, odrađeno je sve to. Ovi akteri, odnosno ovaj što je pucao on je u bekstvu. Teško da ćemo, to je Ašanin Zoran, vlasnik kafane.

Ovakvi incidenti predstavljali su veliku opasnost po bezbednost Crne Gore i znam da su po pravilu budili veliku pažnju crnogorskog rukovodstva. Najveće probleme pravile su čete 7. bataljona locirane na severu Crne Gore. Posebno je bio interesantan načelnik bezbednosti u jednoj od tih četa, Aničić. On je, koliko je

28. Misli se na TV YU INFO. Ta televizija je nastala u želji SNP i Miloševića da pokriju crnogorski medijski prostor

meni poznato, bio operativac u DB u Budvi. Rascepom vladajuće stranke odlazi za politikom SNP–a i postaje organ bezbednosti u jednoj od četa. Za odan rad biva nagrađen odlaskom u Ministarstvo odbrane, gde je, prema mojim izvorima, očekivao odlazak u vojnu diplomatiju. Koliko mi je poznato, još se nalazi na istom mestu i to, da ironija bude veća, u blizini Maraševog kabineta. Inače, vojska ima problema sa kadrovima sedmog bataljona. Većina njih imala je političku preporuku i nije imala odgovarajuće vojne škole. To im nije smetalo da dobiju činove oficira i podoficira, a time i status aktivnog vojnog lica sa svim pravima.

general–pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Možemo li mi da raspišemo poternicu za njim?

general–pukovnik

GEZA FARKAŠ

Poternicu. Možemo, on je sad u bekstvu u Crnoj Gori, tako da to, kome da raspišemo? Nije on pobegao bilo gde. On se tu nalazi. Jednostavno oni sad kažu, na tim sastancima da je pobegao. Reagovali smo kod MUP–a. Bio je i sastanak te komisije koju smo oformili, i tu se sada, protiv ovog, pokrenuta je krivična prijava. Mi ćemo se organizovati, pošto znamo ko je. Do sukoba je došlo povodom muzike, što ovi nisu hteli da zasviraju pesme iz Srbije itd. Vidovdan nisu hteli svirati. Oni su reagovali, Glumac⁽²⁹⁾ je održao sastanak i tu je bio i šef Državne bezbednosti, gde su oni reagovali na onaj susret naš, kad ste Vi bili dole, itd, da su to procenili, nisu tako očekivali, da je to bilo neozbiljno, da čak ćaskamo uz jelo i piće, a da nije bilo zvaničnog susreta.

general–pukovnik

GEZA FARKAŠ

Dalje, za vreme ovih nereda juče, itd, tu je, Vi znate kako je to teklo od popodnevni časova, odlaganja, itd, i konačno kako se završilo. Karakteristično je to da je tu na tom skupu pročitana i poruka i telegram podrške Solane. I tu je, deljeni su leci, proglas građanima Srbije gde oni sinoć pozivaju da nas ponovo okupiraju i to u svim slobodnim tzv. opozicionim gradovima, gde su dali nalog da se to večeras i u popodnevnim časovima počne da se okupljaju i da nastave sa ovim. Problem je bio što oni nisu izašli jer nisu se složili. Oni su bili svi u Skupštini grada, unutra opozicione vođe, međutim nisu se složili ko da govori, šta da govore i nisu imali dovoljno veliku masu.

general–pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Videćeš da li će i danas da izađu. Prosto, treba objaviti da će biti uhapšeni svi koji su pozivali na ustanak, na rušenje države. Ja ti kažem, pola njih će da pobegne. A onda za njima treba raspisati poternicu da se nikad više ne vrate u zemlju. Nema tu šta.

29. Pomenuti pukovnik Glumac, sada pokojni, u to vreme bio je načelnik bezbednosti u Podgoričkoj armiji i Sedmi bataljon je bio potčinjen njemu, bar što se stručnog dela tiče, mada su često puta aktivnosti te kontroverzne jedinice išle partijskim linijama pa su njega kao načelnika zaobilazili.

*general-pukovnik***GEZA FARKAŠ**

Gospodine Čanak nam je poslao pismo, gospodi generalima, itd. Da se to pročita, kako on reaguje na to, da smo mi štitimo porodicu Miloševića, sve u tom stilu, da ne štitimo radnike, da on ima pouzdane podatke, tačno zna da je niži starešinski kadar nije uz nas, itd.

Ovaj helikopter, onaj koji je povredio onaj vazdušni prostor, izašao iz koridora. U tom helikopteru je bio jedan ranjeni kriminalac, mafijaš ih Banja Luke, koji je u mafijaškom obračunu zadobio više rana, i sad on jeste kao ranjenik, u komunikaciji između VMA i Banjalučke bolnice...

*general-pukovnik***NEBOJŠA PAVKOVIĆ**

A ko mu je dao vojni helikopter da dođe. Znači država. Dao mu je Dodik. I sad ti je sve jasno, kakve veze ima Vojska Republike Srpske tamo. I prema tome, evo da znate, mi smo zabranili, nema više ulaska letilica iz Republike Srpske. Molim, hoću da vidim taj akt. Ja sam juče potpisao. Znači, zabranjuje se ulazak letilica iz Republike Srpske, sem po posebnom odobrenju. Nemoj da se igraš ti. Ako nisi to napisao u ovome, sve to prepravi. Znači ne može da uđe nijedna letilica. Kad se odobri, onda će ona po posebnim kriterijumima da uđe u zemlju. U Republici Srpskoj se nalazi NATO. Vojska Republike Srpske nije više ono što je bila i mi ne znamo ko u toj vojsci radi i ko je bio u tom. Eto, sad smo otkrili da je bio taj kriminalac. Možda je u tom helikopteru bio oficir NATO—a koji je došao da snimi, da baci tamo one lokatore itd, šta je već hteo da uradi. Prema tome, ne može da ulazi više. I taj što ti se buni, taj general neka se buni on koliko god hoće. Pre svega ima da pošalje, rekli smo, za sve pilote, ali nama to ništa ne znači. Ne može da ulaze. On može da ide da se leči, kao što je pošao u Beograd, može da se leči u Sarajevu. Po istim kriterijumima. Može da se leči u Zagrebu, po istim kriterijumima. On ide u stranu zemlju. Tu je završena priča. Tu smo dobili naređenje. Nemojte se igrati. Ovi su dobili, jedinice su dobile zadatak da obaraju sve letilice. Znači, mi moramo i naš sastav da upoznamo, naše pilote. Znači, biće oborena svaka letilica iznad zone zabranjenog leta. A zona zabranjenog leta je i ovo ovde iznad nas. Mi imamo jedinice koje treba da budu gotove, sve to da se uradi.

*general-pukovnik***GEZA FARKAŠ**

Ja predlažem, gospodine generale, pošto je pre dva dana opet bio jedan let, i to je valjda prošlo proceduru helikoptera i nije izašao iz.,, Ali u ovim slučajevima kad sleću, mi nemamo kontrolu i ne znamo ko je u helikopteru ...

*general-pukovnik***NEBOJŠA PAVKOVIĆ**

Sve je regulisano, znači kontrola ide kao na aerodromu, carina i ostalo. Kad se odobri, pitanje je da li će da im se odobri. Znači ne može on da se zapuca. Nama se zapuca helikopter iz Republike Srpske i dođe bez ičijeg uticaja kod nas. Znači ne može da dođe, kad mu se odobri ide na Batajnicu, tamo se pregleda do detalja,

pa tek onda se ide na sve ostalo. Takva je odluka. On može da ti ubaci sa tim helikopterom, oni su im uzeli sve, oružje, sve im kontrolišu, mogu da uzmu i njihov helikopter, mogu da uzmu i njihovog pilota, može da ubaci pet terorista tu u taj helikopter, ovih specijalaca i da ih spusti na VMA, kao bolesnike. Iz VMA mogu da idu gde hoće, da rade šta hoće. Nemojmo da se igramo više. Kidnapuju, nego šta nego kidnapuju. Možda će nekog koji je na VMA, da se leči, pa da ga odnesu.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Imamo mi ljudi koje se leče i na VMA, i druge ljude koji se leče na VMA i to pod velikim blagonaklonim stavom čelnika iz VMA. I to znam. Imaju bolji tretman nego naš general kada ode tamo. Ovoga načelnika bezbednosti VMA, da mi predložite hitno rešenje, sad da ide, za juni mesec u penziju, koga čoveka da postavite tamo. Pripremi ti naredbu, samo Geza da mi da predlog. Moramo to da raščistimo. On mora da izveštava tamo Upravu bezbednosti šta je i kako je. Ne Geza da ga juri tamo, Geza da trči tamo na VMA da ga pita da li je ovaj primljen, da li nije. Zna se tu. Oni su i ovoga što je učestvovao u ubistvu Arkana isto prebacili na VMA. I to MUP prebacio, mi ne znamo. Šta MUP? Imaš da znaš i ti. Tebi je VMA potčinjen. Dobro da dovede ranjenika, ali mi da znamo da je taj ranjenik doveden. Na kraju krajeva, što ga dovode tamo? Što nas bacaju u vatru da mi sad preuzimamo obezbeđenje, da mi radimo, da mi organizujemo, da mi budemo uključeni u to? Ima sto bolnica ovde. Ko je taj Gagi što je pucao na ovog i mora da dođe tamo baš. Nemojmo tako. To treba da ljudi koji rade na VMA da to rade. Nemoj sad da postavim pitanje zašto oni primaju? Oni to treba da odrade. I sa njima ti treba da održiš ozbiljan sastanak i da dovedeš ako treba, da dođu iz VMA svi ti čelni ljudi kod mene, da im ja kažem ono što vama govorim, njima ću da kažem. Kakav je to način? Mi smo zdravstvena ustanova, pa mi ovo, pa mi ono. Ima sto zdravstvenih ustanova, pa nijednoj ne pada na pamet da ih odvedu tamo. A onda kad ih dovedu, onda mi ne znamo da su tamo. U čijem je interesu da krijete te stvari? Imamo ekipu koja pruža usluge, terapiju pruža čoveku van institucije. On neće da dođe na VMA jer nije dobio odgovarajući apartman, onda sprovodi terapiju kući, ekipa se spremi sa lekarima, sestrama i ostalo, ide kod njega kući i tamo mu daje terapiju. Kod koga je došla ekipa iz VMA od generala bolesnih kući? I to posle niko ne zna. Ne zna niko, odlučio sam doktor da to uradi.

general-pukovnik

GEZA FARKAŠ

Imaj još jedan predlog, jer eto i kod nas su počeli u policiji, naši specijalci da se razboljevaju i da poduže budu na bolovanjima i onda nam se javljaju sa onima koji boluju iz MUP-a, javljaju se sa grupama mafijaša. Sad imamo jednog poručnika u Novom Sadu iz Vojne policije, koji je već dva meseca na bolovanju. Tako da bih ova bolovanja koja su naše starešine, trebalo da vidimo od čega boluju i kako.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Znate o čemu se radi. Radi se o tome da su to lica koja imaju službena dokumenta, dozvole za nošenje oružja i oni su pogodni. Ovaj mu plati dobre pare, on sedi

pored njega, kad ga zaustavi policija, ovaj pokaže ovo, dozvolu za nošenje oružja i on je telohranitelj tom. Eto to je suština.

general-pukovnik

GEZA FARKAŠ

I oni odrađuju i dobijaju platu za jednu takvu njihovu akciju, dobijaju godišnju platu.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

To je pitanje samo obezbeđenja, ili su tu u pitanju i druge mahinacije, koje zloupotrebom dokumenata mogu da odrade. Znači da se napiše to naređenje hitno da ide.

Imamo li još?

Znači, ovde treba u vezi sa ovom situacijom koja je nastala da se formira jedan tim koji će da prati ovu situaciju koja se dešava sad u Beogradu i u zemlji. Na čelu tog tima da bude zamenik načelnika GŠ, da uđe jedan iz štabnog sektora, iz morala, odnosno Uprava za informisanje, iz KoV-a i iz Uprave bezbednosti. Znači to bi bio tim koji bi stalno održavao sastanke, pratio itd.

I drugo, da se formira jedan tim koji bi sagledao ove mere, što bi ovih dana, danas, sutra, trebalo, mere koje se preduzimaju oko tih naših objekata za eventualni upad. Ja nisam siguran da neće ovi iz Otpora, naravno plaćenici, ne studenti, da nasrnu na neki od objekata, u pokušaju ili da dođu do oružja ili do provokacije bilo kakve. To nisam siguran. Znači, nek se sagleda na nivou armije, na nivou GŠ, ove naše objekte koje treba uraditi i predvideti jedinice koje treba da intervenišu prema objektu. Da se tačno definiše koja je to jedinica, koji je komandir, kakva je veza sa njim i ko može da naredi. Znači, ovaj tim bi trebao praktično da koordinira sve te aktivnosti sa komandama jedne armije i druge, i da u sastavljenim jedinicama u Beogradu i naravno u, dole po dubini. Jer da se ne ispostavi tamo napadnu nam tamo onu zgradu GŠ u centru, a mi nemamo jedinicu koja brani to i koja treba da interveniše. Pa tek onda da se skupljamo, kad se nešto desi, da mi skupljamo jedinice. Ta jedinica ima da bude prikupljena, postrojena, spremna da krene. Samo signal, dolazi ljudstvo, kreće jedinica. Zna se ko je uzbunjuje, zna se ko je ovde. Pazite, mi moramo, ja sam za to, mi moramo da branimo interese vojske.

Ovo što je tamo taj u Crnoj Gori, tačno mora da se zna, on sad može da pobegne, ali on ima tamo kafanu, on kad tad će doći. NJega MUP Crne Gore neće da uhvati, ili ako ga uhvati, on će da ga pusti. Ali ćemo ga mi uhvatiti, kao što je Aca Vasiljević uhvatio onoga u Splitu. Uhvatićemo ga i onda ćemo mu mi suditi. Nema tu. Svi koji rade protiv interesa Vojske, oni moraju da budu kažnjeni. Da li će da ih stigne civilno pravosuđe, ili Vojno, to ćemo da vidimo.

I oko ovoga ja sam rekao, oko ovoga što se desilo u Nišu, sa ovim pravosuđem i to, tu moramo da se razračunamo. Evo, sinoć me zove Šuvaković⁽³⁰⁾, tražio je Ojdanića, ni-

30. Ime Uroša Šuvagovića je bilo u tim krugovima vezano za koordinaciju rada SDB-a. I gotovo u svim aferama je bio čovek iz senke. On je zajedno sa Goranom Matićem posedovao poluprivatnu stranačku agenciju za prisluškivanje u Bulevaru mira br.51. Posebno su se istakli u "aferi Pauk". Spadao je u čvrstu, radikalnu struju SPS-a koja je naginjala JUL-u. Dok pišem knjigu, protiv njega se vodi krivični postupak, ali za drugo delo.

je mogao da ga nađe, traži Šuvaković, iz ovog Operativnog centra za obaveštavanje.

Znači u gradu. To je valjda Ministarstvo. Oni daju podatke ovim silexijama koji sinoć ganjaju po ulicama gde su im slobodne ulice da mogu da idu. Iz Operativnog centra za obaveštavanje. Čovek iz Ministarstva verovatno radi, da li je vojnik ili nije, da li je iz one Uprave za odbranu, šta li je, taj čovek preko radio stanice obaveštava ove – idite kroz tu ulicu, nema tamo, itd. I ovi me zovu, ne znaju šta da rade. Ja posle slučajno pronađem Ojdanića i oni sad to rešavaju. Znači, vezano je.

I ovo mi treba da vidimo. To Čanak što je poslao. Oni to samo nagađaju. To su priče. Mi treba da vidimo taj odnos naših ljudi po dubini dole. Da li se sa njima radi, da li su oni informisani, da li nisu itd. To treba i Uprava za moral da im pošalje jedan akt. Ako treba da izvršimo i neku rutinsku kontrolu toga, pa da se na jedan poseban način, posebnom metodom razgovara sa tim ljudima da se dođe do toga. Nije isključeno da oni nekoga komandira čete, poručnika ili komandira tenka zavrбуju da mu da 10.000 maraka da bi taj ko zna šta radio u određenom trenutku. Može da uzme tenk, da izađe na ulicu. To je problem. To je to, složena situacija i mi moramo da imamo taj tim koji treba praktično da funkcioniše 24 časa, naravno neće 24 časa da budu tu, ali mora da postoji ova mogućnost da se radi.

Idemo, Uprava za moral.

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Ma nema tu šta. Pa ne moramo mi ni da se baccemo sa tim ciframa. Nama je bitno da mi kažemo javnosti da oni nas nisu izfinansirali uopšte, a da od nas traže sve. To je jedno pitanje.

Drugo pitanje je da mi nikoga nismo isključili iz Vrhovnog saveta odbane, iz Vrhovnog saveta odbrane je on isključio sam sebe. To što je podržavao NATO, što je za vreme agresije bio sa NATO–om, što je odbio prvo sve vojne počasti koje su mu nuđene tamo, ne jednom, nego više puta, što nije se odazvao nijednom na naš poziv da dođe. Je li smo ga zvali kada je bila proslava i unašređenje potporučnika, znači on je sam sebe isključio. Pa šta bi hteo, da neko sad moli. To se zna. Te stvari treba im reći, nek narod zna, a oni će da rekonstruišu svoje priče uvek kada hoće. Ali, zaključak treba da bude – da oni ispunjavaju sve obaveze prema vojsci, pa onda mogu sa punim pravom čak i da postavе neko pitanje. Ovako niti mi njih napadamo, mi samo se branimo. Dajemo odgovore na to što nas oni napadaju.

Ti koji se plaše da daju tačne podatke, misle da će Milo i on kad bi bio, da će da ih sačuva, da ih ostavi. Prvo će njih da otera. To se zna.

MILEN SIMIĆ

Oko tih negativnih stvari, to je znači, negativnih pojava, to je životni standard, on je karakterističan i dalje u Crnoj Gori, mada se realizuju sad kvalitetnije mere, što isto tako i general Pantelić, i ponovo zahuktavanje propagandne aktivnosti na Crne Gore. Znači, konsolidovali su se dva tri dana i sada kreću u propagandu protiv VJ.

Mi tu nikoga nismo pomenuli, što je dobro, ali su se oni svi prepoznali, i ovde se ističe ovo što je general Geza rekao, list “Vjesti”, on je pod kontrolom MUP–a i MUP je glavni propagator, nosioc propagande protiv VJ. To je sasvim jasno.

Od odnosa medija prema VJ, imamo u ovoj sedmici znatno veliki broj pozitivnih poruka, pozitivnih komentara i informacija, i to je bitno, u najbitnijim medijima. Negativni komentari su uglavnom u medijima koje i nemaju nekog velikog uticaja.

Ja samo da iznesem. List DANAS izlazi u 8.000 primeraka, toliko i VREME. Tako da, jedino je bio problematičan BLIC, sa velikim brojem tiraža.

Dobro je praćen u domaćim medijima 13. maj Dan bezbednosti, i od karakterističnih stvari to je upućen poziv Vuka Draškovića u onom njegovom, ne znam kako da ga okarakterišem, nastupu, upućen Vojsci i policiji.

Karakteristično je ovih nedelja da JU-INFO u Republici Crnoj Gori se ometa, znači ušli su mu u šemu u usmerenost talasa i ometaju ga.

Od inostranih medija, uglavnom se mediji bave, počinju ponovo da se bave Crnom Gorom i odnosom MUP-a i VJ, ali je i karakteristično da se u velikom broju napisa bave agresijom NATO-a i neuspehom NATO-a na teritoriji SRJ U celini, stanje morala je stabilno, nema nekih bitnijih problema, ali je karakteristično što se tiče teritorije, da se usložava stanje u Republici Crnoj Gori i deo tih naših propagandnih aktivnosti ćemo usmeriti prema Crnoj Gori.

Ovi konkretni zadaci što ste ...

U celini, stanje morala je stabilno, nema nekih bitnijih problema, ali je karakteristično što se tiče teritorije, da se usložava stanje u Republici Crnoj Gori i deo tih naših propagandnih aktivnosti ćemo usmeriti prema Crnoj Gori.

Ovi konkretni zadaci što ste ...

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Znam, ali to treba uraditi u popodnevним časovima, ili pre podne. Ako možemo to sutra, prekosutra da uradimo. Zašto ne možemo? Da se skupi ovo, da se pripremiš ti za jedan svoj nastup u vezi ove nastale situacije. Ja ne znam da li bismo išli mi sa kakvim saopštenjem. Znači mi. Ali treba da imamo spremno jedno saopštenje oko toga. Znači ono što smo uvek zagovarali. Da Vojska treba da bude taj faktor stabilnosti koji će da spreči da dođe do bratoubilačkog rata i do građanskog rata. To je ono što sam ja govorio ranije. Oni su onda mene napadali zbog toga, da ja prizivam taj rat, a ja sam samo govorio da Vojska treba da spreči, da bude tampion između jednih i drugih, da do toga ne dođe. E sad oni shvataju da nema šta da traže na izborima. Barem tako ja mislim. I da su toga svesni. Sad se plaše, pošto oni znaju da će izbori biti do kraja godine, pitanje da li će da pobede, a da ostvarili ciljeve idu na ovo izazivanje sukoba itd.

general-major

MILEN SIMIĆ

Ali, karakteristično je gospodine generale, general Geza zna, znate i Vi, njima je bitna masa. Znači za izazivanje incidentata bitna je masa koja ne može da se kontroliše, a masa za Beograd je 300.000 i više, a oni ne mogu da okupe ni 30.000, prema tome, definitivno to okupljanje mase je propalo. Oni su ...

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Ne, tu samo može, pošto ne mogu da okupe masu, mogu da izazovu krvaviji obračun. Znači, da ti plaćenici, ja očekujem da to budu Rumuni, ili ovi iz Republike Srpske ili ko zna ko to može da ubija policajce, da ubija građanina, da to prebaci na vojnika da je to uradio, da je to uradila policija, znate u masi ubijete nekoga, onda ko će. Policija ima oružje, itd. Mi moramo na to da budemo spremni. Mi ne smemo da dozvolimo da do toga dođe, ide sve tamo, legalnim putem. Prema tome jednu informaciju imati ovako spremnu, pa videćemo, ako se to komplikuje i dalje, mi ćemo to da objavimo. Može da se desi da se proglašava vanredno stanje, mada ja čisto sumnjam. Nema razloga za to. Sad u ovim uslovima nema.

Sadašnji NGŠ VJ Branko Krga jasno je delio narod na “nas” i “njih”. On je u ovom trenutku bio za radikalniji potez da se uhapsu oni koji su protestovali zbog preuzimanja Studija B. Kada sam gledao snimak demonstracija kada je preuzet Studio B, video sam pokojnog premijera Đinđića kako pokušava da uđe u zgradu Beograđanke. Pošto je veoma malo ljudi protestovalo zbog preuzimanja Studija B, ta operacija je bila lako izvodljiva.

Sticaj okolnosti je hteo da budem u blizini zgrade Vlade Srbije kada je pucao na premijera. Došao sam pred zgradu vlade u trenutku kada su počeli da se okupljaju republički funkcioneri. U jednom trenutku se pojavio i general Krga u pratnji džipa. Izašao je iz svog BMW-a, ali su ga ubrzo vratili u auto i uvezli ga u podzemnu garažu Vlade Srbije. Pretpostavljam da je to bilo zbog njegove bezbednosti. Dugo sam razmišljao posle toga kako je život užasno ironičan. Muka mi je bila od takvih ljudi.

general-potpukovnik
BRANKO KRGA

... međutim, ima se utisak da je nekakva šema napravljena, a mi nemamo taj materijal, dokaz, da događaji ovi koji se odvijaju idu u tu šemu. Ja sam slobodan ovde da kažem da čak i ova odluka juče o ovakvom preuzimanju Studija B je moguća, ide njima na ruku. Ne nama, nego njima, tima koji su napravili tu šemu. Oni su to predviđali, oni su to navijali, da će režim da ne znam, prema medijima ovo, prema medijima ono. Daleko bi bolje bilo ovo što ste rekli, da su uhapsili te pojedince koji su zagovarali.

general-pukovnik
NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Pa dobro, oni će početi, svaki konflikt sa njima će da koriste te. Kad bi pohapsio te, one čelnike, oni bi se skupljali oko zatvora, pa opet bi bilo isto ovako.

general-potpukovnik
BRANKO KRGA

Jeste, ali vidite, ovi su imali na zadnjem mitingu, dobro je Simić rekao, ovo je otprilike bio kraj njihov. Veoma malo je ljudi tu. I sada sa ovim potezom, ponovo će imati oni veći broj ljudi na ulicama.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Može ovaj potez i da bude dobar i konačno slom svemu tome.

general-potpukovnik

BRANKO KRGA

Pa hoću da kažem, možda biste Vi trebali da u tim predlozima tamo, ne znam da li je nama u interesu da se zavede vanredno stanje. A oni vuku na to da dobiju podršku stranu, da ovo, da ono. Svi su se hoštapleri belosvetki javili, valjda pet minuta posle toga i izneli svoj stav. Zaoštravanje svako nama ne ide na ruku. Pogotovo nama Vojsci ne ide na ruku.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Ma kako ide. Ne ide nikako. Moramo biti obazrivi. Moramo da budemo, da se ponašamo kao neposredno pred početak bombardovanja. Prema tome, i ekipe u tim našim organizacijskim jedinicama i strukturama, neko ko će tamo da bude prisutan, neko ko će koordinira to telo, to treba što pre formirati, održati sastanak, nastaviti posebno ta dokumenta za praćenje ovo šta nam treba i to je to. Nemamo mi šta.

Okolo ovoga narednog zadatka što imamo, to ćemo sada brzo da prođemo. Neću ja sada mnogo da se petljam.

Mi sad ne možemo ništa novo da odlučimo, samo u načelu ćemo videti šta je i kako je.

general-pukovnik

GEZA FARKAŠ

Gospodine generale, ja bih samo vrlo kratko ukazao na aktuelnu bezbednosnu situaciju, u sveukupnom prostoru SRJ, koje je trenutno u žiži pažnje organa bezbednosti i ukupne bezbednosti zemlje.

Ono što nije postignuto ratom, nije postignuto kroz psihološko-propagandnu operaciju, sad se prelazi u sledeću fazu, a to je terorizam. Terorizam, kao oblik delovanja je izuzetno opasan, i za cilj ima destabilizaciju Jugoslavije i skidanje aktuelne vlasti silom. Unošenje nemira, nereda i nesigurnosti u zemlji. Ono sa čim se suočavamo jeste jedna masovna organizacija koja je nazvana Otporom, koja je izuzetno opasna, jer obuhvata i sveobuhvatno deluje prema omladini pre svega, od školske dece do studentske i koja u svojim redovima ima militantni deo, sa kojim se rukovodi spolja, strane obaveštajne službe, odnosno CIA. Iz tih redova se regrutuju izvršioc i najgnusnijig dela, kao što su kidnapovanje i ubistva. U te redove uključuju ono što i protiv i Ženevske konvencije i međunarodnih svih konvencija i sporazuma, znači manipulaciju sa omladinom i sa decom. Uz to u tim redovima, kao izvršioc i se javljaju pre svega delikventi, drogeri, psihički nestabilne ličnosti, osuđivani, homoseksualci i pre svega u velikoj meri izverskih sekt i. Znači, oblik delovanja je sveobuhvatan i utiče na cvet nacije, na omladinu. Ovo je za nas izuzetno

bitno, da to konstatujemo i da znamo, jer iz tih redova i iz ovih, omladina dolazi kod nas na odsluženje vojnog roka. I odmah tu skrećem pažnju na sve mere koje treba organi bezbednosti da to rade zajedno sa organima državne i javne bezbednosti, ustanovljavanje ovih lica odnosno provere regruta. Međutim, kroz sve te filtere može nešto da prođe i tako moraju se preduzeti određene mere.

U okviru tih stvaranja nesigurnosti, ove ekstremne partije, odnosno destruktivne partije, ili organizacije kao SPO, preuzima na celom prostoru, pre svega krenuli su i u Beogradu, popis starešina po mestu stanovanja. Taj deo ovakve vrste aktivnosti je obavljen već u Crnoj Gori, tako da MUP Crne Gore je to izvršio, popisao i registrovao sve naše starešine, čak tamo kroz svoje evidencije vrše proveravanje za svakoga šta može da nađu, kako bi mogli da to upotrebe za propagandne svrhe.

Tako, da je krenula jedna široka akcija na planu destabilizacije zemlje, stvaranje nesigurnosti i radi delovanja, intenzivnog delovanja prema VJ.

Ja ću ovde vama kazati nekoliko stvari, koje su, odnosno nekoliko organizacija koje imaju vojnu organizaciju faktički i mogu da se karakterišu kao paravojska. To su Sokolski odredi, to je formirano od SPO, kao sportske organizacije, međutim imaju vojni program. Srpski vitezovi, ovaj ima, formirano je na području Leskovca i tu se šire. Program takođe imaju vojni program. Srpska garda, Srpska dobrovoljačka garda, Srpski dobrovoljci, Udruženje srpskih dobrovoljaca, Oslobođilačka srpska armija OSA, to jezgro u stvari mi smo to pohvatali, sudili, znate ishod toga. Konstatacija je da u odnosu na one stvari što su pripremali, imali su u vidu da urade da je Vojni sud malo ih osudio, tu je dao primedbu i Predsednik države na to, verovatno Vojno sudstvo treba da preispita svoje kriterijume, Srpska oslobođilačka vojska, SOVA i sada ova organizacija Otpora.

Ovi problemi moraju biti nama prisutni u operativnom radu i u sistemu komandovanja. Ja vas molim, da vezano za ovo, pošto se ovde radi o ubistvima i kidnapovanju, hvatanju lica za otpremanje za Hag, da istaknuti, odnosno komandanti sve do komandanata brigada, pogotovo koji su učestvovali u borbenim dejstvima od 1991. godine, svi su na meti, ili na javnom, ili na tajnom spisku. Prema tome, ličnu bezbednost treba svako od nas da poveća.

Mi smo napravili jedan plan, jedan program, uputstvo, ne znam da li je to stiglo do vas, kroz koji se preduzimaju opšte mere i posebne mere zaštite ličnosti. Vi, pre svega, svaki pojedinac mora da vodi računa o tome, da ne dođe u situaciju da bude meta, mada je teško, po njihovom planu predstoji likvidacija ili kidnapovanje nekoga od visokih vojnih rukovodioca.

Ovi problemi moraju biti dnevno prisutni i u vašem radu.

Obaveštajne službe aktivirale su sve svoje senzore, svoje saradnike prema celom prostoru. Deluju kroz vojna izaslanstva, legalno i preko tajnih organizacija i tajnih lica koje su ugradili u razne neformalne grupe, odnosno nevladine grupe i u razne humanitarne organizacije.

general-major
MILEN SIMIĆ

Gospodine generale, gospodo generali, dozvolite da prvo nešto kažem kratko o

pojavnim oblicima agresije na SRJ u ovom trenutku, jer i ovi oblici o kojima ću ja govoriti su kompatibilni sa onim što je izneo general Geza, i posle general Krga.

Kao što je poznato, davno je još prošle godine odmah posle završetka oružane agresije ocenjeno da se agresija na SRJ nastavlja, neoružanim oblicima delovanja. To su isticali svi politički subjekti u ovoj zemlji, uključujući i Predsednika SRJ, o čemu je govorio detaljnije ovde na analizi b/g. Na to su upozoravali i ozbiljniji politički subjekti u svetu.

Mi smo to primali k znanju, ali se, što se nas tiče, u to veoma teško ubediti, zbog našeg poimanja agresije, zbog shvatanja da smo mi lično imuni na te oblike agresije i da u tom smislu ne treba biti agresivniji. No, ima pozitivnih koraka i kod nas samih.

Nešto bih, gospodine generale, gospodo generali, vrlo kratko o psihološko–propagandnom delovanju, ili agresiji spoljnih faktora.

General Geza je rekao da se prešlo na radikalni oblik – terorizam, međutim u sklopu toga, pojačava se psihološko–propagandni pritisak na našu zemlju i on će trajati, kontinuirano, bez obzira na ostale oblike agresije.

Organizovali su, što je karakteristično, organizovali su i uključili snage u susednim zemljama, koje do sada u sprovođenju psihološko–propagandne operacije nisu imale većeg značaja. Posebnu težinu ima uključivanje snaga i sredstava u Republici Srpskoj, uključujući i Vojsku RS, i u tom smislu treba ispoljiti opreznost u svakom pogledu.

Sledeće, i dalje je ciljna grupa, nema promene u ciljnim grupama, ciljna grupa je Predsednik SRJ i VJ. A ciljevi su da se oslabi unutrašnje jedinstvo naroda i to rade ove organizacije o kojima je govorio general Geza, da se razbije jedinstvo naroda i VJ i razbije unutrašnje jedinstvo VJ. Ovaj zadnji cilj nije im ostvaren, i ja mislim, cenimo da će se angažovati dalje na tome.

Propagandne poruke su poznate, nema tu izmena, to je nedemokratija, instrumentalizovanost vojske, podvojenost vojni vrh – Vojska, to je posebna poruka i poruke iz arsenala Crne propagande.

Sa ofanzivnim radom uspeli smo da ih pozabavimo samim sobom, ali se veoma brzo konsoliduju i posle određenog perioda ponovo kreću u propagandnu aktivnost.

Tu se pojavljuje jedan problem, da na nivou države i društva falisvest o opasnosti od ovog oblika agresije, da nedostaje detaljnija sinhronizacija, mada je ona izvršena i nedostaje dovoljna agresivnost, kako to rade i oni.

Što se tiče psihološko–propagandnog delovanja unutrašnjeg faktora, karakteristika je da je unutrašnji faktor apsolutno uključen u psihološko–propagandnu aktivnost spoljnih faktora i da tu nema nikakvih novina, sve je dirigovano iz inostranstva. Visok je stepen sinhronizovanosti, aktivnosti, identičnost poruka Ciljne grupe su sada nešto proširene – izabrana vlast, Predsednik i VJ. U ovom trenutku, što se tiče vojske, osnovne poruke su da je Vojska instrumentalizovana, da je odvojen vojni vrh od Vojske, od baze i da je Crna Gora ugrožena od VJ.

Sinhronizovanom propagandnom kampanjom državnih organa, rodoljubivih subjekata, a i Vojske, sprečen je znatni uticaj na stanovništvo, i uticaj na VJ. To po-

kazuju sledeće činjenice:

- opozicija u Srbiji, kroz okupljanja nije uspela da okupi ni na jednoj lokaciji kritičnu masu, na što se ozbiljno računa;
- što se tiče VJ, izbegavaju u poslednje vreme agresivnije manipulacije i napade na VJ, i u Republici Crnoj Gori nije ostvaren bitniji uticaj na stanovništvo i njegov odnos prema VJ;
- težište propagandne aktivnosti unutrašnjeg faktora će se pokrenuti, biće po proceni prema Crnoj Gori, jer je vlast tamo stavljena, pogodnosti su tamo, stavljena je vlast pod kontrolu, savezni organi nemaju bitnijeg uticaja i ne kontroliše medije. Mediji su pod potpunom kontrolom;
- na teritoriji Srbije, pored kolaboracionista angažovane su i kriminalno–terorističke snage, koje su ovde istaknute i praktično sve druge snage, uključujući i marginalne neke političke organizacije;

general–pukovnik

SRBOLJUB TRAJKOVIĆ

Evo, ja ću pokušati, ali ne može manje od 10 minuta.

Gospodine generale, u zoni odgovornosti 1. armije, od ukupno 87 opština, u 25 na vlasti su opozicione stranke čiji ekstremisti podržavaju politiku zapada i snaga NATO. Najekstremnije delovanje i organizovanje protesnih skupova bilo je u Beogradu, Kragujevcu, Kraljevu i Novom Sadu, gde se od završetka agresije održavaju protesti. Iako se radi o većim gradskim centrima, na skupovima nije prisustvovao veliki broj građana. Tako je u Beogradu bilo najviše do 30.000, u Novom Sadu do 10.000, Kragujevcu i Kraljevu do 3.000. Pored toga, ekstremne snage su organizovale okupljanja i u nekim gradovima gde je pozicija na vlasti, kao u Valjevu, do 2.500 ljudi, Šapcu i Loznici do 1.000 ljudi i u nekim drugim gradovima na području Šumadije, gde se okupilo po nekoliko stotina ljudi.

Protesna okupljanja organizovana su pod vidom ispoljavanja zahteva za vanredne izbore, odbranu tzv. nezavisnih medija, sprečavanje pozivanja vojnih obveznika, tzv. antiratni protesti, karakteristični za Kraljevo i Suboticu, a u suštini svi su imali za cilj smenu aktuelne vlasti i u funkciji su zapada.

Na poslednjim mitinzima koji su održani na Ravnoj Gori i u Beogradu, čuli su se pozivi na ustanak i organizovanje terorizma.

U zoni 1. armije u funkciji neprijateljskog delovanja bili su i opoziciona sredstva informisanja, pored TV Studija B, i lokalne TV i radio stanice u Kragujevcu, Jagodini, Kraljevu, Mladenovcu, radio 021 u Novom Sadu, kao i najveći broj opozicione žute štampe, čije izdavanje finansira zapad, a ti listovi su nam poznati.

Takozvani studentski pokret Otpor, kao militantna organizacija, čije delovanje i finansiranje vrši CIA, do sada ima formirane ogranke u Beogradu, Kragujevcu, Kraljevu, Novom Sadu, Valjevu, Šapcu i Gornjem Milanovcu, čiji se broj prema našim saznanjima kreće od 20–50 članova, a u Beogradu nekoliko stotina.

Na omasovljenju članstva neprekidno rade, uz jaku agitaciju i osmišljenu propagandu, članove regrutuju najviše među mladima, ali i licima sklonim kriminalu, zatim licima nezadovoljnim i psihičko nestabilnim ličnostima, što ukazuje na eks-

tremno–terorističke ciljeve ove organizacije.

Od ranije postoje podaci i saznanja o postojanju određenim paravojnih formacija u zoni odgovornosti 1. armije. Srpska dobrovoljačka garda, Srpska garda, Sokolska društva i drugo. Međutim, aktivnosti ovih formacija sada ne ispoljavaju se, međutim, sigurno je da u nekom određenom momentu može da se ispolji.

general–pukovnik

MILORAD OBRADOVIĆ

Gospodine generale, gospodo generali, admirali, U planiranom vremenu pokušaću da ću da vas izvestim o nekim našim razmišljanjima u K–di armije, težišno ono prvo pitanje, a normalno je da iz njega posle slede neka naša saznanja o borbenoj gotovosti.

Prvo, mislim da je ovom sastavu poznata specifičnost zone odgovornosti 2. armije i ta specifičnost njena uslovljava na neki način ukuupno stanje koje se reflektuje i u jednoj i u drugoj republici, i na neki način oslikava ukupno stanje u državi kao celini. Naš je zaključak da je bezbednosno–politička situacija u zoni odgovornosti armije veoma složena i veoma nepovoljna. Karakteriše je sprega spoljnog faktora u svim segmentima, sa koalicijom na vlasti u Crnoj Gori i delom opozicionih snaga koji na neki način žive, rade u delu zone odgovornosti na prostoru Republike Srbije.

Spoljni faktor je svakodnevno prisutan u delovanju kroz raznorazne forme. Prema našim najnovijim saznanjima na prostoru Republike Crne Gore, a i šire, znači u celoj zoni prisutno je preko 50 raznih institucija pod vidom od humanitarnih do specijalaca koji se angažuju u ime savetnika, stručnjaka, kreatora, koordinatora itd. Plasiraju svoje stavove kojim pokušavaju da i dalje uslože situaciju u SRJ i u Crnoj Gori i na taj način pruže podršku aktuelnom režimu u Crnoj Gori koji vidi najveću opasnost od režima u Beogradu i na neki način od jugoslovenske opcije koja je sa ovih prostora napadnuta.

To zaoštravanje ukupne situacije je prisutno u svakodnevnom životu, od skupštinskih klupa do javnog života na svim sferama gde se to ispoljava. Takođe su prisutne potpuno, sve, evidentirane sve podele, tako da se može reći da je Crna Gora otprilike sada u životu duplog standarda. Ne znam da li je još podeljen narod, ali otprilike ima dosta pokazatelja i po tom pitanju.

Mi cenimo da u sklopu ovoga, politička opcija koja je prisutna za masovno jačanje snaga MUP–a, pored toga što ističu dosta perfidno da to nije, kao neki pa na Vojsci, cenimo da je to skoro poluvojna organizacija, ali da ipak ima najveći zadatak da tako brojno obezbedi povoljnu poziciju vlasti koja je sad u koaliciji, koja je sad na vlasti, da očuva praksu, da očuva režim.

Dalje, institucije koje ne funkcionišu na prostoru dela zone odgovornosti u dužem vremenskom periodu i te kako se osećaju i to se maksimalno kkoristi i zloupotrebljava. Tako je zbog toga Vojska Jugoslavije, kao jedina institucija na ovom prostoru, pogotovu u Crnoj Gori, u poslednje vreme došla pod udar najznačajnijih, da kažem institucija u Republici Crnoj Gori od čelnika vlasti do običnih, onih koji imaju poziciju preko sredstava informisanja. Posebno jedno zatišje, poslednjih me-

sec i po dana, očekivali smo da je konačno, uočeno da VJ nije po bilo kakvim procenama i ocenama izašla iz okvira njene nadležnosti, međutim i dalje je prisutno i u poslednje vreme od Predsednika Republike do svih ostalih, on nas upućuje da VJ treba da radi po Ustavu, a mi smo to često puta isticali, da se u VJ jedino radi tako Ovakav odnos aktuelne vlasti na prostoru zone odgovornosti, pogotovo u Crnoj Gori, prouzrokovao je dosta incidenata, pogotovo na prostoru Crne Gore, jer ta tirada koja se vrši, mnogi ljudi to između ostalog ne mogu da prihvate i ne mogu preko toga da pređu. Incidenata težišno snaga MUP-a i jedinica vojne policije, tog dosta zagonetnog 7. bataljona.

Pokušava se takođe, po našim procenama da se lansira teza, da deo naroda ne doživljava Vojsku kao svoju vojsku, da ona gubi ugled u narodu. Nemamo pouzdanih pokazatelja, čak i u najobičnijem obliku da je to tako. Mi cenimo da V J na prostoru cele zone, pogotovu u Crnoj Gori i dalje ima vrlo visok ugled kod naroda jer nisu imali nijedan jedini incident bilo kog građanina prema vojniku, da kažem u poslednjih, ne mesec, nego čak duže vremena.

Cenimo da je cilj takve politike da se slabi moral, da se slabi ukupna borbena gotovost, da se izvrši podela među starešinskim profesionalnim kadrom, da se podgrejavaju razne situacije vezane za standard, i da se taj, na neki način potencijal iz Vojске, koji je pouzdan, za režim opredeljen, preorijentiše i pređe na drugu stranu.

To potvrđuje, da imamo, prema najnovijim podacima, da imamo blizu 60 oficira od potporučnika do pukovnika, koji su, uključujući 3 do 5 generala koji su uključeni kao najodgovornije ličnosti u MUP-u i organima vlasti koji tu ukupnu situaciju analiziraju i procenjuju i na neki način prezentuju.

Takođe cenimo da su mogući čak i neki kako bih rekao građanski nemiri vezano za stranačka preplitanja koja postoje, da se to podigra pod onom Gelbardovom tezom malog građanskog rata i to je prisutno jer je podela u narodu strahovito prisutna. Gospodine generale, gospodo cenimo takođe da predstojeći izbori u lokalni u Herceg Novom i Podgorici prevazilaze karakter lokalnih izbora, jer to je odprilike trećina crnogorskog biračkog tela, da oni imaju čak veći značaj od toga što je tu podigrano. Spoljni faktor je strahovito prisutan i sve je stavio pod svoje usmerenje. U svetlu toga, takođe cenimo da na prostoru Crne Gore pod vidom raznorazne pomoći, da ne kažem da utiče na vlast nego to se utiče i na biračko telo. Od institucija u školama, nastavnicima, razredne starešine uslovljavaju čak da ne može razred preći dok mu roditelji ne potpišu. Pozive koje uručuju sudski organi pravosudni organi za okrivljene koji se nisu odazvali mobilizaciji, policija kada nosi te pozive uslovljava potpiši za VPS nećemo te privesti, nemaš nikakvu odgovornost u protivnom odmah te vodimo u vojni zatvor, do onik koji dobijaju dobre pare da bi odradili deo svog posla. Ovakav pritisak vrši se na pripadnike vojske, pogotovu na članove njihovih porodica, decu, supruge i ostalu rodbinu i na neki način talasu biračko telo na tom planu.

Nije neobjektivna procena da i posle ovih izbora se situacija u Crnoj Gori neće bitno promeniti, bez obzira ko pobeđio bez obzira ako izbore dobije i jedna i druga opština sadašnja vlast, da je Crna Gora toliko podeljena, toliko je u složenoj situaciji i da će i dalje ona biti prisutna ovakva situacija dokle se ne reši problem u

Jugoslaviji i u Srbiji. Ako se ta situacija reši po spoljnjem faktoru verovatno bi se ta situacija promenila. Takođe je prisutno i ako zasnivamo i dalje tezu što se promenilo u novom vremenu da nisu protiv jugoslovenske opcije od šefa države pa nadalje, da kroz tu tezu i dalje utiče na biračko telo, da bi obezbedili dalje vlast, međutim od te jugoslovenske opcije na prostoru Crne Gore je malo ostalo.

Gospodo takođe cenimo da je moguća varjanta da spoljni faktor bez obzira kakva situacija će se odvijati ovde i te kako vrši pritisak da može se naći na prostoru Republike Crne Gore ili silom ili po nekom pozivu, ili će doći na neki način pod nekim okriljem spašavanja demokratije vladajuće koalicije koja je na vlasti. Ono što takođe smatramo nepovoljnim, što je vezano za vojsku uključuju se ovo drugo pitanje stanje borbene gotovosti cenimo da je rukovodstvu aktuelna vlast poznata zbog toga što imaju u svojim redovima tamo naslonjenim iz raznih okolnosti ljude koji poznaju ne samo stanje u 2.A nego u celoj VJ. Ja mislim da bi to bilo iluzorno ovde sada analizirati kakve podatke, sve su mogli preneti ovih 60 oficira koje imamo na čelnim dužnostima, pogotovu uključujući ovih nekoliko generala koji su svaki dan tamo na zadatku. Interesantno je da su najsposobnije oficire koje su prešli iz vojske pogotovu starešine koje su se ranije bavile službom bezbednosti i bili komandanti policijskih bataljona postavili na najodgovornije dužnosti za interventne jedinice po sektorima. Jedan sektor ima južni deo, drugi centralni Podgorica–Nikšić i najjače snage na severnom delu Berane–Bjelo Polje–Pljevlje. Taj njihov odnos prema pripadnicima vojske u dosta elemenata je negativan i ako imamo nekih pokazatelja da imamo neku koordinaciju sa tim ljudima, međutim vrlo negativan čak ide ova aktuelna vlast da se preko tih ljudi ispoljava na neki način najelementarnija mržnja prema pripadnicima vojske jer oni su svoju karijeru tamo započeli i promašili.

Međutim ako se situacija bude usložavala bilo bi neophodno prihvatiti one predloge koje je komanda 2.A predložila GŠ da se ojača sa deo snaga i sredstava pogotovu da se što pre opremi i osposobi Sedmi bataljon u odnosu na lokacije na kojoj je on lociran.

Takođe mislimo da bi u nekoj situaciji pogotovu na prostoru Republike Crne Gore vojska ne bi smela doći ni u kakvoj poziciji ni u inferiornu situaciju, ber obzira koliko snage MUP–a bile brojne. NJima dve trećine moraju biti angažovane na nekim operativnim zadacima. To nisu respektivne snage koje bi se vojska trebala bojati, a ja ću da im kažem neka ide na 100.000 neka se angažuju 100.000 policajaca, da to ne može biti nikako snaga koja će biti pandam vojsci po bilo kom osnovu.

Neznam da li je prihvatljiva ova ukupna ofanzivna komponenta koja se vrši preko rukovodstva crnogorskog da se sa spregom sa ovom srpskom opozicijom u Republici Srbiji i te kako to treba uzeti u obzir, nikako te snage se nesmeju zanemariti. Cenim da je napadnuta zemlja kao celina, da su napadnute sve institucije u ovoj zemlji i da se pošto poto mora shodno Ustavu i Zakonu zaštititi država, zaštititi narod ako se može obezbediti mir, jer ako nam slome da kažem kičmu na bilo kom prostoru i dođu oni u poziciju oni nas neće sigurno pitati šta će i kako raditi. Gospodine generale toliko.

MONTIRANI PROCES PROTIV ZORANA ŽIVKOVIĆA

“Svaki sporazum između istine i laži uvek je na štetu istine.”

Viktor Igo

Procena komandanta Druge armije bila je prilično realna, jer sam imao prilike da razgovaram i sa ljudima iz crnogorskog MUP-a. Ti podaci su jasno govorili o tome da će se vojska umešati u sukobe u Crnoj Gori onog trenutka kada ti sukobi budu odgovarali Slobodanovoj družini. Išlo se na jačanje onih jedinica koje bi mogle da budu operativne u nekakvom budućem sukobu u Crnoj Gori. Tu se pre svega misli na Sedmi bataljon i ostale jedinice Vojne policije. Tačna je i pretpostavka da bi u eventualnom sukobu MUP bio verovatno neuporedivo inferiorniji, jer nije mogao da računa na podršku celog crnogorskog naroda.

Na ovakvim skupovima odlučivalo se o sudbini pojedinaca, grupa i na kraju same države. U izlaganju generala Lazarevića, koji je bio komandant Treće armije vidi se da mu je pažnja skoncentrisana na sukob sa tadašnjim gradonačelnikom Niša Zoranom Živkovićem, koji je bio pod stalnim nadzorom službi bezbednosti Srbije i Vojske Jugoslavije. Više nisu mogli da se trpe njegovi napadi na vojno rukovodstvo i general Nebojša Pavković dao je zeleno svetlo da se on uhapsi. Novine su tih dana prenele sledeće:

Gradonačelnik Niša Zoran Živković izjavio je danas da ga je policija zaustavila i legitimisala na izlasku iz Niša, kada se uputio u Požarevac na miting opozicije. Živković je rekao agenciji Beta da su ga policajci propustili, pošto su mu uzeli podatke. Prema njegovim rečima, jedan od policajaca mu je rekao da mu policija neće dopustiti da uđe u Požarevac, ali nije mogao da obrazloži zašto. Iz Niša je put Požarevca danas otišao i jedan autobus sa članovima Ujedinjenih granskih sindikata “Nezavisnost” i pokreta “Otpor”.

PRED OKRUŽNIM SUDOM u Nišu saslušan je gradonačelnik Niša i potpredsednik Demokratske stranke Zoran Živković, po krivičnoj prijavi koju je protiv njega podnela Vojna pošta 3755 iz Niša zbog širenja lažnih vesti. Živković se nije pozvao na poslanički imunitet: “Nemam prava da se pozivam na imunitet kada to nisu mogli da urade (osnivač Građanskog otpora u Valjevu) Bogoljub Arsenijević Maki, (pokretač protesta građana u Leskovcu) Ivan Novković, (urednik Televizije Soko) Nebojša Ristić i mnogi drugi koji su pod sličnim pritiskom režima u Srbiji”, rekao je Živković. (Beta)

general-potpukovnik
VLADIMIR LAZAREVIĆ

Stanje u zoni armije sa aspekta delatnosti ekstremnih snaga cenimo da delatnost spoljnog faktora u sprezi sa ekstremnim snagama a posebno militantnom

Sokolski odred i sl. sve više dobija na intezitetu uz mogućnost eskalacije u šire građanske nemire. Aktiviranje takozvanih kriznih štabova za odbranu slobodnih medija koje je počelo juče u Nišu, a danas najavljuju Kruševac i druge centre, organizovanje protesnih skupova i pozivanje građana na iskazivanje svih oblika građanske neposlušnosti a juče su počeli i sa pozivanjem VJ njenih pripadnika da otkazu poslušnost vojnim vrhovima.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Uhapsite to Lazo. Ako nećemo mi njih da uhapsimo sada, ako on poziva otvoreno vojsku da otkáže poslušnost to pogledajte u zakonu šta to znači. Imaš da izvedeš oklopni bataljon i da uhapsiš Živkovića ako je on to rekao. Nemojte da mislite da oni neće da nasrnu na nas, nasrnuće i te kako. Onog trenutka kada osete da mi se plašimo, da se kolebamo, onda će oni to da urade. Ako je on to stvarno pozvao sada ti treba da ideš sa saopštenjem da će biti od strane vojnih vlasti uhvaćeni i uhapšeni svi oni koji pozivaju. Oni će tako da ti razbiju vojsku.

general-potpukovnik

VLADIMIR LAZAREVIĆ

Praktično centar destrukcije je Niš. U Nišu i Pirotu se smanjuju stalno Stambolić, Perišić i ko sve još.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

To treba uhvatiti i izprebijati pa da vidiš da li će opet

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Treba da vidimo da ne zaboravimo posle Simiću da se za sutra pripremi jedno naše saopštenje, ali to ćemo da pogledamo svi, ako je to tako Lazarević da da podatke šta je on to pozivao da odbije vojska poslušnost, čija je to nadležnost itd.

general-potpukovnik

VLADIMIR LAZAREVIĆ

Doslovca gospodine generale kaže: pozivamo naše sugrađane, našu braću da se jednostavno otkazu vrhu, svojim generalima koji ih vode u propast ovaj narod itd.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Sutra da ide saopštenje i sutra da se pozove na osnovu izjave ovoga Živkovića i nekih drugih čelnika opozicionih stranaka mi ovo saopštavamo: da će vojne vlasti preduzeti odgovarajuće mere protiv svih koji pozivaju na rušenje vojske

Prema tome i tamo je situacija dosta nestabilna za nas. U zemlji kao što smo videli sve su procene da je i strani faktor shvatio da opozicija ne može da odradi taj posao ovako kako je predviđeno. Sada i njih više vata panika pred izbore koji će sigurno biti do kraja godine da li će pobediti i pošto znaju da će izgubiti na tim izborima, treba pre tih izbora da se uradi nešto, a to je sada ovo što rade. Otpor vrlo perfidno poturena jedna organizacija koja se kao što kaže to je dobro ocenio

Ivan⁽³¹⁾ ... da je najmasovnija da je ušla u sve pore društva, da se nezna koje u njoj, ko rukovodi, odakle rukovodi itd. Što je najgore konstatacija da je ušla u sve pore društva ona je najopasnija za nas. To znači da je ušla u obdaništa, u osnovne škole u srednje škole, na fakultete, u fabrike itd.

Donošenjem Zakona o borbi protiv terorizma i jednom planskom akcijom da se razobličići šta je ta organizacija pretpostavljamo da će se najveći, najsavsniji deo društva koji je ušao u to distancirati. Oni koji neće koji ostanu oni se znaju da su to ustvari članovi Otpora koji treba da izazivaju kaos, da napadaju i da prave bunu u zemlji. Videli ste oni koji su pohapšeni koji su čekali da bude miting u Požarevcu svih šest najpokorelijih kriminalci, veliki broj prisutnih u njihovim redovima su iz Rumunije a da vas podsetim tamo za 20 maraka se živi mesečno a oni dobijaju po sto i po dvesta. Prema tome taj će ne da obuče crnu majicu i da skače na policajca i da ih gađa nego da radi šta hoćete. Ako tu podvedemo i mafiju crnogorsku, našu itd. borbu za vlast i polako uvlačenje pojedinih kriminalaca u neke političke igre onda imamo zaista složenu situaciju.

Počeli su napadi, pozivanjem na otkazivanje poslušnosti, ta priča da postoji po-dvojenost vojnog vrha i trupe itd. to naravno zagovaraju oni koji ne poznaju stanje u vojsci. Vi verovatno znate stanje u svojim jedinicama, ako je tako onda nas treba obestiti ovde čim izađemo, to znači stalno prisustvo u jedinicama, stalan razgovor, stalno informisanje i praćenje. Nije isključeno da bude iznenađenja, da nas iznena-di neko na svim nivoima komandovanja, nije isključeno. Možda mlađi vojnici koji imaju u Otporu rođake itd. ili su pod uticajem ili koji se finansiraju, mlađe stareši-ne koje takođe imaju rođake itd. ili su zavedeni po bilo kom osnovu i zato mora ta saradnička mreža u jedinicama još da više bude razvijenija, da se zna šta se radi u vođu.

Znači, moramo da znamo, da potpuno vladamo situacijom, da vidimo da su ti ljudi u zabludi možda ne razumeju situaciju i mi nismo da idemo protiv dece, protiv omladine, protiv studenata itd. Nisu svi ovi studenti, imate militantnih stude-nata. Naravno ne možeš ti da stojiš a da te on gađa kamenom a ti da gledaš narav-no, ali taj koji gađa kamenom taj nije student i taj to radi za velike pare, a onaj koji misli da je onaj student pored njega gleda i sada se solidariše sa njim. Znači, treba odvojiti to jedno od drugog.

Mi moramo da preuzmemo sve da nam se ne uvuče to u jedinice, ako se uvuče moramo energično da delujemo i prema starešinama i prema vojnicima.

Dakle, moramo biti spremni za svaka iznenađenja, ne trebamo da se zanosimo mišlju da oni nas neće da napadaju, neće da nas diraju, kao što smo bili zatečeni u predhodnoj Jugoslaviji kada hoćemo, nećemo, a oni odrađuju svoj deo posla. Zna-ći, ako hoćete da bude žrtve ili mete onda budite pasivni i vide ćete šta će vam se dogoditi. Sve do onog trenutka dok pokazujete odlučnost, hrabrost, rešenost da se ne dozvoli nasrtaj na vojsku, do tada ćete biti respektorni i kao pojedinci i kao vojni-ci, onog trenutka kada odustanete od toga, preti opasnost da vam se i deo jedinice okrene protiv vas i prikloni tamo. Prema tome tu moramo razčistiti sa tim. Znaći,

31. Verovatno se misli na Ivana Markovića, istaknutog funkcionera JUL-a

moramo biti spremni na ta iznenađenja. Mi smo poslali informaciju Otporu ja vas molim da to sve lepo urađeno. Zloupotreba vojske, odnosno uniforme može biti i od onih koji su zadržali i kod sebe imaju uniformu VJ, svi oni koji nisu a znate koji nisu povukli uniformu, povukli naoružanje, imamo deo naoružanja za koji znamo da je ukradeno po raznoraznim osnovama se to oružje juri, to je oružje koje je pucalo na Ravnoj gori i to je oružje koje se krije po slami. Sada treba voditi računa o tome oružju. Prema tome, organi bezbednosti na svim nivoima moraju da pojačaju rad, a vi tamo gde znate da ima pojedinci, ili grupe da imaju oružje da imaju opremu koju nisu vratili itd. ići sa policijom i razoružavati u saradnji sa civilnom policijom, u saradnji sa vojnom policijom, selo to i to, kuća ta i ta, pravac tamo ujutru u četiri sata, molim pretres oduzimanje oružja. Naravno legenda mora da postoji, ili da je begunac, ili da nije vratio da mi znamo itd. To mora da se uradi inače ćemo imati problema sa tim oružjem.

Izlazak jedinica u prostor po vašoj proceni i jedinica prema komandama koje treba da intervenišu za sve ostalo sami ćete da procenite da ne bi bili zatečeni negde. Ja lično sumljam da može doći do nasrtaja na vojne objekte, ali ako bi se ta situacija pogoršala, mi ne možemo da se mešamo na ulici tuče itd. ali ako banda ulazi u Skupštinu, ako ulazi u kasarne, ako terorise narod itd. onda ćemo videti doneće se odluka. Mi moramo da zaustavimo to, ne da učestvujemo ni na kojoj strani, da zaustavimo to, da do toga ne dođe. E, sada je njima to i oni vide u Otporu da je to sada jedina organizacija koja treba da im ostvari ciljeve i sada će da izfinsiraju da je izfinsiraju, da je instrumentalizuju i da puste da radi svoj posao. Zato sada treba brzo da se odreaguje. Sada oni najavljuju napada ponovo na televiziju pa vraćanje itd. Prema tome to molim vas da se odradi.

Što se tiče borbene gotovosti ovih naših jedinica u vašem je interesu da to stalno kontrolišete i da znate. Ako nemaš 150 ljudi imaš sto, ali tih 100 popunjeni su 100%. Znaju pripremljeni, uvezano je za komandovanje, a ne da se nešto desi pa onda da odrađujem, nego da odrađujem sve pa ako se desi ja ću da upotrebim itd. Treba te gotove snage da vidimo da opremimo sredstvima ako imamo, a ne da držimo tamo u nekim rezervama ove bombe, šok bombe itd. za ta iznenadna dejstva što neće da povredi nikoga, ali će da odbije napad. Mi smo imali ranije obavezu, imamo borbene grupe, imamo snage ali imali smo jedinice za sprečavanje tih nereda, demonstracija, pa smo ih obučavali u tome. Ja sam uvek imao pored borbene grupe, imao sam jednu četu, dve čete koje su znale one radnje itd.

U Crnoj Gori treba raditi na razvijaju jedne klime da narod osuđuje tu policiju Crne Gore, a ne da mi sada napadamo. Mi smo rekli da ih ima više nego što treba, oni kažu nije to stvar vojske da ona procenjuje koliko treba da bude policije, pa dobro i nije, ali jeste stvar naša da procenimo čime se naoružava i koje radnje izvodi itd. Ja imam informacije da se u Republiku Crnu Goru doveženo specijalno oružje Stingeri⁽³²⁾ itd. preko Delebelog brda u Hnjerceg Novi odatle neznam gde su išli. Možda je to priča, možda nije priča ali videti razvijati jednu klimu da narod Crne

32. Protivavionske rakete zemlja–vazduh, malog dometa, veoma rasprostranjene u armijama NATO, ispaljuje ih vojnik sa ramena u vidu raketnog bacača

Gore koji je za Jugoslaviju, koji vidi šta se tamo radi, neka on govori o MUP-u pa da taj MUP se oseti nesigurnim kod tog naroda gde se nalazi. Lako ćemo mi sa MUP-om Crne Gore da izađemo, vi nesmete da dozvolite da budete iznenađeni, morate korak ispred njih da idete, ako mislite da će oni vas da napadnu, onda vi njih napadnite i njihove čelne ljude. Rekli smo vaša je odluka, ako je neko doneo odluku napad na vojsku vi idete u napad i idete prvo na tog čoveka pa onda sve ostalo, imate prednost, imate jedinicu, silu, imate jedinice koje mogu sa distance da gađaju, da usmeravate vatru kako hoćete. Prema tome korak unapred treba ići, ne treba dozvoliti nikakva iznenađenja, dozvolite li iznenađenja onda je gotovo.

Ovaj slučaj smo rekli Vasiljević je dobio zadatak i Geza da se ispita ovaj slučaj sa pripadnikom Sedmog bataljona nije on trebao da ide tamo i da se ponaša kako se ponaša i on je kriv, ali ovaj je posle čovek izašao seo u auto, razdvojili su ih a ovaj je pusao. Znači, nemoj da očekujete da će MUP Crne Gore to da vam reši, neće, njega treba pratiti i uhvatiti ga, posle deset dana, deset dana, posle deset dana ima da se zna da ga je vojska uhvatila.

E, sada treba videti ovaj slučaj u Nišu, videti da damo saopštenje i da odradimo. Ako je Živković pozivao vojsku da otkáže poslušnost videti čiju to nadležnost Aco pakuj se idi za Niš ti Gaja svi što trebate, kada bude u prilici dignite ga da mu sudimo i molim lepo. On je odavno zaslužio da bude uhvaćen, odavno i to sada mi moramo pogledaj to Simiću to treba da pripremimo za sutra, da se pozovemo tačno na njega, da je gradonačelnik Niša Živković na Sednici Skupštine Opštine javno izjavio, pozvao je pripadnike vojske da otkážu poslušnost svojim komandama i jedinicama s tim u vezi Informativna služba, vojne vlasti saopštavaju da će protiv njega i protiv svih koji rade to radi rušenja itd. biti preduzete odgovarajuće mere.

general-potpukovnik

BRANKO KRGA

Gospodine generale još da se doda šta to znači otkazivanje poslušnosti?

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Mi imamo ljude koji su se časno borili za ovu zemlju i koji su protiv ovoga, pa jedva utičemo na njih da ih suzdržimo da ne bi reagovali prema njihovom ponašanju. A šta to znači kada bi ovi krenuli? Mi znamo kakvi su nam ti vojnici bili, dobrovoljci, rezerva to je bežanija iz Beograda opšta. On nema imunitet, njemu je skinut imunitet

admiral

MILAN ZEC

Gospodine generale u sklopu tih mera mi bi bili vrlo zadovoljni da pravosudni organi malo razmotre rad svojih organa na prostor Republike Crne Gore. Mi bi bili zadovoljni u RM da se vojni tužilac u Podgorici promeni.

general-pukovnik

NEBOJŠA PAVKOVIĆ

Mi smo pokrenuli inicijativu, predsednik je podržao zna ministar ministar mi smo za petak zakazali sastanak svih iz Vojnog tužilaštva i Vojnog suda čak se nešto

mislim da dođete i vi na kome ćemo sve to da razčistimo i što se tiče kadrovanja i ovo. Ja sam spreman sada da potpišem naredbu da onoga penzionišem u Nišu ⁽³³⁾. To ću da mu kažem sada kada ga vidim u petak, jel oni se ponašaju isto kao i ... oni su se iztrgli misle da su oni izvan vojske i umesto da zastupa interese vojske, njima je prvom planu zakon i kako ga oni tumače. Taj Radisavljević mi smo jedva ubedili MUP da interveniše prema Filipoviću koji je tamo preko elektronske pošte poslao intervju neki gde neznam ni ja koji je govorio sve i svašta, odvajao vojne podatke, tajne itd. a onda je rekao da je vojska taj neki potpukovnik iz vojske nije mu naveo ime praktično vršio genocid nad Šiptarima, da je on video kako je ubijemo 800, 900 itd. kako su sa PA topom na ... od 10 cm pucali po tim ljudima i da nije video uopšte Šiptara na Kosmetu i teroristu nego su sve bili civili i naši tenkovi su gazili civile, to mu je bila priča i ovi ga uhapse i daju sa prijavom od 150 kucanih strana, koji je trbao u roku od 24 časa da donese optužbu o pokretanju istrage i on je sedeo 24 časa bio negde na njivi baš ga briga i onda je doneo odluku da ga oslobode i rekao je kada ja budem našao za shodno ... To je odgovor. Dobro, sa ovim bi završili.

UMESTO ZAKLJUČKA

”Vernost se dokazuje delima a ne rečima.”

Dekart

Posle pobede DOS–a 05. oktobra 1999. god. nije došlo do revolucije kakva je bila potrebna ovoj naciji, ali jeste došlo do revolucionarne promene u smislu mesta i uloge pomenute koalicije. DOS je bio stvaran da promeni Miloševićev režim i za to je dobio podršku naroda, inteligencije i Zapada, ali nije bio spreman da preuzme vlast u smislu gradnje neke nove države i nekog novog sistema vrednosti, u onom radikalnom smislu kako je bilo potrebno da bi se ubrzali neki demokratski procesi. Prosto su bili zatečeni brzinom kojom se rušila Miloševićeva imperija. Otvaralo se bezbroj rupa u državnom aparatu za koje DOS nije imao kvalitetne kadrove. Počeli su da se prave truli kompromisi koji su rađali nove nedostatke, tako da se na kraju stvorio lanac lobija koji je demokratiju iskoristio kao paravan za pohlepu i afere. Sastavljen od bezbroj malih stranaka, DOS je bio pravi odgovor na Miloševićevu tiraniju, ali ne i na postmiloševićevu obnovu Srbije. Sporost u donošenju ključnih zakona i nedefinisanje osnovnih pitanja oko kojih bi se postigao nacionalni konsenzus (granice, Kosovo, tranzicija, ustav, Haški tribunal...) postali su glavni razlog sukoba umesto da budu magnet oko kog bi se okupljalo sve ono najumnije što je Srbija mogla dati. Sujeta, pohlepa i presporo pročišćenje kadrova opterećenih aferama, samo su otežali ionako haotično stanje. Nedostatak novih ideja koje bi doneli i realizovali novi ljudi uticali su na jalovost političkih rešenja koja su nuđena. Sve do

33. Misli se na vojnog tužioca Radisavljevića u Vojnom sudu u Nišu, koji je posle 24 sata pustio pomenutog novinara Miroslava Filipovića, čije hapšenje je tražio i sam Slobodan Milošević.

trenutka dok se napredak merio poništavanjem nakaradnosti Miloševićevih zakona (šverc goriva, cigareta, ubistva, inflacija...) sticao se privid uspešnosti reformi. Onog trenutka kad je trebalo iznedriti i podržati neke nove ideje koje bi i suštinski označile preobražaj i diskontinuitet sa Miloševićevom diktaturom počelo se sa svađama i posustajanjima. Kada je Srbiji trebalo ponuditi nešto više od običnih donacija, definisati saradnju sa Haškim tribunalom, uspostaviti vladavinu prava, stali smo. Narod je većom brzinom zaboravljao bedu iz koje je izlazio nego što je vlada mogla da obezbedi obećano blagostanje. Nekad smo bili presrećni da inflacija ne bude u milionskim procentima dnevno i da nam bombe ne padaju na glavu a danas smo nezadovoljni dužinom vremena koje nam je potrebno da bismo ušli u Evropu.

Pošto nisam političar i nemam obavezu, a ni naviku da nekom podilazim, a pogotovo ne sopstvenom narodu, smatram da najveću odgovornost snosi sam narod. Narod je birao Miloševića, narod je trpeo inflaciju, narod je išao u ratove i na kraju i sam bio bombardovan. To su fakti ma kako to nekom zvučalo. Ovo što smo mi trpeli ne bi trpeo nijedan drugi narod u Evropi. Ovo što danas radimo podržavajući i oživljavajući iste one koji su nas gurnuli tu gde jesmo, to najbolje potvrđuje. Ako je nemački narod najzaslužniji za to što je vaskrsao iz pepela fašizma i izgradio modernu i savremenu državu, onda je svakako srpski najzaslužniji za ono što mu se desilo i što je tu gde je sada. Sa tim se moramo složiti, ali se ne smemo pomiriti.

Jedna od osnovnih pretpostavki bilo koje reforme jeste kadrovska reforma. Tu smo verovatno i najviše podbacili. Tamo gde su Miloševićevi kadrovi zamenjeni, uspesi su bili i najveći. Reforme su najviše kasnile u službama bezbednosti i pravosuđu. Tu je stanje i najkritičnije. Kada se dalje nije moglo, a da se ne počne sa smenama u vojsci, sudstvu, policiji, dogodilo se do ubistvo premijera Đinđića. Kad nismo mogli da rešimo nagomilana ubistva u poslednjoj deceniji, kad nam je Hag seo za vrat, vadeći leševe iz Dunava, setili smo se Miloševićevih mitinga podrške i devalvirali gotovo sve ono za šta smo mislili da će biti temelj neke nove Srbije. Postali smo taoci Miloševićevih generala i ponovo vaskrslu antihaški lobi obučen u neke nove uniforme i postrojen ispred spomenika gde su počele prve demonstracije 9. marta 1991. godine. Kad diktatori postanu demokrate, jednako je zbunjujuće za narod kao kad demokrate podilazeći narodu organizuju takve mitinge. DOS se trošio najviše iznutra kroz nepromišljene i ishitrene poteze, a Zapad je pomagao time što je verovao da sve što nosi predznak "demokratsko" zaista to i jeste.

O svemu ovome što je zapisano na prethodnim stranicama je, sa moje strane i strane mojih prijatelja, od avgusta 1999. godine, obaveštavana Vlada Crne Gore, a od 5. oktobra 2000. godine i Vlada Srbije.

Ministar Vladan Batić je ovu knjigu dobio neposredno pred njen izlazak i zahvaljujući njemu organizovan je sastanak sa specijalnim tužiocem, gospodinom Jovanom Prijčićem. Moram da priznam da se gospodin Batić nije dvoumio ni jednog trenutka niti što se tiče autentičnosti niti odgovornosti glavnih aktera naše drame. S tim materijalom upoznat je i visoki oficir Uprave bezbednosti,

kome sam u njegovom kabinetu vratio sva dokumenta koja sam imao o zloupotrebama u VJ. Prema mojim informacijama gospodin Prijić je zatražio od KOS-a objašnjenje i potvrdu verodostojnosti knjige i dokumenata. U Upravi bezbednosti VJ nastala je prava panika pošto su pročitali knjigu. Mislim da je gospodin Prijić knjigu odneo na pogrešno mesto da traži verodostojnost pomenutih dokumenata. To je kao kad bismo tražili od Legije da uhapsi Miloševića ili pak da svedoči u slučaju Ibarske magistrale i atentata na Vuka Draškovića. Nije mi poznato da li je nešto preduzeto po tom pitanju, koliko znam nije ništa. Još mi je ostalo da se obratim javnosti, ali ne zbog kažnjavanja zločinaca, to bi trebali da rade sudovi, već zbog toga da se ovakve stvari, ubuduće, nazivaju pravi imenom.

Na kraju knjige, dugo sam razmišljao kako bi trebalo da izgleda njen zaključak. Možda nisam znao kako da napišem to što želim, ali sam znao o kome ću pisati i kakvu poruku ću poslati normalnom delu Srbije i Crne Gore. Pisaću o jednom časnom oficiru koji nije tražio nikakvu protivuslugu za veliko delo koje je učinio i koji je prošao celu golgotu zbog toga što nije bio ravnodušan na zloupotrebe i krivična dela koje su činili oni koji je trebao da budu najsvetliji deo naše nacije i države. Njegove muke traju i dok pišem ovu knjigu. Naravno, radi se o potpukovniku Miodragu Sekuliću, načelniku informatike u kabinetu NG VJ. Ako u nečemu postoji njegova krivica onda je ona sadržana u tome što nije bio sazdan od nemorala i licemerja, što je razlikovao crno od belog, katastrofu od uspeha, šansu od debakla. Nije bio inspirisan nedelima već delima, nije tražio čin u zamenu za obraz. Delio je sudbinu drugih oficira, nespreman da žrtvuje ono što su temelji čovečnosti i morala za šaku prividne slave i laži. Nije mogao da gleda kako dvorske lude izigravaju kraljeve. Nije ga učila majka da druge zavija u crno i da te tragedije naziva slučajnošću, čime bi pljunuo na korene iz kojih je ponikao. Dobre službene ocene kandidovale su ga za svedoka koji smeta svima. Došao je u poziciju da mu sudi onaj kome je najviše pomogao i čija bi presuda presudila pokoljenjima koji će između podaništva i pravedne žrtve odabrati ovo prvo. To je njegova krivica! Osuda ovog časnog i poštenog oficira predstavljala bi osudu normalnih u ovoj Srbiji i Crnoj Gori. Ovim putem želim da pozovem i premijera Đukanovića i premijera Živkovića kao i predsednika Marovića da kao osvedočene demokrate skinu anatemu sa ovog čestitog čoveka. Vaša borba ne bi imala ni smisla ni efekta da nije bilo na hiljade pojedinaca kakav je potpukovnik Sekulić, koji je stavljajući glavu u torbu svoju i svoje porodice bio spreman na ogromnu žrtvu da bi Srbija i Crna Gora postale to što su danas. Očekujem od odgovornih i moralnih da kažu šta je ovoj naciji značio čovek koji je bio spreman da založi sve da bi spasavao izgubljeno i da bi pomagao nepoznatima da ovu zemlju uvedu u red demokratskih država. Prisustvovao je kolegijumu NG VJ, slušao i gledao svojim očima kuda sve to vodi. Šta je trebalo da uradi u tim teškim danima? Da gura kola koja su se zahuktala ka ambisu ili da upstupi kao heroj koji je imao hrabrosti koju nisu imali drugi i učini sve što je u njegovoj moći da spreči Miloševićevu tiraniju i kuknjavu nekih novih majki za svojom decom. Ne možemo, gospodo, zarad dnevnopolitičkih dešavanja

gaziti po telima živih ljudi, jer ćemo se kad tad i sami zgaziti.

Zato mu veliko hvala i u moje ime i ime svih ljudi koji razlikuju šta je vojna tajna, a šta zločin prikriven misterijom vojne tajne.

“Patriote” su učinile sve da objasne kako je 5. oktobar produkt polupismenih kriminalaca koji su doveli DOS na vlast, a niko im nije oponirao da su inteligentni i obrazovani oficiri, kakvih je u srpskoj istoriji bilo na hiljade, videli kuda vodi Miloševićeva hunta i jasno pokazali svoj patriotizam i ljubav prema otadžbini. To su bili svojevrсни “Apisi” koji posle smene vlasti nisu tražili ni unapređenja niti popularnost. Ostali su tamo gde su bili dok su se Miloševići generali i pukovnici vinuli u nebo sa samo jednom željom — da se osvete onima koji su bili drugačiji od njih, da bi svoju sramotu prikazali kao veličanstvenu borbu za narod i državu. Ta osveta je inspirisana pre svega strahom od dokaza za ono što su učinili u poslednjoj deceniji. Potpukovniku Sekuliću pripada zaslužno mesto u novijoj istoriji, a Crnoj Gori čast da okači orden na velike grudi velikog čoveka. Odajem ovom prilikom zahvalnost i drugim oficirima koji su mi pomogli direktno ili indirektno, a koji su takođe proganjani samo zato što se u njih sumnja da bi i oni poput Sekulića mogli da ispričaju ono što znaju.

Vrednost Sekulićeve žrtve je još i veća ako se ima u vidu da, iako je znao šta je činio, nije posle hapšenja prozivao ni crnogorsku ni srpsku vladu, jer je shvatao da je to ono što Aca Tomić i njemu slični jedva čekaju. Nije to uradio ni kada su ga pre dve godine suspendovali i smanjili bednu platu na pola, ni onda kada su mu kvaziprijatelji okretali glavu, a ni onda kada su mu uskratili čin pukovnika koji mu po radnom stažu i najboljim ocenama u karijeri pripada. Budući doktor informatike, pretrpeo je sva moguća šikaniranja stoički i dostojanstveno kako i liči jednoj takvoj ljudskoj gromadi. Manje od toga od njega nisam ni očekivao.

Na kraju bih zahvalio svim onim političarima koji su mi dali podršku da istrajem na pisanju ove knjige a oni će se prepoznati u ovoj rečenici. Ovom knjigom sam smanjio jedan unutrašnji pritisak izazvan svim onim povampirenim ideolozima Miloševićevog patriotizma koji se ne skidaju sa naslovnih stranica i predizbornih bilborda.

Jedino što bih još voleo da znam jeste kako se oseća Branko Krga kada predaje raport “domaćim izdajnicima i stranim plaćenicima” kao i razloge zašto se od takvog čoveka prima raport?

Hvala svima na podršci i strpljenju.

PRILOZI

PRILOG BR.1.

DOPIS OBRENOVAČKOG JUL-a DANILU PANTOVIĆU OD 29.05.98.

Dopis JUL-a MUP-u Srbije od 29.05.1998. godine

MUP Republike Srbije – za druga Danila Pantovića

Pre nekoliko dana saznali smo da izvesna grupa Obrenovačke mafije za nezakonito otimanje građevinskih akata i placeva, priprema da naruči premlaćivanje a eventualno i ubistva nekih članova Sekretarijata JUL-a koji su se angažovali da spreče otimačinu i zaposedanje slobodnih građevinskih zona u centru Obrenovca. Radi se o veoma visokim investicijama i profitima privatnih lica.

U tome na žalost učestvuju i neki radnici Opštinskog organa uprave.

Najistaknutiji u ovim mahinacijama su:

1. Čovek poznat u Obrenovcu pod nadimkom Viraga. Privatnik, napustio aktivnu vojnu službu pred početak rata 1991. godine u činu vodnika. (Viraga – nadimak za autora knjige, primedba V.V.)

2. Slaviša Krsmanović sa stanom u Beogradu, zaposlen u Opštini Obrenovac kao arhitekta u odseku za urbanizam

3. Ranko – vlasnik privatne menjačnice u Obrenovcu.

Molimo Vas da ih preko vaše službe pozovete na razgovor i ozbiljno upozorenje da su o njihovim pretnjama i tajnim zlim namerama, prema rukovodstvu JUL-a u Obrenovcu obavešteni najviši organi Republičkog MUP-a i da u celosti prate situaciju u Obrenovcu i preduzimaju mere da do takvih ekscesa ne dođe.

Lica na koja se odnose pretnje i kuju zle namere su:

1. Ljubomir Dragačevac – predsednik OO JUL-a i odbornik SO

3. Dušan Bratić – potpredsednik OO JUL-a i odbornik SO i

4. Slobodan – Bobe Filimonović – član Sekretarijata OO JUL-a

Špoštovanjem i drugarskim pozdravom,

P.S. – U toku prošle noći pokušano je demoliranje putničkog vozila druga Slobodana Filimonovića.

Predsednik opštinskog
odbora JUL-a Obrenovac
Ljubomir Dragačevac

(Umesto Dragačevca potpisao se Bratić Dušan, primedba autora)

PRILOG BR.2.

TEKST IZVINJENJA JUL-a UPUĆENOG AUTORU KNJIGE
17.02.1999. GODINE DVA I PO MESECA PRED HAPŠENJE OD VJ

Opštinski odbor JUL-a
Obrenovac
Del.br.23-99
17.02.1999.godine
Obrenovac

G.dinu Vladanu Vlajkoviću

Na osnovu Vašeg zahteva od 4.2.1999.godine obaveštavam Vas o sledećem:
Dana 5.2.1999.godine, na sednici Opštinskog odbora JUL-a Obrenovca, raspravljajući povodom Vašeg zahteva obaveštavam Vas:

1. Da se ni na jednoj sednici postojećih organa i tela nije raspravljano, niti je doneta odluka da se uputi dopis od 29.05.1998. godine MUP-u Srbije.
2. Da se Opštinski odbor JUL-a Obrenovca, ograđuje od sadržine istog i da to ne predstavlja stav Opštinskog odbora.
3. Da nam je iskreno žao zbog svih neprijatnosti koje je ovakav tekst mogao da prouzrokuje, te se iako bez svoje direktne krivice, obzirom da je sa pečatom Opštinskog odbora JUL-a Obrenovac takav dopis prosleđen izvinjavamo i Vama i Vašoj porodici.

OPŠTINSKI ODBOR JUL-a
O B R E N O V A C
S E K R E T A R
Koplenski Đorđe

Dragi čitaocē, u drugom delu knjige “Vojna tajna” imaćeš priliku da pročitaš autentične dokaze o najburnijem delu naše istorije. Hod po ivici žileta i vojske i nacije prikazan je kroz autentične stenograme između generala, SDB–a, političara...

U “VOJNOJ TAJNI” II DEO ČITAĆETE:

1. Sramna uloga vojnog pravosuđa u odbrani Miloševićeve diktature – stenogrami
2. Konkretni primeri i dokazi o presudama koje je donosilo vojno pravosuđe, a po naredbi Slobodana Miloševića
3. Kako je naređeno hapšenje i presuda od sedam godina zatvora novinaru Miroslavu Filipoviću iz Kraljeva – stenogrami
4. Kako je suđena i po čijoj naredbi grupa OSA (Oslobodilačka srpska armija)
7. Uloga Gorana Matića i Radomira Markovića u ometanju i ukidanju nezavisnih medija u Srbiji i Crnoj Gori – stenogrami
8. Uloga Vojnog vrha i jedinica elektronskog izviđanja i protivelektronskih dejstava u ometanju elektronskih medija – stenogrami
9. Uloga vojnog vrha u pripremi za krađu izbora u septembru 2000. godine.
10. Postizborna priprema vojnog vrha za drugi izborni krug
11. Dramatični sastanci vojnog vrha posle 5. oktobra – stenogrami
13. Uloga vojske u događajima oko 5. oktobra i pobuni naroda protiv krađe
14. Manipulacija vojnog vrha Koštunicom i njegovim saradnicima – stenogrami
15. Šta je rekao Koštunica generalima posle odlaska Miloševića – stenogrami
16. Kako su Pavković i njegova svita “preživeli” dolazak nove vlasti
17. Kako je SDB (crvene beretke) hapsila Miloševića – stenogrami
18. Šta se stvarno događalo oko vile “Mir” u vreme hapšenja Miloševića
19. Kako je Generalštab reagovao na najavu da bi novi načelnik mogao biti general Ninoslav Krstić
21. S kim se sastajao general Pavković posle 5. oktobra
22. Ko je organizovao “ aferu Perišić ”
23. Kako smo praćeni i uhapšeni u tajnoj akciji “Poštar” tj. “ aferu Perišić ”
24. Ko je sve učestvovao u montiranju “ afere Perišić ”
26. Kako je trebalo da padnu Vlada Srbije i premijer Đinđić i kako bi se “ patriote ” vratile na tron
27. Uloga ruske i hrvatske obaveštajne službe u “ aferu Perišić ”
28. Kakva je uloga Džona Nejborna, američkog diplomate, u “ aferu Perišić ”
30. Šta su mi nudili da optužim Perišića za špijunažu

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна Библиотека Србије, Београд

355.02.(497.1):323.232]"1999/2001"(093.2)
327.7/.8(497.1)"1999/2001"(093.2)
323.2(497.1)"1999/2001"(093.2)

ВЛАЈКОВИЋ, Владан
Војна тајна. Deo 1/ Vladan
Vlajković. - Beograd : Helsinški odbor
za ljudska prava u Srbiji, 2004 (Beograd :
Zagorac) . - 231 str. ; 24cm

Tiraž 1. 000 - str. 1-2: Predgovor /
Miodrag Sekulić.

ISBN 86-7208-086-6 (knj. 1)
ISBN 86-7208-087-4 (za izdavačku celinu)

a) Војска Југославије - Служба државне
безбедности - 1999-2001 - Историјска грађа
b) Оружане снаге - Политички утицај -
Југославија (СР) - 1999-2001 - Историјска
грађа c) Јгословенско питање -
Међународна заједница - 1999-2001 -
Историјска грађа d) Југославија (СР) -
Политичке прилике - 1999-2001 - Историјска
грађа
COBISS.SR-ID 112956428